

C:\Users\Plazma\Desktop\301\Shaw_Bob-Primitivni_astronauti.PDB

PDB Name: Shaw_Bob-Primitivni_astronauti
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 29.2.2004
Modification Date: 29.2.2004
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

STÍN
O POLEDNÁCH

I

Kapitola 1

Toller Maraquine, stejně jako někteří další, co se dívali ze země, už pochopil, že vzducholod' letí vstříc nebezpečí, ale — jakkoli to bylo neuvěřitelné — její kapitán si to zřejmě neuvědomoval.

"Co si ten blázen myslí, že dělá?" zeptal se Toller hlasitě, ačkoli nikdo nebyl v doslechu. Zastínil si oči, aby lépe viděl, co se bude dít. Kulisu výjevu znal důvěrně každý, kdo někdy pobýval v těchto zeměpisných šířkách Landu: indigové moře bez jediné vlnky, bleděmodré nebe s bělostnou výzdobou a gigantický, zamžžený kotouč sesterského světa, Overlandu, visící nehybně téměř v zenitu a znovu a znovu zahalovaný závoji mraků. I když prvoden hýřil jasným světlem, byla vidět spousta hvězd, včetně těch devíti nejjasnějších, které tvořily souhvězdí Stromu.

Vzducholod' unášel lehký mořský vánek - velitel se zřejmě snažil šetřit palivovými krystaly. Plavidlo směřovalo přímo proti břehu a jeho modrošedý obal, díky perspektivě, připomínal miniaturního dvojníka Overlandu. Pohybovalo se sice vpřed rovnoměrně, ale kapitán zřejmě chybně odhadl, že bríza, která ho nese, je mělká, ne více než devadesát metrů na výšku. Nad ní proudil v opačném směru západní vítr, vanoucí z Haffangerské náhorní plošiny.

Toller dokázal určit hranice obou vzdušných proudů velmi přesně, poněvadž sloupy páry z pikonových redukčních retort, rozmístěných podél břehu, směřovaly do vnitrozemí jen po krátké dráze, a pak se zvedaly a mířily zpátky nad moře.

Mezi pásy takto uměle vytvořené mlhy se nacházely i pruhy mraků z nejvyšších částí náhorní plošiny. A právě v nich spočívalo nebezpečí, které vzducholodi hrozilo.

Pomocí silného dalekohledu, který nosil již od dětství, začal Toller podrobně zkoumat vrstvy oblaků. Jeho obavy se potvrdily — velice brzy rozpoznal několik modrých a tmavorudých skvrnek, rozptýlených v chuchvalcích bílé páry. Náhodný pozorovatel by si nezřetelných teček vůbec nevšiml, nebo by je považoval za optický klam, avšak Tollera ještě více zneklidnily. To, jak rychle dokázal zjistit několik ptet, mohlo znamenat jen jediné — že oblak je jimi přímo prošpikován a že je nepozorovaně nese přímo k vzducholodi.

"Zasolarografujte jim!" zařval z plných plic. "Zablikejte tomu bláznovi, ať změní směr nahoru, nebo dolů, nebo ..."

Bezradně se rozhlížel kolem sebe a horečně uvažoval, co podniknout. Ale nejbliž, jak zjistil, byli jen polonazi topiči a sběrači mezi hranatými retortami a zásobníky paliva. Všichni dozorcí a úředníci se zřejmě uchýlili do náruče staničních budov, aby unikli narůstajícímu dennímu vedru. Ty budovy byly nízké a nezapřely tradiční kolcorronský styl: oranžové a žluté cihly ve složitých démantových vzorech, všechny rohy a okraje zdobené rudým pískovcem. Měly v sobě něco ze vzhledu hadů, dřímajících v pronikavém světle. Ani u nejbližších úzkých, vertikálních oken nezahledl žádného vyššího úředníka. Přidržel rukou meč a rozběhl se k budově vrchního dozorce.

Na příslušníka filozofického řádu byl Toller neobvykle vysoký a svalnatý, a proto mu dělníci, obsluhující pikonové retorty, spěšně uhýbali z cesty. Doběhl k jednopodlažní budově, právě když z ní vyšel mladší zapisovatel Comdac Gurra se solarografem. Když spatřil Tollera, sbíhajícího k němu, couvl a naznačil, že mu chce přístroj podat. Toller mávl odmítavě rukou. Věděl, že by slova zprávy vyslal příliš pomalu.

"Vysílejte sám," řekl netrpělivě. "Držiš ho v ruce — na co čekáš?"

"Promiň, Tollere." Gurra zaměřil solarograf na přibližující se loď a stiskl spoušť. Skleněné žaluzie uvnitř přístroje začaly klapat.

Toller přešlapoval z nohy na nohu a snažil se postřehnout nějakou známku toho, že pilot zprávu přijal a věnuje jí patřičnou pozornost. Loď však plula vpřed klidně jako dřív.

Pozvedl dalekohled, zaostřil na gondolu a ke svému překvapení zjistil, že je na ní znak pera a meče. Jde tedy o královského kurýra. Jaký důvod přiměl krále k tomu, aby se spojil s jednou z nejvzdálenějších pokusných stanic lorda Filozofa?

Po chvíli, která se zdála být věčností, postřehl ve zvětšeném obraze za zábradlím přední paluby spěšné pohyby. O několik vteřin později se na levé straně gondoly objevily obláčky šedého dýmu, ohlašující, že byly uvedeny do chodu boční trysky. Obal vzducholodě se zvilnil a celé plavidlo se při prudkém pohybu doprava naklonilo a rychle ztratilo výšku. Nestačilo se však úplně vyhnout oblaku. Znovu a znovu se ztrácelo z dohledu, zahalováno úponky páry.

K oněmělým pozorovatelům na břehu dolétl výkřik, zrozený zděšením, který ztlumila vzdálenost a vzdušné proudy. Někteří z přihlížejících mužů se neklidně pohnuli.

Toller pochopil, že se někdo z posádky vzducholodě střetl s ptertou, a neubráníl se záchvěvu hrůzy. Něco takového mnohokrát prožil ve zlých snech. Na této noční můře nebyla děsivá samotná vidina umírání, nýbrž naprostá bezmocnost, marnost jakékoli snahy o obranu, jakmile se pterta dostala na dosah svým smrtícím poloměrem. Tváří v tvář úkladným vrahům nebo dravé zvěři, ať by čelil jakkoli drtivé převaze, člověk třeba zahynul, ale zahynul v boji s pocitem jakéhosi — byť podivného — smíření se smrtí. Když se však objevily slídící a chvějící se nafialovělé koule, nedalo se prostě nic dělat.

"Co se to tu děje?" otázal se Vorndal Sisstt, šéf stanice, který se objevil v hlavním vchodu dozorčí budovy. Byl to muž středního věku s kulatou, plešatou hlavou. Držel se nepřírozeně vzpříma, jak to často dělávají lidé, kteří si dobře uvědomují, že jsou podprůměrného vzrůstu. Jeho upravená, sluncem osmahlá tvář vyjadřovala směsici rozmrzelosti a obav.

Toller ukázal na sestupující vzducholod'. "Nějaký idiot cestoval celou tu dálku, aby tady spáchal sebevraždu."

"Vyslali jsme varování?"

"Ano, ale myslím, že příliš pozdě," odpověděl Toller. "Před minutou bylo kolem lodě plno ptert."

"To je strašné," vydechl Sisstt chvějícím se hlasem a přitiskl si ruku k čelu. "Dám pokyn, aby vytáhli zástěny."

"To je zbytečné — oblaka neklesají, a koule k nám za denního světla přes volný prostor neproniknou."

"Nechci nic riskovat. Kdoví, co...?" Sisstt se odmlčel a pohlédl hněvivě na Tollera, rád se chopil příležitosti a dal průchod svým pocitům. "Odkdy vlastně máte pověření vydávat zde rozkazy? Mám dojem, že tohle je moje stanice. Povýšil vás snad lord Glo, aniž mě informoval?"

"Jde-li o vás, nikdo nepotřebuje povýšení," odrazil Toller šéfův sarkasmus a dál upřeně hleděl na vzducholod', která již klesala k břehu.

S pokleslou čelistí a přimhouřenýma očima se Sisstt snažil domyslet si, zda právě slyšel narážku na svůj vzrůst, nebo na svoje schopnosti. "To byla ale drzost," uchýlil se k protiútok. "Drzost a nekázeň, a já se postarám, aby se o tom doslechli příslušní lidé."

"Přestaňte skučet," řekl Toller a znechuceně se od něho odvrátil.

Pak se rozběhl po povlovně se svažující pláži k místu, kde se již shromáždili dělníci, aby pomohli při přistání. Četné kotvy lodě se vlekly pěnivým příbojem po písku a vrývaly tmavé brázdy do bílého povrchu pláže. Muži na břehu chytali lana a zavěšovali se na ně, aby svou vahou zkontrolovali neklidnou loď a zabránili jí zvednout se ve vánku, který neustále měnil směr. Toller spatřil kapitána, který se vyklonil přes přední zábradlí gondoly a řídil přistání. Zdálo se, že uprostřed lodě se něco děje — několik mužů z posádky se tam pustilo do rvačky. Bylo pravděpodobné, že ten, který se nešťastnou náhodou dostal do blízkosti pterty, propadl šílenství — to se občas stávalo — a teď ho kamarádi násilím uklidňovali.

Toller postoupil vpřed, zachytil poletující lano a pomohl přitáhnout vzducholod' k uvazovacím kůlům, které lemovaly břeh. Konečně se kíl gondoly zaryl do písku a muži ve žlutých košilích vyskákali, aby loď zajistili. Dotek nebezpečí je zřejmě vylekal, protože bohapustě kleli a odstrkávali dělníky zbytečně drsně. Pak začali přivazovat loď.

Toller se dokázal vžít do jejich pocitů, a proto se povzbudivě pousmál, když podával lano blížícímu se vzduchoplavci, muži, který měl svislá ramena a nezdravou barvu pleti.

"Co se šklebíš, hovnožroute?" zavrčel přicházející a uchopil lano. Toller škulbl lanem k sobě a současně na něm vytvořil smyčku, která se pevně utáhla kolem palce jeho protějšku.

"Za to se omluvíš!"

"Co ...!" Muž učinil pohyb, jako by chtěl Tollera odhodit volnou rukou, ale oči se mu rozšířily překvapením, když zjistil, že nemá co do činění s typickým technikem. Otočil hlavu, aby přivolal na pomoc kamarády, ale Toller ho zadržel tím, že škulbl za lano.

"Tohle zůstane mezi námi," upozornil klidně a předložitím utáhl provaz. "Tak co, omluvíš se, nebo si přeješ nosit svůj palec zavěšený na krku?"

"Budeš litovat, že ..." Vzduchoplavec zmlkl, za silného oddychování poklesl v kolenu a obličej mu zbělel, když kloub jeho palce vydal jasně slyšitelný, praskavý zvuk. "Omlouvám se! Už toho nech! Omlouvám se."

"Tak je to lepší," uznal Toller a uvolnil lano. "Teď můžeme být kamarády."

Usmál se s předstíranou srdečností a nedal v nejmenším najevo zděšení, které ho zaplavovalo. Zase se to stalo! Reagovat rozumně na urážku znamenalo buď ji přehlédnout, nebo odpovědět mírně, avšak v tom okamžiku ho zcela přemohl hněv, který ho snížil na úroveň primitivní bytosti, ovládané reflexy. Pro střet se vzduchoplavcem se nerozhodl vědomě, a přesto byl připraven zmrazit ho, kdyby se nedočkal omluvy. A co horšího: pochopil, že by necouvl, ani kdyby tento drobný incident hrozil přerůst v nebezpečný konflikt širšího rozsahu.

"Kamarádi," vydechl vzduchoplavec a přitiskl si poraněnou ruku k břichu. Tvář měl zkřivenou bolestí a nenávistí.

"Jakmile budu moci zase držet meč..." Výhrůžku nedokončil, protože k němu zamířil vousatý muž v bohatě zdobené uniformě vzdušného kapitána. Tomu bylo kolem čtyřicítky, hlučně oddychoval a na šafránové látce jeho uniformy prorůstaly v podpaždí vlhké, hnědé skvrny.

"Co je, Kaprine?" zeptal se a pohlédl zlostně na vzduchoplavce.

Ten vrhl na Tollera nenávistný pohled, pak sklonil hlavu. "Ruka se mi dostala do smyčky lana, pane. Vyklobubilo mi to palec, pane."

"Pracuj dvakrát tolik druhou rukou," poradil mu kapitán a přestal si ho všimnat. Pak se obrátil k Tollerovi: "Jsem kapitán Hlawntvert. Vy nejste Sisstt. Kde je Sisstt?"

"Tam." Toller ukázal rukou na vedoucího stanice, který nejistě scházel po svahu pláže. Lem jeho roucha se jasně

rýsoval na pozadí pobřežních skalisek.

"Takže to je ten blázen, který za to může."

"Za co může?" zeptal se Toller a zamračil se.

"Za to, že mě oslepil kouřem z těch zatracených rendlíků."

Hlawntvert přelétl pohledem řadu pikonových retort a sloupy páry, které z nich stoupaly k obloze, a jeho hlas byl plný vzteku a pohrdání. "Slyšel jsem, že se zde snažíte vyrobit pikonové krystaly. Je to pravda, nebo jen vtip?"

Tollera, který před chvílí jen stěží vyvázl z jednoho nebezpečného sporu, urážel Hlawntvertův tón. Jeho největší smůlou v životě bylo, že rodem nepatřil k vojenské kasty, že se narodil v rodině vědce, a často svůj úděl proklínal, ale neměl rád ty, kteří urážením zakrývali svou neschopnost. Chladně si kapitána dlouho prohlížel a protahoval odmlku tak dlouho, až to hraničilo s neskryvanou neuctivostí. Pak řekl, jako by poučoval dítě: "Nikdo nemůže vyrobit krystaly. Lze je pouze vypěstovat, pokud je roztok dostatečně čistý."

"A jaký to všechno má význam?"

"V této oblasti jsou bohatá naleziště pikonu. Extrahujeme ho z půdy a snažíme se najít způsob, jak ho vyčistit natolik, aby byl aktivní."

"Ztráta času," usoudil Hlawntvert sebejistě. Pikony ho přestaly zajímat. Otočil se k Vorndalu Sissttovi.

"Dobrý prvođen, kapitáne," pozdravil ho Sisstt. "Jsem rád, že jste bezpečně přistáli. Prikázal jsem, aby byly okamžitě vztyčeny protiptertové zástěny."

Hlawntvert potřásl hlavou. "To jste nemusel. Kromě toho, stejně za to můžete vy."

"Já ... " Sissttovy modré oči zamžikaly v úzkosti. "Nerozumím vám, kapitáne."

"Ty smradlavé výpary a kouř, které chrlíte k nebi, překryly přirozené mraky. V mé posádce budou brzy mrtví — a já soudím, že za to nesete osobní odpovědnost."

"Ale ..." Sisstt přeletěl rozhořčeným pohledem svažující se linii útesů, z nichž se ve vzdálenosti mnoha mil snášely k moři chuchvalce oblaků, jeden za druhým. "Ale vždyť takové mraky jsou pro toto pobřeží zcela charakteristické!"

Nechápu, jak mě můžete vinit z ..."

"Mlčte!" Hlawntvert postoupil o krok. Jednou rukou sáhl po meči a druhou udeřil Sisstta do hrudi. Vedoucí stanice dopadl na záda s nohama roztaženými. "Pochybujete snad o tom, co říkám? Snad nechcete tvrdit, že jsem si počínal bezstarostně?"

"Samozřejmě, že ne." Sisstt povstal a setřásl ze sebe písek. "Promiňte, kapitáne. Když tak teď situaci zvažuji, chápu, že za určitých okolností mohou výpary z našich retort představovat pro vzduchoplavce riziko."

"Měli jste vyslat varovné signály."

"Postarám se, aby se tak napříště stalo. Měli jsme na to myslet už dávno."

Toller během jejich rozhovoru cítil, že ho polévá horko. Kapitán Hlawntvert měl sice vysokou postavu, jak je běžné pro příslušníka vojenské kasty, byl však změkčilý a obtloustlý, a dokonce člověk Sissttova vzrůstu by ho přemohl, kdyby využil rychlosti a svalů, ztvrdlých nenávistí. A při řízení vzducholodě si počínal s trestuhodnou neschopností, což se nyní snažil drsným vystupováním zastřít. Kdyby se mu Sisstt postavil, mohl své počínání před tribunálem ospravedlnit. Ten však o něčem takovém neuvažoval. Přesně podle svého založení se lísal k ruce, která ho udeřila. Později bude svou zbabělost zlehčovat vtipky a hojit se na nejmladších podřízených.

Přestože byl zvědav, proč k nim Hlawntvert zavítal, Tollera to nutilo odejít, distancovat se od Sissttova opovrženého chování ... Právě se chystal vzdálit, když se o něho téměř otřel nakrátko ostříhaný vzduchoplavec s bílými odznaky poručíka, který zasalutoval Hlawntvertovi.

"Posádka je připravena k přehlídce, pane," řekl vojenským tónem.

Hlawntvert přikývl a pohlédl k řadě mužů ve žlutých košilích, kteří ho očekávali u vzducholodě. "Kolik z nich zasáhl prach?"

"Pouze dva, pane. Měli jsme štěstí."

"Štěstí?"

"Chci říct, pane, že nebýt vaší skvělé pilotáže, naše ztráty by byly daleko vyšší."

Hlawntvert znovu přikývl. "O které dva přijdeme?"

"O Pouksaba a Lagua, pane," odpověděl poručík. "Ale Lague to nechce připustit."

"Dostal se skutečně s prachem do styku?"

"Sám jsem to viděl, pane. Když pterta praskla, byla od něho snad na krok. Prach ho musel zasáhnout."

"Tak proč to nepřízná jako muž?" odfrkl Hlawntvert podrážděně. "Jediný takový zbabělec může zvíkat celou posádku."

Pohlédl zamračeně na čekající muže, pak se otočil k Sissttovi: "Mám pro vás zprávu od lorda Gloa. Nejdříve však musím vyřídit nezbytnou záležitost. Počkejte zde."

Ze Sissttovy tváře zmizela barva. "Kapitáne, nebylo by lepší, kdybych vás přijal ve svém salónu? Mimoto, mám naléhavé..."

"Počkejte zde!" přerušil ho Hlawntvert a zabodl mu prst do hrudi. A zabodl ho takovou silou, že se Sisstt zapotácel.

"Udělá vám dobře, když uvidíte, co jste tím svinstvem, co pouštíte do vzduchu, způsobil."

I když Toller opovrhoval Sissttem za jeho chování, začal si říkat, zda by neměl zabránit, aby ho kapitán dále pokořoval, ale pro takové záležitosti platila v Kolcorronu přísná společenská pravidla. Postavit se ve sporu bez vyzvání na něčí stranu znamenalo urazit toho, koho se člověk chtěl zastat, protože tím by mu naznačil, že ho považuje za zbabělce.

Toller zašel na samotnou hranici přípustnosti, když zůstal nehnutě stát kapitánovi v cestě, který se otočil a zamířil k lodi.

Hlawntvert jeho skrytou výzvu přehlédl — když ho obcházel, díval se na oblohu, na níž se slunce přibližilo až k Overlandu.

"Vyřídíte celou záležitost ještě před malou nocí," řekl kapitán poručíkovi. "Už jsme zde ztratili spoustu času."

"Ano, pane." Poručík se před ním vydal rázným krokem k posádce, seřazené na závětrné straně neklidně se zmítající lodě, a zvýšil hlas: "Dopředu vystoupí všichni, co si myslí, že brzy nebudou schopni plnit své povinnosti."

Po chvilkovém váhání vystoupil o dva kroky tmavovlasý mladý muž. V obličejí trojúhelníkového tvaru byl tak bledý, že se zdálo vyzařovat bílé světlo, držel se však vzpříma a zdálo se, že se dohře ovládá. Kapitán Hlawntvert k němu přistoupil a položil mu obě ruce na ramena.

"Letče Pouksale," řekl tiše, "zasáhl vás prach?"

"Ano, pane." Jeho hlas zněl odevzdaně.

"Sloužil jste své zemi čestně a statečně a vaše jméno bude sděleno králi. A teď řekněte, přejete si podstoupit jasnou cestu, nebo temnou cestu?"

"Jasnou cestu, pane."

"Jste chlapík. Vaše mzda bude vyplácena až do konce cesty a zaslána vašemu nejbližšímu příbuznému. Můžete jít."

"Děkuji, pane."

Pouksale zasalutoval a odkráčel kolem přídě gondoly na vzdálenější stranu lodě. Tak se skryl, jak kázal zvyk, před zraky svých bývalých druhů, ale Toller, Sisst i mnozí z dělníků, kteří se potulovali na břehu, viděli kata, který tam mířil také. Kat měl široký a těžký meč, jehož brakové ostří bylo čistě černé, neodlehčené glazurovými intarziemi, jimiž bývají kolcorronské zbraně běžně vyzdobeny.

Pouksale pokorně poklekl, a než stačil koleno klesnout do písku, kat ho s milosrdnou rychlostí poslal na jasnou cestu.

Scenérie před Tollerem, celá do žluta a okrova a s odstíny tlumené modré, měla nyní pozadí ze syté rudé.

Při zvuku smrtícího úderu proběhla řadou vzduchoplavců vlna neklidu. Někteří z nich zvedli oči k Overlandu a nehluchně pohybovali rty, jak modlitbou přáli duši mrtvého druhu bezpečnou cestu, většina posádky však hleděla nešťastně do země. Ti vesměs pocházeli z přeplněných měst, kde se učení církve o tom, že lidské duše jsou nesmrtelné a putují bez konce z Landu na Overland a Overlandu zpět na Land, setkávalo se značnou skepsí. Smrt byla pro ně smrtí, nikoli zábavnou procházkou po mystické vysoké stezce, spojující oba světy.

Toller zaslechl slabý, chrčivý zvuk. Otočil se a spatřil, že si Sisst oběma rukama zakrývá ústa a že se celý chvěje — zdálo se, že co nevidět omdlí.

"Jestli teď omdlíte, budou nás všechny považovat za sraby," sykl Toller vztekle. "Co vám tak vadí?"

"Barbarství" pronesl Sisst nezřetelně. "Strašné barbarství... Máme ještě naději?"

"Vzduchoplavec měl možnost svobodně se rozhodnout — a zachoval se správně."

"Nejste o nic lepší, než ..." Sisst se odmlčel, neboť u lodě nastal rozruch. Dva z posádky drželi třetího za paže a táhli ho k Hlawntvertovi. Zajatec měl vysokou, vychrtlou postavu, z níž nepřírozně čnělo velké, kulaté břicho.

"... neviděli mě, pane," křičel. "Kromě toho jsem stál po větru, takže se prach nemohl dostat blízko mně. Přisahám vám, pane — prach mě nezasáhl."

Hlawntvert si podepřel ruce o široké boky, a než promluvil dal svou nespokojenost najevo tím, že chvíli hleděl k obloze.

"Letče Lague, podle předpisů musím vyslechnout vaše prohlášení. Chci vám však objasnit vaše postavení. Jasná cesta pro vás nepřichází v úvahu. Hned při prvních příznacích horečky nebo paralýzy vás hodíme přes palubu. Živého. Váš plat za celou cestu bude zadržen a vaše jméno vymazáno z královských záznamů. Jsou vám tyto podmínky jasné?"

"Ano, pane. Děkuji vám, pane." Lague chtěl padnout Hlawntvertovi k nohám, ale muži, stojící vedle něj, ho strhli zpět.

"Není čeho se obávat, pane, prach mě nezasáhl."

Na poručíkův rozkaz oba muži Lagua pustili a ten se zvolna vrátil k ostatním. Vzduchoplavci se rozestoupili a udělali mu místo, ale větší, než bylo nutné — jako by se mezi ním a nimi vytvořila neproniknutelná bariéra. Toller vytušil, že v příštích dvou dnech — než se viditelně projeví účinky jedu pterty — nečeká Lagua nic radostného.

Kapitán Hlawntvert zasalutoval svému poručíkovi, pověřil ho řízením další činnosti posádky a vrátil se na svah k Sisstovi a Tollerovi. Nad kudrnami vousu mu naskočily rudé skvrny a propocená místa na jeho kabátci se zvětšila. Vzhledl k vysoké kopuli nebes, kde východní okraj Overlandu jasně, jak se za něj schovávalo slunce. Udělal netrpělivé gesto, jako by slunci nařizoval, aby zapadalo rychleji.

"Na takové mrzutosti je příliš horko, zabručel. "Mám před sebou dlouhou cestu a posádka nebude k ničemu, dokud ten zbabělec Lague nepoletí přes palubu. Služební předpisy se budou muset změnit, pokud se ty řeči rychle nepotlačí."

"Ach ..." Sisst se napřimil, snažil se nabýt ztracenou jistotu. "Jaké řeči, kapitáne?"

"Říká se, že v Sorce zemřeli nějací vojáci poté, co odklízeli oběti ptert."

"Ale ptertakóza není přece přenosná."

"To vím taky," utrl se Hlawntvert. "Na takovou pitomost může přijít jen bezcharakterní kretén. Jenže právě takový materiál dnes dostáváme do posádek. Pouksale byl jedním z mála mých spolehlivých lidí — a ztratil jsem ho kvůli té vaší zatracené mlze."

V Tollerovi, který byl právě před chvílí svědkem pohřbu Pouksalových pozůstatků, se z opakovaného obviňování a z úslužnosti jeho šéfa zvedla nová vlna nevole. "Nemáte žádné právo neustále nás obviňovat, kapitáne," neudržel se a vrhl na Sissta významný pohled. "Fakta zatím neposoudil žádný odborník."

Hlawntvert se k němu obrátil: "Co tím chcete říct?"

"Chci tím říct," pousmál se Toller, "že všichni jsme jasně viděli, co se stalo."

"Jak se jmenujete, vojáku?"

"Toller Maraquine — a nejsem voják."

"Nejste vo ..." Hněv v Hlawntvertových očích vystřídal výraz zlomyslného pobavení. "Ale copak? Kohopak to tu máme?"

Toller zachoval naprostý klid, když kapitán zvažoval pohledem všechny abnormální rysy jeho vzhledu — dlouhé vlasy

a šedé roucho filozofa, doplněné výškou a dobře vyvinutým svalstvem bojovníka. I to, že nosil meč, ho odlišovalo od ostatních jeho řádu. Od plnokrevného příslušníka vojenské kasty se fyzicky lišil jen tím, že neměl jizvy a bitevní tetování.

Na oplátku si Toller prohlížel Hlawnverta a odpor, který vůči němu pociťoval, ještě vzrostl, když si snadno domyslel, jaké myšlenky se honí kapitánovi hlavou — tak zřetelně se mu odrážely ve zpupném výrazu. Hlawnvert od počátku nedokázal utajit obavu z toho, že by mohl být obviněn z nedbalosti, ale nyní se mu ulevilo, když zjistil, že mu takové nebezpečí nehrozí. Na obranu mu v kolcorronské společnosti, kde se ctíla hierarchie kast, stačilo jen pár narážek na původ obviňovatele. Chvěly se mu rty, když se snažil vybrat ze své bohaté zásoby takový posměšek, který by mohl použít.

Jen do toho, řekl si v duchu Toller a vložil do toho tichého vzkazu celou svou duševní sílu. Prones ta slova, která ukončí tvůj život.

Hlawnevert váhal, jako by tušil nebezpečí, a opět se mu ve výrazu odráželo to, na co myslel. Rád by pokořil a zostudil povýšence pochybného původu, který si ho dovolil napadnout, ale netroufne si, pokud by v tom bylo vážné riziko. A volání o pomoc by bylo krokem, který by triviální záležitost mohl změnit na vážný incident a upozornit právě na to, co chtěl utajit. Konečně zvolil taktiku a nuceně se zachechtal.

"Pokud nejste voják, měl byste ten meč nosit opatrně," prohodil žoviálně. "Mohli byste si na něj sednout a ublížit si." Avšak Toller si řekl, že kapitánovi nic neulehčí. "Mně meč neublíží."

"Zapamatuji si vaše jméno, Maraquine," pronesl Hlawnevert tlumeným hlasem. V té chvíli staniční časoměřič rozezněl roh, oznamující malou noc, dvojtónem, který se používal v případech vysoké aktivity ptěrt. Následoval hromadný odchod pikonářských dělníků do bezpečí budov. Hlawnevert se otočil k Sisstovi, poplácal ho po rameni a postrčil směrem k zakotvené vzducholodi.

"Pojďte se mnou na palubu, v mé kajutě se něčeho napijeme. Uvidíte, jak je tam za zavřeným poklopem útulno, a já vám předám rozkazy lorda Oba pěkně v soukromí."

Toller pokrčil rameny a potřásl hlavou, když se díval, jak se oba muži vzdalují. Kapitánova přemrštěná familiárnost byla již sama o sobě přestupkem proti společenským pravidlům, a nápadná neupřímnost, s jakou objímal muže, kterého chvíli předtím srazil k zemi, neměla daleko k urážce. Odsoudila Sissta do role psa, kterého může jeho pán podle svého rozmaru buď bít, nebo se s ním mazlit. Ale šéf stanice, věren svým zásadám, si to zřejmě neuvědomoval. Jak prozrazoval Hlawnevertův dunivý smích, začal už se svými žertíky a připravuje si půdu pro svou verzi setkání, kterou později předloží personálu, od něhož bude očekávat, že mu uvěří. Kapitán je rád, když ho lidé považují za skutečného netvora — ale když ho poznáte stejně dobře, jako jsem ho poznal já...

Znovu se zamyslel nad důvodem Hlawnevertovy mise. Co bylo tak naléhavé a důležité, že lord Glo považoval za nutné použít zvláštního kurýra místo běžné pošty? Je možné, že se stalo něco, co vnese do smrtelné nudného života v této odlehlé stanici nějakou změnu? Nebo si dělá příliš velké naděje?

Když se od západu přelila temnota, Toller vzhlédl k obloze a zahlédl poslední žhnoucí paprsky slunce, které zapadalo za nejasně se rýsující Overland. Pak náhle nastala tma a bezoblačné plochy oblohy pokryly hvězdy, komety a spirály mlhavé záře. Nastala malá noc a pod jejím příkrovem se tiché koule ptěrt brzy snesou z mraků až k zemi a budou pátrat po kořisti.

Rozhlédl se kolem sebe a zjistil, že je posledním, kdo zůstal venku. Veškerý personál stanice se již uchýlil do budov a posádka vzducholodě se bezpečně ukryla v podpalubí. Mohli ho obvinít z hazardérství za to, že zůstává tak dlouho venku, ale něco takového dělal velmi často. Flirt s nebezpečím mu zpestřoval monotónní život a byl pro něho prostředkem, jak dát najevo, že mezi ním a normálním členem filozofického řádu je značný rozdíl. Kráčel po mírném svahu k dozorčí budově, ale kráčel pomaleji a nedbaleji než obvykle. Nebylo vyloučeno, že ho pozorují, a proto se řídil svou zásadou, že čím větší je riziko útoku ptěrt, tím menší obavu musí dávat najevo. Když dospěl ke dveřím, zůstal na chvíli stát, navzdory nepříjemnému mrazení v zádech. Pak zvedl petlici a vstoupil dovnitř.

Nechal za sebou devět jasných hvězd Stromu, vévodících jižní obloze, které se skláněly k horizontu.

Kapitola 2

Princ Leddravohr Neldeveer nacházel potěšení v jediné činnosti, která mu umožňovala, aby se cítil znovu mladý.

Od staršího syna krále, velitele všech kolcorronských ozbrojených sil, se očekávalo, že se bude věnovat především státnickým záležitostem a všeobecné válečné strategii. Při vlastní bitvě se měl zdržovat na důkladně chráněném velitelském stanovišti, daleko od bitevní vřavy, odkud mohl v bezpečí řídit vojenské operace. Měl však pramálo chuti, vlastně vůbec žádnou, aby se držel v týlu a dopřával slast ze skutečného boje svým zástupcům, o jejichž schopnostech dost pochyboval. Téměř každý mladší důstojník a pěšák dávali u vína k lepšímu historku o tom, jak se princ znenadání objevil po jeho boku v bitevní vřavě a pomohl mu prosekát si mečem cestu do bezpečí. Leddravohr podporoval šíření takových legend v zájmu disciplíny a bojové morálky.

Vykonával právě inspekci u Třetí armády před vpádem na poloostrov Loongl, ležící východně od kobcorronských pozic, když dostal zprávu o nepředpokládaně silném odporu v jedné kopcovité oblasti. A dodatečné hlášení, že se tam vyskytuje brakka ve značné míře, ho vylákalo do přední linie. Vyměnil svůj královský bílý kyrys za plátové odění z vyvařeného kůže a převzal osobní velení nad částí expedičních sil.

Bylo krátce po úsvitu, když se v doprovodu zkušeného staršího četaře Reefa prodíral lesním podrostem k okraji rozlehlé mýtiny. V těchto končinách, daleko na východě, byl prvođen mnohem delší než druhoden, a Leddravohr věděl, že bude mít dost času, aby za světla zaujal útočné postavení a provedl likvidační operaci. Byl to dobrý pocit vědět, že již brzy se budou další nepřátelé Kolcorronu válet v krvi na zemi, sražení jeho mečem. Opatrně rozhrnul poslední oponu z listoví a pozorně sledoval, co se před ním odehrává.

Kruhová oblast o poloměru asi čtyři sta metrů byla zcela vyčištěna od vysoké vegetace. Výjimku tvořila skupina stromů brakka uprostřed. Kolem stromů se kupila asi stovka Gethanců, kteří věnovali svou pozornost něčemu, co spočívalo na vrcholku jednoho ze štíhlých, rovných kmenů. Leddravohr spočítal stromy — bylo jich devět, tedy počet, který má magickou a náboženskou souvislost se souhvězdím Stromu.

Zvedl polní dalekohled, a jak očekával, spatřil, že na vrcholku stromu je nahá žena, která byla přehnutá přes špičku kmene tak, že k jeho dutině měla přitlačeno břicho. Pevně přivázána provazy, nemohla se pohybovat.

"Divoši se chystají k jedné ze svých debilních obětí," zašeptal a podal dalekohled Reefovi.

Trvalo dlouho, než mu četař dalekohled vrátil. "Mojí chlapi by tu čubku využili líp," poznamenal, "ale nám to jen pomůže."

Ukázal na skleněnou trubičku, připevněnou ke svému zápěstí, v níž byl kousek rákosového výhonku, rozděleného na stejné úseky značkami z černého barviva. Výhonek požíral od jednoho konce brouk časoměrka neměnnou rychlostí, vlastní celému jeho druhu.

"Je po pátém časodílu," dodal. "Ostatní oddíly už budou na místě. Měli bychom na ty divochy vlítnout, dokud jsou v extázi."

"Ještě ne." Leddravohr stále pozoroval domorodce dalekohledem. "Mají tam dvě hlídky, které nespustí oka z okolí. Ti prevítí jsou teď opatrnější, a nezapomeň, že se nějak dostali k principu děla. Pokud je dokonale nepřekvapíme, budou mít čas střílet. Nevím jak ty, ale já nemám chuť snídat šutry. Považuji je za zcela nestravitelné."

Reef se uznale zazubil. "Počkáme, až strom vybuchne."

"Nebude to trvat dlouho — horní listy se již skládají." Leddravohr se zájmem pozoroval, jak se nejvýše rostoucí pár obrovských listů zvedá z vodorovné polohy a ovíjí kolem kmene. Tak se strom brakka choval snad dvakrát do roka, ale princ, jakožto rodilý Kolcorroňan, to viděl jen málokdy. Dovolit, aby se brakka sama vybila, se u nich považovalo za plýtvání palivovými krystaly.

Poté, co se horní listy přimkly ke kmeni, chvíli se se stromem nic nedělo. Pak se zachvěl druhý pár listů a začal se zvolna zvedat. Leddravohr věděl, že kdesi pod zemí se začala rozpouštět přepážka, rozdělující spalovací komoru stromu na dvě části. Brzy se zelené pikonové krystaly, vyloužené z půdy horním kořenovým systémem, smísí s purpurovým halvellem, který shromažďuje nižší kořenová síť. energii, která se tím nahromadí, nelze blokovat dlouho — pak strom vyvrhne pyl do výše v explozi, slyšitelné na míle daleko.

Leddravohr, ležící na břiše v jemné trávě, pocítil v genitálních pulsující teplo a uvědomil si, že začíná být sexuálně vzrušený. Zaostřil dalekohled na ženu, připoutanou k vršku stromu, a snažil se rozpoznat detaily jejích řader a zadku. Protože se žena do té chvíle ani nepohnula, předpokládal, že je v bezvědomí, možná omámená drogami. Svinování obrovských listů na kmeni ji zřejmě přimělo uvědomit si, že se blíží smrt. Byla však tak dobře svázaná, že nemohla nijak bojovat. Zmohla se jen na to, že trhala hlavou ze strany na stranu, a dlouhé černé vlasy, které jí zakrývaly obličej, divoce poletovaly.

"Čubka pitomá," zašeptal Leddravohr. Zájem o domorodce sice omezil na odhad jejich vojenských schopností, ale měl dojem, že jejich náboženství, jako ve většině zaostalých zemí Landu, je směsicí pověr. Bylo nejvýš pravděpodobné, že ta žena podstoupila svou roli v rituálu plodnosti dobrovolně, protože věřila, že se znovu narodí na Overlandu jako princezna. Štědrá dávka vína a sušených hub mohla k takové víře přispět, ale nic nepřiměje člověka uvažovat racionálněji než bezprostřední hrozba smrti.

"Možná že je to pitomá čubka, ale právě teď bych ji chtěl mít pod sebou," zabručel Reef. "Nevím, co vystřelí dřív — strom, nebo můj klacek."

"Dám ti ji, až s nimi skončíme," usmál se Leddravohr. "Kterou polovinu budeš chtít dřív?"

Reef se zatvářil znechuceně, ale současně obdivně nad tím, že se princ vyrovná nejlepším vojákům ve všem, včetně vymyšlení oplzlostí. Leddravohr obrátil pozornost ke gethanským hlídkám. A dalekohled mu potvrdil, co předpokládal. Ze hlídkující často zalétají pohledem k obětnímu stromu, jehož třetí pár listů se již začal zvedat. Věděl sice, že toto chování stromu je botanicky jednoznačně zdůvodnitelné — listy ležící vodorovně by opylovač výbuch urval — ale viděl v něm spíš sexuální symboliku. A byl si jist, že až nastane vyvrcholení, každá z gethanských stráží bude hledět jen na strom. Když třetí pár listů sevřel kmen stromu a téměř okamžitě se začal chvět pár poslední, odložil dalekohled a sevřel meč. Žena nyní pohazovala hlavou přímo zbesile a její výkřiky, přehlušující sólový zpěv muže ze středu shromáždění domorodců, bylo slyšet až na okraji mýtiny.

"Deset noblů navíc tomu, kdo umlčí kněze," zvolal Leddravohr a dal tak znovu najevo svou nevráživost vůči všem obchodníkům s pověrami, zejména vůči těm, kteří jsou tak zbabělí, že nevykonají krvavou oběť vlastní rukou.

Zvedl ruku k přílbě a odstranil kápi, která skrývala šarlatový chochol. Až vyrazí z lesa, mladí poručíci, velící zbývajícím třem oddílům, zahlédnou záblesk jeho šarlatu. Když se čtvrtý pár listů zvedl a jemně, jako ruce milence, sevřel kmen stromu, Leddravohr byl připraven vyrazit do útoku. Žena, přivázaná k vrcholku stromu, náhle znehybněla — možná omdlela, možná zkameněla hrůzou. Na mýtině zavládlo napjaté, pulsující ticho. Leddravohr věděl, že přepážka ve spalovací komoře stromu již zmizela, že se již vytvořila směs zelených a purpurových krystalů a že nahromaděná energie se co nevidět uvolní ...

Zvuk při explozi, byť směřující vzhůru, byl ohlušující. Kmen brakky se prohnul a otřásl, když pylový výboj zamířil k obloze. Mlhovitý sloup, obklopený soustřednými kruhy dýmu, se na chvíli zbarvil krví.

Leddravohr ucítil, jak se půda pod ním zachvěla, když tlaková vlna otřásla okolním pralesem, pak vyskočil na nohy a vyrazil. Poněvadž ho ohlušila předchozí detonace, musel se spoléhat na zrak, aby mohl posoudit, jaký moment překvapení je na jeho straně. Vlevo i vpravo viděl oranžové přílbové chocholy svých dvou poručíků a tucty vojáků, vynořujících se z pralesa za nimi. Gethanci sice dosud očarovane hleděli na obětní strom, jehož listy se již začínaly sklápět, mohli však zpozorovat nebezpečí každou vteřinou. Překonal již téměř polovinu vzdálenosti k nejbližšímu

strážnému, který — pokud se neotočí — zemře, aniž spatří, kdo ho srazil.

Strážný se však otočil — obličej se mu stáhl a ústa zformovala k varovnému výkřiku. Pravou nohou dupl na něco, co se ukrývalo v trávě. Leddravohr věděl, že muž uvedl do činnosti gethanské dělo — brakovou rouru na nízké rampě — určené výlučně proti živé síle. Dupnutím se roztříštila skleněná či keramická kapsle v zadní části děla a palivové krystaly se smísily, ale k explozi nedošlo okamžitě, a to byl hlavní důvod, proč Kolcorron o takové zbraně nijak nestál. Ačkoli tato prodleva byla krátká, stačila, aby Leddravohr změnil směr útoku a výkřikem varoval vojáky za sebou. Ke Gethanci doběhl z pravé strany právě ve chvíli, kdy dělo vystřelilo Vějířovitou spršku oblázků a úlomků skal, které neškodně skončily v trávě. Strážný se pokusil tasit meč, ale kvůli předchozímu zaujetí pro obřad nebyl připraven na boj. Leddravohr ho srazil jedinou ranou do šíje, aniž změnil rytmus běhu, a vrhl se do změti postav před sebou.

Když si prosekával cestu ke středu mýtiny, přestal pro něj čas existovat. Jen mlhavě si uvědomoval ryk, přehlušovaný dalšími dělovými výstřely. Alespoň dva z Gethanců, které zabil, byly mladé ženy. To mu jeho vojáci budou později vyčítat, on však už viděl, jak dobří vojáci přišli o život jen proto, že se snažili během boje rozlišovat pohlaví. Změnit smrtící úder na omračující znamená rozhodovat se a ztratit tím bojovou výkonnost. Nepříteli pak stačí jen okamžik, aby si jeho ostří našlo cíl.

Někteří z Gethanců se pokoušeli o útek, byli však zabiti, nebo zahnaní nazpět Kolcorroňany, kteří je obklíčili. Jiní se snažili bojovat, jak nejlépe uměli, ale předchozí zaujetí obřadem se jim stalo osudným a zaplatili za ně nejvyšší cenou. Skupina copatých domorodců, cizokrajně oděných do kůží, se uchýlila mezi devět brakových stromů, které se snažila využít jako přírodní opevnění. Leddravohr spatřil, že dva z jeho mužů utrhli vážné rány, avšak odpor Gethanců netrval dlouho. Neměli dostatek prostoru a stali se snadnými terči pro kopiníky z druhého oddílu.

Náhle boj skončil. S tím, jak vybledlo potěšení z krve a vrátila se přičetnost, Leddravohr znovu uvažoval racionálněji. Pečlivě prozkoumal okolí, aby se ujistil, že mu nehrozí žádné nebezpečí, že jedinými, kdo stojí na nohou, jsou kolcorronští vojáci a zajaté gethanské ženy. Pak pohlédl na oblohu.

V pralese byli před ptery v bezpečí, nyní se však pohybovali na volném prostranství, vystaveni určitému, byť nevelkému riziku.

Nebeské těleso, na němž spočinul pohledem, mu připadalo podivné a cizí. Narodil se v Kolcorronu a byl zvyklý vídat obrovskou i zamlženou kouli Overlandu přímo nad hlavou, ale zde, na Loonglském poloostrově, se sesterský svět přemístil daleko k západu. Přimo nad sebou měl nekonečnou oblohu, a to na něho působilo skličujícím dojmem — jako by v bitevní formaci ponechal křídlo bez ochrany. Na pozadí denních hvězd však nespátl žádné vznášející se modravé tečky, a proto usoudil, že se může v bezpečí věnovat svým povinnostem. Výjev, který ho obklopoval, důvěrně znal, včetně zvukové kulisy. Kolcorroňané, kteří na mýtině doráželi zraněné Gethance a sbírali bojové trofeje, na sebe pokřikovali drsné žerty. Domorodci měli jen málo cenného, ale jejich protipterové zbraně ve tvaru písmene Y jsou pozoruhodností, která je hodna předvedení v krčmách Ro-Atabri. Jiní vojáci se smíchem a halekáním svlékali asi tučet gethanských žen, které zůstaly naživu. Nebylo to nic nezákonného — vojáci, kteří statečně bojovali, mají právo na válečnou odměnu — a Leddravohr jim věnoval pozornost jen proto, aby se ujistil, že nedochází ke skutečné souloži. Na tomto území může nepřítel zaútočit velmi rychle, a roztoužený voják je jedním z nejneuvěřitelnějších stvoření na světě. Poručíci Railo, Nothnalp a Chravell, kteří vedli ostatní tři oddíly, se shromáždili u Leddravohra. Railo měl svůj kožený prsní plát zle pošramocen a na levé paži rudě mokvajícím obvaz, byl však v dobré kondici i pohodě. Nothnalp a Chravell si čistili meče, hadrami odstraňovali z emailových intarzií na černých ostřích všechny stopy znečištění.

"Úspěšná akce, pokud se nemýlím," ozval se Rado poté, co Leddravohra neformálně vojensky pozdravil.

Leddravohr přikývl. "Jaké máme ztráty?"

"Tři mrtví a jedenáct raněných. Dva ze zraněných zasáhl výstřel z děla. Nedočkají se malé noci."

"Vyberou si jasnou cestu?"

Railo se zatvářil dotčeně. "Samozřejmě."

"Promluví k nim, než odejdou." Jako pragmaticky uvažující ateista nepředpokládal, že by jeho slova něco znamenala pro umírající vojáky, ale jejich kamarádi takové gesto určitě ocení. Stejně jako všichni oceňovali to, že dovoloval každému řadovému vojákovi, aby s ním hovořil zcela neformálně — tak si mimo jiné získával lásku a oddanost svých vojáků. To, že měl čistě praktické motivy, si ovšem nechával pro sebe.

"Vyrazíme přímo na gethanskou vesnici?" Chravell, nejvyšší z poručíků, zasunul meč do pochvy. "Není to dál než míli na Severovýchod a je pravděpodobné, že tam zaslechli výstřely děl."

Leddravohr chvíli uvažoval. "Kolik dospělých zůstalo ve vesnici?"

"Podle zvěď prakticky nikdo. Všichni přišli sem na představení." Chravell krátce vzhlédl na odlidštěné kusy masa a kostí, které se klátily na vrcholku obětího stromu.

"V tom případě nepředstavuje vesnice vojenskou hrozbu a stala se naším majetkem. Podejte mi mapu." Leddravohr si vzal nabízenou mapu, poklekl na jedno koleno a rozprostřel ji na zemi. Mapu pořídil nedávno vzdušný zaměřovací tým a vyznačil na ní vše, co mohlo zajímat kolcorronské velitele: velikost a umístění gethanských osad, topografii, říční toky a — ze strategického hlediska to nejdůležitější — výskyt brakky mezi ostatními porosty.

Leddravohr ji pozorně studoval, potom si v duchu promítl, jak postupovat. Nějakých dvacet mil od vesnice byla pod kódem G 31 zakreslena podstatně větší komunita, schopná postavit přibližně tři sta bojovníků. Terén, stručně řečeno, byl velmi obtížný, hustě zalesněný, s četnými strmými hřbety, rozsedinami a bystřinami. Jako by se zde vše spiklo proti kolcorronským vojákům, zvyklým bojovat na rovinách.

"Divoši musí přijít sem k nám," rozhodl. "Rychlý pochod takovým terénem vyčerpá každého muže, takže čím dříve přijdou, tím lépe pro nás. Předpokládám, že tady mají posvátné místo."

"To nejsvětější," potvrdil Railo. "Je velmi neobvyklé, aby devět brakky rostlo tak blízko sebe."

"Ano? Ze všeho nejdřív je tedy skácíme. Dejte pokyn hlídkám, aby některým vesničánům umožnily z dostatečné

blízkosti sledovat, co se bude dít. A pak je nechaly odejít. Krátce před malou nocí vyšlete jednotku, aby zapálila vesnici — tak jim dojde, o co jde. Budeme-li mít štěstí, divoši, až sem dorazí, budou tak vyčerpaní, že jim síly postačí sotva k tornu, aby nám vběhli pod meče."

Leddravohr zakončil s úsměvem zjednodušený výklad svého promyšleného plánu a hodil mapu Chravellovi. Usoudil, že Gethanci z G31, byť vyprovokováni k ukvapenému útoku, budou nebezpečnějšími protivníky než vesničané z nížiny. Nadcházející boj, v němž získají tři mladí důstojníci cenné zkušenosti, mu umožní znovu ukázat, že je ve svých čtyřiceti letech dosud lepším bojovníkem než muži polovičního věku. Postavil se, dýchal zhluboka a s radostí hleděl vstříc zbytku dne, který tak dobře začal.

Navzdory dobrému rozpoložení ho zakořeněný zvyk přiměl, aby pohledem zkontroloval oblohu. Nespatřil sice žádné ptery, ale zpozoroval, když v jednom ze svislých průhledů mezi stromy postřehl na západní obloze něco, co se pohybovalo. Uchopil polní dalekohled, zamířil ho na sousední příslušný průhled a zanedlouho na okamžik zahlédl nízkou letící vzducholoď.

Loď zřejmě mířila do oblasti velitelského stanoviště, které se nacházelo na západním konci poloostrova, asi pět mil odtud. Zatím byla příliš daleko, než aby to věděl určitě, ale zdálo se mu, že na boku gondoly zahlédl znak pera a meče. Nakřčil čelo, když se snažil domyslet si, co se muselo přihodit, že se jeden z otcových poslů vypravil do tak vzdálené oblasti.

"Muži jsou připraveni ke snídani," ohlásil Nothnalp a stáhl si přilbu s oranžovým chocholem, aby si mohl otřít pot z krku. "Pár pořádných řízků soleného masa v tomhle horku neuškodí."

Leddravohr přikývl. "Myslím, že si to zaslouží."

"Také by si už rádi užili se ženami."

"Zatím ne, dokud tady všechno řádně nezajistíme. Zařídte úplnou ostrahu, a ať přivedou slizaře — chci mít ty stromy co nejrychleji na zemi."

Opustil poručíky a vydal se na obchůzku kolem mýtiny. Převládajícím zvukem byly nyní hlasy gethanských žen, chrlicích nadávky ve svém barbarském jazyce, ale začínal se již ozývat praskot ohňů, a Leddravohr rovněž zaslechl, jak Railo uděluje rozkazy veliteli čtyř, která odcházela na hlídku.

Pod jedním ze stromů brakka stála nízká dřevěná terasa, bohatě pomalovaná mdlými zelenými a žlutými barvami, jaké používají Gethancj. Na terase leželo nahé tělo muže s bílou bradkou. Leddravohr si domyslel, že mrtvým je kněz, který vedl obětní obřad. Jeho dohad se potvrdil, když si povšiml staršího četaře Reefa, jak hovoří nedaleko primitivní terasy s nějakým řadovým Vojákem. Neslyšel, o čem spolu hovoří, ale tvářili se tak zaujatě, jak se vojáci tváří, když jde o peníze. Poznal, že se domluvili. Sundal kyrys a usedl na pahýl stromu. Zajímalo ho, s jakou Reef přijde. O chvíli později položil Reef ruku na ramena vojáka a táhl ho s sebou.

"To je Soo Egezzo," řekl. "Dobrý voják. To on umlčel kněze."

"Dobrá práce, Egezzo." Leddravohr pohlédl vlídně na mladého vojáka, kterého Leddravohrova blízkost tak ohromovala, že nedokázal odpovědět. Nastala trapná odmlka.

"Pane, nabídl jste velkodušně odměnu deseti noblů tomu, kdo umlčí kněze." Reefův chraptivý hlas předstíral upřímnost. "Egezzo podporuje svou matku a otce v Ro-Atabri. Peníze navíc by jim hodně pomohly."

"Samozřejmě." Leddravohr otevřel váček, vytáhl desetiblovou bankovku a podal ji Egezzovi. Čekal, dokud se vojákovy prsty nedotkly modrého čtverce ze skleněné tkaniny, pak rychle vrátil bankovku do váčku. Egezzo pohlédl zneklidněně na četaře.

"Když tak o tom přemýšlím," řekl Leddravohr, "takhle to snad bude ... vhodnější." Místo původní bankovky podal Egezzovi dva zelené čtverce pětiblové hodnoty. Když mu oba děkovali, předstíral, že ho to už nezajímá. Pak od něho oba odešli, ale po dvaceti krocích se zastavili a tiše spolu hovořili, a když se rozcházeli, Reef si něco strkal do kapsy. Leddravohr se usmál a uložil si Reefovo jméno hluboko do paměti. Četař patřil k těm mužům, kteří se dají příležitostně využít — byl chtivý, hloupý a snadno předvídatelný. O chvíli později jeho zájem o Reefa už zmizel kdesi hluboko v podvědomí, když ho posměšný protest z mnoha kolcorronských hrdel informoval, že se dostavili slizaři, aby se vypořádali se skupinou brakových stromů.

Leddravohr vyskočil na nohy. Stejně jako ostatní se úzkostlivě snažil vyhnout tornu, aby se dostal po větru od slizařů, a díval se, jak čtyři polonazí muži vycházejí z okolního pralesa. Slizaři nesli dlouhé tykvice, zavěšené na obalených popruzích, a také rýče a jiné nářadí ke kopání. Na končetinách měli pruhy z živoucího slizu, který byl jejich hlavním pracovním nástrojem. Všechno, co nesli, bylo ze skla, kamene nebo keramiky, poněvadž sliz by rychle strávil každý jiný materiál, zvláště brakku. Dokonce zaplátované krátké kalhoty měli z jemné skleněné tkaniny.

"Z cesty, hovnožrouti!" vykřikl jejich břichatý vůdce, když kráčeli mýtinou směrem k brakkám. Na jeho slova vojáci odpověděli palebnou clonou urážek, na kterou slizaři reagovali nemravnými posunkami. Leddravohr poodstoupil, aby zůstal na náležitě straně, zčásti proto, aby unikl zápachu, ale hlavně proto, aby se na něm neusadila žádná ze vzdušných spór. Jediným způsobem, jak se zbavit sebenepatrnější kontaminace, bylo důkladné a bolestivé obroušení kůže.

Slizaři dorazili k nejbližšímu brakovému stromu, složili na zem nářadí a bez prodlení se pustili do práce. Odkrývali horní kořenový systém a častovali přitom slovními urážkami každého vojáka, který se ocitl v dohledu. Mohli to činit beztretně, poněvadž dobře věděli, že jsou úhelným kamenem kolcorronské ekonomiky a že se jim, jakési vyvrženecké elitě, dostává unikátních výsad. Za své služby byli skvěle placeni. Po deseti letech mohl slizař odejít do důchodu a pohodlně si žít — pokud ovšem přežil zdoluhavý proces očisty od virulentního slizu.

Leddravohr se zájmem pozoroval, jak odkrývají horní kořenový systém. Jeden ze slizařů otevřel skleněnou nádobu a pomocí špachtle nanaslehl na hlavní kořeny přilnavou látku, podobnou hnisu. Sliz byl vypěstován z rozpouštědla, které vyvinula brakka k rozpouštění přepážky ve spalovací komoře, a vydával dusivý zápach po zvracích, plných žluče,

zkombinovaný s neslučitelně sladkou vůní bílého kapradí. Kořeny, odolávající nejostřejší čepeli, viditelně bobtnaly, jakmile se narušila jejich buněčná struktura. Dva další slizaři odsekli kořeny břídlícovými sekýrami a kopali hlouběji, aby odkryli dolní kořenový systém a zbytnělou spalovací komoru u paty kmene. Pracovali energicky, protože je pozorovalo mnoho očí. V nitru spalovací komory se nacházela cenná žeh palivových krystalů, kterou budou muset sklídit co nejopatrněji, dřív než skácí strom.

"Držte se zpátky, hovnožrouti!" zvolal nejstarší ze slizařů.

"Ustupte a nechte..." Zmlkl, když pozvedl oči. Až nyní zjistil, že mezi přítomnými je i Leddravohr. Hluboce se uklonil, což nebylo díky jeho velkému, špinou potřísněnému břichu nijak snadné, a řekl: "Neomlouvám se vám, princí, protože moje poznámky se Vás pochopitelně netýkaly."

"Dobře řečeno," ocenil Leddravohr pohotovost, jakou by u takové osoby nečekal. "Jsem rád, že netrpíš sebevražednými sklony. Jak se jmenuješ?"

"Mé jméno je Ovpope, princí."

"Pokračuj v práci. Ovpope. Vždycky se rád dívám, jak se rodí bohatství naší zem."

"S radostí, princí, ale je tu určité riziko, že při porážení stromu dojde k výbuchu spalovací komory."

"Jen pracujte, jak jste navyklí," odpověděl Leddravohr a zkřížil paže. Zaslechl obdivný šepot od nejbližších stojících vojáků. Věděl, že znovu potvrdil svou pověst prince, který má vztah k obyčejným lidem. Zvěst se rychle rozšíří — Leddravohr miluje svůj lid natolik, že rozmlouvá dokonce se slizařem. Tato drobná epizoda byla dobře vypočítaným tahem na posílení jeho pověsti, i když, popravdě, neměl pocit, že si nějak zadává, když hovoří s mužem, jako je Ovpope, jehož práce má pro Kolcorron neocenitelný význam. Byli to neužiteční parazité — kněží a filozofové — které nenáviděl a jimiž opovrhoval. Ty by zlikvidoval ze všeho nejdřív, kdyby se stal králem. Posadil se, aby mohl pozorovat, jak Ovpope přikládá elipsovitý vzorek slizu k zakřivené patě kmene braky, když jeho pozornost upoutala skvrna na západní části oblohy.

Vzducholoď se vracela a proploovala úzkým pruhem modře, který odděloval Overland od vroubkovaného valu stromů. To, že se tak rychle vracela, znamenalo, že na 01, velitelském stanovišti, nepřistála. Kapitán tedy musel komunikovat se základnou pomocí solarografu, a pak zamířil k přední línii. To téměř jistě znamená, že mu přináší naléhavé sdělení od krále.

Udiven, zastínil si oči a pozoroval vzducholoď, jak pomalu sestupuje a manévruje tak, aby mohla přistát na mýtině.

Kapitola 3

Sídlo Laina Maraquina, známé jako Čtvercový dům, stojí na Zelené hoře, oblém pahorku v severním předměstí Ro-Atabri, hlavního města Kolcorronu.

Z oken své studovny měl Lam panoramatický výhled na různé čtvrtě města — rezidenční, obchodní, průmyslovou, administrativní — které se svažovaly k řece Borannu, a na protějším břehu řeky na parky, obklopující pět paláců. Seskupení obytných a jiných staveb na takovém prominentním místě dostaly rody, vedené lordem Filozofem, již před mnoha stoletími za vlády Bytrana IV, kdy se jejich práce těšila mnohem větší vážnosti než dnes.

Lord Filozof žil v protáhlém sídle, známém jako Zelenohorská slupka, a na důkaz jeho dřívějšího významu stály všechny budovy, které pod jeho pravomoc spadaly, v jedné línii s Velkým palácem, což usnadňovalo solarografické spojení. Nyní však takové výhody jen prohlubovaly žárlivost a nevraživost představitelů jiných kast. Lam Maraquine věděl, že po Zelené hoře touží zejména princ Chakkell, nejvyšší představitel průmyslu, který by jí ozdobil své panství, a že dělá skutečně vše, co je v jeho silách, aby byli filozofové sesazeni a vystěhováni do skrovnějších příbytků.

Začínal druhoden, kraj se vynořil ze stínu Overlandu a město, které se po dvouhodinovém spánku vracelo k životu, vyhlíželo překrásně. Žluté, oranžové a rudé zbarvení stromů, shazujících listů, kontrastovalo se světlou zelení stromů právě rašících a tmavou zelení těch, které byly v plném olistění. Tu a tam jasně svítící balóny vzducholodí vytvářely pastelové kruhy a elipsy a na řece bylo vidět bílé plachty zaoceánských lodí, přivázejících tisícero druhů zboží ze vzdálených končin Landu.

Lam seděl za stolem vedle okna a okázalé vyhlídce nevěnoval žádnou pozornost. Po celý den pociťoval hluboko vnitru podivné vzrušení a očekávání. Intuice mu napovídala, že jeho vnitřní neklid je předzvěstí něčeho mimořádně důležitého, ale její pravdivost mohly potvrdit jen příští okamžiky.

Už po nějaký čas podněcovala jeho zvědavost určitá podobnost problémů, které přicházely do jeho oddělení z různých zdrojů. Problémy to byly vesměs běžné a světské. Obchodník s vínem chtěl znát nejekonomičtější tvar džbánu, v němž by dodával na trh stanovené množství vína, farmář se snažil nalézt optimální směs osiva pro určitou půdu a různá období roku.

To všechno byly jen malichernosti ve srovnání s tím, co řešili Lainovi předchůdci — například odhadování velikosti kosmu.

Lam však začínal tušit, že někde v jádru všedních pracovních problémů je něco závažného, jehož implikace jsou mnohem univerzálnější než záhady astronomie. Ve všech případech šlo o veličinu, jejíž hodnotu určovaly změny jiné veličiny, a požadavkem bylo najít optimální rovnováhu. Tradiční řešení zahrnovalo buď četné numerické aproximace, nebo vynášení kolmic do grafů, ale Lainovi něco našeptávalo, jen v náznacích, že existuje vzrušující přístup, že k přesnému výsledku by mohl dospět algebraickou cestou, několika tahy pera. Ten přístup má něco společného s matematickým pojmem limitů a s myšlenkou, že ...

"Musíš mi pomoci se seznamem hostů," pronesla hlasitě Gesalla, která vtrhla do studovny. "Nemohu nic určitého naplánovat, když ani nevím, kolik přijde lidí."

Slabé, kmitavé světlo inspirace v Lainově mozku pohaslo a zanechalo po sobě pocit ztráty. Avšak i ten rychle zmizel, když Lain pohlédl na svou černovlasou výsadní manželku. Nesnáze raného těhotenství jí zúžily ovál obličeje a dodaly

ji blest, která s kontrastem tmavých očí zdůrazňovala její inteligenci a silu charakteru. Ještě nikdy mu nepřipadala tak krásná, ale přesto by byl raději, kdyby netrvala na tom, že chce dítě. Připadalo mu, že její stíhlá postava není určena pro mateřství, a měl obavu, kterou tajil, že její těhotenství neskončí dobře.

"Ach, je mi líto, Laine," řekla a zatvářila se zkroušeně. "Nevytrhla jsem tě z něčeho důležitého?"

Usmál se a potřásl hlavou. To, jak dokázala člověka prohlédnout, udělalo na něj silný dojem.

"Není na plánování konce roku ještě čas?"

"Je." Čelila klidně jeho pohledu — takovým způsobem ho vyzývala, aby našel něco špatného na tom, že chce prosadit svou. "Tak, teď o tvých hostech ..."

"Slibuji, že ti napíšu seznam, ještě než den skončí. Předpokládám, že bude téměř stejný jako obvykle, ačkoli si nejsem jist, jestli Toller letos přijde."

"Doufám, že ne," nakrčila nos. "Nechci ho tu. Nebylo by to báječné, kdybychom se obešli bez hádek a rvaček?"

"Je to můj bratr," namítl, ale nevýrazně.

"Měl bys říct spíše nevlastní bratr."

Lain cítil, že se mu dobrá nálada vytrácí. "Jsem rád, že matka už nežije a neslyší, co říkáš."

Na ta slova k němu okamžitě přistoupila, usedla mu na klín a políbila ho na ústa. Oběma rukama mu přitom hladila tváře, aby ho přiměla k láskyplné odezvě. Znal ten její důvěrný tah, který dosud na účinnosti nic neztratil. A dosud, po dvou letech manželství, se jím cítil poctěn. Vklouzl rukou pod její modrou halenku a hladil jí malá řadka. Po chvíli se napřímila a vážně na něj pohlédla.

"Nemínila jsem se dotknout tvé matky," poznamenala. "Toller je prostě daleko spíš vojákem než členem této rodiny."

"Občas dochází ke genetickým odchylkám."

"Neumí dokonce ani číst."

"O tom všem jsme už tolikrát mluvili," řekl Lam trpělivě. "Až Tollera lépe poznáš, uvidíš, že je stejně inteligentní jako kdokoli jiný z rodiny. Číst umí, nechte však plynule, protože má určitý problém s vnímáním tištěných slov. Ostatně, vojáci jsou většinou gramotní — takže tvému konstatování chybí logika."

"Dobrá ..." Gesalla se zatvářila nespokojeně. "Tak proč vyvolává problémy, kam jen přijde?"

"Mnoho lidí je takových — včetně stvoření, jehož levá bradavka mi právě dráždí dlaň."

"Nesnaž se odvrátit mé pocity na něco jiného — aspoň ne v tuhle denní dobu."

"Nebudu, ale proč ti jde Toller tak na nervy? Řekl bych, že tady na Zelené hoře je kolem nás spousta individuí a výstředníků."

"Bylo by ti snad milejší, kdybych byla jedním z těch anonymních ženských stvoření, které nemají na nic vlastní názor?" Sklouzla pohledem na obezděné nádvoří a na tváři se jí rozprostřel výraz překvapení. "Ty čekáš lorda Gloa?" Seskočila mu z klína tak lehce, že si to ani neuvedomil.

"Ne."

"Smůla — máš ho zde." Spěšně zamířila ke dveřím studovny. "Zmizím než sem dorazí. Nemohu si dovolit ztratit půl dne posloucháním jeho nekonečného ehmování, nemluvě už o oplzlých narážkách." Přidržela si sukni, dlouhou až po kotníky, a potichu se rozběhla k zadnímu schodišti.

Lam si sundal brýle na čtení a díval se za ní — mrzelo ho, že stále připomíná bratrův původ. Aytha Maraquinová, jeho matka, zemřela při porodu, a jestli se dopustila cizoložství, zaplatila za to víc než dost. Proč se s tím Gesalla nespokojí? Laina vždy přitahovala její intelektuální nezávislost, stejně jako krása a fyzický půvab, ale o odporu vůči jeho bratrovi se nechtěl dohadovat. Jen doufal, že se kvůli tomu nebudou stále hádat.

Prásknutí dveří kočáru, které dolehlo z nádvoří, obrátilo jeho pozornost k vnějšímu světu. Lord Glo právě vystoupil ze svého obstarožního, nablýskaného faetonu, který používal na krátké cesty po městě, a uděloval pokyny kočímu.

Kočí, který držel na uzdě dva modrooči, se sice ukláněl a přikyvoval, ale neklidně podupával, neboť pokyny nebraly konce. Lam si domyslel, že lord Filozof říká sto slovy to, na co by stačilo deset, a začal se modlit, aby se z jeho návštěvy nestala příliš náročná zkouška trpělivosti.

Přistoupil k baru, naplnil dva poháry černým vínem a čekal na hosta u dveří studovny.

"To je od tebe velmi milé," pronesl spokojeně Glo, když vstoupil, a okamžitě uchopil pohár s vínem. Pak s ním zamířil k nejbližší židli. Blížila se mu šedesátka, ale vypadal mnohem starší, díky své kulaté postavě a tomu, že mu z chrupu zbylo jen několik nahnědlých pahýlů za dolním rtem. Výstup po schodišti ho vyčerpal — hlučně oddychoval a břicho se mu pod vycházkovým rouchem zřetelně zvedalo a klesalo. "Vždy mě velice potěší, když vás vidím, lorde," začal Lain a říkal si, co asi je důvodem jeho návštěvy, ale věděl, že nemá smysl snažit se ten důvod rychle zjistit.

Glo vypil půl poháru jedním douškem. "Potěšení je i na mé straně, chlapče. Ach! Mám něco ... ehm ... alespoň myslím, že mám něco, co bych ti chtěl ukázat. Určitě se ti to bude líbit." Postavil pohár stranou, chvíli šátral v záhybech svého roucha a nakonec vytáhl čtverec papíru, který podal Lainovi. Papír byl poněkud lepkavý a celý hnědý, až na světlejší, kruhové skvrny uprostřed.

"Farland." Lam poznal jedinou další velkou planetu místního systému, která obíhala kolem slunce ve vzdálenosti přibližně dvakrát větší než dvojice Land — Overland. "Obrázky se zlepšují."

"Ano, ale stále nedokážeme dosáhnout toho, aby se zachovaly. I tento od poslední noci hodně ... ehm ... vybledl. Teď už nejsou polární Čepičky téměř vidět, ale minulou noc byly velmi zřetelné. Škoda." Glo si vzal obrázek zpátky a zblízka ho pozorně prohlížel — přitom neustále potřásl hlavou a mlaskal.

"Polární čepičky byly jasné jako denní světlo. Jasné jako denní světlo, říkám ti. Mladému Entethovi se podařilo potvrdit ... sklon osy ... ehm ... sklon osy. Laine, pokoušel sis někdy představit, jaké by to bylo žít ve světě, jehož osa je nakloněná? Bylo by na něm horké období s dlouhými dny a krátkými nocemi a chladné ... ehm ... období s dlouhými dny ... totiž s krátkými dny ... a dlouhými nocemi ... podle toho, na kterém místě oběžné dráhy by se planeta nacházela."

Změny barev na Farlandu dokazují, že veškerá vegetace podléhá jedinému ... ehm ... překrývajícimu se cyklu."

Když se tím Glo pustil do svého oblíbeného tématu, Lam se snažil nedat najevo netrpělivost a nudu. Bylo krutou ironií, že se lord Filozof stal předčasně senilním, a Lam, který si ho upřímně vážil, považoval za svou povinnost poskytnout mu co největší podporu. Znovu mu nalil víno do poháru a tu a tam něco vhodného poznamenal, když Glo přeskakoval od elementární astronomie k botanice a k rozdílu mezi ekologiemi nakloněného světa a Landu.

Na Landu, kde neexistují žádná roční období, měli první farmáři spoustu práce s tím, aby roztřídili chaoticky rostoucí jedlé trávy do skupin podle délky zrání. Na Landu se téměř všude běžně sklízelo šestkrát do roka. Pak už prostě stačilo sázet a sklízet na šesti lánech vedle sebe. V moderní době se v rozvinutých zemích přišlo na to, že je účelnější pěstovat na celé farmě plodiny se stejným cyklem a pracovat v celcích, tvořených šesti farmami, ale princip byl tentýž. Ještě jako chlapce bavilo Lama hloubat o životě na vzdálených Planetách předpokládal, že takové planety někde ve vesmíru existují a že jsou obydleny inteligentními bytostmi — brzy však shledal, že matematika mu pro intelektuální dobrodružství nabízí větší prostor. Nyní si nepřál nic jiného, než aby lord Glo co nejrychleji odešel, nebo aby konečně vysvětlil, proč přišel. Soustředil se znovu na lordovu nesouvislou přednášku a shledal, že na Pořadu je opět experimentování s fotografiemi a problém, jak připravit z rostlinných buněk, citlivých na světlo, takové emulze, které by dokázaly uchovat obraz déle než několik dní.

"Proč to považujete za tak důležité?" zeptal se Lam. "Každý na vaši observatoři nakreslí mnohem lepší obraz.

"Astronomie se to týká jen z malé části, chlapče, cílem je vytvořit naprosto ... ehm ... přesné obrazy staveb, krajin a lidí."

"Ano, ale na to máme kreslíře a umělce, kteří to dokážou."

Glo potřásl hlavou, usmál se a odhalil přitom vraky svých zubů. Pak neobvykle plynule řekl: "Umělci malují jen to, co oni sami, nebo jejich patroni považují za důležité. Příliš ztrácíme, čas nám uniká mezi prsty. Chtěl bych, aby každý člověk byl umělcem — pak objevíme naši historii."

"Myslíte, že to bude možné?"

"Nepochybně. Jednoho dne budou mít všichni k dispozici materiál citlivý na světlo a budou moci pořídit obraz čehokoli během mžiknutí oka."

"Dosud dokážete vzlétnout výš než kdokoli z nás," uznal Lam, na něhož Gloova slova učinila dojem. Cítil, že se na chvíli ocitl v přítomnosti té osobnosti, jakou lord Glo kdysi byl. "A protože létáte výš, vidíte dál."

Glo se zatvářil potěšeně. "Na tom nezáleží — naliť mi ještě ... ehm ... trochu vína." Prohlížel si zblízka pohár, když ho Lam naplňoval, pak se znovu uvelebil na židli. "Vsadím se, že neuhodneš, co se stalo."

"Oplodnil jste nějakou nevinnou mladou ženu."

"Hádej znovu."

"Nějaká nevinná mladá žena k tomu donutila vás."

"Jde o vážnou věc, Laine." Glo mávl rukou, aby naznačil, že lehkovážnost není na místě. "Král i princ Chakkell se probudili a zjistili, že nám docházejí zásoby brakky."

Lam znehybněl, jeho ruka nedonesla pohár ke rtům. "Jak jste předpokládal — to by mě nenapadlo. Kolik zpráv a studií jsme již za posledních deset let poslali?"

"Přestal jsem je počítat, ale vypadá to, že nakonec přece jen k něčemu byly. Král svolává schůzi vysoké ... ehm ... rady."

"Ani by mě nenapadlo, že to udělá," podotkl Lam. "Jedete rovnou z Paláce?"

"To ... ne. Vím o schůzi už pár dní, ale nemohl jsem ti to dát vědět, protože mě král poslal do Sorky — zrovna do Sorky! — kvůli ... ehm ... něčemu jinému. Právě jsem se odtud vrátil."

"Taky bych si rád vzal dovolenou."

"Nebyla to žádná dovolená, hochu." Glo potřásl svou velkou hlavou a zatvářil se vážně. "Jel jsem za Tunsfem — a musel přihlížet, jak jeden z jeho chirurgů pitvá mrtvolu vojáka. Nestydím se přiznat, že na něco takového nemám žaludek."

"Prosím vás, ani o tom nemluvte!" neudržel se Lain a pocítil, že se mu při představě, jak nože pronikají bledou kůží a vyřezávají vychladlé vnitřnosti, zvedá žaludek. "Proč král chtěl, abyste u toho byl?"

Glo si poklepal na hrud'. "Lord Filozof, to jsem já. Mé slovo dosud má u krále svou váhu. Naše vojáky a vzduchoplavce asi ... ehm ... stále více demoralizují historky o tom, že být blízko obětí ptěrt je nebezpečné."

"Nebezpečné? V jakém smyslu?"

"Říká se, že několik vojáků onemocnělo poté, co odklízeli oběti."

"Ale to je nesmysl," řekl Lain a poprvé usrkl vína. "Co Tunsfo zjistil?"

"Šlo skutečně o ptěrtakózu. O tom nemůže být pochyb. Slezina jako balón. Do úřední zprávy jsme uvedli, že se voják střetl s koulí v noci a prach ho zasáhl, aniž o tom věděl, nebo že ... ehm ... lhal. To se stává, jak víš. Někteří lidé nedokážou pohlédnout skutečnosti do tváře. Přesvědčí dokonce i sami sebe, že jim nic nehrozí."

"To dovedu pochopit." Lam stáhl ramena, jako by cítil chlad. "Takové pokušení tu je. Koneckonců — může rozhodovat jen slabý závan vzduchu, jestli člověk bude žít, nebo zemřít."

"Hovořil bych raději o našich zájmech." Glo se zvedl a začal přecházet po místnosti. "Ta schůze je pro nás velmi důležitá, chlapče. Filozoficky rád má šanci vydobýt si uznání, které mu náleží. Znovu získat dřívější význam. Po tobě chci, abys osobně nakreslil grafy, udělej je velké a barevné a ... ehm ... jednoduché - a znázorňující, s jakým množstvím pikonu a halvelli, získaným uměle, může Kolcorron počítat v příštích padesáti letech. Postačí snad intervaly pěti let — ale to nechám na tobě. Potřebujeme rovněž ukázat, že když nebudeme tolik využívat přírodní krystaly, zdroje přírodní brakky budou narůstat, dokud ..."

"Zadržte, můj pane," odvážil se Lam, vyděsilo ho, že se Glo svou vizionářskou rétorikou nechává unášet daleko od

skutečnosti. "Hrozně nerad vystupuji jako pesimista, ale musím říct, že není jisté, zda se nám v příštích padesáti letech podaří vyrobit nějaké použitelné krystaly."

Glo se vzrušeně zasmál. "To je jen proto, že nemáme královu plnou podporu. Dostaneme-li k dispozici patřičné zdroje, vyřešíme otázku rafinace během několika let. Tím jsem si jist! Král mi dokonce dovolil použít jeho kurýry, abych mohl poslat pro Sissta a Duthoona. Ti budou informovat, kam až jsme se dostali. Jen fakta, to na krále platí. Fakta. Říkám ti, chlapče, časy se mění. Je mi zle." Klesl na židli tak silně, že ozdobná keramika na nejbližší zdi se zachvěla.

I když Lam věděl, že by měl k němu jít a pomoci mu, mimoděk naopak ustoupil. Glo budit dojem, že začne zvracet, a když si Lam představil, že by se to stalo právě ve chvíli, kdy k němu přistoupí, naválilo se mu. A co víc — tepny, klikatící se na lordových spáncích, hrozily prasknutím. Co když z nich skutečně vytryskne krev? Lam se pokusil představit si, jak by si počínal, kdyby ho potřísnila krev jiného člověka, a žaludek se mu znovu varovně zvedl. "Nemám vám něco přinést?" zeptal se s úzkostí. "Vodu?"

"Ještě trochu vína," vyrazil ze sebe chraptivě lord.

"Nemyslíte, že už byste neměl ..."

"Nebud' takový suchar, chlapče — víno je nejlepší tonikum, jaké existuje. Kdybys pil trochu víc vína, narostlo by ti na kostech aspoň nějaké ... ehm ... maso." Glo se soustředěně díval na naplňovaný pohár, aby se ujistil, že obdržel správnou míru, a do tváří se mu vracela barva. "Tak, o čem jsem to mluvil?"

"Nemělo to souvislost s nastávajícím znovuzrozením naší civilizace?"

Glo se zatvářil káravě. "Sarkasmus? To má být sarkasmus?"

"Lituji, pane," řekl Lam. "Záchrana stromů brakka se mi prostě stala vášní — to téma mě vždy snadno vyvede z míry."

"Na to nezapomínám." Glo se rozhlédl po místnosti a povšiml si, že vybavení, které téměř ve všech ostatních domech je vyřezáno z černého dřeva, je zde zhotoveno z keramiky a ze skla. "Nemyslíš, že to ... ehm ... přeháníš?"

"Dělám, co si myslím, že mám." Lain pozvedl levou ruku a ukázal černý prsten, který nosil na šestém prstě. "Jediný důvod, proč mám tohle, je ten, že je to svatební dar od Gesally."

"Ach ano — Gesalla." Glo nabídl pohled na svůj rozpadlý chrup v parodii na chlípny úsměv. "Ujist' uji tě, že některou z těchto nocí budeš mít v posteli někoho navíc."

"Moje lože je vašim ložem," řekl Lam bezstarostně, neboť věděl, že Glo ještě nikdy neuplatnil šlechtické právo na žádnou ženu ze společenské skupiny, v jejímž čele stál. To právo dával prastarý kolcorronský zvyk, stále ještě rody dodržovaný, a Glo občas činil na ně nárazky takovým způsobem, aby zdůraznil kulturní nadřazenost filozofického řádu, který na něm netrval.

"Když vezmu v potaz tvoje extrémní stanoviska," vrátil se Glo k původnímu tématu, "dokázal by ses překonat a zaujal ke schůzi shromáždění kladnější vztah? Nemáš z ní radost?"

"Ale mám, velmi mě těší. Je to posun správným směrem — ale přišel tak pozdě! Víte, že brakka potřebuje k dosažení dospělosti a ke vstupu do opylovací fáze padesát až šedesát let. Tomuto časovému skluzu neujdeme, ani kdybychom dokázali pěstovat čisté krystaly hned teď — a ten skluz je děsivě velký."

"O to je důležitější plánovat dopředu, hochu."

"To je pravda, ale čím větší je potřeba plánovat, tím menší je naděje, že to bude akceptováno."

"To bylo velice hlubokomyšlné. Řekni mi, co tím ... ehm ... chceš říct."

"V době před padesáti lety mohl Kolcorron vyvážit poměr mezi nabídkou a poptávkou zavedením třeba jen několika prostých regulačních opatření — ale ani tehdy nechtěli o tom princové slyšet. Nyní se nacházíme v situaci, kdy jsou třeba přímo drastická opatření. Dovedete si představit, jak by Leddravohr reagoval na návrhy, aby veškerá zbrojní produkce byla na dvacet až třicet let přerušena?"

"Na to se nedá ani pomyslet," odpověděl Glo. "Ale nezveličuješ ty obtíže příliš?"

"Podívejte se na tyto grafy." Lam přistoupil ke skřínce s mělkými zásuvkami, vytáhl velký arch a rozprostřel jej na stole tak, aby na něj Glo dobře viděl. Vysvětloval, co křivky různých barev znamenají, ale vyhýbal se vyšší matematice, nakolik to bylo možné. Ve svém rozboru se zaměřil na to, jak rostoucí požadavky země na palivové krystaly a brakku interagují s jinými faktory, například s jejich rostoucím nedostatkem a problémy s dopravou. Jednou nebo dvakrát během vysvětlování si uvědomil, že i zde se vyskytují problémy stejného druhu, o nichž uvažoval před chvílí. Pak na něho mučivě dolehla úvaha, že je nablízku zcela nového přístupu k jejich řešení, přístupu, který má něco společného s matematickou koncepcí limitů, ale nyní v jeho myšlenkách převládly materiální a lidské faktory.

Mezi nimi byla i skutečnost, že lord Glo, který bude hlavním mluvčím filozofů, už nedokáže sledovat složité argumenty. A k této, jemu vlastní neschopnosti přibyl nyní návyk opíjet se každodenně vínem. Právě nyní ochotně přikyvoval a mlaskal, aby dal najevo zájem, ale masitá víčka mu stále častěji padala.

"To je k tomu problému tak vše, můj pane," zakončil Lam důrazně, aby vzbudil Gloovu pozornost. "Chtěl byste slyšet názory mého oddělení na to, jaké kroky by se měly podniknout, aby se krize udržela ve zvládatelných rozměrech?"

"Stabilita, ano, stabilita — to je to právě." Glo náhle zvedl hlavu a na chvíli vypadal jako ztracený — svými nevýraznými modrými očima si prohlížel Lama, jako by ho viděl poprvé. "Kde jsme skončili?"

Lam pocítil depresi a zvláštní obavu. "Snad bude lépe, když vám pošlu písemný souhrn, který si budete moci projít ve volné chvíli. Kdy se má rada sejít?"

"Ráno dvoustého. Ano, král určitě řekl dvoustého. Kolikátého je dnes?"

"Sto devadesátého čtvrtého."

"Mnoho času už nezbývá," pronesl Glo smutně. "Slíbil jsem králi, že přijdu s významným ... ehm ... příspěvkem."

"Určitě přijdete."

"To není to, co jsem ..." Glo vstal, zakolísal a vrhl na Laina zvláštní, jakoby bláznivý pohled. "Myslels to vážně, co jsi říkal?"

"Prosím?" Lam překvapeně zamžoural, neschopen zařadit otázku do patřičného kontextu.

"O tom, že ... o tom, že létám výš ... a vidím dál?"

"Jistě," odpověděl Lajna pocítil rozpaky. "A myslím to upřímně."

"To je dobře. To je tak..." Glose vzpřimil, vypjal buclatou hrud a obvyklá žoviálnost se mu náhle vrátila. "Však jim ukážeme. Všem jim ukážeme." Přistoupil ke dveřím, pak se zarazil s rukou na kulaté, porcelánové klíce. "Pošli mi ten souhrn tak brzy, jak jen to bude ... ehm ... možné. Ach, mimochodem, dal jsem Sisstovi pokyn, aby vzal s sebou tvého bratra."

"To je od vás velmi laskavé, můj pane," odpověděl Lam, ale radost z vyhlídky, že znovu spatří Tollera, mu kalila představa, jak asi tu novinu přijme Gesalla.

"Vůbec ne. Myslím, že jsme na něho byli moc přísní. Rok na tak mizerném místě, jako je Haffanger, jen za to, že ťukl Ongmata do brady!"

"Výsledkem toho ťuknutí byla dvojnásobná zlomenina čelisti."

"Ano, bylo to důrazné ťuknutí!" Glo se sípavě rozesmál. "A my všichni jsme byli rádi, že Ongmat nemůže určitou dobu mluvit." Stále se pochechtával, když odcházel chodbou a jeho sandály pleskaly na mozaikové podlaze.

Lam odnesl svůj téměř nedotčený pohár vína ke stolu a posadil se. Černé víno se tím zvířilo a na jeho hladině se vytvořily světlé obrazy. To, že Glo zlehčujícím způsobem schválil Tollerovo násilnictví bylo pro něj zcela charakteristické. To bylo jednou z drobností, jakými členům filozofického řádu připomínal, že pochází z královského rodu a že mu tedy pulsuje v žilách krev dobyvatelů. Svědčilo to sice o tom, že se již cítí lépe a že znovu nabyl sebejistoty, ale Lainovy obavy o jeho fyzické i duševní zdraví to nijak nezměnilo. Během několika let se Glo změnil na blábolícího, roztržitého a neschopného člověka. Jeho funkcí sice tolerovala většina vedoucích oddělení — někteří z nich oceňovali mimořádnou volnost, kterou tak získali — ale u všech převládala demoralizující pocit z pokračující ztráty prestiže řádu. Stárnoucí král Prad se vůči Gloovi choval shovívavě a laskavě — v kuloárech se říkalo, že když už se filozofie považuje za srandu, bude lepší, když ji bude reprezentovat dvorní šašek.

Na zasedání vysoké rady však není nic směšného, řekl si Lain. Osoba, která bude předkládat návrh na ochranu brakových stromů, bude jej muset předkládat výmluvně a působivě — bude muset uvádět složitá fakta a podepřít je nenapadnutelnými statistickými údaji. Její úloha bude všeobecně nepopulární a vyvolá nepřátelství, zvláště ze strany ambiciózního Chakkella a divokého Leddravohra.

Jestliže se ukáže, že Glo nebyl schopen naučit se poskytnutý souhrn včas, bude to asi Lam, kdo promluví v jeho zastoupení. Pouhá představa, že by měl čelit Chakkellovi nebo Leddravohrovi — byť pouze slovně — vyvolala v Lainovi zděšení, které hrozilo postihnout jeho měchýř. Na hladině vína v poháru, který držel v ruce, se objevily koncentrické kruhy.

Postavil pohár na stůl, začal zhluboka a stejnoměrně oddechovat a čekal, až se mu přestanou třást ruce.

Kapitola 4

Když se Toller Maraquine probudil, zjištění, že není v posteli sám, ho stejným dílem zneklidnilo a potěšilo. Vnímal tělesné teplo ženy, která ležela po jeho levém boku s rukou položenou na jeho břicho a nohou nataženou přes jeho stehna. Pocity byly o to příjemnější, že byly neobvyklé. Zůstal nehybně ležet, zíral do stropu a snažil se co nej přesněji rozpomenout, co přivedlo ženskou společnost do jeho prostého pokoje ve Čtvercovém domě.

Svůj návrat do hlavního města slavil v krčmách Samlueské čtvrti. Okružní cestu začal časně ráno předešlého dne a hodlal se vrátit do konce malé noci, avšak pivo a víno minuly jinak, a známi, se kterými se náhodně setkal, mu začali připadat jako náramní přátelé. Pokračoval vpití po celý druhoden a ještě dlouho do noci, veselil se, že unikl zápachu pikonových retort, a nakonec si povšiml, že se vždy v jeho blízkosti vyskytuje jedna žena častěji, než aby to byla jen náhoda.

Ta žena měla světlehnědé vlasy, vysokou postavu a plná ňadra, byla široká v ramenou a v bocích — prostě typ, o jakém Toller snil během svého exilu v Haffangeru. Všiml si i toho, že žvýká výhonek kořene panenky. Upamatoval se jasně na její tvář, kulatou, otevřenou a prostou — a na její barvu, prokvenou vínem. A na to, že při úsměvu odhalovala bílé zuby, jimž na dokonalosti ubírala trojúhelníková štěpinka na předním řezáku. Zjistil, že se mu s ní dobře povídá i směje, a nakonec se jim zdálo být tou nejpřirozenější věcí na světě, že stráví noc společně ...

"Mám hlad," ozvala se náhle a posadila se vedle něho. "Dala bych si něco na snídani."

Toller přelétl uznalým pohledem její báječné, nahé tělo a usmál se. "A co kdybych si chtěl dát něco předtím?"

Zatvářila se zklamaně, ale jen na okamžik. Pak mu úsměv oplatila a pootočila se tak, že se mu prsy dotýkala hrudi. "Jestli si nebudeš dávat pozor, uražuju tě k smrti."

"Prosím, zkus to," přijal Toller a jeho úsměv ustoupil potlačovanému smíchu. Stáhl ji pod sebe. Líbali se a jeho tělo i mysl zalilo příjemné teplo — najednou si však uvědomil, že něco není v pořádku, že ho něco mírně, ale vytrvale znepokojuje.

Otevřel oči a okamžitě rozpoznal jednu z příčin. Světlo v pokoji dokazovalo, že už je dávno po úsvitu, že nastalo ráno dvoustého dne — a on slíbil bratrovi, že vstane brzy a pomůže mu odnést do Velkého paláce stojan a nějaké tabulky. Něco tak obyčejného mohl udělat kterýkoli sloužící, ale Lainovi až nepochopitelně záleželo na tom, aby to byl právě Toller. Lain ho asi nechtěl nechat doma s Gesallou po celou tu dobu, kdy bude probíhat zasedání.

Gesalla!

Téměř zaúpěl, když si uvědomil, že předešlého dne Gesallu ani nezahlédl. Přijel z Haffangeru brzy ráno a po krátké rozmluvě s bratrem, během níž se Lain spíš věnoval svým tabulkám, vyrazil na flám. Gesalla, Lainova výlučná manželka, byla paní domu a jako taková měla právo očekávat, že jí Toller složí poklonu při večerním jídle. Jiná žena by možná tento prohrěšek přešla, ale náročnou a neúprosnou Gesallu musel přímo rozzuřit. Při letu do Ro-Atabri si Toller

slavnostně slíbil, že nevnese do bratrova domu žádný neklid, že se bude úzkostlivě zdržovat všeho, co by Gesallu znepokojilo — a začal tím, že ji urazil hned první den. Vlhký jazyk, dorážející na jeho, mu náhle připomenul, že se proti domácímu řádu provinil víc, než si Gesalla myslí.

"Mrzí mě to," řekl a vyprostil se z jejího objetí, "ale musíš už jít domů."

Ženě poklesla čelist. "Cože?"

"Pojď, dělej!" Vstal, shrnul její šaty do kupky a strčil jí je do rukou. Pak otevřel skříň a začal hledat čisté oblečení pro sebe.

"A co bude s mou snídaní?"

"Teď není čas — musím tě odtud dostat."

"To je ohromné," utrousila trpce a začala se přehrabovat v kusech téměř průhledné látky, které byly jejím jediným oděvem.

"Řekl jsem, že mě to mrzí," odfrkl Toller, zatímco zápolil s krátkými kalhotami, které se zřejmě rozhodly vzdorovat.

"To mi tak pomůže ..." Zmlkla a přestala vměstnávat nadra do chatrných řemínků — prohlížela si pokoj od stropu až k podlaze. "Tady fakticky bydlíš?"

Navzdory nervozitě to Tolleru pobavilo. "Myslíš, že jsem si vybral nějaký dům a vplížil se dovnitř, abych mohl použít postel?"

"Říkala jsem si v noci, že je to trochu zvláštní... cesta kočárem až sem ... to, jak tiše jsme se chovali ... tohle je Zelená hora, že?" Neskrytě podezíravým pohledem tékala po jeho svalnatých pažích a ramenou. Domyslel si, jakým směrem se v myšlenkách ubírá, ale její pohled nic neskrýval a nebyla v něm ani stopa po uraženosti.

"Ráno jako stvořené k procházce," řekl, pomohl jí na nohy, a i když dosud neměla šaty zcela zapnuté, tlačil ji k jedinému východu z místnosti. Dveře otevřel přesně v okamžiku, kdy před nimi potkal Gesallu Maraquinovou, která právě procházela chodbou. Gesalla byla bledá, vypadala nezdravě a hubeněji, než když ji viděl naposled. Její šedé oči však nepozbyly nic ze své přísnosti — a bylo zřejmé, že je v nich hněv.

"Dobrý prvođen," pozdravila chladně s pečlivou výslovností. "Řekli mi, že ses vrátil."

"Omlouvám se za minulou noc," odpověděl Toller. "Byl jsem ... byl jsem zaneprázdněn."

"Samozřejmě." Krátce pohlédla na jeho společníci s neskrývaným opovržením. "Nuže?"

"Nuže co?"

"Nechceš mi představit svou ... přítelkyni?"

Toller v duchu zaklel, když si uvědomil, že již nemá naději zachránit situaci alespoň v něčem. I když opomine to, že se se svou přítelkyní do postele setkal ve stavu silného ovínění, jak jen se jí mohl nezeptat na jméno? Gesalla byla ta poslední na světě, komu by dokázal vysvětlit náladu předchozího večera. Nemělo smysl, aby se pokoušel ji uchlácholit. Omlouvám se ti, drahý bratře, řekl si v duchu. Takhle jsem si to nepředstavoval ...

"Tato chladná dáma je moje švagrová, Gesalla Maraquinová," řekl, objal svou společníci kolem ramena políbil ji na čelo. "Ráda by věděla, jak se jmenuješ, a když pomyslím na to, čemu jsme se v noci věnovali, rád bych to věděl i já."

"Fera," představila se a dopnula si šaty. "Fera Rivoová."

"Není to hezké jméno?" Toller se usmál na Gesallu. "Teď se z nás mohou stát přátelé."

"Postarej se, prosím, aby odešla některou z postranních bran," řekla Gesalla. Otočila se a důstojně, s hlavou vztyčenou, se od nich začala vzdalovat — pečlivě kladla jednu nohu před druhou.

Toller potřásl hlavou. "Nevíš, co ji je?"

"Některé ženy se snadno rozčílí." Napřímila se a odstrčila ho stranou, "Ukaž mi, kudy vypadnout."

"Myslel jsem, že chceš snídani."

"Myslela jsem, že chceš, abych šla domů."

"Asi jsi mi dobře nerozuměla. Budu rád, když tu zůstaneš, jak dlouho jen budeš chtít. Máš strach o zaměstnání?"

"Jo, mám moc důležité místo na samlueském tržišti — kuchám ryby." Zvedla ruce, začervenale a pokryté četnými rankami. "Co myslíš, jak jsem k nim přišla?"

"Zapomeň na práci," pronesl naléhavě a sevřel jí dlaně ve svých. "Vrať se do postele a tam na mě počkej. Jídlo ti nechám přinést. Můžeš odpočívat a jíst a pít celý den. Večer půjdeme na zábavní bárky."

Usmála se a vtiskla do trojúhelníkové mezíčky v zubu špičku jazyka. "Tvoje švagrová ..."

"Je to pouze moje švagrová. Já jsem se v tomto domě narodil, vyrostl jsem v něm a mám právo zvat si sem hosty. Zůstaneš, že?"

"Našlo by se tu kořeněné maso?"

"V tomhle domě se na kořeněné mase spotřebují denně celé prasečí chlívky — o tom tě mohu ujistit," řekl a zavedl ji zpátky do pokoje. "Zůstaň tady, dokud se nevrátím, pak budeme pokračovat tam, kde jsme skončili."

"Tak jo." Lehla si na postel, uvelebila se pohodlně na polštářích a nedbale roztáhla nohy. "Ještě něco, než odejdeš."

"Ano?"

Věnovala mu úsměv bělostných zubů. "Měl bys mi prozradit, jak ty se jmenuješ."

Ještě když mířil ke schodům na konci chodby, zadržoval smích, a pak sestoupil do střední části domu, odkud doléhaly četné hlasy. Feřina společnost byla osvěžující, ale její přítomnost v domě by se mohla stát pro Gesallu urážkou tak závažnou, že by ji nedokázala příliš dlouho tolerovat. Dva tři dny postačí, aby si Gesalla uvědomila, že nemá právo urážet ani jeho, ani hosty, které si přivede, a že jakákoli snaha ovládnout ho tak, jak ovládla jeho bratra, je předem odsouzena k nezdaru.

Když dospěl k dolnímu křídlu hlavního schodiště, zjistil, že se v hale shromáždil asi tucet lidí. Někteří z nich byli výpočetní asistenti, ostatní pak sloužící a čeledíní, kteří se zřejmě sešli vyprovodit svého pána na cestu do Velkého paláce. Lain Maraquine měl na sobě starobylý formální oděv staršího filozofa: dlouhé roucho odstínu holubí šedě,

lemované na okrajích a manžetách černými trojúhelníky. Jemný materiál roucha zvýrazňoval křehkost jeho tělesné schránky, i když stál vzpřímeně a důstojně. Jeho tvář pod bohatými vlnami černých vlasů zářila bledostí. Toller, když kráčet halou, pocítil k němu vřelou náklonnost — shromáždění rady bylo pro jeho bratra významnou příležitostí, a to napětí na něm bylo patrné.

"Jdeš pozdě," přivítal ho Lam a pohlédl na něj kriticky. "A měl sis vzít šedý oděv."

"Nebyl čas připravit si ho. Měl jsem náročnou noc."

"Gesalla mi už sdělila, jaká to byla noc." Lain se tvářil pobaveně a rozhořčeně současně. "Je pravda, že jsi ani nevěděl, jak se ta žena jmenuje?"

Toller pokrčil rameny, aby zakryl rozpaky. "Cožpak na jméně záleží?"

"Jestli to nevíš, pak mě úsilí poučit tě nemá smysl."

"Nepotřebuji, abys ..." Toller se zhluboka nadechl a řekl si, že nebude dělat bratrovi další problémy a ovládne se. "Kde jsou ty věci, co mám vzít?"

Rezidence krále Prada Neldeveera byla pozoruhodná spíše svou velikostí než architektonickou hodnotou. Generace vládařů postupně přistavovaly křídla, věže a kopule jen proto, aby vyhověly svým osobním rozměrům, obvykle podle stylu, který byl právě v módě. Následkem toho se stavba dost podobala korálu, nebo některé z oněch postupně přirůstajících struktur, budovaných jistými druhy hmyzu. Jeden z prvních zahradníků se pokusil vytvořit určitý řád tím, že vysázel plochy stínovníků a ráhnovníků, stromů se synchronním cyklem, ale během staletí sem pronikly i jiné druhy. Samotný Palác, pestrá směs různých stavebních materiálů, clonila dnes barevně stejně nesourodá vegetace a z dálky bylo obtížné rozlišit jedno od druhého.

Avšak Tollera Maraquina, který sjížděl ze Zelené hory mezi posledními ze skromného doprovodu svého bratra, ty estetické prohřešky netrápily. Před svítáním pršelo, ranní vzduch byl čistý a osvěžující, dýhající jasným duchem nových počátků. Obrovský disk Overlandu se leskl v plné kráse přímo nad ním a okolní oblohu zdobily četné hvězdy. Město samo vypadalo jako neuvěřitelně složitá spleť mnohobarevných skvrn, táhnoucích se dolů k břidlicově modré stuze Borannu, na níž zářily plachty lodí jako kosočtverce sněhu.

Pro radost z toho, že je opět v Ro-Atabri, že unikl opuštěnosti Flaffangeru, zapomněl Toller na svou obvyklou nespokojenost s životem bezvýznamného člena filozofického řádu. Den sice nezačal zrovna šťastně, ale teď se mu nálada rychle zlepšovala.

Hlavou se mu honily představy, dosud neúplné, jak se zlepší ve čtení a jak si najde u řádu něco zajímavého na práci, které se bude plně věnovat, aby na něj mohl být Lain hrdý. Po střizlivém uvážení dokonce uznal, že Gesalla byla v právu, když ji jeho chování rozzlobilo. Bude to jen projev zdvořilosti, když odvede Feru z domu, hned jak se vrátí. Statný modrorožec, kterého mu přidělil vrchní stájník, se ukázal být mírným zvířetem, které zřejmě dobře znalo cestu do Paláce. Nemusel ho řídit, když se prodírali stále rušnějšími ulicemi, a snažil se učinit si určitější představu o své nejbližší budoucnosti, takovou, jakou by udělal na Lama dojem. Nedávno se doslechl o jedné skupině, která se pokouší vyvinout kombinaci keramických a skleněných nití, jaká by, co do houževnatosti, nahradila brakku při výrobě mečů a brnění. Bylo téměř jisté, že se to nepodaří, ale takový záměr je mu víc po chuti než třeba měření dešťových srážek, a Lama by potěšilo, že tím podporuje jeho ochrannářské snahy. Pak začal přemýšlet, jak by měl získat Gesallino uznání ... Delegace filozofů projela středem města, překročila řeku po Bytranově mostě a před ní se rozprostíral jen výhled na Palác a jeho pozemky. Pak zdolali čtyři koncentrické hradní příkopy, jejichž pravou funkci maskovala květinová výzdoba, a zastavili se před hlavní branou Paláce. Několik strážných v černém brnění, připomínajících obrovské černé brouky, k nim přistoupilo líným krokem. Zatímco jejich velitel pracně ověřoval jména návštěvníků na svém seznamu, jeden z jeho kopiníků přikročil k Tollerovi a bez řeči se začal neurvale přehrabovat v koších se stočenými grafy. Když skončil, odplivl si a pak obrátil pozornost ke skládacímu stojanu, připevněnému modrorožci k bokům. Škubl naleštěnými dřevěnými vzpěrami takovou silou, že modrorožec udělal k němu krok.

"Co je s tebou?" zavřel a vrhl na Tollera zlobný pohled. "Neumíš ovládat tenhle pytel blech?"

Jsem nový člověk, ujistil se Toller, a nenechám se vyprovokovat. Usmál se a řekl: "Můžeš mu mít za zlé, že se chce k tobě přitulit?"

Kopiník jen oněměle pohyboval rty, když přistupoval k Tollerovi, ale v té chvíli dal velitel strážce pokyn, aby skupina pokračovala v cestě. Toller pobídl modrorožce a zařadil se znovu na své místo za Lainovým kočárem. Drobná pŕtka se strážným ho povzbudila, ale nijak nerozzuřila, a způsob, jakým si počínal, ho potěšil. Alespoň si zkusil, jak se vyvarovat zbytečných nepřijemností — něco takového hodlal uplatňovat do konce života. Seděl pohodlně v sedle, těšil se z rytmu modrorožcovy důstojné chůze a v myšlenkách zaletěl k tomu, čeho se stane účastníkem.

Ve Velkém paláci byl pouze jednou, jako malé dítě, a na kopulovitou Duhovou síň, kde se rada sejde, měl jen mlhavé vzpomínky. Pochyboval, že bude tak prostorná a úžasná, jak si pamatoval, ale je hlavní účelovou místností v Paláci, a to, že v ní bude rada zasedat, něco znamenalo. Král Prad zřejmě považoval shromáždění za důležité — a to Tollera poněkud zaráželo. Král sice dopřával sluchu ochranářům, kteří — stejně jako jeho bratr — vydávali pochmurná varování o ubývajících zdrojích brakky, ale Kolcorron žil dál jako dřív. Je fakt, že v nedávných letech se vyskytla období, kdy palivové krystaly a černé dřevo byly nedostatkovým zbožím a jejich cena rychle stoupla, ale vždy se podařilo najít nové zásoby. Ať se snažil sebevíc, nedokázal si představit, že by přírodní zásobárna celého světa nedokázala uspokojit potřeby jeho národa.

Když delegace filozofů dorazila k vyvýšenině, na níž se Palác rozkládal, Toller spatřil, že na hlavním nádvoří již stojí mnoho kočárů, mezi nimi i bohatě zdobený, rudooranžový faeton lorda Glea. Vedle něho stáli tři muži ve filozofické

šedi, a jakmile zahlédli Lainův kočár, vykročili směrem k němu, aby ho zastavili. Toller nejdříve rozpoznal sraženou postavu Vorndala Sissta, pak šéfa halvellové sekce Duthoona a nakonec hranaté rysy Borreata Hargetha, vedoucího výzkumu zbraní. Všichni tři se tvářili nervózně a nešťastně a obklopili Laina hned, jakmile vystoupil z kočáru. "Máme problém, Laine," začal Hargeth a kývl směrem ke Gloovu faetonu. "Raději se na našeho ctěného vůdce podívej sám."

Lain sraštil čelo. "Je nemocen?"

"Kdepak. Řekl bych, že se nikdy v životě necítil lépe."

"Nefíkej mi, že je ..." Lain přistoupil k faetonu a trhnutím otevřel dveře. Lord Glo, zabořený v sedadle s hlavou svěšenou na hrudi, sebou škubl, napřimil se a rozhlédl kolem sebe s překvapeným výrazem. Když se mu podařilo zaostřit svoje bledé modré oči na Laina, odhalil v úsměvu trosky svých dolních zubů.

"Jsem rád, že tě vidím, můj hochu," pronesl. "Říkám ti, že tohle bude náš ... ehm ... den. Zdoláme všechny překážky."

Toller seskočil ze sedla a přivázal zvíře k zadní části kočáru. Držel se zády k ostatním, aby nepoznali, že se baví. Viděl sice Glo už několikrát ovíněného ještě hůř, ale dosud nikdy tak zjevně, tak komický nezpůsobilého. Kontrast mezi Gloovou euforií, která mu zbarvila obličej do červena, a pohoršeným, popelavým vzezřením jeho pomocníků dodávaly situaci ještě víc na směšnosti. Veškeré představy o tom, že udělají na shromáždění dobrý dojem, museli rychle a bolestně přehodnotit. Toller si nedokázal odepřít potěšení z toho, když někdo jiný vyvolával pohoršení za to, za co byl tak často kritizován on, zvláště když nyní tím jiným byl samotný lord Filozof.

"Můj pane, shromáždění začne co nevidět," řekl Lain. "Ale pokud jste indisponován, snad bychom mohli ..."

"Indisponován? Co je to za řeč?" Glo sklonil hlavu, vystoupil z vozidla a zůstal stát v nepřírozeně strnulém postoji. "Na co čekáme? Zaujmeme místa!"

"Dobře, pane." Lain přistoupil k Tollerovi a tvářil se, jako by ho trápila noční můra. "Quate a Locranan vezmou tabulky a stojan. Ty zůstaneš tady u kočáru a ... co tě tak pobavilo?"

"Nic, pospíšil si Toller. "Vůbec nic."

"Ty vůbec nechápeš, co je dnes v sázce, že?"

"Ochrana brakk je i pro mě důležitá," odpověděl Toller a snažil se, aby mu hlas zněl co nejupřímněji. "Jenom jsem ..."

"Toller Maraquine!" Lord Glo se přibližoval s rozevřenou náručí, oči navrch hlavy radostným vzrušením. "Nevěděl jsem, že jsi tu. Jak se máš, chlapče?"

Tollera překvapilo už to, že ho Glo poznal, a bouřlivé přivítání ho přímo udivilo. "Těším se dobrému zdraví, pane."

"Je to vidět." Glo se k němu natáhl, položil mu ruku na rameno a otočil se k ostatním. "Pohledte na tu ztepilou, mužnou postavu! Když jsem byl mladý, vypadal jsem ... ehm ... podobně."

"Musíme ihned zaujmout místa," řekl Lain. "Nechci vás popohánět, ale ..."

"Máš naprostou pravdu — nesmíme odkládat chvíli naší ... ehm ... slávy." Glo vřele stiskl Tollerovi ruku, vydechoval přitom vinné výpary. "Pojď, Tollere — můžeš mi vyprávět, co jsi dělal v tem Haffangeru."

Lain přistoupil blíž s úzkostí v obličejí. "Můj bratr nepatří k delegaci, pane. Má čekat zde."

"Nesmysl! Půjdem všichni."

Když se skupina vydala k hlavnímu vchodu do Paláce, Toller zachytil Lainův strnulý pohled a v něm omluvě povytáhl obočí. Přivítal ten neočekávaný obrat, který ho zachránil před tím, co slibovalo být naprostou nudou, ale současně si chtěl udržet s bratrem dobrý vztah. Bylo proto zásadně důležité, aby se během shromáždění choval tak nenápadně, jak jen to bude možné, a hlavně aby zachoval vážnou tvář bez ohledu na to, jaké představení lord Glo předvede. Nevšímal si zvědavých pohledů kolemjdoucích a vstoupil do Paláce s Gloem, který ho držel za ruku a neustále se na něco vyptával. Toller dělal, co mohl, aby na otázky poskytl přijatelné odpovědi, i když jeho pozornost zcela odvádělo prostředí, které ho obklopovalo.

V Paláci sídlila rovněž kolcorronska administrativa, a Toller měl dojem, že vidí město uprostřed města. Chodby a pompézní místnosti vyplňovali muži zasmušilých tváří, kteří svým chováním dávali najevo, že jejich zájmy nejsou zájmy obyčejných občanů. Toller neměl ani ponětí, jaké zastávají funkce, nebo čeho se týká jejich hovor, vedený tichými hlasy. Smysly mu zaměstnávala hojnost koberců, tapet, obrazů a soch, a bohatost klenutých stropů. Dokonce ty nejméně důležité dveře vypadaly, jako by byly vyřezány z jediného plátu svorkovníku, vílevníku nebo sklodřeviny, a každé z nich zhotovoval mistr řemesla snad celý rok.

Zdálo se, že lord Glo atmosféru Paláce ani nevnímá, zato Laina a ostatní z družiny si zřejmě úplně podmanila.

Pohybovali se v sevřené skupině jako vojáci na nepřátelském území. Po zdlouhavém pochodu dospěli k obrovským dvojítm dveřím, střeženým dvěma dveřníky v černém brnění. Glo je vedl do obrovského, elipsovitého prostoru za nimi. Toller, který zůstal vzadu, aby dal bratrovi přednost, zalapal po dechu, když se mu, jako dospělému, poprvé naskytla možnost uvidět pověstnou Duhovou síň.

Její kupolovitou stěchu tvořily výlučně skleněné panely, podepřené složitým brakovým mřížovím. Většina panelů byla bleděmodrá nebo bílá a představovala oblohu s mraky, ale sedm k sobě přiléhajících zakřivených pruhů znázorňovalo barvy duhy. Světlo, procházející klenbou, vytvářelo splývající svatozář, v níž vybavení síně planulo barevným ohněm.

Na vzdáleném konci elipsy na nejvyšší plošině stupňovitěho pódia stál velký, ale nezdobený trůn. Tři menší trůny, stojící na nižší plošině, patřily princům, jejichž přítomnost se rovněž očekávala. V dávných časech byli všichni princové syny krále, ale jak se království rozpínalo a rozvíjelo, ukázalo se prospěšné přenechat určitá místa ve vládě potomkům z pobočné větve. Ti tvořili, díky sexuální volnosti, poskytnuté šlechtě, početnou skupinu a vždy se našli vhodní muži. V současné monarchii byli uznáváni za královské syny pouze Leddravohr a bezbarvý Pouche, vrchní kontrolor veřejných financí.

Naproti trůnům se nacházela sedadla, paprskovitě uspořádaná do sektorů pro jednotlivé řády, jejichž zaměření sahalo

od umění a medicíny až k náboženství a výchově proletářů. Pro filozofy byl vyhrazen střední sektor, podle tradice sahající až do dob Bytrana IV, který věřil, že vědecké poznání je základem, na němž může Kolcorron vybudovat světovou říši. V následujících stoletích se mělo za to, že věda již poznala vše, co bylo nutné vědět o chodu světa, a vliv Bytranovy doktríny zeslábl, ale filozofický řád si navzdory opozici pragmatictější uvažujících myslí podržel mnohé z výsad z dob své slávy.

Když lord Glo, ten baculatý mužíček s velkou, na stranu skloněnou hlavou a vyklenutým břichem, krácel síní a zaujal své místo před trůny, Toller k němu cítil upřímný obdiv. Ostatní z delegace filozofů usedli tiše za něho a se svými protějšky ze sousedního sektoru si vyměnili nejisté pohledy. Bylo tam více lidí, než Toller očekával — snad celkem stovka — a ostatní delegace zvětšovala přítomnost úředníků a poradců. Toller, teď vděčný za svoje postavení nadpočetného delegáta, vklouzl do řady za Lainovými asistenty a čekal na začátek jednání.

Nastalo mumlavé očekávání, přerušované pokašláváním a nervózním smíchem, a pak zazněl obřadní roh a soukromými dveřmi za pódiem s trůny vstoupil do síně král Prad, doprovázený třemi princí. Více než šedesátiletý vladař byl vysoký a hubený, a navzdory mléčné bílému oku, které odmítal skrývat, nesl své roky dobře. Ačkoli Prad, vystupující na nejvyšší trůn v rouchu barvy krve, představoval imponující osobnost, Tollerův zájem zcela upoutala mohutná postava pomalu kráčejícího prince Leddravohra. Ten měl na sobě bílý kyrys, vyrobený z mnoha vrstev škrobeného plátna a vytvarovaný podle hrudi, a z toho, co se dalo zahlédnout z jeho paží a nohou, bylo zřejmé, že kyrys nic nezveličuje. Hladká tvář s tmavým obočím napovídala o myšlenkové síle a z jeho počínání se dalo vytušit, že se účastní zasedání proti své vůli. Toller o něm věděl, že je veteránem stovek krvavých bitev, a pocítil osten závesti, když si povšiml, jak pohrdavě Leddravohr přehlédl shromáždění, než se posadil na prostřední trůn na druhé plošině. Mohl jen snít o tom, že si počíná stejně jako princ válečník, že stejně jako on neochotně opouští nebezpečné hranice, aby se účastnil banalit civilistů.

Ceremoniář třikrát udeřil berlou o podlahu na znamení, že zasedání rady je zahájeno. Král Prad, o němž bylo známo, že vede dvůr bez formalit, začal ihned hovořit.

"Děkuji vám všem za dnešní účast," pronesl foneticky dokonalou kolcorronštinou "Jak víte, tématem diskuse je rostoucí nedostatek brakky a palivových krystalů. Dříve než vás vyslechnu, je mojí vůlí, aby se jednalo o jiné problematice, i kdyby pouze proto, aby se prokázala její bezvýznamnost z hlediska ohrožení říše.

Neodvolávám se na zprávy z různých zdrojů, že během letošního roku se prudce zvýšil výskyt ptert. Sám jsem dospěl k názoru, že toto zjevné zvýšení lze vysvětlit tím, že naše armády poprvé operují v těch oblastech Landu, kde — vzhledem k přírodním podmínkám — se pterty vždy vyskytovaly hojněji. Lordu Gloovi ukládám, aby vypracoval podrobný přehled, který přinese spolehlivé statistické údaje, avšak v žádném případě není důvod ke znepokojení. Princ Leddravohr mě ujišťuje, že stávající postupy a pretiptertové zbraně jsou více než přiměřené k tomu, abychom se s jakoukoli takovou krizí vypořádali.

Daleko závažněji se nás dotýkají zvěsti o vojácích, kteří údajně zemřeli následkem toho, že přišli do styku s oběťmi ptert. Zdá se, že tyto zvěsti pocházejí od jednotek Druhé armády na frontě v Sorce, a jak už to u takových škodlivých smyšlenek bývá, rozšířily se rychle až do Loonglu na východě a do Yalrofacu na západě."

Prad se odmlčel, předklonil a jeho slepé oko se zalesklo. "Demoralizující účinek poplašných zpráv tohoto druhu je větším nebezpečím pro naše národní zájmy než dvojnásobný či trojnásobný výskyt ptert. Vy všichni v této siní víte, že ptertakóza není přenosná tělesným stykem, ani jakýmkoli jiným způsobem. Je povinností každého z vás zabránit, energicky a rozhodně, šíření těchto škodlivých historek. Musíme učinit vše, co je v našich silách, abychom vůči nim podpořili v proletariátu zdravý skepticismus — v tomto směru se obracím zejména na učitele, básníky a kněží."

Toller se rozhlédl kolem sebe a spatřil, jak vedoucí několika delegací pokyvují hlavami a dělají si poznámky. Překvapilo ho, že se král musí osobně zabývat tak málo významným problémem, a na chvíli si pohrával s překvapivou myšlenkou, že by na těch zvláštních zvěstech přece jen mohlo být zrunko pravdy. Obyčejní vojáci, námořníci a vzduchoplavci byli sice zpravidla neuvažující cháska — ale na druhé straně převažovala jejich bezelstnost a lehkověrnost. Avšak když o tom tak uvažoval, nepřišel na žádný důvod, proč by se u ptert měli obávat něčeho navíc než v kterémkoli období dlouhé historie Kolcorronu.

"... hlavní předmět diskuse," hovořil král Prad. "Záznamy Správy přístavů ukazují, že se v roce 2625 dovezlo z šesti provincií pouhých 118426 tun brakky. Je to už dvanáctý rok za sebou, kdy se dovoz snižuje. Shodně s tím klesal i výtěžek pikonu a halvellu. Žádná čísla, týkající se domácí sklizně, sice nejsou k dispozici, avšak předběžné odhady jsou méně povzbudivé než obvykle. Situaci jítí skutečnost, že spotřeba, zejména krystalů, pro průmyslové a vojenské účely i nadále roste. Je zřejmé, že se blížíme k osudové křižovatce v rozvoji naší říše a že je třeba stanovit dlouhodobou strategii, abychom se s tímto problémem vypořádali. Nyní se těším na vaše návrhy."

Princ Leddravohr, který již během otcova souhrnu projevoval neklid, vyskočil okamžitě na nohy. "Veličenstvo, nemám v úmyslu vám projevovat neúctu, přiznám se však, že všechny ty řeči o nedostatku a ubývajících zdrojích ve mně vyvolávají nedůtklivost. Ve skutečnosti je brakky nadbytek — dost na pokrytí našich potřeb na příští staletí. Existují rozsáhlé, dosud netknuté brakkové pralesy. Skutečný nedostatek spočívá v nás samotných. Chybí nám odhodlání podívat se na Zemi dlouhých dnů, vtrhnout do ní a nárokovat si, co nám právoplatně patří."

Ve shromáždění nastal okamžitě rozruch, který Prad utišil zvednutím ruky. Toller se na sedadle napřímil, ihned zpozorněl.

"Nestřpím žádné řeči o tažení proti Chamtetu!" pronesl Prad drsněji a hlasitěji než předtím.

Leddravohr se k němu rychle otočil. "To se stejně, dříve či později, stane — tak proč ne dříve?"

"Opakuji, že o žádné velké válce se zde mluvit nebude."

"V tem případě, Veličenstvo, žádám, abyste mi dovolil odejít," urazil se Leddravohr, v jehož chování chyběl k drzosti jen vlasek. "Nehodlám se účastnit diskuse, v níž je logika zakázána."

Prad trhl hlavou jediným, jakoby ptačím pohybem. "Zaujměte svoje místo a zkroťte svou netrpělivost — vaše právě objevená účta k logice nám ještě může posloužit." Usmál se na shromáždění, jako by říkal: Dokonce král má problémy se vzpurnými potomky. Pak vyzval prince Chakkella, aby předložil návrhy na omezení průmyslové spotřeby palivových krystalů.

Zatímco Chakkell hovořil, Toller se znovu zklidnil, ale nemohl spustit oči z Leddravohra, který se rozvaloval na trůnu a přehnaně dával najevo, že se nudí. To, že princ považuje válku s Chamtetem za žádoucí a nevyhnutelnou, ho mátló a znepokojovalo, ale také zaujalo. O exotické zemi, ležící na opačné straně světa, kam nedopadal stín Overlandu a kde byl proto stále den, se mnoho nevědělo.

Mapy, které měli k dispozici, byly velmi staré a pochybné přesnosti, ale shodně ukazovaly, že Chamtet je stejně rozlehlý jako Kolcorronská říše a že také počet obyvatel je přibližně stejný. Jen hrstka cestovatelů pronikla do jeho vnitrozemí a vrátila se, avšak všichni shodně popisovali obrovské brakkové pralesy. Tyto zdroje byly prakticky netknuté, neboť Chamteťané považovali přerušení životního cyklu brakky za nejtěžší hřích. Menší množství krystalů získávali z navrtaných děr do spalovací komory a ve využívání černého dřeva se omezili na to, co získali ze stromů, uhynulých přirozenou smrtí.

Existence tak báječného pokladu přitahovala zájem kolcorronských vládců už v minulosti, avšak ti se k žádnému výboji neodhodlali. Prvním důvodem byla obrovská vzdálenost, která od sebe obě země oddělovala, druhým pak pověst Chamteťanů jako divokých, houževnatých a rozených bojovníků. Panoval názor, že všechny krystaly, které se tam vytěží, využívá pouze armáda — a o Chamteťanech bylo známo, že hojně používají děl, ten nejmarnotratnější způsob použití palivových krystalů. Byli ostrovany v pravém slova smyslu, neboť zásadně odmítali jakékoli obchodní a kulturní kontakty s jinými národy.

Buď jak buď, cena, kterou by bylo nutno zaplatit za dobytí Chamtetu, se vždy považovala za příliš vysokou, a Toller to bral jako trvalou hodnotu přirozeného řádu věcí. Právě však vyslechl něco jiného — a o tu možnou změnu měl osobně hluboký zájem.

Společenské rozvrstvení v Kolcorronu neumožňovalo — za normálních okolností — aby příslušník některého z profesionálních rodů překročil jeho hranici. Toller, kterému nebylo po chuti, že se narodil v rodině filozofa, se mnohokrát pošetile pokusil, aby ho přijali do vojenských služeb. Jeho neúspěšné pokusy poznamenala hořkost skutečnost, že kdyby patřil k mase proletářů, mohl by se do armády dostat klidně jako řadový voják na nejnesnesitelnějším předsunutém stanovišti říše, avšak příslušníku jeho společenského postavení příslušela pouze důstojnická hodnost — a to byla výsada, žárlivě strážena kastou vojáků.

To vše, uvědomil si nyní Toller, bylo jen průvodním jevem současného, po staletí zavedeného běhu věcí. Válka s Chamtetem by si vynutila v Kolcorronu hluboké změny, a ani král Prad nebude na trůně věčně. Je pravděpodobné, že ho v nepříliš vzdálené budoucnosti vystřídá Leddravohr — a až to se stane, starý pořádek vezme rychle za své.

Tollerovi to připadalo, jako by jeho

šťěstěna přímo souvisela s tím, jaký příznivý osud potká Leddravohra, a již jen taková naděje vyvolávala v jeho podvědomí temné vzrušení. Shromáždění rady, od něhož neočekával nic než nudnou rutinu, se ukázalo být jednou z nejvýznamnějších událostí jeho života.

Snědý a plešatící tlouštík Chakkell zakončil na pódiu úvodní poznámky konstatováním, že na nezbytné stavební projekty bude na lámání kamene potřebovat dvojnásobek současných dodávek pikonu a halvellu, pokud se mají projekty realizovat.

"Zdá se, že jste zanevřel na deklarované záměry tohoto shromáždění," reagoval Prad, na němž se již začínala projevovat jistá

podrážděnost. "Mohu vám připomenout, že jsem očekával, co navrhnete, aby se požadavky snížily?"

"Omlouvám se, Veličenstvo," řekl Chakkell, ale tónem, který s vysloveným neladil. Chakkell, jehož šlechtický původ nebyl jasný, získal své postavení díky tomu, že v sobě spojoval vitalitu, úskočnost a ctižádost, a v nejvyšších kruzích kolcorronské společnosti nebylo tajemstvím, že chová naději na změnu pravidel nástupnictví, která by umožnila některému z jeho dětí usednout na trůn. Takové aspirace spolu s tím, že Leddravohr je jeho hlavním konkurentem ve spotřebě produktů z brakky, způsobily, že mezi nimi vznikl skrytý rozpor. V dnešní záležitosti však byli oba zajedno. Chakkell se posadil a zkřížil paže, aby dal najevo, že jeho názor na úsporný program krále nepotěší.

"Zdá se, že dostatečně nechápete, jak vážný problém řešíme," řekl Prad přísně. "Musím zdůraznit, že naši zemi čeká dlouholetý nedostatek životně důležitých komodit a že toto shromáždění očekává od svých administrátorů a poradců pozitivnější postoje. Snad si vážnost situace víc uvědomíte, když požádám lorda Gloa, aby podal zprávu o tom, jak pokročilo úsilí vyrobit piken a halvell uměle. A jakkoli jsou naše očekávání v tomto ohledu vysoká, čeká nás — jak uslyšíte — ještě dlouhá cesta, a vyplatí se, abychom to v našich plánech zahrnuli. Nuže, lorde Glo, poslechněme si, co pro nás máte."

Nastalo ticho, které se neúnosně protahovalo. Pak se Borreat

Hargeth z druhé řady filozofického sektoru naklonil dopředu a poklepal Gloovi na rameno. Ten se polekal a vyskočil na nohy — za uličkou po Tollerově pravici se někdo tlumeně zasmál.

"Promiňte, Veličenstvo. Byl jsem zabrán do svých myšlenek," řekl zbytečně silně Glo. "Jak zněla vaše ... ehm ... otázka?"

Princ Leddravohr si položil na tvář ruku s roztáženými prsty, aby znázornil rozpaky, a člověk po Tollerově pravici, zřejmě povzbuzen, se zasmál hlasitěji. Toller se na něho zamračil a dotýčný smíšek — hodnostář z lékařské delegace

lorda Tunsfa — když si toho povšiml, okamžitě se přestal tvářit pobaveně.

Král si shovívavě povzdychl. "Moje otázka — a prokažte nám prosím tu čest a soustředte se na ni — se všeobecně týkala experimentů s pikonem a halvellem. Jak jsme na tom?"

"Ach! Ano, Veličenstvo, situace je přesně taková, jak jsem vám ... ehm ... hlásil při našem posledním setkání. Učinili jsme velké kroky, bezprecedentní kroky ... v extrakci a rafinaci jak zeleně, tak purpuru. Máme na co být pyšní. Za tohoto ... ehm ... stavu nám zbývá jen zdokonalit způsob odstraňování kontaminantů, které zabraňují vzájemné reakci krystalů. Ukazuje se, že je to ... ehm ... obtížné."

"Protiřečíte si, Glo. Dosáhli jste pokroku v čištění, nebo ne?"

"Dosáhli jsme skvělého pokroku. Udělali jsme vše, co se udělat dalo. Všechno je jen otázkou rozpouštědla a teplot a ... ehm ... složitých chemických reakcí. Omezuje nás, že nemáme vhodné rozpouštědla."

"Asi ho ten ožrala všechno vypil," sdělil Leddravohr Chakkellovi, aniž se snažil ztlumit hlas.

Smích, který následoval po jeho slovech, provázelo mrazivé znepokojení — většina přítomných dosud nezažila takové ponížení člověka Gloova postavení.

"Dost!" Prad několikrát přimhouřil svoje slepé oko, to byla výstraha. "Lorde Glo, když jsem s vámi před deseti dny hovořil, vyvolal jste ve mně dojem, že můžete začít výrobu krystalů během dvou třech let. Říkáte nyní něco jiného?"

"Ten neví, co říká," poznamenal Leddravohr a ušklíbl se — pohrdavý pohled věnoval celému sektoru pro filozofy.

Toller nedokázal odpovědět jinak než tím, že pozvedl ramena, aby byl co nejnápadnější, a snažil se vzdorovat Leddravohrovi pohledem, zatímco mu vnitřní hlas neustále připomínal nedávné sliby a radil mu, aby myslel a zůstal stranou.

"Veličenstvo, jedná se o záležitost velice ... ehm ... komplexní," pokračoval Glo, aniž si všiml Leddravohra. "O palivových krystalech nemůžeme uvažovat izolovaně. Ani kdybychom již dnes měli neomezenou zásobu krystalů ... Víte, jde o samotný brakkový strom. O naše plantáže. Sazenicím trvá šest století, než dorostou ..."

"Chtěl jste říct šest desetiletí, ne?"

"Mám za to, že jsem řekl desetiletí, Veličenstvo — mám teď ale jiný návrh, na který bych, když dovolíte, obrátil vaši pozornost." Do hlasu mu nyní proniklo určité kolísání. "Mám tu čest předložit k vaší úvaze vizionářský plán, takový, který určí definitivní budoucnost našeho velikého národa. Za tisíc let se budou naši potomci ohlížet na období vaší vlády s posvátnou úctou a obdivem, jelikož ..."

"Lorde Glo!" Z Pradova hlasu zazněly pochyby a hněv. "Jste nemocen, nebo opilý?"

"Ani jedno, ani druhé."

"Tak přestaňte žvanit o vizích a odpovězte na otázku, týkající se krystalů."

Zdálo se, že Glo pracně lapá po dechu, jak se mu hrud' pod šedou róbou zvedala. "Asi jsem přece jen indisponován." Přitiskl si ruku k boku a klesl na sedadlo se slyšitelným žuchnutím. "Můj starší matematik, Lain Maraquine, předloží fakta v mém ... ehm ... zastoupení."

S rostoucí úzkostí se Toller díval na svého bratra, který vstal, uklonil se k trůnům a pokynul svým asistentům Quatovi a Locrananovi, aby přinesli stojan a tabulky. Asistenti vztyčili stojan, horlivě, ale nervózně, a tak jim to trvalo mnohem déle, než bylo zapotřebí. Ještě déle trvalo rozbít a zavěsit a pak vyrovnat grafy. Na pódiu začal ztrácet trpělivost i netečný Pouche. Toller se znepokojilo, když si povšiml, že se Lain chvěje nervozitou.

"Co zamýšlíte, Maraquine?" otázal se král, nikoli nevlídně. "Mám se ve svém věku znovu vrátit do školy?"

"Grafy jsou dobrým pomocníkem, Veličenstvo," odpověděl Lain. "Ilustrují, které faktory řídí ..." Pak ho přestalo být dobře slyšet, když ukazoval hlavní závislosti na přehledných grafech.

"Neslyším vás!" vyštěkl Chakkell podrážděně. "Mluvte hlasitěji!"

"Jak se to chováte?" otočil se k němu Leddravohr. "Copak takto se oslovuje zdráhající se mladá služebná?" Celá řada mužů v síni využila tu narážku a hlučně se rozesmála.

Tohle se nemělo stát, pomyslel si Toller, když povstal, a krev mu tepala v uších. Kolcorronský kodex chování říká, že vstoupit do sporu a odpovědět na výzvu — a urážka se vždy považuje za výzvu — určenou někomu jinému, znamená přidat k původní urážce další, protože se tím zastávanému naznačuje, že je příliš zbabělý na to, aby sám bránil svou čest. Lain často prohlašoval, že jako filozof se musí povznést nad takové nesmysly a že ten dávný kodex se hodí spíše pro hádavou zvěř než pro myslícího člověka. Toller věděl, že jeho bratr nechce a nemůže přijmout Leddravohrovu výzvu a že on sám nemůže zasáhnout, a proto udělal to jediné, co mohl. Zůstal stát — a tak se odlišil od ostatních, kteří seděli kolem, a čekal, až si ho Leddravohr povšimne a pochopí — co svým postojem vyjadřuje.

"To stačí, Leddravohre!" Král udeřil rukama do opěradel trůnu. "Chci slyšet, co nám mladý filozof chce říct. Pokračujte, Maraquine!"

"Veličenstvo, já ..." Lain se nyní chvěl tak silně, že se chvělo i jeho roucho.

"Snažte se uklidnit, Maraquine. Nepřeji si žádnou zdlouhavou přednášku — postačí, když mi sdělíte, jak dlouho podle vašeho odborného názoru potrvá, než budeme moci vyrábět čistý pikon a halvell."

Lain se zhluboka nadechl, jak se snažil ovládnout. "V tomto případě není možné vyslovit prognózu."

"Sdělte mi svůj osobní názor. Řekl byste pět let?"

"Ne, Veličenstvo." Lain letmo pohlédl na lorda Gloa a pokusil se, aby řekl rozhodnějším hlasem: "Pokud se náklady na výzkum zvýší desetinásobně ... a budeme mít štěstí ... mohli bychom vyrobit určité množství použitelných krystalů za dvacet let. Nelze však zaručit, že vůbec někdy uspějeme. Existuje pouze jediné rozumné a logické řešení pro celou zemi, a tím je zákaz kácení brakkových stromů na nejbližších dvacet až třicet let. Tímto způsobem ..."

"Něco takového nehodlám poslouchat!" Leddravohr seskočil z pódia. "Řekl jsem mladá služebná? Mýlil jsem se — tohle je stará baba. Zvedni si sukně a prchej odtud, stařeno, a vezmi si s sebou svoje tyče a cáry papíru!" Zamířil ke stojanu a srazil ho na zem. Stojan se skácel s třeskutím.

V rozruchu, který nastal, se Toller zvedl a na ztuhlých nohou se vydal vpřed, blíž ke svému bratrovi. Na pódiu s trůny nařizoval král Ledravohrovi, aby se vrátil zpět na své místo, ale jeho hlas se téměř ztrácel mezi hněvivými výkřiky Chakkella a všeobecným rozruchem v síni. Ceremoniář bušil do podlahy berlou, ale tím pouze k hluku přispěl. Ledravohr hleděl bíle planoucíma očima přímo na Tollera, ale zřejmě ho nevnímal, neboť se otočil tváří k otci. "Jednám ve vašem zastoupení, Veličenstvo," vykřikl hlasem, kterým si vynutil v síni ticho. "Váš sluch nesmí dál zneuctivát taková prohlášení, jaká jsme právě vyslechli od našich takzvaných myslitelů."

"Jsem schopen činit rozhodnutí sám," odpověděl Prad přísně. "Chci vám připomenout, že tohle je shromáždění vysoké rady, nikoli místo, kde byste měl předvádět nechutné vojenské manýry."

Ledravohr neodpověděl, jen hleděl opovržlivě na Laina. "I ten nejposlednější voják ve službách Kolcorronu má pro mě větší cenu než tahle baba se syrovátkovou tváří." Jeho pokračující vzdor vůči králi prohloubilo ticho, které se rozhostilo pod skleněnou kupolí a v němž slyšel Toller sám sebe, jak vyslovuje výzvu. Pro člověka jeho postavení by bylo zločinem, téměř velezradou, která se trestá smrtí, kdyby převzal iniciativu a vyzval příslušníka královské rodiny, konvence mu však dovolovala jednat nepřímou a snažit se vynutit si reakci.

"Zdá se, že baba je oblíbenou nadávkou prince Ledravohra," řekl Vorndalu Sissttovi, který seděl poblíž něho.

"Znamená to, že si svoje protivníky vždy pečlivě vybírá?"

Sisstt na něho ohromeně zíral, pak se celý scvrkl a s tváří, která mu zcela zbělela, se odtáhl, když se Ledravohr otočil, aby zjistil, kdo promluvil. Toller nyní poprvé viděl Ledravohra zblízka a povšiml si, že jeho tvář se silnými čelistmi je podivně hladká jako tvář sochy — jako by ji neovládaly žádné svaly. Byla to nelidská tvář, neschopná cokoli vyjádřit. Jen oči naznačovaly, co se odehrává za širokým čelem. A tím byl nyní spíše údiv než hněv. Ledravohr si mladšího muže pátravě prohlížel, nevynechal ani nejmenší detail jeho fyzického zjevu a oblečení.

"Kdo jste?" zeptal se konečně. "Nebo se mám zeptat, co jste?"

"Jmenuji se Toller Maraquine, princi — a mohu se pyšnit tím, že jsem filozof."

Ledravohr vzhledl k otci a usmál se, jako by chtěl dát najevo, že když na to přijde, dokáže splnit synovskou povinnost a snést i krajní provokaci. Úsměv vznikl v jediném okamžiku, jako když se trhne oponou, aniž se rozšířil na ostatní části obličeje, a Tollerovi se nelíbil.

"Dobrá, Tollere Maraquine," řekl Ledravohr. "V domě mého otce se naštěstí nenosí osobní zbraně."

Nech to při tom, naléhal Toller sám na sebe. Gesto jsi udělal a proti všemu očekávání jsi z toho vyšel dobře.

"Naštěstí?" otázal se mímě. "Pro koho?"

Ledravohr se usmíval stále stejně, ale oči se mu zaleskly jako naleštěné oblázky. Postoupil o krok kupředu, a Toller se již připravoval na zápas, když hrot hrozící konfrontace urazil zásah z neočekávaného směru.

"Veličenstvo!" zvolal Glo a postavil se na nohy. Vypadal příšerně, ale promluvil nečekaně plynulým a zvučným hlasem.

"Prosím vás — pro dobro našeho milovaného Kolcorronu — vyslechněte návrh, o němž jsem před chvílí hovořil.

Nedopust'te, aby moje krátká indispozice vám zabránila vyslechnout plán, jehož důsledky sahají daleko za současnost i blízkou budoucnost a v dlouhodobé perspektivě se vztahují k samotné existenci našeho velkého národa."

"Počkejte, Glo." Král Prad povstal a ukázal na Ledravohra ukazovák obou rukou v autoritativním gestu.

"Ledravohre, okamžitě zaujměte své místo!"

Ledravohr na něho chvíli hleděl, pak se odvrátil od Tollera a pomalu odkráčel k pódiu. Toller sebou polekaně trhl, když mu bratr sevřel paži.

"Co se snažíš dokázat?" zašeptal Lam a vyděšeným pohledem

těkal po Tollerově tváři. "Ledravohr už zabil lidi za mň."

Toller se trhnutím zbavil stisku. "Dosud žiju."

"Neměls právo takhle zasahovat."

"Omlouvám se za urážku," řekl Toller. "Řekl jsem si, že jedna navíc nebude příliš znamenat."

"Ty víš, co si myslím o tvém dětinském..." Lain zmlkl, neboť k němu přistoupil lord Glo.

"Ten hoch za svou prudkost nemůže. V jeho věku jsem na tom byl stejně," řekl Ole. V jasném světle, dopadajícím shora, bylo vidět, že každý pór na jeho čele se perli kapkou potu. Hrud' se mu pod prostornými záhyby roucha zvedala a klesala se znepokojující rychlostí.

"Můj pane, myslím, že byste se měl posadit a uklidnit se," pronesl Lain tiše. "Nemáte zapotřebí vystavovat se nějakým dalším..."

"Ne! Posadit se musíš ty." Glo ukázal na dvě blízka sedadla a čekal, dokud na nich Lain a Toller nezaujali místa. "Jsi dobrý člověk, Laine, ale já jsem se dopustil velké chyby, když jsem tě pověřil úkolem, pro který nejsi od přírody ... ehm ... uzpůsobený. Doba žádá drzost, odvahu. Odvahu víze. Právě to nám kdysi získalo uznání králů."

Toller, až chorobně citlivý na každý Ledravohrův pohyb, si povšiml, že princ ukončil šeptem vedený rozhovor s otcem — pak se oba posadili, a Ledravohr okamžitě obrátil zadumaný pohled k Tollerovi. Na sotva postřehnutelný pokyn krále udeřil ceremoniář berlou do podlahy, aby utišil tlumené mumláni, znějící po celé síni.

"Lorde Glo!" Pradův hlas zněl zlověstně klidně. "Omlouvám se za nezdvořilost, projevovou vůči členům vaší delegace, současně však dodávám, že rada nemůže plýtvat časem nad malichernými návrhy. Jestliže vám tedy nyní dám svolení, abyste nám načrtl to podstatné z vašeho velkolepého plánu, zaručíte mi, že tak učiníte stručně a srozumitelně, aniž byste přispěl k nechutnostem, kterých už bylo dnes dost?"

"S radostí."

"Pusťte se tedy do toho."

"Hned to bude, Veličenstvo." Glo se zpola otočil k Lainovi, dlouze na něj zamrkal a zašeptal: "Vzpomínáš, jak jsi řekl, že létám výš a vidím dál? Brzy budeš mít důvod o těch slovech uvažovat, chlapče. Tvoje grafy říkají něco, čemu sám nerozumíš, ale já ..."

"Lorde Glo," ozval se Prad, "čekám."

Glo mu složil pečlivě provedenou poklonu a doplnil ji ladnými gesty rukou, jaké předchází vznešenému proslovu.

"Veličenstvo, povinnosti filozofa jsou mnohé a jeho odpovědnost nezměrná. Myšlenkově musí obsáhnout minulost i přítomnost, a nejen to — musí také osvětlit četné stezky budoucnosti. Čím temnější a ... ehm ... nebezpečnější mohou tyto stezky být, tím výše ..."

"Zkraťte to, Glo!"

"Ano, Veličenstvo. Moje analýza situace, v níž se dnes Kolcorron nalézá, ukazuje, že obtíže se získáváním brakky a palivových krystalů se budou zvětšovat, dokud ... ehm ... pouze ty nejodvážnější a nejdalekosáhlejší kroky neodvrátí celonárodní katastrofu." Hlas se mu horečnatě chvěl.

"Po zvažování jsem dospěl k názoru, že musíme svoje schopnosti zvyšovat úměrně s tím, jak kolem nás rostou a násobí se problémy. Pokud si máme udržet vedoucí postavení na Landu, musíme obrátit zraky nikoli k nárudkům u našich hranic s jejich skromnými přírodními zdroji, ale k obloze!"

Celá planeta Overland visí přímo nad námi a čeká, jako přesladké ovoce, na sklizeň. Je v našich silách vyvinout prostředky, které umožňují se tam dostat a ..." Zbytek Gloovy věty zanikl v mohutném vlně smíchu.

Toller, dosud čelící pohledu Leddravohra, otočil hlavu, když z pravé strany uslyšel zlobné výkřiky. Spatřil, že lord prelát Babountar, stojící ve svém sektoru za Tunsfovou lékařskou delegací, ukazuje výhružně na Gloa — silné rozrušení mu stáhlo a zkřivilo k jedné straně jeho drobná ústa.

Borreath Hargeth se vyklonil z řady za Tollerem a uchopil Lama za paži. "Přiměj toho starého blázna, aby se posadil," šeptl naléhavě a pohoršeně. "Věděl, že se chystal na tohle?"

"Samozřejmě že ne!" Lainův úzký obličej vyzařoval značnou únavu. "A jak ho mám zarazit?"

"Něco bys měl udělat, než budeme všichni vypadat jako idioti."

"... dlouho znám, že Land a Overland sdílejí společnou atmosféru," řekl dál Glo, který si snad ani neuvědomoval, jaký vzruch způsobil. "V archívech na Zelené hoře jsou podrobné výkresy horkovzdušných balónů, schopných se vznést ..."

"Ve jménu církve vám nařizuji, abyste přestal s tím rouháním!" Lord prelát Balountar opustil své místo a zamířil ke Gloovi. Hlava, vytrčená dopředu, se mu klátila ze strany na stranu jako hlava vycpaného ptáka. Toller, svým založením nevěřící, ze síly a prudkosti Balountarovy reakce vyvodil, že duchovní je radikální internacionalista. Na rozdíl od většiny vyšších duchovních, kteří o víře pouze mluvili, aby vybrali co nejvíce peněz, Balountar zřejmě skutečně věřil, že se po smrti duch stěhuje na Overland, kde se převtělí v novorozeně, a posléze se stejným způsobem vrací na Land v nekonečném cyklu existence.

Glo učinil k Balountarovi odmítavý posunek. "Hlavní obtíž je v oblasti neutrální ... ehm ... gravitace v polovině dráhy letu, kde hustotní rozdíl mezi horkým a studeným vzduchem nemůže zřejmě fungovat. Ten problém lze vyřešit tím, že každé plavidlo vybavíme reaktivními trubicemi, které ..."

Glo se náhle odmlčel poté, co Balountar rychle překonal vzdálenost mezi nimi — černý ornát mu zběsile pleskal — a rukou zakryl Gloovi ústa. Toller, který neočekával, že se duchovní uchýlí k násilí, vyskočil ze sedadla, uchopil jeho kostnatá zápěstí a přitáhl mu ruce dolů k bokům. Balountar se snažil osvobodit, ale Toller ho zvedl tak snadno, jako by zvedal slaměného panáka, a postavil ho na zem o několik kroků dál, ale přitom mu neušlo, že král opět povstal. Smích v siní odumřel, vystřídal ho napjaté mlčení.

"Ty!" Balountar pronikavě vzhlížel na Tollera a ústa se mu křečovitě chvěla. "Ty ses mne dotkl!"

"Jednal jsem, abych bránil svého pána," odpověděl Toller, ale uvědomil si, že se svým reflexivním jednáním dopustil hrubého přestupku. Zaslechl tlumený, dávivý zvuk a otočil se — a zjistil, že lordu Gloovi se udělalo nevolno: ten si obě ruce držel před ústy, černé víno se mu řinulo mezi prsty, třísnilo mu roucho a skrápělo podlahu.

Král promluvil hlasitě a zřetelně a každé slovo znělo jako prásknutí bičem: "Lorde Glo, nevím, co mě víc pohoršuje — zda obsah vašeho žaludku, nebe obsah vašich myšlenek. Okamžitě mě zbavíte své přítomnosti, vy i vaše družina. A již na tomto místě vás upozorňuji, že jakmile vyřídím naléhavější záležitosti, budu dlouze a usilovně přemýšlet o vaší budoucnosti."

Glo odkryl ústa a chtěl něco říct, zahnědlé pahýly zubů se mu zvedaly a klesaly, ale nedokázal dostat z hrdla víc než několik mlaskavých zvuků.

"Odved'te ho, ať se na něho nemusím dívat," dodal Prad, pak přísně pohlédl na lorda preláta. "Pokud jde o vás, Balountare, napomínám vás za to, že jste fyzicky napadl jednoho z našich ministrů — ať už byl jeho projev jakkoli provokující. Nepodniknete proto nic proti mladému muži, který vás zkontroloval, ačkoli i jemu, jak se zdá, poněkud chybí rozvaha. Vráťte se na své místo a zůstanete zticha, dokud se lord Glo se suitou svých klaunů nevzdálí."

Zatímco Lain a Berreath Hargeth obstoupili lorda Gloa a vedli ho k hlavnímu východu ze síně, král seděl a hleděl přímo před sebe. Toller prošel kolem Vorndala Sisstta, který klečel a čistil podlahu lemem svého roucha, a pomohl oběma Lainovým asistentům posbírat po zemi rozházené grafy. Když se pak, se stojanem v podpaždí, zvedl, napadlo ho, že výstraha, která prince Leddravohra přiměla zachovat klid, musela být neobyčejně účinná. Zaletěl pohledem k pódiu a spatřil, že Leddravohr, nedbale rozvalený na svém trůnu, ho upřeně pozoruje. Toller, zdeptán tíhou ostudy, okamžitě sklopil pohled, ale zákmit Leddravohrova úsměvu nemohl nepostřehnout.

"Na co čekáte?" zamumlal Sisstt. "Odneste to haraburdí, nebo se král ještě rozhodne, že z nás nechá stáhnout kůži."

Cesta chodbami a vysokými salóny paláce jim připadala dvojnásob delší než předtím. Glo se sice dostatečně zotavil a setřásl pomocné ruce, Toller však cítil, že zvěsti o potupě filozofů se před nimi magicky vznášejí a že je probírá každá potichu hovořící skupinka, kolem níž procházeli. Od počátku měl pocit, že to lord Glo na zasedání rady nezvládne, ale pohromu takového rozsahu nepředpokládal. O králi Pradovi se vědělo, že státní záležitosti řeší neformálně a tolerantně, avšak lord Glo překročil normy v takové míře, že dal vsázku budoucnost celého řádu. A Tollerův záměr získat

Leddravohrovu přízeň a s jeho pomocí se jednoho dne dostat do armády ztroskotat hned v zárodku. Princ měl pověst člověka, který nikdy nezapomíná a nikdy neodpouští.

Když dorazili na hlavní nádvoří, Glo vypnul břicho a zvesela vykročil ke svému faetónu. U dvířek faetónu se zastavil, otočil hlavu a svému doprovodu řekl: "Tak co, že to nebylo špatné? Myslím, že mám pravdu, když tvrdím, že se mi podařilo nasadit králi do hlavy ... ehm ... brouka. Co říkáte?"

Lain, Hargeth a Duthoon na sebe skličně pohlédli, ale Sisst se nezdráhal: "Máte naprostou pravdu, můj pane." Glo mu souhlasně přikývl. "Víte, to je jediný způsob, jak předkládat a prosazovat zásadně nové myšlenky. Nasadit brouka. Nechat ho ... ehm ... aby nedal pokoj."

Toller se odvrátil, náhle mu připadlo, že přes všechno to, co ho potkalo, se neubrání smíchu, a odešel se stojanem k připravenému modrorožci. Připoutal dřevěný rám k bokům zvířete, vzal od Quateho a Locranana svinuté grafy a připravil se k odjezdu. Slunce se nacházelo kousek za polovinou dráhy k východnímu Okraji Overlandu — pokořující zážitek byl milosrdně krátký — a měl ještě čas, aby si dal pozdní snídani jako první krok v záchraně zbytku dne. Zasouval právě nohu do tměnu, když se vedle něho objevil bratr.

"Co to s tebou je?" zeptal se. "V paláci ses choval nemožně — a to tě soudím podle tebe samotného."

Toller to zcela vyvedlo z míry. "Já?"

"Ano, během několika minut sis znepřátelil dva z nejnebezpečnějších mužů v říši. Jak to děláš?"

"Jednoduše," odpověděl Toller nemilosrdně. "Chovám se jako muž."

Lain si rozhořčeně povzdychl. "Promluvíme si spolu, až se vrátíme na Zelenou horu."

"To určitě." Toller nasedl na modrorožce a pobídl ho, aniž počkal na kočár. Při zpáteční cestě do Čtvercového domu se jeho znechucení z Laina postupně vytratilo, když si uvědomil, v jaké nezáviděníhodné situaci se bratr nachází. Lord Glo přiváděl řád filozofů do neváznosti, ale — jakožto člena královského rodu — odvolat ho mohl jen král.

Pokus oslabit jeho autoritu by se považoval za pobuřování, a Lain je ostatně vůči Gloovi natolik loajální, že ho nekritizuje ani v soukromí. Až vejde ve známost, že Glo navrhl vyslat loď na Overland, stanou se všichni, co s ním mají něco společného, terčem posměchu — a Lain bude mlčky trpět, uchýlí se ke svým knihám a grafům, a lenní majetek filozofů na Zelené hoře bude stále nejistější.

V době, kdy dorazili k domu s mnoha štíty, Tollera unavilo abstraktní uvažování a v jeho myšlenkách začala převládat skutečnost, že má hlad. Nejenže propásl snídani, ale celý minulý den nic nejedl, a v žaludku mu bouřila prázdnota. Uvázal modrorožce na nádvoří, a aniž by se obtěžoval sundat z něho náklad, zamířil do domu — chtěl jít přímo do kuchyně.

Již podruhé toho rána se neočekávaně setkal s Gesallou, která šla právě vstupní halou k západnímu salónu. Otočila se k němu, oslněna světlem z klenutého okna, a usmála se. Usměv trval jen chvíli, jen tak dlouho, dokud ho v prudkém světle nepoznala, ale na Tollera měl zvláštní účinek. Připadlo mu, že vidí Gesallu poprvé, že ji vidí jako bohyni s očima zářícíma jako slunce, a v tomto okamžiku ho zaplavil nevysvětlitelný a bolestný pocit ztráty, nikoli materiální, ale ztráty veškerého potenciálu života. Ten pocit zmizel stejně rychle, jak se objevil, ale zanechal v něm zármutek z jakéhosi podivného trestu.

"Ach, to jsi ty," řekla chladně. "Spletla jsem si tě s Lainem."

Toller se pousmál a přemýšlel, jestli by s ní nemohl navázat nový, lepší vztah.

"Proč ses vrátil tak brzy?"

"No ... shromáždění neprobíhalo jak mělo. Vyskytly se problémy. Lain ti o tom všechno řekne — už je na cestě domů." Gesalla naklonila hlavu a posunovala se, dokud se nezbavila oslnění "Proč mi to nemůžeš říct sám? Má to něco společného s tebou?"

"Se mnou?"

"Ano. Radila jsem Lainovi, aby ti nedovolil courat se nikde poblíž paláce."

"Asi už je unavený z tebe a z tvých neustálých rad stejně jako já." Říkal si, že by měl přestat mluvit, ale zachvátila ho horečka výmluvnosti "Třeba už začal litovat, že se neoženil s pořádnou ženskou, ale s vrbovým prutem."

"Díky — budu tvé výroky tlumočit Lainovi v plném rozsahu." Zkřivila rty, aby dala najevo, že ji nijak neurazil, ale že má radost, jak se jí podařilo vyprovokovat ho k nepřiměřené reakci, pro kterou ho mohli vykázat z Čtvercového domu.

"Mám to chápat tak, že si skutečnou ženu představuješ jako tu kurvu, co na tebe zrovna teď čeká v posteli?"

"Můžeš ..." Zamračil se a snažil se nedat na sobě znát, že na svou noční společnici zapomněl. "Měla by sis dávat pozor na jazyk! Felise není žádná kurva."

"Jmenuje se Fera," zajiskřilo jí v očích.

"Felise nebo Fera — není to kurva."

"Nebudu se s tebou dohadovat o definice," řekla nyní bezstarostně, ale chladně a provokativně "Kuchař mi sdělil, že jsi mu ohledně té své ... návštěvy dal pokyny. Aby dostala veškeré jídlo, o které si řekne. A jestliže to, co už stačila spořádat představuje u ní standard, můžeš si gratulovat, že se o ni nemusíš starat jako manžel."

"Ale já se o ni tak starám!" Pochopil, že má naději slovně zaútočit a obratem ji využil bez ohledu na důsledky. "Snažím se ti už nějakou dobu sdělit, že než jsem ráno odešel, poskytl jsem Feře status stupňové manželky. Jsem přesvědčen, že tě její společnost v domě brzy začne těšit a že se z nás všech stanou přátelé. A nyní mě prosím omluv ..."

Pousmál se, pak se otočil a zvolna šel k hlavnímu schodišti, pečlivě zakrýváje vlastní neurčité znepokojení nad tím, co několik sekund rozčilení může pro jeho život znamenat. Odpovědnost za manželku, byť jen čtvrtého stupně, byla tím posledním, co si přál, a teď už mohl jen doufat, že Fera odmítne nabídku na to, k čemu se sám zavázal.

Kapitola 5

Generál Risdel Dalacott se probudil s prvními paprsky světla a podle svého zvyku, který za svých šedesát osm let

života jen zřídka kdy nedodržel, okamžitě vstal z postele.

Několikrát obešel pokoj a krácel postupně stále jistěji, jak z pravé nohy postupně mizela strnulost a bolest. Od toho druhodne, kdy mu při prvním tažení do Sorky těžké merriliánské kopí roztříštilo stehenní kost nad kolenem, uplynulo téměř třicet let. Zranění mu s jistými přestávkami působilo problémy dodnes a období, kdy neměl žádné potíže, byla stále kratší a vzácnější.

Jakmile ho stav nohy uspokojil, odebral se do sprchového přístěnku a zatáhl za páku z glazurované brakky, umístěné na jedné ze stěn. Voda, která vytryskla z perforovaného stropu, byla horká — jako připomínka, že není ve svém stroze vybaveném byt v Tromphu. Přestal se trápit nesmyslnými pocity viny a vychutnával příjemné, konejšivé teplo, které se mu rozlévalo do svalů.

Když se osušil, zastavil se před zrcadlem, zavěšeným na zdi, které sestávalo ze dvou vrstev skla o naprosto rozdílném indexu lomu, a zevrubně si svůj obraz prohlédl. Věk sice nevyhnutelně poznamenal kdysi statné tělo, ale přísná kázeň, součást jeho způsobu života, ho uchránila před otylostí, charakteristickým příznakem degenerace stárnoucího organismu. Jeho podlouhlou, přemýšlivou tvář brázdlily hluboké vrásky, ale šed', která vnikla do nakrátko střižených vlasů, nebyla díky jejich světlé barvě nijak patrná, a celý zjev svědčil o pevném zdraví a dobré kondici.

Dosud schopen služby, pomyslel si. Ale už jen jeden rok. Armáda si ode mne vzala již příliš mnoho.

Zatímco se oblékal do neformální modře, přemýšlel o nadcházejícím dni. Jeho vnuk Hallie má dvanácté narozeniny a v rámci obřadu, kterým se prokazuje, že je připraven ke vstupu na vojenskou akademii, má jít sám proti ptertě. Je to vážná záležitost, a Dalacott si živě vzpomínal na pýchu, kterou pocíťoval, když jeho vlastní syn Oderan tuto zkoušku složil. Následující Oderanovu vojenskou kariéru ukončila smrt ve věku třiatřiceti let. Oderan nepřežil havárii vzducholodě v Yalrofacu, a Dalacottovu bolestnou povinností bylo zastupovat ho při oslavách. Dokončil oblékání, vyšel z ložnice a sestoupil po schodech do jídelny, kde již za kulatým stolem seděla Conna Dalacottová, přestože bylo časně ráno.

Conna měla vysokou postavu a široký obličej — její vzhled odpovídal ranému střednímu věku.

"Dobrý prvoeden, Conno," pozdravil a povšiml si, že je sama. "Hallie ještě spí?"

"V den svých dvanáctin?" Kývla hlavou k obezděné zahradě, na níž bylo částečně vidět oknem, sahajícím od podlahy ke stropu. "Je někde tam venku, cvičí. Na snídani se ani nepodíval."

"Je to pro něho velký den. Pro nás pro všechny."

"Ano." Něco z tónu jejího hlasu mu řeklo, že se trápí. "Nádherný den."

"Vím, že to pro tebe není lehké," řekl jemně, "ale Oderan by si přál, abychom ho co nejlíp prožili kvůli Halliemu."

Na tváři se jí objevil tichý úsměv. "Stále ještě nesnídáš nic jiného než ovesnou kaši? Mohu tě pokoušet třeba bílou rybou? Klobásou? Koláčem, nadívaným kořeněným masem?"

"Žil jsem příliš dlouho z přidělu řadového vojáka," namítl v tichém souhlasu s tím, že přejdou na všední hovor.

Po celých deset let, které uplynuly od Oderanovy smrti, dokázala Conna udržovat vilu a žít dostatečně plně bez jeho pomoci, a od něho by bývalo víc než nevkusné, kdyby jí na té křižovatce chtěl přispět radou.

"Co se dá dělat," uznala a začala servírovat z jedné z velkých, přikrytých mís na stole, "ale při malonoční slavnosti nebudeš mít žádné Vojenské přiděly."

"Ujednáno!" Pojídal mírně slanou kaši a vyměňoval si vtipnosti se svou snachou, ale vzpomínky se stále vracely, a jako už mnohokrát předtím, myšlenky na syna, který zahynul, vyvolaly myšlenky na jiného syna, k němuž se nikdy nepřihlásil. Ohlížel se do minulosti a znovu musel přemítat o cestách, na kterých člověk často ani nepozná hlavní křižovatky, z nichž ty nedůležité mohou vést k zásadním událostem.

Kdyby si tehdy, před mnoha lety, při té drobné potyčce v Yalrofacu dával pozor, nebyl by utrpěl vážné zranění nohy.

Léčení si vyžádalo dlouhou rekonvalescenci v tichu Redantské provincie a tam se mu při procházce podél řeky Bes-Undaru poštěstilo najít nejpodivnější přírodní objekt, jaký kdy viděl a který s sebou nosil, ať šel kamkoli. Asi po roce při jedné ze svých nečetných návštěv hlavního města ho náhlý popud zanesl do sídla vědců na Zelené hoře, aby se dozvěděl, zda jeho zvláštní vlastnosti lze vysvětlit.

O tom předmětu se tehdy sice nic nedozvěděl, ale o sobě mnohé.

Jako voják zcela oddaný svému povolání považoval za povinnost vůči státu vzít si jen jednu ženu, která mu dá dědice a která, mezi válečnými výpravami, uspokojí jeho potřeby. Vztah s Tonanou byl příjemný, vyrovnaný a vřelý, a zdálo se mu, že mu osobně nic nechybí až do chvíle, kdy přišel na nádvoří Čtercového domu na Zelené hoře a spatřil Aythu Maraquinovou. Setkání se štíhlou, mladou, ale provdanou ženou bylo jako smíchání zeleně a purpuru, z něhož se zrodila exploze vášně a extáze, a nakonec taková intenzivní bolest, jakou si dříve nedokázal představit ...

"Kočár je tady, dědo!" vykřikl Hallie a zat'ukal na vysoké okno. "Jsme připraveni jet na pahorek."

"Už jdu." Dalacott zamával světlovlasému chlapci, který vzrušeně poskakoval po patii. Hallie byl vysoký a statný, schopný zacházet s normálními protiptertovými zbraněmi, které mu řinčely u pasu.

"Nedojedls kaši," připomenula Conna, když vstal, ale věcný tón nedokázal zcela zakrýt, že je vzrušena.

"Viš přece, že nemusíš mít nejmenší obavy," řekl. "Pterta, vznášející se za jasného dne nad široou plání, nepředstavuje pro nikoho žádnou hrozbu. Poradit si s ní je dětskou hračkou, a já budu pro jistotu stále blízko Hallieho."

"Děkuji ti." Conna zůstala sedět a upřeně hleděla na svou nedotčenou snídani, dokud Dalacott neopustil místnost.

Ten vyšel do zahrady, obehnané vysokými zdmi, jaké jsou ve farmářských oblastech běžné, na nichž čnely protiptertové štíty, které mohly být za noci nebo za mlhy propojeny tak, že vznikl zastřešený prostor.

Hallie, který vypadal jako jeho otec ve dvanácti letech, k němu okamžitě přiběhl a uchopil ho za ruku. Vyšli ze zahrady ke kočáru, v němž čekali tři muži, místní přátelé rodiny, kteří měli být svědky hochovy zkoušky zletlosti. Dalacott s nimi předešlého večera obnovil dobré vztahy, a nyní se s nimi pozdravil, když s Halliem zaujali svá místa na vypoštářovaných sedadlech ve velkém kočáru. Kočí zapráskal bičem nad spřežením čtyř modrorožců a vozidlo vyjelo.

"Oho! Máme zde ostříleného veterána?" Gehate, obchodník na odpočinku, se předklonil a poklepal na protiptertovou

střelu tvaru Y, které si povšiml mezi normálními kolcornonskými zbraněmi tvaru kříže v Hallieho výzbroji. "Ta je balliniánská," pochlubil se Hallie pyšně a pohladil lesklé, bohatě zdobené dřevo zbraně, kterou mu Dalacott daroval před rokem. "Létá dál než ostatní. Dosah na třicet yardů. Používají je také Gethanci. Gethanci a Cissoniánci." Dalacott opětoval shovívavé úsměvy ostatních mužů nad tím, jak chlapec projevil svoje znalosti. Vrhací střely různých tvarů používaly od pradávných časů téměř všechny národy na Landu, a vybíraly se podle své účinnosti. Ty záhadné koule praskaly snadno jako mýdlové bubliny, jakmile se dostaly do blízkosti člověka svým smrtícím poloměrem, ale ve větší vzdálenosti vykazovaly překvapující houževnatost. Střela, šíp a dokonce kopí mohly ptertou neškodně proletět — koule se pouze chvíli chvěla, jak si opravovala propichnutý průsvitný plášť. K tomu, aby struktura pterty popraskala a toxický prach se rozptýlil do vzduchu, bylo třeba rotující, žnouce střely.

K zabíjení pter se dobře hodila bola, ale její nevýhodou bylo to, že je příliš těžká, než aby jich člověk mohl mít u sebe větší počet, zatímco vrhací střela s násobným ostřím je plochá, lehčí a snadněji se nese. Dalacotta vždy udivovalo, že dokonce nejprimitivnější domorodci dospěli ke zjištění, že když bude mít každá čepel jeden okraj zakulacený a druhý ostrý, vznikne zbraň, která se bude ve vzduchu držet jako pták a doletí mnohem dále než obyčejný projektil. Bezpochyby to byla tato zdánlivě kouzelná vlastnost, která vedla některé, jako třeba Balliniánce, k tomu, aby s takovou pečlivostí zdobili protiptertové střely vyřezáváním a dekoracemi. Naproti tomu pragmatičtí Kolcorroňané dávali přednost jednoduchým zbraním čtyřlůtkového tvaru, které se mohly snadno hromadně vyrábět, protože sestávaly ze dvou zkřížených, v překřížení slepených pásků.

Kočár postupně projel okolo obilných polí a sadě Klinterdenu a začal stoupat na podhůří hory Phanote. Konečně dospěli k místu, kde cesta přecházela v travnatou náhorní plošinu, za níž se terén příkře zvedal do mlhy, kterou dosud slunce nestačilo rozehnat.

"Jsme tady," zahlaholil Gehate k Halliemu, když se vozidlo se zaskřipěním zastavilo. "Nemohu se dočkat, až uvidím, co ta tvoje parádní střela dokáže. Říkáš třicet yardů?"

Thessaro, bankěř se zdravou, rudohnědou tvář, se zamračil a potřásl hlavou. "Nehecuji ho, aby se předváděl. Příliš brzy se vrhat nemá."

"Uvidíte, že ví, jak si má počínat," pousmál se Dalacott, když vystoupil s Halliem z kočáru a rozhlédl se. Perleťově zářící kopule oblohy nad nimi přecházela do bledé modře. Nebylo vidět žádné hvězdy, a dokonce obrovský kotouč Overlandu, z něhož byla vidět pouze část, vypadala vybledle a neskutečně. Dalacott kdysi jel navštívit rodinu svého syna na jihu Kailské provincie, a v těchto zeměpisných šířkách byl Overland už zřetelně posunut k severu. Podnebí tam bylo mírnější než v rovníkovém Kolcorronu, a to ve spojení s mnohem kratší malou nocí činilo z regionu jednoho z největších producentů potravin v říši.

"Koukejte těch pter," ukázal Gehate k obloze, na níž se vysoko ve vzdušných proudech, obtékajících pahorek, vznášely purpurové tečky.

"V těchto dnech je tady stále spousta pter," poznamenal Ondohirtre, třetí svědek "Dal bych krk na to, že jich přibývá — ať už kdokoli tvrdí něco jiného. Slyšel jsem, že některé pronikly nedávno až do centra Ro-Baccanty."

Gehate potřásl netrpělivě hlavou. "Měštům se vyhybají."

"Říkám jen to, co jsem slyšel."

"Jste příliš důvěřiví, příteli. Příliš dopřáváte sluchu báhorkám."

"Teď není čas na dohadování," vmísil se Thessaro "Tohle je důležitá událost." Rozvázal plátěný pytel a odpočítal Dalacottovi a zbývajícím dvěma po šesti střelách.

"Nebudeš je potřebovat, dědo," ozval se Hallie ustrašeně "Trefím se."

"Vím, Hallie, ale takový je zvyk. A my se taky potřebujeme trochu procvičit." Dalacott položil chlapci ruku kolem ramenou a vydal se s ním k průchodu ze dvou vysokých sítí, uchycených na dvou rovnoběžných řadách tyčí, které vedly přes plošinu, zvedaly se do svahu za ní a mizely ve Stropu z mlhy. Tato tradiční struktura sloužila k tomu, aby sváděla pterty z hory v malém počtu. Pro pterty bylo sice snadné uniknout z průchodu vzletem, ale několik vždy letělo průchodem až k jeho dolnímu konci, jako by byly vnímavými bytostmi, které žene zvědavost. Takové zvláštní chování vedlo mnohé k přesvědčení, že koule mají určitou inteligenci, ale Dalacott tomu nevěřil, protože jim scházely jakékoli vnitřní orgány.

"Teď mě můžeš nechat samotného, dědo," ozval se Hallie. "jsem připraven."

"Dobrý mladý muži." Dalacott ustoupil o deset dvanáct kroků a postavil se do řady vedle ostatních mužů. Teď poprvé ho napadlo, že jeho vnuk je sotva víc než pouhý chlapec, ale Hallie podstupoval zkoušku odvážně a důstojně a už nikdy nebude tím dítětem, které si ještě onedlouho hrálo na zahradě. Napadlo ho, že co slíbil Conně u snídani, nemůže splnit — Conna již příliš dobře věděla, že její dítě se k ní už nikdy nevrátí. Takovou intuici si bude muset zapsat v noci do deníku. Také manželky vojáků podstupují zkoušky — jejich protivníkem je však sám čas.

"Věděl jsem, že nebudeme čekat moc dlouho," zašeptal Ondohirtre.

Dalacott přenesl pozornost ze svého vnuka k mlžné stěně na vzdáleném konci síťového průchodu. Přestože Halliemu věřil, zachvátila ho křečovitá úzkost, když shledal, že se objevily dvě pterty současně. Zsinalé koule, každá z nich o průměru dobrých dvou metrů, letěly nízko nad zemí a neustále měnily směr, a když slétly ze svahu, nebylo je na pozadí z trávy dobře vidět. Hallie, držící v ruce střelu se čtyřmi čepelími, nepatrně změnil postoj a připravil se k vrhu.

Ještě ne, zavelel Dalacott v myšlenkách, protože věděl, že druhá pterta vyvolá pokušení zničit tu první z co největší vzdálenosti. Prach, uvolněný prasklou ptertou, ztrácí toxicitu téměř vzápětí poté, co se dostane do atmosféry, takže minimální vzdálenost, z níž může být koule bezpečně zničena, je asi šest kroků, přičemž samozřejmě záleží na směru a síle větru. Chybit na takovou vzdálenost je v podstatě nemožné, a proto pterta nepředstavuje pro chladně uvažujícího muže nebezpečného protivníka, ale Dalacott už mnohokrát viděl nováčky, kteří náhle ztratili odhad i koordinaci. Na některé z nich měly chvějící se koule zvláštní okouzlující účinek, který zbavoval mužnosti, zejména když se při letu ke

své kořisti přestaly pohybovat svým typickým nahodilým způsobem a blížily se nehluchně se zřetelným záměrem zabíjet. Pterty, které letěly k Halliemu, byly teď od něho na necelých třicet kroků, pluly těsně nad trávou a slepě tápaly od jedné sítě ke druhé. Hallie udělal pravici záprah, několikrát na zkoušku pohnul zápěstím, ale hodů se zdržel. Když se Dalacott díval na osamocenou, odhodlaně stojící postavu, k níž se pterty neustále blížily, zakoušel pocity lásky a čirého strachu. Držel v ruce jednu ze svých střel, připraven ji vrhnout. Hallie se posunul k síti po své levici, stále oddaloval svůj první hod.

"Vidíte, k čemu se ten d'áblík chystá?" vydechl Gehate.

"Začínám věřit, že je ..."

V té chvíli se bezcílne bloumající pterty spojily, jedna za druhou, a Hallie provedl hod. Střela tvaru kříže se roztočila při svém přímém letu, a v příštím okamžiku přestaly purpurové koule existovat.

Hallie se znovu stal chlapcem, když nadskočil radostí, ale hned zaujal ostražitý postoj, když se z mlhy vynořila třetí pterta. Odepl z opasku další střelu a Dalacott v ní rozpoznal balliniánskou zbraň tvaru Y. Gehate do něj strčil loktem.

"Ta první rána byla vaše, ale řekl bych, že tato patří mně — abych se naučil držet hubu."

Když se pterta přiblížila asi na třicet kroků, Hallie provedl druhý hod. Střela letěla průchodem jako jasně zbarvený pták téměř vodorovně, ale právě když začala ztrácet stabilitu, zařízla se do pterty a zničila ji. V úsměvu s odhalenými zuby se Hallie otočil a obřadnou úklonou pozdravil přihlížející muže. Zabil tři pterty, jak měl, a dosáhl tak oficiálně zletilosti.

"Chlapec měl tentokrát trochu štěstí, ale zasloužil si ho," poznamenal Gehate. "Kdyby tu tak byl Oderan!"

"Ano." Dalacott, zmítaný pocity radosti a smutku, se spokojil s jednoslabičnou odpovědí a ulevilo se mu, když se ostatní vzdálili — Gehate a Thessaro šli obejmout Hallieho a Ondobirtre se vydal ke kočáru pro rituální láhev brandy na slavnostní přípitek. Všech šest, včetně najatého kočího, se sešlo a Ondobirtre dal každému skleničku tvaru polokoule, jejíž nerovnoměrný okraj připomínal přemoženou ptertu. Dalacott pozoroval svého vnuka, jak poprvé v životě okouší silný alkoholický nápoj, a pobavilo ho, když se chlapec, který právě přemohl smrtícího nepřítele, komicky zašklebil.

"Doufám," pravil Ondobirtre, "že jste si té zvláštnosti dnešního výletu povšimli." Naléval dospělým další skleničku.

"Ano," zabručel Gehate, "jsem rád, že jste se nepustil do brandy, dřív než jsme se k ní dostali my ostatní."

"O to nejde," řekl Ondobirtre ponuře a dal tím najevo, že nemíní přistoupit na vzájemné popichování. "Každý si myslí, že jsem idiot, ale za celá ta léta, co při tom obřadu svědčíme, viděl někdo z vás, že by se někdy ukázaly tři pterty dřív, než se modrorožci po výstupu vyprdělí? Říkám vám, vy krátkozrací přátelé, že ptert je čím dál víc. Ostatně, pokud se mi něco nezdá, je tu párek dalších návštěvníků."

Všichni se otočili, a když pohlédli do průchodu mezi sítěmi, zjistili, že z nezřetelného oblačného stropu se snášejí další dvě pterty.

"Ty patří mně!" zvolal Gehate a rozběhl se vpřed. Pak se zastavil, zklidnil a dvěma střelami v rychlém sledu za sebou zničil obě koule. Prach nakrátko znečistil vzduch.

"Tu to máte!" vykřikl. "Člověk nemusí mít postavu vojáka, aby se ubránil. Pár věcí bych tě ještě mohl naučit, mladíčku."

Hallie vrátil skleničku Ondobirtrovi a rozběhl se za Gehatem, dychtiv pustit se s ním do soutěže. Po druhé brandy se k nim připojil Dalacott a Thessaro. Z ničení koulí si udělali sport a odpočinek si dopřáli, jen když se mlha nad horním koncem průchodu zvedla a pterta s ní vylétla do větších výšek. Na Dalacotta zapůsobilo, že během jediné hodiny jich průchodem proplulo téměř čtyřicet, tedy daleko více, než by normálně očekával. Svěřil ses tím Ondobirtrovi, když ostatní sbírali své střely a připravovali se k návratu.

"Vždyť já to říkám pořád," prohlásil Ondobirtre, který celou dobu popíjel brandy a začínal být bledý a mrzutý. "Ale každý si myslí, že jsem idiot."

Když se vrátili kočárem do Klinterdenu, slunce se blížilo k východnímu okraji Overlandu a malonoční oslava na Hallieho počest mohla začít. Vozidla a zvířata, patřící hostům, stála na předním dvoře a v obezděné zahradě si hrál houfec dětí. Hallie seskočil z kočáru první a běžel do domu za matkou. Dalacott ho následoval mnohem usedlejší krokem. Po dlouhém sezení v kočáře se mu obnovila bolest v noze. Nijak nemiloval okázalé večírky a na to, co mělo přijít, se netěšil, ale bylo by od něho nezdvořilé, kdyby nevydržel přes noc. Měl domluveno, že se pro něho zítra zastaví vojenská vzducholod', aby ho dopravila do hlavního stanu Páté armády v Tromphu.

Vstoupil do vily a Conna ho přivítala vřelým objetím. "Děkuji ti, že ses o Hallieho postaral," řekla. "Byl skutečně tak skvělý, jak tvrdíš?"

"Samozřejmě! Předvedl skvělou podívanou." Dalacotta potěšilo, jak vesele a spokojeně Conna vyhlíží. "Takovou, že přiměl Gehata jen zírat."

"To mám radost. A vzpomeň si, co jsi mi slíbil při snídani. Chci tě vidět jíst — ne se jen šťárat v jídle."

"Po tom pobytu na čerstvém vzduchu a sportování mám hlad jako vlk," zalhal. Zanechal ji, aby přivítala svědky, a vstoupil do střední části domu, plné mužů a žen, kteří živě konverzovali v malých hloučcích. Byl rád, že si jeho příchodu zřejmě nikdo nevšiml, a v tichosti si vzal sklenici ovocné šťávy ze stolu prostřeného pro děti a postavil se k oknu.

Bylo odtud vidět hodně daleko na západ přes zemědělskou krajinu, která ustoupila na hranici dohledu nevysokým, modrozeleným kopcům. Lány polí zřetelně odrážely zrání podle barev — od světlé zeleně sazenic až po temnou žlut' dozrálé úrody, připravené ke sklizni. Jak se tak díval, na kopcích a nejvzdálenějších polích se zableskly barvy duhy, a pak vše potemnělo.

Penumbra pás stínu Overlandu se hnál orbitální rychlostí napříč krajinou, následován černí umbrý samotné. Trvalo jen zlomek okamžiku, než koberec valící se temnoty dospěl k domu a zahalil ho. Nastala malá noc — úkaz, který Dalacotta nikdy neunavil. Když se přizpůsobil očima temnotě, viděl, že obloha rozkvetla hvězdami, mlhavými spirálami

a kometami, a přistihl se, že si říká, zda skutečně existují — jak někteří tvrdí — jiné obydlené světy, kroužící kolem vzdálených sluncí. V uplynulých letech ho armáda připravila o příliš mnoho duševního elánu, než aby o něčem takovém hlouběji přemýšlel, ale nakonec našel skrovnou útěchu v představě, že snad existuje nekonečný počet světů a že na jednom z nich se nachází druhý Kolcorron, naprosto stejný, jaký zná, ale s jednou výjimkou. Je možné, že existuje jiný Land, kde jeho milovaní dosud žijí?

Náladová vůně právě zapálených olejových lamp a svíček ho ve vzpomínkách vrátila k těm několika nocím, které v paměti choval jako poklad, nocím, které strávil s Aythou Maraquinovou. V těch opojných hodinách vášně byl přesvědčen, že s Aythou dokáže překonat všechny nesnáze, odstranit všechny překážky, bránící jim v případném manželství. Aytha, která měla postavení výlučné manželky, by musela podstoupit dva potupné kroky — rozvést se s nemocným manželem a vdát se přes nejsilnější ze všech společenských hranic, tu, která odděluje kastu vojenskou od všech ostatních. Před ním stály podobné překážky, ale kromě toho problém, že rozvod s Torianou, dcerou vojenského guvernéra, může pro něho znamenat konec kariéry.

Na ničem z toho tehdy Dalacottovi nezáleželo. Pak nastalo padaliánské tažení, které mělo být bleskové, ale nakonec ho od Aythy odloučilo téměř na rok. Když se dozvěděl, že zemřela při porodu chlapce, ze všeho nejdřív ho napadlo, aby se přihlásil k otcovství a tak zachoval věrnost Aythe, ale chladné hlasy logiky a sobectví se postavily proti. Jaký by mělo význam posmrtně očerňovat Aythino dobré jméno a současně ohrozit vlastní kariéru a pohodu ve vlastní rodině? Dokonce ani tomu chlapci, Tollerovi, by tím neprospěl, pro kterého bude lepší, když bude vyrůstat v útulném prostředí rodiny své matky.

Nakonec se tedy rozhodl pro cestu rozumu a nesnažil se svého syna ani spatřit. Míjela léta a odměnila jeho schopnosti generálskou hodností. A nyní, v poslední fázi života, mu celá ta epizoda připomínala pouhý sen a snad už ani nepůsobila bolest — avšak hodiny jeho samoty začaly přinášet jiné otázky a pochyby. Nenamlouval si jenom, že se chce oženit s Aythou? Nepocítil někde v skrytu duše ulehčení, že se nemusí nijak rozhodovat, když zemřela? Krátce, byl on sám, generál Ridel Dalacott, skutečně takovým, za jakého se vždy považoval? Nebo byl ...

"Tady jsi!" zvolala Conna. Přistoupila k němu se sklenicí pšeničného vína, rezolutně mu ji vtiskla do volné ruky a z druhé mu vzala ovocnou šťávu. "Víš, měl by ses věnovat hostům. Jinak to bude vypadat, jako by ses považoval za příliš slavného a důležitého, než abys uznával moje přátele."

"Promiň." Usmál se na ni, ale nijak vesele. "Jak stárnu, tím častěji hledím do minulosti."

"Myslels na Oderana?"

"Myslel jsem na mnoho věcí." Dalacott usrl vína a šel se snachou, aby si popovídal o bezvýznamnostech s přítomnými. Zjistil, že jen málo z nich pochází z vojenského prostředí, jako by tak chtěla Conna naznačit, jaké pocity chová k instituci, která jí vzala manžela a nyní vztahuje ruku na její jediné dítě. Napětí z nuceného rozhovoru se skutečně neznámými lidmi bylo značné, proto s úlevou přivítal, když zaslechl pozvání ke stolu. Teď ho čeká povinnost přednést krátký formální proslov o vstupu svého vnuka do zletilosti, ale po něm se může stáhnout do pozadí, jak to jen půjde. Mířil kolem stolu k jediné židli s vysokým opěradlem, která byla na Hallieho počest pokryta modrými oštěpníky, a uvědomil si, že chlapce už nějaký čas neviděl.

"Kde je náš hrdina?" zvolal kdosi. "Přiveďte sem hrdinu!"

"Je asi ve svém pokoji," usoudila Conna. "Přivedu ho."

Omluvně se usmála a vyklouzla ven. Když se pak, asi za minutu, znovu objevila, tvářila se podivně a netečně cize. Pokynula Dalacottovi a otočila se, aniž pronesla jediné slovo. Vyšel za ní, a když kráčet chodbou k Hallieho ložnici, přesvědčoval sám sebe, že svíravý, mrazivý pocit v žaludku nic neznamena. Chlapec ležel na zadech na své úzké pohovce, obličej měl zardělý a lesklý potem a všechny končetiny se mu chvěly v trhavé křeči.

To snad ne, pomyslel si Dalacott poplašeně, když se blížil k pohovce. Shlédl dolů na Hallieho, spatřil v jeho očích strach a ihned pochopil, že to křečovitě chvění je výsledek úsilí normálně se pohybovat. Paralýza a horečka! To nemohu připustit! vykřikl Dalacott v duchu a klesl na kolena. To nemůže být!

Položil ruku na Hallieho štíhlé tělo, přesně pod hrudní koš, a když vzápětí nahmátl zvětšenou slezinu, z úst mu uniklo žalostně zasténání.

"Slíbils, že na něho dáš pozor," řekla Conna ochable. "Vždyť je to ještě dítě."

Dalacott vstal a uchopil ji za ramena. "Je tu někde doktor?"

"K čemu?"

"Vím, na co to vypadá, Conno, ale ujišťuji tě, že se Hallie nikdy nedostal k ptertě blíž než na dvacet kroků, a nebyl žádný vítr, který by stál za řeč." Naslouchal vlastnímu hlasu jako hlasu někoho jiného a snažil se těmi fakty přesvědčit sám sebe. "Kromě toho, ptertakóza se může projevit nejdřív za dva dny. Tak co — je tu někde doktor?"

"Visigann," zašeptala a široce rozevřenýma očima pátrala v jeho tváři po naději. "Přivedu ho." Otočila se a vyběhla z ložnice.

"Budeš zase v pořádku, Hallie," řekl, když znovu poklekl u pohovky. Okrajem přehozu setřel pot z chlapcovy tváře, a vyděsilo ho, když zjistil, že potem zalitý obličej skutečně sálá horkostí.

Hallie k němu němě vzhlížel a rty se mu zachvěly, když se pokusil o úsměv. Dalacott si povšiml, že na pohovce leží balliniánská střela. Vzal ji a vtiskl ji Halliemu do dlaně, chlapcovy ochablé prsty obtočil kolem vyleštěného dřeva, pak políbil chlapce na čelo. Prodloužil dotek rtů, jako by chtěl vsát stravující horečku do vlastního těla, a jen velmi zvolna si uvědomil dvě zvláštní okolnosti — že Conně trvá návrat s lékařem příliš dlouho a že někde v domě se ozval ženský výkřik.

"Za chvíličku se k tobě vrátím, vojáku," řekl. Toporně vstal a vydal se zpět do jídelny, kde spatřil, že se hosté seskupili kolem muže, který ležel na podlaze.

Tím mužem byl Gehate — a z jeho horečnaté tváře a chabých pohybů rukou bylo zřejmé, že se nachází v pokročilém

stadiu ptertakózy.

Když Dalacott čekal, až budou uvolněna lana vzducholodě, vsunul ruku do kapsy a nahmatal kuriózní, bezejmenný předmět, který našel před desítkami let na březích Bes-Undaru. Zakroužil palcem po zrcadlově lesklém povrchu valounu, vyleštěného do hladka za ta leta podobných pohybů, a snažil se smířit se vším, co se odehrálo v uplynulých devíti dnech. Pouhý výčet vypovídal pramálo o trýzni, která mu drásala nitro.

Hallie zemřel, než skončila malá noc, první v jeho zletilosti. Gehate a Ondobirtre podlehlí nové, děsivé formě ptertakózy koncem téhož dne, a následujícího rána našel Hallieho matku v jejím pokoji mrtvou z téže příčiny. To byl první náznak, že nemoc je nakažlivá, a možné důsledky mu dosud vířily hlavou, když obdržel zprávu o tom, co potkalo ty, kteří se zúčastnili oslavy.

Ze čtyřiceti mužů, žen a dětí, kteří byli ve vile, ne méně než třiadvacet — včetně všech dětí — jich ještě téže noci zemřelo. A tím si smrtící epidemie zdaleka nevybrala svou daň. Během třech dnů klesl počet obyvatel Klinterdenu a přilehlých oblastí ze třech set na pouhých šedesát. Pak neviditelný vrah zřejmě ztratil schopnost zabíjet a přišlo na pohřby.

Gondola vzducholodě vysvobozená ze svých pout, se zakymácela. Dalacott Přistoupil k postrannímu průhledu a pohlédl naposled, jak věděl, na důvěrně známý reliéf obydlí s červenými střechami, ovocných sadů a pruhů polí. Na klidném vzhledu krajiny nebylo nic, co by prozrazovalo co se odehrálo stejně jako se z jeho vlastního vzhledu nedalo usoudit, jak během oněch devíti dnů zestárl.

Pocit bezútěšné apatie a ztráty optimismu byl pro něho něčím novým, bezpečně jej však rozpoznal, protože vůbec poprvé měl důvod závidět mrtvým.

ZKUŠEBNÍ LET

II

Kapitola 6

Stanice pro výzkum zbraní ležela v jihozápadním předměstí Ro-Atabri, ve staré tovární čtvrti, zvané Mardavanské přístaviště. Čtvrt' ležela nízko, odvodňoval ji znečištěný, lině tekoucí kanál, který pod městem ústil do Borannu. Po staletích průmyslového využívání zůstala půda Přístaviště na některých místech zcela neplodná, zatímco na jiných rostly rozsáhlé pásy nepřírozně zbarvené vegetace, vyživované z neznámých průsaků z prastarých žump a hromad odpadků. Tovární a skladištní budovy, bohatě roztroušené po celé krajině, spojovaly hluboko vyjeté vozové cesty.

Mezi nimi se nacházely napůl skryté skupiny chatrných budov, z jejichž oken jen občas zazářilo světlo. Výzkumná stanice se svým vzhledem od okolí příliš nelišila. Tvořila ji sestava nedefinovatelných dilen, poloprovozů a oprýskaných, jednoposchodových administrativních budov. Ani sídlo šéfa Stanice nebylo natolik udržováno, aby démantový vzor, typický pro kolcorronské cihlové stavby, bylo možno rozpoznat.

Toller Maraquine zjistil, že pracovat na Stanici je depresivní. Vždy, když si vzpomněl na chvíli, kdy uzavíral smlouvu, uvědomil si, jak dětské měl představy o zařízení pro výzkum zbraní. Tehdy si snad představoval i svěží trávník se šermíři, kteří pilně zkoušejí nové typy čepelí, nebo s lučištníky, puntičkářsky prověřujícími účinnost vrstvených luků nebo nové modely hrotů šípů.

Po příchodu do Přístaviště mu trvalo jen pár hodin, aby poznal, že se zde pod vedením Borreata Hargetha děje jen velmi málo toho, co se dalo nazvat výzkumem zbraní. Název oddělení kontrastoval se skutečností, že většina dotací šla na vývoj materiálů, které by dokázaly nahradit braku při výrobě soukolí a jiných strojních součástí. Toller se většinou zabýval mícháním různých vláken a prášků s různými druhy pryskyřice a tvarováním složitých kompozitů do rozličných zkušebních vzorků. Nesnášel dusivý pach pryskyřic a nudně se opakující úkony, zvláště když mu instinkt napovídal, že tento výzkum je ztrátou času. Žádný kompozit, který na Stanici vyvinuli, se nevyrovnal brakovému dřevu, nejtvrďšímu a nejtrvanlivějšímu materiálu na planetě — jestliže je příroda tak ochotná, že poskytuje ideální materiál, jaký smysl má hledat nějaký jiný?

Nehledě na to, že občas Hargethovi nadával, pracoval Toller spolehlivě a svědomitě, rozhodnut dokázat bratrovi, že je odpovědným členem rodiny. Na jeho vyrovnanosti se do jisté míry podílelo i jeho manželství s Ferou, a to byl jistě nečekaný přínos ze svazku, který vznikl jen proto, že chtěl zmařit bratrovu ženu. Nabídl Feře čtvrtý stupeň, tedy manželství dočasné a nevýlučné, jaké může muž kdykoli zrušit, ale Fera neúprosně trvala na třetím stupni, který ji k němu poutal na šest let.

To se stalo před více než padesáti dny a Toller tehdy doufal, že v této době Gesalla změkne vůči němu i Feře, ale vztahy mezi nimi se spíše zhoršily. Zdrojem třenic byla Feřina obrovská chuť k jídlu a lenivost, což obojí upjatou a pracovitou Gesallu uráželo, ale Toller nemohl trestat svou manželku za to, že nechce změnit svoje chování. Fera

nárokovala své právo zůstat takovou, jakou vždy byla, ať už se to někomu nelíbí, stejně jako on uplatňoval právo zůstat v rodinném domě Maraquinů. Gesalla stále čekala na záminku, pro kterou by ho mohli vypovědět z Čtvercového domu, a jemu pouze tvrdohlavost bránila v tom, aby hledal bydlení někde jinde.

Jednoho prvdne přemítal Toller o své domácí situaci a říkal si, jak dlouho ta nejistá rovnováha může vydržet, když zahlédl, že do kůlny, kde odvažoval nasekaná skleněná vlákna, vstoupil Hargeth, hubený a roztěkaný asi padesátiletý muž, na němž vše vyhlíželo hranatě — nos, čelo, brada i lokty. Dnes vypadal ještě neklidněji než obvykle.

"Pojďte se mnou, Tollere," řekl. "Potřebujeme vaše svaly."

Toller odložil odměrku. "Co chcete, abych udělal?"

"Stále si stěžujete, že nemůžete pracovat na válečných strojích — teď máte příležitost." Hargeth ho zavedl k malému, přenosnému jeřábu, který byl vztyčen na cestě mezi dvěma dílnami. Jeřáb byl běžného provedení, celý z brakky, až na ozubená kola, u nichž byla brakka nahrazena šedavým kompozitem, vyrobeným na Stanici.

"Brzy se dostaví lord Glo," řekl Hargeth. "Chce předvést tato kola jednomu z Poucheových finančních inspektorů, a my je dnes předběžně vyzkoušíme. Po vás chci, abyste zkontroloval lana, promazal pečlivě kola a naplnil nákladní koš kamením."

"Mluvil jste o válečném stroji," namítl Toller. "Tohle je jen jeřáb."

"Armádní inženýři budou stavět opevnění a zvedat těžká zařízení — takže je to válečný stroj. Princovi inspektoři musí být spokojeni, jinak přijdeme o dotace. Dejte se hned do práce — Glo tu bude během hodiny."

Toller přikývl a začal připravovat jeřáb. Slunce bylo v polovině dráhy k okraji Overlandu, nevál však žádný vítr, který by vyhnal horký vzduch z nízko položené prohlubně, v níž teplota stále vzrůstala. Nedaleká koželužna obohacovala svým zápachem již beztak výparů silně prosycený vzduch. Toller zatoužil po džbánu vychlazeného piva, ale Přistaviště se pyšnilo jen jedinou krémou, a ta vypadala tak odpudivě, že ani nepomyslel na to, aby poslal učedníka pro vzorek jejího zboží.

Taková mizerná odměna čeká člověka za ctnostný život, pomyslel si sklesle. V Haffangern se alespoň dal dýchat vzduch.

Sotva skončil se skládáním kamenů do koše jeřábu, dolehly k němu zvuky postrojů a údery kopyt. Okázaly, rudooranžový faeton lorda Gloa projel branou Stanice a zastavil před Hargethovou kanceláří — ve špinavém prostředí se vyjímal velmi zvláště. Ob vystoupil z vozidla a dlouze hovořil s kočím, než pozdravil Hargetha, který vyšel, aby ho uvítal. Chvilí spolu tiše rozmlouvali, pak vykročili k jeřábu.

Glo si držel u nosu kapesník a z barvy obličje i podle toho, jak důstojně se nesl, bylo zřejmé, že si již stačil štědře zavdat vína. Toller potřásl pobaveně hlavou, ale současně pocítil úctu k prostoduchosti, jakou se lord Filozof dále znemožňoval. Přestal se usmívat, když si povšiml, že několik procházejících dělníků si šeptá s dlaněmi na ústech. Proč si Glo tak málo cení své důstojnosti?

"Tady jsi, chlapče!" zvolal Glo, když spatřil Tollera. "Viš, že mi víc než jindy připomínáš mě samotného ... ehm ... za mlada."

Strčil loktem do Hargetha. "Nemá skvělou postavu, Borreate? Takhle jsem kdysi vypadal."

"Tak, můj pane," přitakal Hargeth, na kterého nic z toho, co Glo říkal, zřejmě neučinilo dojem. "Tato kola jsou ze starého kompozitu 18, ale zkusili jsme nízkoteplotní síťování a výsledky jsou skutečně povzbudivé, i když tento jeřáb je víceméně jen modelem. Jsem přesvědčen, že je to krok správným směrem."

"Jsem si jist, že máte pravdu, ale rád se podívám, jak ta věc ...ehm... pracuje."

"Samozřejmě." Hargeth pokynul Tollerovi, který začal se zkouškou. Jeřáb byl konstruován na ovládání dvěma muži, ale Toller byl schopen zvednout náklad sám bez většího úsilí. Podle Hargethova pokynu otáčel několik minut ramenem, aby předvedl přesnost stroje při umísťování břemene. Aby zabránil prudkým otřesům a náhlým nárazům na ozubená kola, řídil jeřáb tak citlivě, jak jen dokázal, takže pohyblivé součásti jeřábu zůstaly ve skvělém stavu. Skupina výpočetních asistentů a pracovníků, která se shromáždila a přihlížela ukázce, se začala rozcházet.

Ale když Toller spouštěl náklad do původní polohy, západka, kterou reguloval spouštění, se zničehonic sesmekla o několik zubů za fehtavého zvuku. Nákladní plošina se propadla o krátkou vzdálenost, než ji lano z bubnu zadrželo, a jeřáb — s Tollerem dosud u řídících pák — se nebezpečně naklonil. Před převrácením ho zachránilo několik přihlížejících, kteří se zavěsili na zvedající se nohu jeřábu a stáhli ho zpátky k zemi.

"Gratuluji vám," prohodil Hargeth kousavě k Tollerovi, který se vydrápal ze skřípající konstrukce. "Jak jste to dokázal?"

"Kdybyste dokázali vymyslet něco pevnějšího než zasmrádlou kaši, nedošlo by ..." Toller náhle umkl, když se podíval za Hargetha a spatřil, že Glo se zhroutil k zemi. Lord zůstal ležet s tváří přitisknutou k vyschlé hliněné brázdě, zřejmě neschopen pohybu. V obavě, že Glo třeba zasáhl zub, ulomený z kola, se Toller rozběhl a poklekl u něho. Ten k němu obrátil svoje bleděmodré oči, ale zůstal nehnutě ležet. "Nejsem opilý," zamumlal, a Toller si všiml, že pohnul pouze polovinou úst. "Odved' mě odtud, chlapče — myslím, že jsem na půli cesty k smrti."

Fera Rivoová se dobře přizpůsobila životu na Zelené hoře, avšak necht' ji Toller přemlouval, jak chtěl, na modrorožce nesedla. Odmítla dokonce i bělorožce, který je menší a snad proto mu ženy často dávají přednost. Z toho důvodu musel Toller pěšky, kdykoli s ní chtěl vyrazit na čerstvý vzduch nebo jen změnit prostředí. Chůze mu byla jakýmsi cvičením, o které neměl celkem zájem, protože se při něm moc nedělo, nebo se dělo pomalu, ale pro Feru se stala chůze jedinou možností, jak se dostat do městských čtvrtí, když nebyl k dispozici kočár.

"Mám hlad," oznámila, když dorazili na Náměstí mořeplavců, nedaleko středu Ro-Atabrij.

"To jistě máš," odpověděl Toller. "Jápak by ne, vždyť už to musí být skoro hodina, co jsi snědla druhou snídani." Dloubla ho loktem do žeber a významně se pousmála. "Chceš přece, abych si udržovala výkonnost?"

"Nenapadlo tě někdy, že v životě není jenom sex a jídlo?"

"Jo — ještě je v něm víno." Zastínila si oči před prudkým světlem prvodenního slunce a pátravě prohlížela nejbližší z trhových stánků, stojících po obvodu náměstí. "Asi si dám medový koláč a k němu trochu kailianského bílého na spláchnutí."

Přestože Toller zabručel něco nesouhlasného, koupil, co chtěla, a pak usedli na jednu z laviček naproti sochám mořeplavců, kteří se proslavili v minulosti. Náměstí vymezovaly různé veřejné a obchodní budovy, vesměs postavené, byť z různého zdiva a cihel, v tradičním kolcorronském stylu — démantové tvary zapadající do sebe. Ke hře světél a stínů přispívaly barvy listů na stromech v různých fázích cyklu i pestré oblečení kolemjdoucích. Vzduch, díky západnímu větru, byl příjemný a čistý.

"Musím konstatovat," řekl Toller a usrkl doušek chladného, lehkého vína, "že tohle je mnohem lepší než pracovat u Hargetha. Nikdy jsem nepochopil, proč výzkumné práce musí vždycky doprovázet smrad."

"Ty ubohé, jenné stvoření!" Fera si setřela z brady drobtý koláče. "Jestli chceš poznat, co je to skutečný smrad, měl bys to zkusit na rybím trhu."

"Ne, díky — to raději zůstanu, kde jsem," odpověděl Toller. Od náhlého onemocnění lorda Gloa uplynulo dvacet dní, a Toller oceňoval, jak příznivě ta událost ovlivnila jeho života zaměstnání. Glo ochrnul na pravé straně a potřeboval osobního ošetřovatele, nejlépe takového, který vyniká fyzickou silou. Když se s tou nabídkou obrátili na Tollera, přijal ji bez váhání a spolu s Ferou se přestěhoval do Gloovy prostorné rezidence na západním svahu Zelené hory. Nové poměry mu přinesly vítanou úlevu od Mardavanského přístaviště a rovněž vyřešily tíživou situaci v domácnosti Maraquinů, a Toller se snažil být spokojen. Někdy ho přepadl skličující nepokoj, když porovnával svoje postavení služebníka s životem, jaký by mu nejlíp vyhovoval, ale s tím se nikomu nesvěřoval. Bráno z té světlé stránky, Glo se projevil jako ohleduplný zaměstnavatel, a jakmile se mu vrátilo něco z bývalé síly a mohl se trochu pohybovat, časově zaneprázdněval Tollera jen málo.

"Lord Glo měl dnes ráno asi dost napilno," poznamenala Fera. "Cvakání a klepání solarografu bylo slyšet po celém dome."

Toller přikývl. "V poslední době hovoří často s Tunsfem. Myslím, že mu dělají starosti ty zprávy z provincií."

"Ve skutečnosti ale žádná epidemie nehrozí, že ne, Tollere?"

Fera natáhla ruce před sebe v gestu znechucení, což zvýraznilo šterbinu mezi jejími nadry. "Nesnáším kolem sebe nemocné lidi."

"Neboj! Podle toho, co jsem slyšel, neměla bys je kolem sebe moc dlouho — v průměru tak dvě hodiny."

"Tollere!" Pohlédla na něho vyčítavě s otevřenými ústy, na jazyku měla jemnou kaši z medového koláče.

"Z ničeho nemusíš mít strach," ujistil ji, i když od Gloa věděl, že něco příbuzného moru vypuklo současně na osmi, od sebe vzdálených, místech. První případy byly hlášeny z místodržitelských provincií Kaibu a Middacu, později pak z méně významných a vzdálenějších regionů Sorky, Merrilla, Padaly, Ballinu, Yalrofacu a Loonglu. Pak se několik dní nic nestalo, a Toller věděl, že úřady doufají v to, v co se doufat nedá, že to totiž byla katastrofa přechodného rázu, že se nemoc sama vybila a že mateřská země Kolcorronu a hlavní město zůstanou ušetřeny. Toller chápal jejich pocity, mnoho důvodů k optimismu však neviděl. Jestliže pterty zvýšily svůj smrtící dosah a nebezpečnost v tak úžasném rozsahu, jak to vyplývalo z hlášení, pak toho, podle jeho mínění, jistě využijí co nejvíce. Krátký oddech, z něhož se lidstvo raduje, může znamenat, že se pterty chovají jako inteligentní a nelítostný nepřítel, který se poté, co úspěšně vyzkoušel novou zbraň, stáhl jen proto, aby se přeskupil a připravil na hlavní úder.

"Měli bychom už myslet na návrat." Toller dopil víno z porcelánového pohárku a postavil pohárek pod lavičku, kde si ho prodavač později vezme. "Glo se chce vykoupat ještě před malou nocí."

"Jsem ráda, že nemusím pomáhat."

"Víš, on je vlastně statečný. Myslím, že já bych nedokázal žít jako mrzák — ale od něho jsem neslyšel jediné slůvko nářku."

"Proč pořád vedeš řeči o nemocech, když víš, že to nemám ráda?" Vstala a vyrovnala záhyby na šatech. "Máme ještě čas zajít k Bílým fontánám, ne?"

"Ano, ale jen na pár minut," souhlasil a vzal ji za ruku. Přešli Náměstí mořeplavců, pak se dali rušnou ulicí k městským zahradám. Fontány, vytesané ze sněhobílého padalského mramoru, dodávaly vzduchu osvěžující chlad. Skupinky lidí, některé provázené dětmi, se procházely mezi ostrůvky jasněho listoví a jejich občasný smích obohacoval idylickou pohodu scény.

"Myslím, že tohle je taková typická ukázka civilizovaného života," řekl Toller. "Jediné, co je na ní divné — čistě z mého hlediska — je ta přílišná ..." Větu nedokončil, když na střeše blízkého domu zazněl vřeštivý tón těžkého rohu, jemuž vzápětí, jako ozvěna, odpověděly další v jiných částech města.

Toller zvedl hlavu k obloze. "Pterty!"

"To je omyl, Tollere, ne?" přivinula se k němu Fera. "Pterty přece do města nelétají."

"Přesto však raději zvolného prostranství vypadneme," zabručel a postrčil ji ke stavbám na severní straně zahrad. Lidé kolem něho pozorovali oblohu, a jen několik spěchalo do úkrytu — tak silné bylo přesvědčení a zvyk. Pterty byly nesmiřitelným přirozeným nepřítelem, ale rovnováha vznikla již dávno a sama civilizace byla založena na tom, že se pterty budou chovat stále stejně a předvídatelně. Nikoho by ani nenapadlo, že by ty zlovolné koule mohly náhle změnit své zvyky — v tom ohledu byl Toller zajedno s ostatními — ale zprávy z provincií mu zasely do podvědomí semínka neklidu. Mohou-li se pterty změnit v jednom, proč ne i ve druhém?

Nalevo od Tollera vykřikla nějaká žena a ten jednoduchý, neartikulovaný zvuk záramoval jeho hloubání do skutečnosti.

Pohlédl směrem, odkud zazněl výkřik, a spatřil, jak v kuželu slunečního světla se snáší osamocená pterta. Koule z modří a purpuru klesala přímo do přelidněného místa uprostřed zahrad, a nyní svým křikem konkurovali lidé pokračujícímu ryku poplachových rohů. Fera ztuhla hrůzou, když zahlédla ptertu v posledním záchvěvu její existence.

"Pojd'!" Toller pevně sevřel Fere ruku a vyrazil k cechovním budovám, zdobeným sloupy. Při svém úprku přes otevřené prostranství měl sotva čas pátrat po dalších ptertách, ale to stejně už nebylo zapotřebí. Pterty teď bylo vidět snadno, jak v tichém slunečním jasu plují mezi vršky střeš, kupolemi a komíny.

V Kolcorronské říši nemohlo být moc těch, které nikdy nepronásledovala noční můra z toho, že je na nechráněném místě zastihne celý roj ptert, a v příští hodině Toller takovou můru nejen plně zažil, ale dostal se za její hranice do království dosud nepoznané hrůzy. Pterty, dávající svou novou, hrůznou nebojácnost okázale najevo, se snášely do ulic v celém městě, tiše a za plápolavého lesku, napadaly zahrady a nádvoří, rozvážně se pohybovaly po náměstích a číhaly pod klenbami a na kolonádách. Strachem zachvácené obyvatelstvo je likvidovalo, a zde k popisu skutečnosti staré pojmy noční můry už nestačily — protože Toller věděl, i když to nevyslovil, že tito nájezdníci představují nový druh ptert — nosiče moru.

Při zdoluhavých debatách o povaze ptert argumentovali ti, kteří podporovali myšlenku, že koule mají jistý stupeň intelligence, poukazem na to, že se vyhýbají městům a větším sídlištím. I velké roje ptert by se daly v podmínkách městského prostředí snadno a rychle zničit, zvláště za dobré viditelnosti. Argumentovalo se tím, že se spíš vyhýbají ztrátám při marných masových útocích, než projevují pud sebezáchovy, a to je důkaz duševních pochodů — a tato teorie měla jistou platnost, když dosah jejich smrtícího účinku byl omezen na několik kroků.

Toller však okamžitě intuitivně vytušil, že tyto vybledlé koule, které se snášejí na Ro-Atabri, jsou nosiči moru.

Za zničení každé z nich zaplatí životem mnoho lidí, poněvadž nový druh jedovatého prachu zabíjí na velkou vzdálenost, ale tím hrůza nekončí — protože podle nových pravidel konfliktu se každá oběť přímého střetnutí s ptertou nakazí a vezme s sebou do hrobu snad desítky dalších. Uplynula asi hodina, než se změnila povětrnostní podmínky a ukončily první útok na Ro-Atabri, ale ve městě se každý muž, žena i dítě stali potenciálně smrtícími nepřáteli, a podle toho se s nimi muselo zacházet — Tollerova noční můra mohla pokračovat ještě velmi, velmi dlouho ...

V noci se na krajinu snesl vzácný, blahodárný déšť, a Tollerovi, který v prvních klidných minutách po východu slunce shlížel ze Zelené hory, se naskytl neobvyklý pohled. Cáry a pásy přízemní mlhy zakrývaly místy Ro-Atabri daleko účinněji než pokrývka protiptertových zástěn, která vyrostla nad městem od prvního útoku, od něhož uplynuly téměř dva roky. Ze zářícího oparu na východě se vyloupil trojúhelníkový obrys hory Opelmer, jejíž horní svahy barvilo načervenalé slunce, které se právě vyhoupllo k obzoru.

Toller se probudil časně ráno, a hnán neklidem, který ho v poslední době sužoval stále víc, raději vstal, aby se prošel po okolí.

Procházku začal u vnitřní ochranné zástěny a zkontroloval, zda jsou sítě bezpečně uchyceny. Do doby, než začaly morové útoky, potřebovali protiptertové zástěny jen obyvatelé venkova, ale tehdy dostačovaly jednoduché sítě a laťkové mříže — pak se však náhle stalo nezbytné vztyčovat na venkově i ve městech složitější zástěny, které kolem chráněných míst tvořily asi třicetimetrovou nárazníkovou zónu. K ochraně střeš uzavřených oblastí vesměs stačila jednovrstvá síťovina, protože pterty toxiny unášel vítr ve vodorovném směru, bylo však životně důležité, aby obvod tvořila dvojí, dostatečně od sebe vzdálená zástěna, vyztužená pevným lešením.

Lord Glo potěšil Tollera tím, že mu k běžným povinnostem přidal odpovědný a někdy nebezpečný úkol dohlížet na konstrukci zástěn, které měly chránit Slupku a některé další budovy filozofů. Pocit, že konečně dělá něco důležitého a užitečného, utopil jeho nespokojenost a riziko pracovat na otevřeném prostranství mu poskytlo uspokojení jiného druhu. Borreat Hargeth přispěl významně k protiptertové výzbroji tím, že vyvinul vrhací střelu podivného tvaru L, která létala rychleji a dále než standardní kolcorronská střela tvaru kříže a v rukou schopného muže mohla zničit kouli na vzdálenost více než čtyřicet metrů. V době, kdy dohlížel na stavbu zástěn, se Toller zdokonaloval v zacházení s novou střelou a chlubil se tím, že žádný z dělníků nepadl za oběť přímému útoku pterty.

Přesto teď žil v uzavřeném prostoru, a byť se ze všech sil bránil, tížil ho pocit, že je jako ryba chycen do sítě, kterou sám pomáhal postavit. Když se vezme v úvahu, že nové, virulentní formě ptertakózy padly za oběť více než dvě třetiny kolcorronské populace, měl by se považovat za šťastlivce, že je živ a zdrav a že má jídlo, střechu nad hlavou a vitální manželku, která s ním sdílí lože — nic z toho však nemohlo otupit hlodající přesvědčení, že žije nadarmo. Instinktivně zavrhl učení církve, že ho čeká bezpočet reinkarnací, střídavě na Landu a na Overlandu. Tušil, že dostal jen jediný život, jediný drahocenný kousek existence, a pomyšlení na to, že promarní i to, co z něho zbývá, se stalo nesnesitelné.

Ranní vzduch byl čerstvý a osvěžující, ale Toller cítil, jak se mu dme hrud' a plíce pracují, jako by se dusil. V záchvatu náhlého nerozumů a ve snaze se fyzicky vybit ze svých emocí udělal nerozvážnost, jaká ho nenapadla od doby vyhnání na Loongl — otevřel bránu vnitřní zástěny, prošel nárazníkovou zónou a pak i vnější zástěnou a stanul na nechráněném svahu Zelené hory. Před ním se rozprostíral do dálky stovek metrů pruh pastvin, postoupených kdysi dávno filozofickému řádu, které se na dolním konci nořily do stromů a mlhy. Vzduch stál téměř nehybně, a proto pravděpodobnost střetu s bludnou koulí byla zanedbatelná, ale symbolický akt odporu odlehčil na psychické zátěži, která ho svírala. Vyhákl protiptertovou střelou z opasku a právě se chystal, že sejde po svahu, když jeho pozornost upoutal pohyb na dolním okraji pastviny. Z travin u lesa, který odděloval pozemek filozofů od sousední městské čtvrti Silabri, se vynořil osamělý jezdec. Toller vytáhl dalekohled, který opatroval a sřežil jako oko v hlavě, a zjistil, že ten jezdec je v králových službách — na hrudi měl modrobílý symbol pera a meče.

To ho zaujalo. Usedl na přírodní skalnatou lavici a pozoroval, jak se jezdec blíží. Připomenul si své minulé setkání s

královským poslem, které mu přineslo vysvobození z bída loonglské výzkumné stanice, jenže tentokrát byly okolnosti zcela jiné. Od skandálního neúspěchu v Duhové síni nebral Velký palác lorda Gloa na vědomí. V dřívějších dobách mohla osobní doručení vzkazu znamenat, že jde o soukromé sdělení, které nelze svěřit solarografu, ale dnes bylo obtížné si představit, že by král Prad chtěl Gloovi vůbec něco sdělovat.

Jezdec se blížil pomalu a s nedbalou elegancí. Kdyby se dal jen nepatrně delší oklikou, mohl jet celou cestu ke Gloově rezidenci pod ochranou městských protiptertových zástěn, zřejmě ho však těšilo mít aspoň kousek oblohy nad hlavou, navzdory nebezpečí, že na něho slétne ptěra. Toller si říkal, zda jezdec není podobného založení a zda ho také netrápí, že musí žít pod nezbytnou protiptertovou ochranou, která umožňovala těm, co přežili, pokračovat v existenci obleženého.

Podle sčítání lidu v roce 2622, tedy teprve před čtyřmi lety, obyvatelstvo říše sestávalo téměř ze dvou miliónů lidí s plnoprávným kolcoronským občanstvím a přibližně ze čtyřech miliónů poddaných. Koncem druhého morového roku se celkový počet těch, kteří přežili, odhadoval na necelé dva milióny, z nichž určitý, nevýznamný počet vděčil za to nevysvětlitelné imunitě vůči sekundární nákaze. Drtivá většina obyvatelstva však žila v neustálém strachu o život, zalezlá ve svých doupatech jako havěť. Nechráněná obydlí byla vybavena vzduchotěsnými štíty, které se při vyhlášení protiptertového poplachu připevňovaly na dveře, okna a komíny. Mnozí farmáři opustili své usedlosti a uchýlili se do lesů, přirozených pevností, kam ptěry nepronikly.

Následkem toho zemědělská produkce tak poklesla, že nedostačovala ani podstatně snížené potřebě prořídle populace, ale Toller — s podvědomým egocentrismem mládí — se nijak nezajímal o čísla statistiky, která vypovídala o celonárodní katastrofě. Ta byla pro něho sotva víc než stínouhou, zvolna se měnící kulisou pro drama jeho vlastních záležitostí, a v naději, že se dozví něco, co ho potěší, povstal, aby přivítal královského hosta.

"Dobrý prvođen," pozdravil ho s úsměvem. "Co vás přivádí k nám na Slupku?"

Kurýr byl hubený a na tváři se mu odrážel světobol. Přesto přikývl poměrně radostně, když zastavil uzdou modrorožce. "Zpráva, kterou přináším, je určena pouze lordu Gloovi."

"Lord Glo ještě spí. Já jsem Toller Maraquine, jeho osobní ošetřovatel a dědičný člen filozofického řádu. Nechci být zvědavý, ale můj pán není zdrav a nepotěší ho, když ho v tuto hodinu probudím — pokud nejde o neodkladně naléhavou záležitost. Řekněte mi to hlavní, čeho se zpráva týká, abych mohl usoudit, co bude třeba udělat."

"Pouzdro se zprávou je zapečetěné," usmál se posměšně kurýr. "A ode mě se neočekává, že budu vědět, co v něm je."

Toller pokrčil rameny a pokračoval, jak měl: "To je škoda. Doufal jsem, že si vzájemně usnadníme život."

"Výtečná pastvina," poznamenal kurýr, když se otočil v sedle, aby uznalým pohledem přeletěl po louce, kterou právě projel. "Dovedu si představit, že domácnost Jeho Lordstva rozhodně netrpí nedostatkem potravy ..."

"Po tak dlouhé cestě vám určitě vytrávil," řekl Toller. "Velice rád bych vás posadil k bohatýrské snídani, ale asi nebude čas. Asi budu muset jít ihned vzbudit lorda."

"Podle všeho bude ohleduplnější dopřát Jeho Lordstvu potěšení z odpočinku." Kurýr seskočil a postavil se vedle Tollera. "Král ho zve do Velkého paláce na zvláštní shromáždění, které se koná až za čtyři dny. Sotva jde tedy o záležitost velké naléhavosti."

"Snad," nakrčil Toller čelo a snažil se domyslet, co ta překvapivá informace znamená. "Snad ne."

Kapitola 7

"Nejsem si vůbec jist, zda činím správně," pronesl Glo, když ho Toller konečně nasoukal do pomocné kostry pro chůzi.

"Asi by bylo daleko prozíravější — a s ohledem na tebe ohleduplnější — kdybych si s sebou do Velkého paláce vzal některého ze sluhů a ... ehm ... tebe nechal zde. Je tady spousta práce — práce, která tě uchrání před problémy."

"Uplynuly už dva roky," namítl Toller, rozhodnut nenechat se odbýt. "A Leddavohr má tolik starostí, že na mě asi úplně zapomněl."

"Na to bych nespolehal, hochu — princ má v tomto ohledu jistou pověst. A mimo to, jak tě znám, ty se mu pravděpodobně připomeneš."

"Proč bych něco tak nerozumného dělal?"

"Nedávno jsem tě pozoroval. Jsi jako strom brakka, který už měl vybuchnout."

"Takové věci už pro mě nejsou," protestoval Toller automaticky, jak to často dělával v minulosti, ale najednou si uvědomil, že se od svého prvního setkání s vojenským princem skutečně změnil. To dokazovala skutečnost, jaksi uměl poradit s občasným obdobím neklidu a nespokojenosti. Dříve stačila maličkost, aby vybuchl, ale nyní se naučil, stejně jako ostatní, svou emocionální energii regulovat a usměrňovat. Naučil se radovat z mnoha maličkostí a drobných příjemností, namísto aby uznával jen jedinou velkou věc, po níž tolik lidí touží, ale dosáhne tak málo.

"Souhlasím tedy, mladý muži," řekl Glo a upravil si přezku. "Chci ti věřit, měj však prosím na paměti, že tohle je neopakovatelně důležitá příležitost, a chovej se podle toho. Beru tě za slovo. Uvědomuješ si ovšem, proč král uznal za vhodné mne ... ehm ... předvolat?"

"Není to návrat časů, kdy se s námi král radil o velkých zbytečnostech života? Nepřeje si král vědět, proč mají muži prsní bradavky, ale nemohou kojit?"

Glo odfrkl: "Tvůj bratr má tentýž nešťastný sklon k hrubým sarkasmům."

"Je mi to líto."

"Není, ale přesto tě poučím. Myšlenka, kterou jsem před dvěma roky nasadil králi do hlavy, konečně přinesla ovoce. Pamatuješ, jak jsi říkal, že létám výš a vidím ...? Ne, to byl Lain. Je tu ale něco, o čem bys měl ... ehm ... přemýšlet, mladíku. Já mám svoje roky a dlouho tu už nebudu — ale vsadím se s tebou o tisíc noblů, že stanu na Overlandu, ještě než zemřu."

"Nikdy bych nezpochybňoval nic, co řeknete," reagoval Toller diplomaticky a žasl, jak ten starý muž podléhá

sebeklamu. Každý jiný — možná s výjimkou Vorndala Sissta — by na to shromáždění rady vzpomínal s hanbou. Filozofové se natolik znemožnili, že by je určitě vypudili ze Zelené hory, kdyby monarchii tolik nezaměstnával mor a jeho důsledky — ale Glo stále věřil, že ho král uznává a že jeho fantazírování o kolonizaci Overlandu bere vážně. Od počátku nemoci se Glo vyhýbal alkoholu, a proto se jeho vystupování zlepšilo, ale zůstala mu senilita, která přerušovala vnímání reality. Toller se osobně domníval, že Glo byl předvolán do Paláce proto, aby vysvětlil, proč se stále nedaří vyrobít účinnou dalekonosnou protiptertovou zbraň, přímo životně důležitou pro obnovení normálního zemědělství.

"Musíme si pospíšet," ozval se Glo. "Nemůžeme riskovat, že se v den našeho triumfu opozdíme." S Tollerovou pomocí si přetáhl formální šedé roucho přes rákosovou kostru, která mu usnadňovala chůzi. Už nebyl tak kulatoučký — tělo měl vyhublé a zesláblé. Oděv si však nenechal přešít, chtěl jím zakrýt podpurnou kostru a utajit tak, jaký je invalida. To byla jedna z lidských slabostí, která mu vynesla u Tollera sympatie.

"Dopravíme vás tam včas," ujistil ho Toller, a říkal si, zda by se ho neměl pokusit připravit na to neradostné, co je možná čeká.

Jízda do Velkého paláce proběhla za mlčení. Glo si pro sebe kýval hlavou, jak si v duchu opakuoval zamýšlený proslov. To ráno bylo vlhké a šedivé a jeho zasmušilost ještě zvyšovaly protiptertové zástěny nad hlavou. Úroveň osvětlení se nijak nesnížila v těch ulicích, kde bylo možno postavit ze sítí a mřížoví střechu, uchycenou rákosou a táhnoucí se vodorovně mezi okapy budov. Ale tam, kde měly protilehlé střechy a parapety rozdílnou výšku, bylo nutno vztýčit těžké a komplikované konstrukce. Na mnoha z nich spočívaly natírané textilie jako nepropustné bariéry, zabraňující vzdušným proudům zanést ptěti prach do budov, určených pro rovníkové klima. Mnohou z kdysi zářivých ulic v srdci Ro-Atabri nyní charakterizovalo jeskynní šero, architektonický charakter města nyní rozmazával ochranný příkrov, vyvolávající klaustrofobii.

Bytranův most, hlavní přechod přes řeku při cestě na jih, byl tak zaštitěn trámy, že vypadal jako gigantické skladiště, a odtud vedla cesta, či spíše tunel, přes hradní příkopy až k Velkému paláci, nyní krytému závěsy a sítěmi. Prvního náznaku, že shromáždění bude vypadat jinak než to, které se konalo před dvěma lety, si Toller povšiml na nádvoří, které bylo téměř prázdné. Kromě několika úředních ekvipáží stála u vchodu jen bryčka, jaká se používala po zákazu vozidel, tažených spřežením. Nedaleko ní stál Lain s tenkou rolí papíru pod paží. Jeho úzký obličej pod vlnami černých vlasů vyhlížel bledě a unaveně. Toller seskočil a pomohl Gloovi z kočáru.

"Neprozradil jste mě, že půjde o soukromou audienci."

Glo mu věnoval pohled plný humorného pohrdání — na chvilku převládlo jeho staré já. "Nemůžeš ode mě očekávat, že ti prozradím všechno, mladý muži — lord Filozof musí být čas od času nad věcí a ... ehm ... záhadný." Ztěžka se opíraje o Tollerovu paži, belhal se k vyřezávanému oblouku vchodu, kde se k nim připojil Lain.

Když se vítali, Toller byl nepříjemně překvapen, jak jeho bratr, kterého neviděl už čtyřicet dní, vypadá zesláble.

"Doufám, Laine, že to s prací nepřeháníš," poznamenal.

Lain se zatvářil kysele. "Pracuji hodně, spím málo. Gesalla je opět těhotná, a tentokrát ji to bere víc než posledně."

"To je mi líto." To, že Gesalla toužila po dítěti i přesto, že měla téměř před dvěma roky potrat, Tollera překvapilo.

Prozrazovalo to, že má silný smysl pro mateřství, který Tollerovi neladil s její povahou. S výjimkou jejich setkání po návratu z onoho neblahého shromáždění, kdy ji na zlomek okamžiku viděl ve zcela jiném světle, mu připadala příliš věcná, příliš ukázněná a příliš nezávislá, než aby stála o péči o děti.

"Mimochodem, mám tě od ní pozdravovat," dodal Lain.

Toller dal najevo pochybnost nepřehlédnutelným úsměvem, a všichni tři zamířili do Paláce. Glo je vedl ztichlými chodbami ke dveřím ze dřeva a skla, které už nepatřily k administrativní části. Z toho, že před nimi stáli dveřníci v černé zbroji, se dalo usoudit, že uvnitř je král. Když vstoupili, Toller si povšiml, jak se Glo křečovitě napřimil, aby vzbudil dobrý dojem, a sám se snažit co nejvíce skrýt, že ho podpírá.

Audienční místnost, šestiúhelníková, nebyla nijak prostorná a světlo do ní dopadalo jediným oknem. Výbavu tvořil jen šestiúhelníkový stůl a šest židlí. Král Prad již zaujal místo naproti oknu, vedle něho seděli princové Leddravohr a Chakkell, všichni v neformálním, pohodlném oblečení z hedvábí. Jediným odznakem Pradovy královské důstojnosti byl velký modrý klenot, zavěšený na skleněném řetízku na krku. Toller, který si kvůli bratrovi a lordu Gloovi velice přál, aby slyšení proběhlo hladce, na Leddravohra ani nepohlédl. A stále upíral oči k podlaze, dokud král nepokynul Gloovi a Lainovi, aby se posadili. Pak se cele věnoval tomu, aby Gloa usadil na židli bez nadměrného vrzání rákosové podpurné kostry.

"Omlouvám se za zpoždění, Veličenstvo," řekl Glo pečlivou kolcorronštinou, když konečně pohodlně seděl. "Přejete si, aby se můj ošetřovatel vzdálil?"

Prad potřásl hlavou. "Může zůstat, abyste ho měl po ruce — nedocenil jsem rozsah vaší nezpůsobilosti."

"Neposlouchají mě ... ehm ... končetiny, nic víc," odpověděl Glo netečně.

"Nicméně vám vyslovuji uznání za úsilí, které jste vynaložil, abyste se dostavil. Jak vidíte, netrvám na formalitách, takže můžeme bez otálení přikročit k rozpravě. Okolnosti našeho posledního setkání příliš nepřály svobodné výměně názorů, že?"

Toller, který zaujal místo za Gloovou židlí, byl překvapen královým přívětivým a mírným tónem. Teď nabyl dojmu, že jeho pesimismus vycházel z chybných předpokladů a že Glo bude ušetřen nového pokoření. Poprvé pohlédl přímo přes stůl a spatřil, že Prad skutečně vypadá mírumilovně, jak mírumilovně jen může vypadat tvář, které vévodí nelidské, slepé bílé oko. Zalétl mimoděk pohledem k Leddravohrovi, a důkladně jím otřásl, když zjistil, že princ ho po celou

dobu provrtává očima a neklamně dává najevo zášť a opovržení.

Jsem jiný člověk, přesvědčoval se Toller a potlačil reflexivní nutkání vzdorně povytáhnout ramena. Nesmím dopustit, aby Glo a Lain kvůli mně trpěli.

Sklopil oči, a stačil zahlédnout, jak Leddravohrovou tvář přeletěl úsměv, jakési hadovitě cuknutí horního rtu. Toller nevěděl, jak se má zachovat. Zřejmě všechno to, co se o Leddravohrovi povídalo, byla pravda, zřejmě si skutečně dobře pamatoval tváře a ještě lépe urážky. Toller se nyní ocitl v nepříjemné situaci, protože se nechtěl střetnout s Leddravohrem, ale současně nemohl stát se sklopenou hlavou celý prvođen. Nemá si něco vymyslet, aby mohl opustit místnost, třeba ...

"Chci hovořit o letu na Overland," řekl král a jeho slova zapůsobila jako bomba — Toller na všechno ostatní ihned zapomněl. "Můžete s veškerou odpovědností, vyplývající z vašeho oficiálního postavení lorda Filozofa, prohlásit, že je možné něco takového uskutečnit?"

"Ano, Veličenstvo." Glo pohlédl krátce na Leddravohra a Chakkella, jako by je vyzýval k námitkám. "Na Overland můžeme letět."

"Jak?"

"Pomocí velmi velkých horkovzdušných balónů, Veličenstvo."

"Pokračujte."

"Jejich vznosná síla se bude muset zvýšit plynovými tryskami — je to prozřetelné, protože právě trysky zajistí pohon v oblasti, kde balóny prakticky přestanou mít účinnost." Glo hovořil důrazně bez zaváhání, jak to občas dokázal, když měl inspiraci. "Trysky rovněž poslouží k otočení balónů v polovině letu a tím umožní, aby balóny klesaly normálním způsobem. Opakuji, Veličenstvo, že na Overland můžeme letět."

Po jeho slovech se rozhostilo hrobové ticho. Toller, pobavený úžasem, pohlédl na bratra, aby zjistil, zda na něho mají řeči o letu na Overland stejné zdrcující účinek jako před dvěma lety. Lain sice vypadal nervózně a nezdravě, ale naprosto ne překvapeně. On a Glo se museli spolu radit — a jestliže Lain věří, že se let může uskutečnit, pak se tedy skutečně může! Toller pocítil v zádech plíživé, chladivé chvění, doprovázející to, co pro něho bylo zcela novým intelektuálním a emocionálním zážitkem. Mám pro co žít, uvědomil si. Právě jsem zjistil, proč žiju...

"Řekněte nám více, Glo," žádal král. "Ten horkovzdušný balón, o kterém jste mluvil — zkonstruoval ho už někdo?"

"Nejen zkonstruoval, Veličenstvo. V archívech je zaznamenáno, že jeden exemplář byl v roce 2187 vyroben. Téhož roku s ním uskutečnil několik úspěšných letů filozof jménem Usader, a má se za to, i když záznamy jsou ... ehm ... v této věci neurčitě, že se v roce 2188 pokusil letět na Overland."

"Co se s ním stalo?"

"Nikdo ho už nespáčil."

"To sotva vzbuzuje důvěru," promluvil poprvé Chakkell. "To se sotva dá považovat za doklad o úspěchu."

"Záleží, jak se na to kdo dívá," nedal se zastrašit Glo. "Kdyby se Usader o pár dní vrátil, člověk by oprávněně mohl považovat jeho let za nezdar. To, že se nevrátil, lze považovat za důkaz, že uspěl."

"Spíš za důkaz, že zahynul!" odříkl Chakkell.

"Netvrdím, že takový let bude snadný, nebo bez určitého ... ehm ... rizika. Domnívám se však, že naše pokročilejší vědecké poznání je může snížit na přijatelnou úroveň. Nebude-li nám chybět odhodlání — a patřičné finanční a materiálové zajištění — můžeme vyrobit loď, schopné letět na Overland."

Princ Leddravohr hlasitě vzdychl a zavrtěl se na židli, ale jakéhokoli projevu se zdržel. Toller si řekl, že král na něho musel před shromážděním pořádně zapůsobit.

"Říkáte to, jako by šlo o druhodenní výlet," poznamenal král. "Ale není snad pravda, že vzdálenost mezi Landem a Overlandem je téměř pět tisíc mil?"

"Nejpřesnější měření uvádějí 4.650 mil, Veličenstvo. Od povrchu k povrchu."

"Jak dlouho by trvalo překonat tuto vzdálenost?"

"Lituji, že ještě nemohu poskytnout přesnou odpověď."

"Je to důležitá otázka, že?"

"Nepochybně. Rozhodující je rychlost letu balónu, ale existuje mnoho proměnných veličin, které je třeba ... ehm ... vzít v úvahu." Glo pokynul Lainovi, aby rozvinul svitek papíru. "Můj vrchní vědec, který je lepší matematik než já, pracoval na předběžných výpočtech. S vaším svolením teď vysvětlí problém."

Lain rozprostřel náskres třesoucím se rukama, a Tollerovi se ulehčilo, když spatřil, že Lain prozíravě použil ohebný papír s plátným podkladem, který se dal rychle narovnat. Část náskresu zabíralo zobrazení sesterských světů a jejich vztahy v prostoru. Zbytek plochy pokrývaly detailní náčrty hruškovitých balónů a složitých gondol. Lain několikrát s obtížemi polkl, a Toller se začal obávat, že bratr nebude schopen promluvit.

"Tento kruh představuje náš vlastní svět ... o průměru 4.100 mil," začal konečně Lain. "Druhý, menší kruh zobrazuje Overland, jehož průměr, jak se všeobecně akceptuje, činí 3.220 mil a který zaujímá stacionární polohu nad naším rovníkem v nultém poledníku, který prochází přes Ro-Atabri."

"Myslím, že tolik jsme se o základech astronomie všichni dozvěděli už v dětství," řekl Prad. "Proč nám neřeknete, jak dlouho potrvá cesta z jednoho světa na druhý?"

Lain znovu polkl. "Veličenstvo, velikost balónu a váha nákladu, kterým ho zatížíme, ovlivní rychlost vzletu. Rozdíl mezi teplotou plynů uvnitř balónu a teplotou okolní atmosféry je dalším faktorem, avšak rozhodující je množství krystalů, které budou k dispozici pro pohon trysek.

Palivo lze ušetřit tím, že necháme balón stoupat co nejvýše — jeho rychlost se ale bude stále snižovat — a nepoužijeme trysek, dokud gravitační vliv Landu nezeslábné. To ovšem bude mít za následek prodloužení doby cesty a tudíž nutnost vézt více potravin a vody, což zase ..."

"Dost, dost! Hlava mi snad praskne!" Král zvedl obě ruce do výše a mírně ohnul prsty, jako by svíral neviditelný balón. "Soustředte se na loď, která ponese, řekněme, dvacet lidí. Představte si, že máte dost krystalů. A teď, za jakou dobu doletí taková loď na Overland? Neočekávám od vás naprosto přesnou odpověď — prostě mi sdělte číslo, které bych si zapamatoval."

Lain, bledší než kdy jindy, ale sebejistější, přešel špičkou prstu po několika sloupcích čísel na kraji náčrtu.

"Za dvanáct dní, Veličenstvo."

"Konečně!" Prad pohlédl krátce, ale významně na Leddravohra a Chakkella. "A nyní — pro tutěž loď — kolik zeleně a purpuru bude třeba?"

Lain pozvedl hlavu a upřel na krále ztrápené oči. Král mu oplácel upřeným pohledem, vážným a dychtivým, když čekal na odpověď. Toller z té komunikace beze slov vycítil, že se děje něco, co nemůže chápat. Jeho bratr zřejmě překonal všechnu svou nervozitu a nerozhodnost a nabyl zvláštní autoritu, která ho — aspoň pro tuto chvíli — stavěla na stejnou úroveň s vládcem. Toller pocítil záchvěv bratrské pýchy, když viděl, že král nepochybně uznává Lainovo nové postavení a že je připraven poskytnout mu tolik času, kolik bude Lain k odpovědi potřebovat.

"Veličenstvo, mám otázku chápat tak," zeptal se Lain konečně, "že hovoříme o letu jedním směrem?"

Král přimhouřil slepé oko s bělmem. "Můžete."

"V tom případě, Veličenstvo, bude loď potřebovat asi třináct kilogramů pikonu a stejně tolik halvellu."

"Děkuji. Nebudete zabíhat do takových detailů, jako že vyšší podíl halvellu dává při průběžném spalování lepší výsledky?"

Lain potřásl hlavou. "Za těchto okolností — ne."

"Jste mužem na svém místě, Laine Maraquine."

"Veličenstvo, nechápu," protestoval Glo a vyslovil tak to, na co Toller jen myslel. "Nenapadá mě žádný rozumný důvod, proč by měla mít bod palivo jen na jednu cestu."

"U jedné lodi jistě," přikývl král, "a stejně tak u malé flotily. Jestliže však hovoříme ..." Obrátil se znovu na Laina. "Kolik lodí byste myslel?"

Lain se neurčitě pousmál. "Tisíc je pěkné, kulaté číslo, Veličenstvo."

"Tisíc!" Glo se bezúspěšně pokusil povstat — jen rákosová kostra zaskřípala — a když znovu promluvil, ozval se z jeho hlasu dotčený tón. "Jsem snad tady jediný, komu se neprozradí, o čem se diskutuje?"

Král pokynul rukou v konejšivém gestu. "To není spiknutí, lorde Glo — to pouze váš vrchní vědec má, jak se zdá, schopnost číst myšlenky. Rád bych se dozvěděl, jak přišel na to, na co jsem myslel."

Lain sklopil pohled na své ruce a pronesl nepřítomně, téměř jako by přemýšlel nahlas. "Po více než dvě stě dní jsem se marně snažil získat údaje o zemědělské produkci a o obětech ptért. Podle oficiálního vysvětlení jsou správní úředníci v provinciích až příliš přepracováni, než aby mi mohli odpovědět — a já jsem se snažil přesvědčit sám sebe, že tomu tak skutečně je — ale již to něco říkalo, Veličenstvo. Svým způsobem se mi ulevilo, že se moje nejhorší obavy potvrdily. Jediný způsob, jak se vypořádat s krizí, je nic si nezakrývat."

"Souhlasím s vámi," uznal Prad, "ale měl jsem obavu, aby nepropukla všeobecná panika — proto to utajování. A také jsem chtěl mít jistotu."

"Jistotu?" Glo otočil hlavou ze strany na stranu. "Jistotu? Jistotu?"

"Ano, lorde Glo. Čtěl jsem mít jistotu, že se blíží konec našeho světa."

Když Toller uslyšel to prosté konstatování, zaplavily ho všechny pocity současně a bolestně, ale strach, pokud mezi nimi byl, rychle ustoupil zvědavosti a ohromující sobecké marnivosti privilegovaného člověka. Nejvelkolepější událost v historii se obrátila v jeho osobní prospěch. Poprvé v životě se zamiloval do budoucnosti.

"... pterty jako by povzbudily události posledních dvou let — počínají si jako bojovník, který vidí, že jeho nepřítel slábne," říkal právě král. "Jejich počty rostou — a kdo může říct, že se jejich odporné výrony nestanou ještě smrtelnější? Stalo se to už jednou a stát se to může znovu."

My v Ro-Atabri jsme na tom zatím poměrně dobře, ale v celé říši lidé umírají na zákeřnou novou formu ptértakózy, i když děláme vše možné, abychom koule odrazili. A novorozenci, na nichž závisí naše budoucnost, jsou nejzranitelnější. Mohli bychom se dočkat toho, jak se náš národ zvolna scvrkává na hrstku žalostných, k záhubě odsouzených a neplodných starců a stařen — když už pomineme hrozící příznak hladomoru. Zemědělské oblasti přestávají být schopné vyprodukovat potraviny v množství nezbytném pro zásobování měst — i když vezmeme v úvahu, že počet městské populace drasticky poklesl."

Král se na chvíli odmlčel a na své posluchače se usmál, ale nevýrazně a smutně. "Někteří z nás zastávají názor, že naděje dosud žije, že se osud může slítovat a obrátit proti ptértám — ale Kolcorron se nestal velkým proto, že nečinně věřil náhodě. Takový postoj je charakteru našeho národa cizí. Když jsme v bitvě donuceni k ústupu, stáhneme se do bezpečné pevnosti, abychom shromáždili síly a odhodlaně znovu vyrazili na nepřítel a zdolali ho."

V naší současné situaci, v našem nejzazším konfliktu je nejzazší možná pevnost — a její jméno je Overland. Jako král jsem rozhodl, že do této pevnosti ustoupíme — nikoli proto, abychom se zbaběle stáhli před nepřítelem, ale abychom se početně rozrostli, získali sílu a čas, během něhož vytvoříme prostředky k jeho naprosté likvidaci, a abychom se nakonec — bez ohledu na to, jak dlouho to bude trvat — vrátili na náš rodný Land jako slavná a neporazitelná armáda, která triumfálně vyhlásí nárok na vše, co je právoplatně a neodvolatelně naše."

Králova výmluvnost, znásobená pečlivým vyjadřováním, Tollera strhla a otevřela před ním nové perspektivy, a bylo pro něho poněkud překvapivé, že jeho bratr a Glo nijak nereagují. Zejména Glo strnul v takové nehybnosti, že vypadal jakoby mrtvý, a Lain dále zíral na své ruce a otáčel brakovým prstenem na šestém prstu. Říkal si s pocitem viny, zda Lain nemyslí na Gesallu a dítě, které se narodí do tak bouřlivé doby.

Prad přerušil mlčení otázkou, určenou — podle Tollera poněkud nečekaně — Lainovi: "Tak co, akademiku,

nepředvedete nám další ukázkou čtení myšlenek?"

Lain zvedl hlavu a pohlédl pevně na krále. "Veličenstvo, tažení proti Chamtetu jsme se vyvarovali, i když naše armády byly velmi silné."

"Důsledky této poznámky mě pohoršují," vyštěkl princ Leddravohr. "Žádám, aby..."

"Váš slib, Leddravohre!" Král se v hněvu otočil ke svému synovi. "Připomínám vám to, co jste mi slíbil. Krot'te svou netrpělivost! Váš čas se blíží."

Leddravohr zvedl obě paže, jako by se vzdával, a znovu se posadil, ale nyní upřel zamyšlený pohled na Laina. Strach o bratra, který Toller sevrhel, rychle odezněl v němém výkřiku, jinně v duchu reagoval na zmínku o Chamtetu. Proč mu trvalo tak dlouho, než si uvědomil, že meziplanetární migrační flotila — pokud vůbec vznikne — bude potřebovat takové množství palivových krystalů, jaké lze získat pouze z jediného zdroje? Jestliže král ve svých omračujících úvahách počítá také s válkou proti záhadným ostrovním Chamtet'anům, pak blízká budoucnost bude ještě bouřlivější, než si on, Toller, dokáže představit.

Chamtet je země tak obrovská, že se tam člověk dostane stejně snadno, jestli se vypraví na západ, nebo na východ do Země dlouhých dní, té polokoule světa, na kterou Overland nevrhá stín a kde neexistuje malá noc, při níž Overland přetíná běh slunce oblohou. V dávné minulosti se několik ambiciózních vládců pokusilo důkladněji prozkoumat Chamtet, ale s výsledky tak přesvědčivě úděsnými, že Chamtet byl prakticky vymazán z národního podvědomí. Existoval, to ano, ale jeho existence — stejně jako existence Overlandu — byla pro každodenní záležitosti říše zanedbatelná.

Od této chvíle, uvažoval Toller a snažil se vytvořit si novou představu o vesmíru, jsou Chamtet a Overland spojeny... svázané ... a zmocnit se jednoho, znamená zmocnit se druhého...

"Válka proti Chamtetu se stala nevyhnutelnou," řekl král. "Někteří zastávají názor, že byla vždy nevyhnutelná. Co říkáte, lorde Glo?"

"Veličenstvo, já ...?" Glo si odkašlal a posadil se rovněji. "Veličenstvo, vždycky jsem se považoval za tvořivého myslitele, ale dobrovolně přiznávám, že vznešenost a šíře vašich představ mně ... ehm ... vyrazila dech. Když jsem původně navrhoval letět na Overland, měl jsem na mysli menší počet průzkumníků, a až poté postupné budování malé kolonie. O migraci v rozsahu, o němž uvažujete, jsem ani nesnil, ale ujišťuji vás, že jsem srozuměn s povinnostmi, které pro mě vyplývají. Návrh vhodné lodě a naplánování všech nezbytných ..." Zmlkl, když zjistil, že král nesouhlasně potřásá hlavou.

"Nejste zdravý, milý lorde," řekl král, "a bylo by vůči vám krajně nespravedlivé, kdybych dovolil, abyste ze sil, které vám zůstaly, věnoval vše na tak náročný úkol."

"Ale, Veličenstvo ..."

Král se zatvářil neústupně. "Nepřerušujte! Naše situace je vyhrčená a vyžaduje radikální kroky. Veškeré zdroje Kolcoronu se musejí přerozdělit a zmobilizovat, a proto ruším všechny staré rodové struktury. Místo nich — od tohoto okamžiku — platí jednoduchá pyramida pravomocí. Její nejvyšší prováděcí moc přechází do rukou mého syna, prince Leddravohra, který bude řídit a koordinovat veškeré činnosti — vojenské i civilní — v celonárodním zájmu. Na druhé přičce bude princ Chakkell, který bude odpovídat za stavbu migrační flotily."

Král se odmlčel, a když znovu promluvil, z tónu jeho hlasu vymizel jakýkoli náznak lidskosti. "Budiž rozuměno, že autorita prince Leddravohra je absolutní a jeho moc neomezená a že postupovat proti jeho přáním v jakémkoli ohledu je zločin, rovnající se velezradě."

Toller zavřel oči, a věděl, že až je znovu otevře, svět jeho dětství a mládí bude patřit minulosti, a že na jeho místě vznikne nový, nebezpečný vesmír, v němž jeho život může trvat až příliš krátce.

Kapitola 8

Po shromáždění se Leddravohr cítil vnitřně vyčerpaný a doufal, že si u večere odpočine, avšak jeho otec — duševně až příliš cílý, jak už to u některých stárnoucích mužů bývá — hovořil nepřetržitě po celou dobu jídla. Přeskakoval z předmětu na předmět, od vojenské strategie k přidělovému systému potravin či technickým podrobnostem meziplanetárních letů, u nichž se okouzloval detaily a snažil se zkoumat protichůdné možnosti. Leddravohr neměl náladu na spekulování s abstraktnostmi a ulehčilo se mu, když večere skončila a otec se odebral na balkón, aby si dopřál poslední číši vína, než se vzdálí do svých komnat.

"Zatracené sklo," ulevil si Prad a zaťukal prstem na průhlednou kopuli, která zakrývala balkón. "Těšil jsem se zde v noci z čerstvého vzduchu. Teď tu mohu sotva dýchat."

"Nebýt skla, nedýchal bys už vůbec." Leddravohr ukázal palcem na skupinku třech pter, které proplouly nad jejich hlavami přes zářící kotouč Overlandu. Slunce již zapadlo a sesterský svět, který právě vstupoval do vlastního osvětlení v poslední čtvrti, vrhal své měkké světlo na jižní části města, Arleskou zátoku a temně indigové prostory Tronomského zálivu. Světlo bylo natolik silné, že se při něm dalo číst, a bude stále silnější, jak se Overland, při dodržování kroku s rotací Landu, bude dostávat do opozice se sluncem. Ačkoli obloha potměněla jen natolik, že se změnil pouze odstín její modře, hvězdy, z nichž některé byly tak jasné, že je bylo vidět i za denního světla, vytvořily zářící hrozny od dolního okraje Overlandu až k horizontu.

"Zatracené pterty," ulevil si znovu Prad. "Viš, synu, jedna z největších tragédií naší minulosti spočívá v tom, že jsme nikdy nezjistili, odkud se vzaly. I kdyby se zplodily někde v horních vrstvách atmosféry, bylo by snad někdy možné je vystopovat a zlikvidovat hned v zárodku. Teď už je ovšem pozdě."

"A co tvůj triumfální návrat z Overlandu? Útok na pterty shora?"

"To je pro mě moc daleko. Do historie se zapíšu jen kvůli odletu."

"Ach, ano — historie," povzdechl si Leddravohr a znovu se zamyslel nad nepochopitelným zaujetím otce pro nejistou nesmrtelnost, jakou nabízejí knihy a pomníky. Život je pomíjějící a nelze jej prodloužit za přirozenou hranici, a snaha pokoušet se o to je ztrátou času, tedy právě toho, co chtěl člověk ušetřit. Leddravohr věřil, že smrt je možné ošidit, nebo se s ní alespoň smířit jediné tak, že člověk dosáhne vše, co může, a uspokojí všechny choutky, takže až přijde jeho čas, nebude pro něho rozloučení s životem víc než odhození prázdné tykve.

Jeho největší ambicí bylo rozšířit své budoucí království na všechny části Landu, včetně Chamtetu, a tu mu nyní osud bral. Místo toho mu nabídl vyhlídku na hazardní a nepřírozený let do nebe, po němž bude následovat stěží o něco více než kmenová existence na neznámém světě. To všechno ho popuzovalo a naplňovalo šíravou zuřivostí, jakou dosud nepoznal, a někdo bude muset zaplatit ...

Prad zamyšleně usrkl doušek vína. "Připravils všechna poselství?"

"Ano — kuryři vyrazí hned s prvním světlem." Leddravohr strávil veškerý volný čas po shromáždění tím, že osobně psal dopisy pěti generálům, kterési vybral pro svůj štáb. "Nařídil jsem jim, aby letěli bez vypínání tahových trysek, takže tu už brzy budeme mít vybranou společnost."

"Všiml jsem si, že sis vybral Dalacotta."

"Je to dosud náš nejlepší taktik."

"Neobáváš se, že už ztratil říz?" otázal se Prad. "Musí mu už být sedmdesát, a když propukl mor, byl zrovna v Kailu — to mu nemohlo posloužit. Nepřišel snad hned v první den o snachu a vnuka?"

"Tak nějak to bylo," odpověděl Leddravohr bezstarostně. "Ale on je zdravý. A dosud užitečný."

"Musí být imunní." Pradova tvář ožila, jako vždy, když se dostal k nějakému ze svých oblíbených témat. "Jak víš, Glo mi na začátku roku poslal velice zajímavé statistické údaje. Ověřoval je Maraquine. Ukazují, že podíl úmrtí na mor u vojenského personálu — a člověk by očekával, že bude vysoký, vzhledem k tomu, jak jsou vystaveni útokům ptert — je o něco nižší, než je průměr u celé populace. A co je významné — u vojáků a vzduchoplavců s dlouhou službou za sebou je pravděpodobnost úmrtí nejnižší. Maraquine se domnívá, že za ta léta, kdy byli blízko ptert a obdrželi nevýznamnou dávku prachu, mohli si vypěstovat odolnost proti ptertakóze. To je velmi lákavá myšlenka."

"Je to naprosto zbytečná myšlenka, otče."

"To bych netvrdil. Jestliže potomci imunních mužů a žen budou rovněž imunní, a to již od svého narození, může vzniknout nová rasa, pro kterou pterty nebudou představovat hrozbu."

"A co z toho budeš mít ty nebo já?" zeptal se Leddravohr z hlediska osobního prospěchu. "Ne — pokud jde o mě, považuji Gloa, Maraquina a jemu podobné za okrasu, bez níž se můžeme klidně obejít. Těším se na den, kdy ..."

"Tak dost!" Z otce se náhle stal král Prad Neldeveer, vládce Kolcorronské říše, vysoký a přísný, s jedním hrozným slepým okem a s druhým, vidoucím, ale nahánějícím stejný strach, které vidělo vše, co si Leddravohr přál utajit.

"Nebude to náš rod, který se просlaví tím, že se otočil zády k učenosti! Teď mi dej své slovo, že neublížíš Gloovi a Maraquinovi!"

Leddravohr pokrčil rameny. "Dávám ti své slovo."

"To jsi dal nějak snadno." Otec chvíli syna upřeně pozoroval, zjevně znepokojen, pak dodal: "Nedotkneš se ani Maraquinova bratra, toho, který nyní pečuje o Gloa."

"Toho blbečka? Musím teď myslet na důležitější věci."

"Vím, poskytl jsem ti bezpříkladné pravomoci, poněvadž máš vlastnosti, nezbytné k tomu, aby obrovské úsilí přineslo ovoce, ale nesmíš je zneužívat."

"Ušetři mě toho všeho, otče," namítl Leddravohr a pousmál se, aby skryl nelibost, že je napomínán jako svéhlavé dítě.

"Mám v úmyslu jednat s našimi filozofy s veškerými ohledy, jaké si zasluhují. Zítra zajdu na Zelenou horu na dva tři dny, abych se dozvěděl vše, co potřebuji vědět o jejich stratolodích — jestli se poptáš, dozvíš se, že ze mě nevyzařovalo nic než zdvořilost a láska."

"Nepřeháněj." Prad okázale vyprázdnil svoji číši, postavil ji na širokou kamennou balustrádu a chystal se odejít.

"Dobrou noc, synu. A nezapomeň — budoucnost se dívá."

Jakmile král zmizel z dohledu, Leddravohr si nalil místo vína skleničku silného padalánského brandy a vrátil se na balkón. Posadil se na koženou pohovku a zahleděl se rozmrzele na jižní oblohu, kde hvězdná pole křížovaly tři velké komety. Budoucnost se dívá! Otec si stále pohrává s myšlenkou, že vstoupí do historie jako druhý král Bytran, a nepřipustí si možnost, že nezůstanou žádní historikové, kteří by zaznamenali to, čeho dosáhl. Osud Kolcorronu směřuje k bizarnímu, potupnému konci, právě když mohla nastat jeho nejslavnější epocha.

A jsem to já, kdo ztrácí nejvíc, pomyslel si. Nikdy nebudu skutečným králem.

Zatímco popíjel brandy a noc vytrvale jasněla, uvědomil si, že jeho postoj je naprosto jiný než otcův. Optimismus se považuje za výsadu mládí, ale přesto je to jeho otec, který hledí do budoucnosti s důvěrou. Pesimismus je rysem stáří — a přece je to on, Leddravohr, koho skličují ponuré předtuchy. Proč?

Snad ne proto, že otec je příliš pro vědu zaujat, než aby dokázal připustit, že stěhování není možné? Leddravohr se vrátil k tomu, co věděl, a to ho přimělo s teoretizováním přestat. V určité fázi celodenního jednání ho nákrety, grafy a celé série čísel přesvědčily — uvěřil, že stratolod' může doletět na sesterský svět. Co je tedy příčinou, že je mu vnitřně tak mizerně? Budoucnost přece není tak černá — lze očekávat válku, která skoncuje s Chamtetem.

Se zakloněnou hlavou dopil skleničku brandy a pohledem zaletěl k zenitu — a náhle znal odpověď. Obrovský kotouč Overlandu nyní zářil beze zbytku a každou chvíli se měly objevit duhové barvy, aby slavnostně ohlásily, že se vnoří do stínu Landu. Hluboká noc — období, kdy na svět padá skutečná temnota — právě začínala a nalezla svůj protějšek v Leddravohrovi.

Byl vojákem, profesionálně imunním vůči strachu, a to byl důvod, proč mu trvalo tak dlouho, než docenil, či dokonce

rozpoznal pocit, který mu po drahnou dobu dne drásal podvědomí. Z letu na Overland má strach!

To, co pociťoval, nebyla přímá obava z nesporných rizik letu, ale zcela primitivní, zbabělá hrůza z pomyšlení na tisícemilový vzlet do nesmířitelné modře oblohy. Ta hrůza byla tak silná, že až nastane ten děsivý okamžik, kdy bude muset nastoupit do lodě, může se stát, že se přestane ovládat. On, princ Leddravohr, se zhroutl a bude se krčit jako vyděšené dítě — možná že ho, před zraky tisíců, budou muset do lodě nést...

Vyskočil na nohy a mrštil skleničkou, která se roztříštila na podlaze balkónu. Byla v tom ironie osudu, že neokusil poprvé strach na bitevním poli, ale za nečinnosti v malé, šestiúhelníkové místnosti, a že ten strach vyvolaly koktající nuly se svými čmáranicemi a škrábanicemi a náhodnými vizemi nemyslitelného.

Dýchal zhluboka a pravidelně, aby svoje pocity zvládl, a díval se, jak čern hluboké noci zahaluje svět, a když se nakonec odebral na lože, na tváři se mu opět rozhostil výraz sochy.

Kapitola 9

"Připozdívá se," řekl Toller. "Leddravohr třeba nepřijde."

"Počkáme a uvidíme," pousmál se krátce Lain a začal se znovu věnovat papírům a matematickým pomůckám na svém stole.

"Ano. Toller si chvíli prohlížel strop. "To není moc živá konverzace, že?"

"To není vůbec žádná konverzace. Já se snažím pracovat a ty mě stále vyrušuješ."

"Promiň." Toller věděl, že by měl odejít, ale nějak se mu nechtělo. Od doby, kdy naposled bydlel v domě svého rodu, uplynulo už hodně času, a některé z jeho nejzřetelnějších chlapeckých vzpomínek se týkaly právě této místnosti s jejími dřevěnými výplněmi a zářivou keramikou a toho, jak Lain sedí za tímto stolem a připravuje se na nepochopitelnou kariéru matematika. Instinkt Tollerovi napovídal, že on i jeho bratr dospěli ve svých životech k předělu, a přál si, aby společně strávili alespoň hodinu v přátelském rozhovoru, dokud je to možné. Neurčité rozpaky mu bránily vyslovit, co cítí, a proto Lain byl poněkud zaražen a zmaten z toho, že jeho bratr u něho setrvává.

Toller se rozhodl, že bude mlčet, a přistoupil k jedné z několika kup starodávných rukopisů, které sem přinesli z archívů Zelené hory. Zvedl svazek, vázaný v kůži, a pohlédl na titul. Jako obvykle se mu slova jevila v podobě řady písmen, a jejich smysl mu unikal. Teprve když použil triku, kterému ho jednou naučil Lain, začal smysl chápat. Zakryl titul dlaní a pomalu posunoval ruku doprava, takže se písmena objevovala postupně: Aerostatické lety na Daleký sever Muel Webrey, 2136.

Tím Tollerův zájem o knihy obvykle končil, ale od včerejšího významného zasedání musel na lety balónem stále myslet, a jeho zvědavost navíc podněcovalo to, že kniha je pět století stará. Jak se asi létávalo nad světem ve dnech, kdy Kolcorron dosud nesjednotil tucet válčících národů? Posadil se, otevřel knihu asi uprostřed, doufal, že tím na Laina udělá dojem, a začal číst. Některé neznámé výrazy a neobvyklé gramatické vazby mu čtení znesnadňovaly víc, než se mu líbilo, ale vytrval. Dlaní postupně odkrýval odstavec za odstavcem, ale text se týkal spíš dávné politiky než létání. Začínal ztrácet zájem, když jeho pozornost upoutala zmínka o ptertách: ... v dáli, po naší levé straně, vystupovaly růžové koule ptert.

Nakřčil čelo a několikrát přešel prstem přes přídavné jméno.

Pak zvedl hlavu. "Laine, tady se říká, že pterty jsou růžové."

Lain ani nevzhlédl. "Musels to špatně přečíst. Správně je purpurové."

Toller si slovo, popisující odstín, znovu důkladně prohlédl.

"Ne, je tu psáno růžové."

"Musíš vzít v úvahu drobné odchylky při subjektivním popisu. Mimoto, během dlouhé doby může dojít k významovému posunu."

"Ano, ale ..." nespokojil se Toller. "Ty si tedy nemyslíš, že pterty mohly být opravdu jiné..."

"Tollere!" Lain odhodil pero. "Tollere, nemysli si, že tě vidím nerad — ale proč ses usadil zrovna v mé pracovně?"

"Skoro vůbec spolu nemluvíme," odpověděl Toller stísněně.

"No a o čem chceš mluvit?"

"O čemkoli. Možná že nebude ... moc času." Toller se snažil najít vhodné téma. "Můžeš mi třeba vyprávět, na čem pracuješ."

"To nemá cenu. Nerozuměl bys tomu."

"Ale mluvili bychom spolu." Toller vstal, vrátil starý spis na místo a zamířil ke dveřím.

"Promiň, Tollere — máš zcela pravdu," usmál se omluvně Lain. "Víš, tuto esej jsem začal už víc než před rokem a chci ji dokončit, než se budu muset zabývat jinými věcmi. Ale třeba není vůbec tak důležitá."

"Musí být důležitá, když jsi na ní pracoval tak dlouho. Odejdu, abys měl klid."

"Nechod', prosím tě," pospíšil si Lain. "Rád bych ti ukázal něco opravdu báječného. Podívej na tohle!" Zvedl malý dřevěný disk, položil ho naplocho na arch papíru a obtočil kolem něho kruh. Pak disk posunul a nakreslil další kruh, který se dotýkal prvního, a pak stejným způsobem ještě jeden, takže měl v řadě tři kruhy. Položil prsty na konce řady a řekl: "Odtud až potud je to přesně tři průměry, ano?"

"Ano," odpověděl Toller zneklidněně a uvažoval, jestli mu něco neuniklo.

"Tak, teď se dostaneme k tornu báječnému." Nakreslil inkoustem na okraji disku značku, postavil ho vertikálně na papír — dal si záležet, aby značka byla přesně na vnějším okraji prvního z kruhů. Pohlédl na Tollera, aby se ubezpečil, že mu věnuje náležitou pozornost, a začal diskem otáčet přímo přes řadu kruhů. Značka na okraji pomalu opsala křivku a skončila přesně na vnějším okraji posledního kruhu.

"Předvádění skončilo," ohlásil Lain. "A to je jen část toho, o čem píšu."

Toller na něho zamžoural. "Obvod kola je stejně dlouhý jako tři průměry?"

"Ano, ve skutečně se rovná přesně třem průměrům. Ta ukázka, kterou jsem ti předvedl, byla primitivní, ale i když

přihlédneme k omezením v přesnosti měření, poměr je přesně tři. Nezaráží tě, jak je to udivující?"

"Proč by mělo?" otázal se Toller, zmaten víc než před chvílí. "Jestliže je to tak, je to tak."

"Ano, ale proč to musí být zrovna přesně tři? Tohle a další skutečnosti, jako třeba to, že máme dvanáct prstů, obrovsky usnadňují počítání. Jako by nám příroda dávala nezasloužený dar."

"Ale ... ale tak to prostě je. Jak jinak by to mělo být?"

"Teď ses právě přiblížil tématu eseje. Třeba existuje nějaké místo ... kde ten poměr činí tři a čtvrt, nebo třeba jen dva a půl."

A není vlastně žádný důvod, proč by to nemohlo být nějaké naprosto iracionální číslo, jaké způsobí matematikům bolení hlavy."

"Nějaké místo," uvažoval Toller. "Myslíš jiný svět? Jako třeba Farland?"

"Ne." Lain mu věnoval pohled, upřímný, ale záhadný. "Mám na mysli jinou celistvost — kde se fyzikální zákony a konstanty liší od těch, které známe."

Toller hleděl na bratra a snažil se proniknout bariérou, která se mezi ně snesla. "Je to všechno velice zajímavé. Teď chápu, proč ti ten esej trvá tak dlouho."

Lain se hlasitě rozesmál, obešel stůl a objal ho. "Mám tě rád, bratříčku."

"Já tebe taky."

"To je dobře. Ale nezapomeň nato, až přijde Leddravohr. Jsem přesvědčený pacifista, Tollere, a vystříhám se jakéhokoli násilí. To, že se Leddravohrovi nemůžu postavit, není podstatné — choval bych se k němu přesně stejně, i kdybych měl jeho postavení a fyzické dispozice. Leddravohr a jemu podobní patří minulosti, zatímco my představujeme budoucnost. Chci, abys mi odpřisáhl, že se budeš držet stranou, nechť mě Leddravohr jakkoli potupí, a necháš mě, abych si svoje záležitosti vyřizoval sám."

"Jsem už jiný člověk," couval Toller. "A Leddravohr třeba bude mít dobrou náladu."

"Chci tvoje slovo, Tollere."

"Máš je mít. Kromě toho je v mém vlastním zájmu nepopudit proti sobě Leddravohra, jestliže chce být pilotem stratolodě." Dodatečně ho samotného polekalo, co řekl. "Laine, proč o tom všem mluvíme tak klidně? Právě jsme se dozvěděli, že svět, jaký známe, směřuje k zániku ... a že někteří z nás se pokusí dostat na jinou planetu... a přesto všichni dál děláme to, co normálně, jako by všechno bylo normální. Nedává to smysl."

"Je to daleko přirozenější reakce, než si snad myslíš. Nezapomínej, že migrační let je zatím pouhou eventualitou — možná že se nikdy neuskuteční."

"Ale válka s Chamtetem bude."

"Za to nese odpovědnost král," řekl Lain a jeho hlas zazněl odměřeně. "To se mě netýká. Ale teď musím pokračovat v práci."

"A já bych se měl jít podívat, jak se vede mému lordovi."

Když pak Toller kráčel chodbou k hlavnímu schodišti, znovu se v duchu podívoval, proč se Leddravohr rozhodl přijít do Čtvercového domu, místo aby navštívil Gloa v jeho mnohem větší Slupce. Solarografická depeše z Paláce lakonicky sdělila, že princové Leddravohr a Chakkell dorazí do domu před malou nocí, aby získali základní technický přehled, a že nedůživý Glo se má tam k nim připojit. Čas již notně pokročil a Glo se brzy unaví, jak se bude snažit skrýt svou nemohoucnost.

Toller sestoupil do vstupní haly a zabočil doleva, do denního pokoje, kde svěřil Gloa dočasné péči Fery. Mezi těma dvěma vznikl velice dobrý vztah, a to proto — jaksi myslel Toller — že Fera nebyla urozená a chovala se neuhlazeně.

Byl to jeden z Gloových rozmarů, jak lidem kolem sebe připomínat, že je něčím víc než nepřístupným filozofem. Glo seděl u stolu a četl knížku, Fera stála u okna a vyhlížela na síťovanou mozaiku oblohy. Měla na sobě prosté, jednoduché šaty z bledězeleného plátna, které zdůrazňovaly její tvary.

Když zaslechla, jak Toller vchází do místnosti, otočila se a řekla:

"Je tu nuda. Chci domů."

"Myslel jsem, že si chceš zblízka prohlédnout živého prince."

"Rozmyslela jsem si to."

"Musí tu být už brzy," naléhal Toller. "Proč si nekrátíš čas čtením, tak jako můj pán?"

Fera beze slova zkroutila rty, aby naznačila nade vši pochybnost, co si o takovém návrhu myslí. "Nebylo by to tak zlé, kdyby tu bylo alespoň něco k jídlu."

"Vždyť jsi jedla před necelou hodinou!" Toller zhodnotil pohledem její postavu kriticky, ale s humorem. "Není divu, že tloustneš."

"Netloustnu!" Položila si ruku na břicho a vtáhla je dovnitř — a ňadra se jí smyslně vzedmula. Toller se se zalíbením na ni zahleděl. Často si říkal, jak je možné, že Fera vypadá téměř úplně stejně jako před dvěma lety, i když ji za dva a celé dny se válí v posteli. Jediná viditelná změna se týkala naštipnutého zubu, který jí začal tmavnout, i když ho čistila bílým práškem, údajně obsahujícím rozdrčené perly, který si přinesla ze samlueského tržiště.

Glo vzhlédl od knížky a na chvíli mu tvář ožila. "Vezmi ji nahoru," poradil Tollerovi. "To je, co bych udělal, kdyby mi bylo o pět let mň."

Fera vystihla, v jaké je lord náladě, a vytasila se, jak očekával, s hrubou narážkou: "Přála bych si, aby vám bylo o pět let mň, můj pane. Manžel tak sotva stačí na ty schody."

Glo se blaženě zachichotal.

"V tom případě to uděláme přímo zde," řekl Toller. Přiskočil k Fěře, objal ji a přitiskl k sobě a napůl vážně předstíral vášeň. V tom, co předváděli, byla nepopíratelná snaha Gloa sexuálně pošádřit, ale ve vztahu, který si trojice vytvořila, převládala sounáležitost a přátelské popichování. Avšak po chvilce těsného objetí Toller pocítil, že se Fera k němu

tiskne s nepředstíraným, zcela zřetelným záměrem.

"Máš dosud přístup do svého bývalého pokoje?" zašeptala a přitiskla rty k jeho uchu. "Začínám cítit, že ..." zmlkla, a přestože se z objetí nevymanila, vytušila, že do místnosti někdo vstoupil.

Toller se otočil a spatřil, jak ho Gesalla přeměřuje očima v chladném pohrdání, které si, jak se zdálo, vyhradila pouze pro něho. Tmavý, tenký šat zdůrazňoval její štíhlost. Setkali se poprvé téměř po dvou letech, a Tollera překvapilo, že se, stejně jako Fera, nijak znatelně nezměnila. Nevinnost, způsobená těhotenstvím, kvůli níž se nezúčastnila malonočního jídla, propůjčovala jejím bledým rysům důstojnost, která v něm vzbudila pocit, že nemá nic společného s ničím, co je v životě důležité.

"Dobrý druhoden, Gesallo," řekl. "Vidím, že jsi neztratila nic ze svého umění objevit se přesně v nevhodnou chvíli."

Fera se od něho odtáhla. Usmál se a sklouzl pohledem na Gloa v očekávání morální podpory, ten se však rozhodl zahrát si na zrádce, hleděl upřeně do knížky a předstíral, že neví nic o tom, co Toller a Fera dělali.

Gesalla si přeměřovala Tollera svými šedými očima, když se rozhodovala, zda jí stojí za odpověď, pak se obrátila na Gloa. "Můj pane, osobní důstojník prince Chakkella je na nádvoří. Vzkazuje, že princové Chakkell a Leddravohr jsou na cestě."

"Děkuji vám, drahá." Glo zavřel knížku a počkal, až Gesalla opustí místnost, pak předvedl Tollerovi ruiny svých dolních zubů:

"Myslím, že se jí ... ehm ... bojíš."

"Bojím? Proč bych se jí měl bát?" rozhorlil se Toller.

"Pchá!" Fera se vrátila na své místo u okna. "Co je na tom špatného?"

"O čem to mluvíš?"

"Řekls, že chodí v nevhodnou chvíli. Co je na tom špatného?"

Toller na ni hleděl, rozhořčeně a beze slova, když ho Glo zatahal za rukáv, aby upozornil, že chce vstát. Ze vstupní síně dolehly kroky a mužský hlas. Toller pomohl Gloovi na nohy a sepnul kolmé vzpěry jeho rákosové kostry.

Kráčeli spolu do síně, a Toller nenápadně přebíral značnou část Gloovy váhy. Důstojník právě hovořil s Lainem a Gesallou. Měl asi čtyřicet, mastnou plet a ohnuté rty barvy jater. Jeho tmavo-zelená tunika a krátké kalhoty byly marnivě ozdobeny řadami droboučkových krystalových zrněk. U boku se mu pohupoval úzký soubojový meč.

"Jmenuji se Canrell Zotiern a zastupuji prince Chakkella," prohlásil halasně, jak by příslušelo spíše jeho pánovi. "Lord Glo a členové Maraquinovy rodiny — nikdo jiný — nastoupí do řady čelem ke dveřím a budou očekávat příchod prince."

Toller, otřesený Zotiernovou arogancí, pomáhal Gloovi na označené místo vedle Laina a Gesally a čekal, že lord důstojníka patřičně pokárá. Avšak ten byl příliš zaměstnán pracnou mechanikou chůze, než aby si něčeho nepatřičného všiml. Několik domácích sluhů je mlčky pozorovalo od dveří, vedoucích do kuchyně. Za obloukem hlavního vchodu se ve světle objevili jezdcí Chakkellovy osobní gardy, a v té chvíli si Toller uvědomil, že důstojník hledí přímo na něho.

"Hej, ty! Osobní sluho!" zvolal. "Jsi hluchý? Odklid' se, kam patříš!"

"Můj osobní ošetřovatel je Maraquine a zůstane u mě," prohlásil pevně Glo.

Jen jakoby z dálky vnímal Toller jeho slova. Bušící karmín už dlouho nezažil, a s úžasem si uvědomil, že jeho vypěstovaná imunita vůči němu je jenom zdání. Jsem jiný člověk, přesvědčoval se a mrazivé chvění mu natrčilo obočí. JSEM jiný člověk.

"Varuji vás," pokračoval Glo urozenou kolcorronštinou a v tom, jak čelil Zotiernovi, bylo něco z jeho bývalé autority.

"Bezpříkladné pravomoci, které král Prad udělil Leddravohrovi a Chakkellovi, se nevztahují na jejich lokaje, jak se zřejmě mylně domníváte. Nebudu tolerovat další porušování protokolu z vaší strany."

"Tisíceré omluvy, můj pane," pronesl Zotiern neupřímně a neznepokojeně, pak nahlédl do seznamu, který vytáhl z kapsy. "Ach ano — Toller Maraquine ... a jeho družka jménem Fera." Klátivě přistoupil k Tollerovi. "Když už se mluví o protokolu, Tollere Maraquine, kde máte tu svou družku? Nevíte, že se vyžaduje, aby byly přítomny všechny osoby ženského pohlaví, které patří k rodině?"

"Moje žena je po ruce," odpověděl Toller chladně. "Já ..." Zmlkl, když Fera, která musela naslouchat, se objevila ve dveřích denního pokoje. Netypicky váhavě a ostýchavě zamířila k Tollerovi.

"Už je mi jasné, proč jste ji chtěl ukrýt. Musím provést, v zastoupení prince, bližší prohlídku," řekl Zotiern. A když Fera procházela kolem něho, chytil ji za vlasy. Bušení v Tollerových spáncích se roztříštilo o ticho, jeho levá ruka se vymrštila a zasáhla Zotierna do ramene. Ten ztratil rovnováhu, pootočil se ve vzduchu a dopadl na kolena a ruce, ale okamžitě vyskočil. Pravicí sáhl po meči, a Toller věděl, že v příštím okamžiku ho vytáhne z pochvy. Hnán instinktem, vztekem i strachem, přiskočil k němu a plnou silou pravé paže ho udeřil ze strany do krku. Zotiern se několikrát otočil, ruce mu vířily vzduchem jako čepele protiptertové střely, než narazil na podlahu a klouzal po jejím naleštěném povrchu několik metrů. Zůstal nehybně ležet na zádech, s hlavou nepřírozeně nakloněnou k rameni. Gesalla vykřikla, jasně a pronikavě.

"Co se tu děje?" Hněvivý hlas patřil princí Chakkellovi, který právě prošel vchodem, následován čtyřmi svými strážci. Přistoupil k Zotiernovi, krátce se nad ním sklonil — jeho řídce porostlá lebka se zaleskla — a zvedl oči k Tollerovi, ztuhlému v bojovém postoji.

"Vy! Znovu!" Chakkellova snědá tvář potemněla ještě víc. "Co to má znamenat?"

"Urazil lorda Gloa," bránil se boiler a díval se princí přímo do očí. "Urazil rovněž mě a obtěžoval moji ženu."

"To mohu jen potvrdit," vložil se lord Glo. "Chování vašeho člověka bylo přímo ne..."

"Ticho! Mám už dost toho pitomého povýšence!" Chakkell švihl paží a pokynul strážím: "Zabte ho!"

Vojáci postoupili vpřed a vytáhli černé meče. Toller ustupoval, dokud se patou nedotkl zdi, a myslel na svůj meč, který

nechal doma. Vojáci okolo něho vytvořili půlkruh, oči pod okraji brakových přileb měli přivřené a dychtivé. Vzadu za nimi viděl Gesallu, choulící se v Lainově objetí, Gloa v šedém hábitu, který stál nehnutě, s rukama zvednutýma v marném protestu, a Feru, která se na něho dívala mezerami mezi prsty.

Až do této chvíle všichni vojáci udržovali od něho stejný odstup, ale nyní se jeden z nich zachoval iniciativně, když hrotem meče opisoval malé kroužky, připraven zaútočit. Toller se opřel o zeď, aby mohl včas podběhnout výpad, rozhodnut svoje katy spíš trochu pocuchat, než se nechat jednoduše zabít. Kroužící hrot meče znehybněl, účelově, a zpravit Tollera, že jeho čas vypršel. Vybičované vnímání všeho, co se v okolí dělo, mu sdělilo, že do haly vstoupil další muž — a přes zoufalost situace ho zaplavila lítost, že tím nové přichozím je princ Leddravohr, který dorazil právě včas, aby vychutnal jeho smrt...

"Odstupte od něho!" zavelel Leddravohr, nijak hlasitě, ale všichni čtyři vojáci okamžitě poslechli a od Tollera odstoupili.

"Co se...!" otočil se Chakkell na Leddravohra. "Tito vojáci jsou z mé osobní stráže a přijímají rozkazy pouze ode mne." "Opravdu?" otázal se Leddravohr vážně. Namířil prst na vojáky a zvolna jím zakroužil k protilehlé stěně haly. Vojáci šli podle jeho pokynu, jako by je vedly neviditelné nitky, a zaujali novou pozici.

"Ale vy nic nechápete," protestoval Chakkell. "Ten gauner Maraquine zabil Zotierna."

"A jak se to mohlo stát? Vždyť Zotiern byl ozbrojen, ale gauner Maraquine ne. Inu, drahý Chakkelle, to je část ceny, kterou platíte za to, že se obklopujete neschopnými nadutci." Leddravohr přistoupil k Zotiernovi, pohlédl na něho a tlumeně se zasmál. "Ostatně, není mrtev. Je pochroumán tak, že ho dohromady nedají, ale dosud žije. Zotierna, je to tak?" Otázku zdůraznil tím, že do ležícího muže šťouchl špičkou boty.

Ze Zotiernových úst se ozvalo nevýrazné zabublání a Toller si všiml, že má oči dosud otevřené, vyděšené a strnulé, ale tělo nehybné.

Leddravohr se usmál, typicky trhavě, jen kvůli Chakkelbovi. "Když už máte o Zotiernovi tak vysoké mínění, prokážeme mu čest a vyšleme ho na jasnou cestu. Třeba by si ji zvolil sám, kdyby byl schopen mluvit." Krátce pohlédl na čtyři vojáky. "Vezměte ho ven a postarejte se o něho."

Vojákům se zjevně ulevilo — spěšně zasalutovali, uchopili Zotierna a vynesli ho na nádvoří. Chakkell se pohnul, aby je následoval, ale pak se vrátil. Leddravohr ho s předstíraným soucitem plácl po rameni, sklouzl rukou na meč a vykročil k Tollerovi.

"Zdá se, že trpíte posedlostí dávat v sázku život," začal. "Proč jste to udělal?"

"Urazil lorda Gloa, prince. Urazil mě. A obtěžoval moji manželku."

"Vaši manželku?" Leddravohr se otočil a pohlédl na Feru. "To chápu. A jak jste vyřídil Zotierna?"

Leddravohrův tón uváděl Tollera do rozpaků. "Praštil jsem ho."

"Jednou?"

"Nebylo třeba se opakovat."

"Chápu." Na Leddravohrově nelidsky nehybné tváři spočíval záhadný výraz. "Je pravda, že jste se několikrát pokoušel vstoupit do armády?"

"Je to pravda, prince."

"V tom případě mám pro vás dobrou zprávu, Maraquine. Ode dneška jste v armádě. Slibuji vám, že v Chamtetu budete mít dostatek příležitostí uspokojovat své válečnické choutky, aniž byste si dělal problémy. Hlaste se za úsvitu v Mitoldských kasárnách."

Odvrátil se, aniž vyčkal odpovědi, a začal šeptem hovořit s Chakkellem. Toller zůstal, kde byl, se zády přitisknutými ke zdi, a snažil se ovládnout vír myšlenek. Měl sice nezkrotnou povahu, ale člověka připravil o život pouze jednou — to když ho přepadli zloději v temné ulici Flylianské čtvrti v Ro-Atabri. Dva z nich zůstali ležet mrtví na dlažbě. Nespatřil však ani jejich tváře, a celá událost se ho nijak nedotkla, ale u Zotierna mu dosud zněl v uších děsivý zvuk praskající krční páteře, dosud viděl jeho hrůzou strnulé oči. To, že ho nezabil, mu působilo přímo trauma — Zotiern protřel celou věčnost, bezmocný jako rozšlápnutý hmyz, když čekal na poslední bodnutí meče. A když se snažil, jen obtížně, vyrovnat se svými pocity, Leddravohr přišel s rozhodnutím, které působilo jako bomba — a vesmír se změnil na zmet' převalujících se fragmentů.

"Princ Chakkell a já se odebereme s Lainem Maraquinem do soukromí jednoho pokoje," oznámil Leddravohr.

"Nepřejeme si být rušeni."

Glo pokynul Tollerovi, aby zaujal místo po jeho boku. "Připravili jsme pro vás vše, prince. Smím navrhnout, aby ..."

"Nesmíte, lorde Kriple — vaše přítomnost není v této fázi žádoucí." Leddravohr pohlédl na Gloa tak bezvýrazně, jako by Glo nestál ani za pohrdání. "Zůstanete zde pro případ, že bych měl důvod poslat pro vás později — i když, přiznávám, nedokážu si představit, že byste ještě někdy mohl být někomu prospěšný." Pohlédl krátce na Laina:

"Kam?"

"Tudy, prince." Lain promluvil tichým hlasem a viditelně se zachvěl, když vykročil ke schodům. Leddravohr a Chakkell ho následovali. Jakmile zmizeli z dohledu na horním podlaží, Gesalla zmizela z haly a zanechala Tollera s Gloem a Ferou. Od chvíle, kdy byli spolu v denním pokoji, uběhlo jen pár minut, ale nyní dýchali jiný vzduch a obývali jiný svět. Toller měl nejistý pocit, že plný dopad změny si uvědomí až později.

"Pomoz mi zpátky na ... ehm ... židli, chlapče," požádal Glo a nepromluvil, dokud ho Toller neusadil na židli v denním pokoji. Pak vzhlédl se zahanbeným úsměvem: "Život nikdy nepřestává být zajímavý, že?"

"Je mi líto, pane." Toller se snažil nalézt přiměřená slova. "Nemohl jsem nic udělat."

"Netrap se tím. Vyšels z toho dobře — i když se obávám, že Leddravohr ti nemíní udělat laskavost, když tě vzal do své služby."

"Nerozumím tomu. Když ke mně mířil, myslel jsem, že mě chce zabít osobně."

"Je mi líto, že tě ztrácím."

"A co já?" zeptala se Fera. "Myslí někdo na to, co bude se mnou?"

Toller si připomněl, jak se předtím zachovala. "Možná sis toho nevšimla, ale všichni teď máme jiné starosti."

"Nemusíš se ničeho obávat," ozval se Glo. "Můžeš zůstat v mé rezidenci, jak dlouho budeš ... ehm ... chtít."

"Děkuji, pane. Ráda bych tam šla hned."

"Já také, má drahá, obávám se však, že to nepřichází v úvahu. Nikdo z nás nesmí odejít, dokud ho princ nepropustí. Tak velí obyčej."

"Obyčej!" Feřin nespokojený pohled cestoval po místnosti, než spočinul na Tollerovi. "Nevhodný okamžik!"

Otočil se k ní zády a přistoupil k oknu. Neměl nijakou náladu zabývat se záhadami ženské duše. Ten, koho jsem zabil, si o to přímo řekl, přesvědčoval se, mohu to pustit z hlavy. A začal myslet na Leddravohrovo záhadné chování. Glo má naprostou pravdu, princ nejednal z laskavosti, když z něho rázem udělal vojáka. Nedalo se pochybovat, že princ doufá, že Toller zahyne v boji. Proč však nevyužil příležitosti a nevykonal trest osobně? Snadno se mohl postavit na Chakkellovu stranu, když šlo o smrt Zotierna, a tím by vše skončilo. Leddravohr mohl oddalovat likvidaci člověka, který mu zkřížil cestu, aby se potěšil z většího sebeuspokojení — ale to by připisoval příliš velký význam příslušníkovi filozofické rodiny, který má navíc nejasný původ.

Myšlenka na vlastní původ připomněla Tollerovi, jak udivující je skutečnost, že se dostal do armády, a to ho zarazilo stejně jako původní Leddravohrovo oznámení, ne-li víc. Bylo ironií osudu, že ambice, které hýčkal po většinu svého života, mají dojít naplnění tak neobvyklým způsobem a v době, kdy je začínal házet za hlavu. Co se mu přihodí, až se ráno ohláší v Mitoldských kasárnách? Skličovalo ho, že si nedovede udělat celkovou představu o své budoucnosti, že po nadcházející noci se řád rozpadne na střepey ... Leddravohr ... armáda ... Chamtet ... migrační let ... Overland ... neznámo řítící se do neznáma.

Slabé pochrupování, které za sebou zaslechl, mu sdělilo, že Glo usnul. Přenechal ho péči Fery a dál hleděl z okna. Protiptertové bariéry, obklopující dům, překážely výhledu na Overland, ale postupující terminátor na velkém disku viděl. Až dospěje doprostřed a rozdělí sesterský svět na dvě polokoule stejné velikosti o rozdílném jasu, slunce se vyhoupne k horizontu.

Krátce před tím, než se tak stalo, princ Chakkell odešel z protahující se porady a odjel do své rezidence v Tannoferském paláci, ležícím východně od Velkého paláce. Nyní, když se z hlavních ulic Ro-Atabri staly doslova tunely, mohl zůstat ve Čtvercovém domě déle, ale bylo o něm známo, jak je ženě a dětem oddán. Poté, co se se svou družinou vzdálil, rozhostilo se na nádvoří naprosté ticho jako připomínka toho, že Leddravohr přišel na schůzku bez doprovodu. O něm bylo známo, že vždycky cestuje sám — a to zčásti proto, jak se říkalo, že sluhy nesnáší, ale hlavně proto, že používání osobní stráže považoval za nedůstojné. Věřil, že v každém městě říše mu k ochraně stačí jeho pověst a bitevní meč. Toller doufal, že Leddravohr odejde brzy po Chakkellovi, mýjela však hodina za hodinou, aniž něco naznačovalo, že se jednání chýlí ke konci. Leddravohr se zřejmě rozhodl dozvědět se v krátkém čase o aeronautice co nejvíc.

Závažím poháněné hodiny z dřeva a skla ukazovaly desátou, když přišel sloužící s mísami prostého jídla, zejména rybích karbonátek a chleba. A s nimi také omluvný vzkaz od Gesally, které bylo příliš nevolno, než aby mohla plnit běžné povinnosti hostitelky. Fera, která se těšila na vydatnou tabuli, předvedla teatrální zděšení, když jí Glo vysvětlil, že se nemůže podávat žádné formální jídlo, dokud se Leddravohr nerozhodne jít ke stolu. Snědla tedy většinu z toho, co bylo po ruce, pak klesla na židli v koutě a předstírala spánek. Glo se chvílemi pokoušel číst v nedostatečném světle lamp, chvílemi ponuře zíral před sebe. Toller nabyl dojmu, že Leddravohrova lhostejná krutost způsobila v jeho sebevědomí nezacelitelné trhliny.

Bylo téměř jedenáct, když do pokoje vstoupil Lain a řekl:

"Vraťte se prosím do haly, můj pane."

Glo pozvedl trhaně hlavu. "Takže se princ nakonec rozhodl odejít."

"Ne." Lain vypadal poněkud zaraženě. "Myslím, že mi princ hodlá prokázat čest a přenocovat v mém domě. Musíme se mu teď představit — ty, Tollere, a tvoje žena taky."

Když pomáhal Gloovi na nohy, Toller byl na rozpacích, jak si má vysvětlit Leddravohrovo neobvyklé rozhodnutí. V normální době a za běžných okolností by skutečně bylo velkou poctou, kdyby se člen královského rodu rozhodl přespát ve Čtvercovém domě, zvláště když paláce byly na dosah ruky, ale Leddravohr sotva chtěl projevit laskavost. Gesalla již čekala poblíž úpatí schodiště a stála vzpřímeně, i když na ní bylo vidět, že jí není dobře. Postavili se do řady vedle ní — Glo uprostřed, Lain a Toller po jeho bocích — a čekali, až se objeví Leddravohr.

Po několika minutách se vojenský princ objevil na vrcholu schodiště. Pojídal pečené drůbeží stehno a svou nezdvořilost zdůraznil tím, že v tichu ohlodával kost, dokud na ní nezbylo žádné maso. Pak odhodil kost na zem, otřel si ústa hřbetem ruky a pomalu sestupoval ze schodů. Meč měl stále u sebe — další nezdvořilost — a na jeho hladké tváři nebylo ani stopy po únavě.

"Nu, lorde Glo, asi jsem vás tu držel celý den zbytečně." Tónem však nepokrytě oznamoval, že se neomlouvá.

"Dozvěděl jsem se hodně z toho, co potřebuji znát, a ráno zde budu moci skončit. Musím se věnovat mnoha dalším záležitostem, a protože nechci ztrácet čas cestou do Paláce a zpátky, přespím tady. Dostavte se na šestou hodinu. Mám za to, že se do té doby dostatečně rozhýbáte."

"Budu zde přesně v šest hodin, principi," slíbil Glo.

"To rád slyším," odvětil Leddravohr žoviálně sarkastickým tónem. Krácel podél řady, a když dospěl k Tollerovi a Feře, zastavil se a předvedl svůj chvilkový úsměv, který neměl nic společného s dobrou náladou. Toller mu čelil s kamennou tváří, jaké byl jen schopen, a jeho tušení, že den, který špatně začal, také špatně skončí, se začalo měnit v jistotu.

Leddravohr však beze slova zamířil ke schodům a začal po nich vystupovat. Toller si již říkal, že měl liché předtuchy, ale Leddravohr se na třetím schodě zastavil.

"Copak to je?" uvažoval nahlas, otočen zády ke skupince, která ho pozorně sledovala. "Možek mám unaven, nicméně tělo dychtí po jisté činnosti. Je nutno učinit rozhodnutí — mít, či nemít ženu?"

Toller, který již znal odpověď na jeho řečnickou otázku, zašeptal Feře do ucha: "Je to moje chyba. Leddravohr nenávidí hlouběji, než jsem tušil. Chce tě použít jako zbraň proti mně, a s tím nic nenaděláme. Musíš jít s ním."

"Uvidíme," odpověděla Fera nevzrušeně.

Leddravohr bubnoval prsty na balustrádu a prodlužoval čekání. Pak se otočil do haly a ukázal na Gesallu. "Ty. Pojď se mnou."

"Ale ...!" Toller učinil krok vpřed, z jeho těla se stala socha s prudce tepající krví. V bezmocném hněvu hleděl na Gesallu, která se dotkla Lainovy ruky a vykročila ke schodišti zvláštním, vznášivým krokem, jako by byla zhypnotizována a nevěděla, co se děje. Její krásná tvář zářila bělostí téměř průsvitnou. Leddravohr šel jako první, pak oba zmizeli v mihotavém šeru horního podlaží.

Toller se prudce obrátil na bratra: "Je to tvoje manželka — a je těhotná!"

"Děkuji za informaci," odpověděl Lain mrtvým hlasem a pohlédl na něho vyhaslými očima.

"Ale to je zcela nemožné!"

"Je to kolcorronský obyčej." Ač to bylo neuvěřitelné, Lain byl schopen zformovat rty do úsměvu. "A též jeden z důvodů, proč námi pohrdají všechny ostatní národy."

"Kdo se stará o jiné ...?" Toller si uvědomil, že Fera, s rukama v bocích, na něho hledí s neskrývaným vztekem. "Co je to s tebou?"

"Možná že kdybys mě svlékl donaha a předhodil princí, díval by ses na vše radostněji," řekla hlubokým, drsným hlasem.

"Co tím myslíš?"

"Jen to, že ses nemohl dočkat, až s ním uvidíš jít mě."

"Ty nechápeš," namítl Toller. "Myslel jsem, že Leddravohr chce potrestat mě."

"To je přesně to, co ..." Pera se zarazila, úkosem pohlédla na Laina a znovu se obrátila k Tollerovi. "Jsi hlupák, Tollere Maraquine. Kéž bych tě nikdy nepotkala." Otočila se na patách, najednou se v jejím chování objevila hrdost, kterou dosud u ní neviděl, když odcházela rychlými, kroky do denního pokoje a práskla dveřmi.

Toller za ní chvíli bez dechu hleděl, pak v rozčilení obešel halu, než se opět připojil k Lainovi a Gloovi. Lord, teď vypadající vyčerpaněji a křehčeji než kdy jindy, stiskl Lainovi ruku. "Co bys chtěl, abych udělal, chlapče?" zeptal se mírně. "Mohu se vrátit do svého domu, jestli toužíš po soukromí."

Lain potřásl hlavou. "Ne, můj pane. Je už velmi pozdě. Jestli mi prokážete tu čest, že zůstanete, nechám pro vás připravit pokoj."

"Zůstanu." Když se Lain vzdálil, aby dal pokyny sloužícím, Glo otočil svou velkou hlavu k Tollerovi: "Celým tím svým řáděním jako šelma v kleci bratrovi nepomáháš."

"Nerozumím mu," zabručel Toller. "Někdo musí něco udělat."

"A co by to podle tebe ... ehm ... mělo být?"

"Nevím. Něco."

"Zmínilo by Gesallin úděl, kdyby se Lain nechal zabít?"

"Možná," usoudil Toller, když odmítl potěšit logiku. "Aspoň by na něho mohla být pyšná."

Glo si povzdechl. "Pomoz mi do židle a pak mi přines sklenici něčeho, co má v sobě teplo. Kailské černé."

"Vino?" Navzdory duševnímu zmatku se Toller neubrnil překvapení. "Vy chcete víno?"

"Řekls, že někdo musí něco udělat, a já udělám právě to," odpověděl Glo vyrovnaně. "Ty si tancuj podle své muziky."

Toller pomohl Gloovi do židle s vysokým opěradlem, která stála u boční stěny haly, a vydal se sehnat pohár vína. V duchu se sklíčeně zabýval problémem — jak se smířit s tím, pro co není omluva? Takový způsob uvažování byl pro něho nepřírozený a trvalo dlouho, než ho napadlo něco možného. Leddravohr si s námi jen pohrává, usoudil a té naděje se chytil. Gesalla přece nemůže být po chuti někomu, kdo je zvyklý na školené kurtizány. Jen ji ve svém pokoji drží a vysmívá se nám. Vždyť svoje pohrdání nemůže dát najevo zřetelněji než tím, že se nedotkne žádné z našich žen... Během následující hodiny vypil Glo čtyři velké sklenice vína. V tváři zrudl a stal se téměř bezmocný. Lain se uchýlil do samoty své studovny, aniž dosud dal najevo cokoli ze svých pocitů. Když Glo oznámil, že si přeje jít spát, Tollera to zkrusilo. Věděl, že neusne, a vůbec si nepřál zůstat sám se svými myšlenkami. Gloa téměř odnesl do určeného pokoje a pomáhal mu s celou, časově náročnou procedurou před ulehnutím. Pak se vydal dlouhou příčnou chodbou, která spojovala hlavní křídla s ložnicemi. Po jeho levici se ozval nevýrazný šepot. Když se otočil, spatřil Gesallu, která kráčela k němu na své cestě do vlastní ložnice. Černé roucho, dlouhé a poletující, a pobledlá tvář jí dodávaly vzhledu přízraku, ale nesla se vzpřímeně a důstojně. Byla to tatáž Gesalla Maraquinová, jakou znal — chladná, osobitá a nezkrotitelná — a při pohledu na ni pocítil neobyčejně silně účast i úlevu.

"Gesallo," pronesl a vykročil k ní, "jsi ...?"

"Nepřibližuj se ke mně," utrhla se s nenávidným pohledem přivřených očí a prošla kolem něho, aniž změnila rytmus chůze. Užaslý ze znechucení v jejím hlase, hleděl za ní, dokud nezmizela z dohledu, pak pohlédl na světlou, mozaikovou podlahu. Stopa krvavých otisků hovořila o něčem daleko hroznějším, než bylo to nejhorší, na co se snažil nemyslet. Leddravohre, ach, Leddravohre, ach, Leddravohre, znělo mu nitrem. Nyní jsme spolu spojeni, ty a já. Ty sám ses mi vydal — a jen smrt nás rozdělí.

Kapitola 10

K rozhodnutí zaútočit na Chamtet od západu vedly zeměpisné důvody.

Při západních hranicích Kolcorronské říše, poněkud severně od rovníku, se rozkládá řetězec vulkanických ostrůvků,

který končí nízko položeným trojúhelníkem země o straně asi osmi mil. Neobydlený ostrov Oldock byl z několika důvodů pro Kolcorron strategicky významný. Jedním z nich bylo to, že se nachází dostatečně blízko Chamtetu a umožňuje tak výtečně zahájit námořní invazi, a druhým byly husté lesy ráhnovníků a výškovníků, dvou druhů stromů, které dorůstají značné výšky a poskytují tak dobrou ochranu proti ptěrtám.

Pro pět kolcorronských armád bylo výhodou i to, že Oldock a celý Fairondeský řetěz leží v oblasti s převažujícím západním prouděním. To sice plavbu námořních sil zpomalovalo a vzducholodě přinutilo letět na plný výkon trysek, avšak stálý vítr, vanoucí přes širé moře, výrazně omezoval ptěrtý, pro které bylo téměř nemožné dostat se na dosah své kořisti. Dalekohledy bylo vidět, jak se živé koule rojí ve výškových protiproudech a jak jsou většinou strhávány na východ, kdykoli se pokusí slétnout do nižších vrstev atmosféry. Když kolcorronské vrchní velení plánovalo invazi, vycházelo z předpokladu, že jedna šestina mužstva padne za obět ptěrtám, ale ve skutečnosti byly tyto ztráty zanedbatelné.

S postupem armád na západ nastávala pozvolná, ale pozorovatelná změna v délce dne a noci. Prvoden se krátil a druhoden prodlužoval, jak se Overland přesouval od zenitu k východnímu horizontu. Posléze se prvoden zkrátil na krátkou, oslnivou duhu, když slunce křížovalo úzkou mezeru mezi horizontem a diskem Overlandu, a zanedlouho se sesterský svět uhnízdil nad východním obzorem Landu.

Malá noc se stala jen krátkým prodloužením zatmění, a mezi nájezdníky narůstal pocit očekávání, když jim nebeské úkazy naznačovaly, že vstupují do Země dlouhých dní. Vybudování předsunuté základny na pobřeží Chamtetu bylo další částí operace, při níž se očekávaly značné ztráty, a kolcorronští velitelé nemohli uvěřit svému štěstí, když zjistili, že břehy, porostlé stromy, jsou nestřežené a nechráněné.

Žádný ze třech invazních proudů, značně od sebe vzdálených, se nesetkal se sebemenším odporem, a proudy se pak spojily bez jediné ztráty, když se nevezmou v úvahu náhodné nehody a zranění, k nimž vždy dochází při vstupu velkého množství lidí a přepravě spousty materiálu na neznámé území. Mezi jinými druhy zalesnění byly téměř ihned objeveny brakové hájky, a během jednoho dne se za postupujícím vojskem pustily do práce party nahých slizařů. Pytle se zelenými a purpurovými krystaly z brakových stromů se nakládaly na zvláštní nákladní lodě — velká množství pikonu a halvellu se dosud nepřepravovala společně — a v neuvěřitelně krátkém čase se podařilo učinit první kroky k vybudování dopravní trasy až do Ro-Atabri.

Vzdušný průzkum byl dočasně zastaven, poněvadž vzducholodě byly příliš nápadné, ale podle starověkých map mohlo vojsko dobyvatelů postupovat rychle vpřed. Terén, místy bažinatý a plný jedovatých hadů, nebyl překážkou pro dobře vycvičené vojáky, jejichž morálka a fyzická kondice byly na vysoké úrovni.

Dvanáctého dne výzvědná hlídka zaznamenala přelet vzducholodě neobvyklého vzhledu, která před nimi nehlučně, ale rychle překřížovala oblohu.

V té době předvoj Třetí armády již překonal promáčenou přímořskou oblast a dostal se do výše položeného terénu s řadou pahorků, táhnoucích se od severu k jihu. Stromy i jiné druhy vegetace zde byly řidší. V takovém terénu mohla armáda, již nikdo neklade odpor, postupovat velmi rychle — ale první z obránců Chamtetu již čekali.

Byli to svalnatí, snědí muži s černými vousy, chránění ohebným brněním z malých brakových plátek, sešitých k sobě jako rybí šupiny. Vrhali se na vetřelce s takovou divokostí, s jakou se nikdy nesetkali ani nejprotřeplejší z Kolcorroňanů. Někteří z nich zřejmě patřili k sebevražedným skupinám, určeným k tomu, aby v řadách nepřítele způsobily co nejvyšší ztráty a zmatek a tím umožnily ostatním zaútočit pomocí dalekonosných zbraní — děl, moždířů a mechanických katapultů — které vrhaly pikonohalvellové střely.

Kolcorronské úderné oddíly z veteránů mnoha pohraničních bojů zničily Chamtet'any v bitvě, která trvala téměř celý den a sestávala z celé řady místních střetů. Zjistilo se, že padla necelá stovka mužů, zatímco ztráty Chamtet'anů byly více než dvojnásobné, a když příští den uplynul bez jakéhokoli incidentu, bojový duch útočníků dosáhl opět vrcholu. Od té chvíle už nemuseli postupovat nenápadně, postup pozemních sil kryly bombardéry a určovaly průzkumné lodě. Pohled na jejich známé, elipsovité tvary vojáky na zemi uklidňoval.

Velitelé však klidní nebyli, protože věděli, že zatím narazili pouze na místní obranu a že zpráva o invazi rychle dorazila do srdce Chamtetu. A že se na ně připravuje celá síla obrovského kontinentu.

Kapitola 11

Generál Risdal Dalacott odzátkoval lahvičku s jedem a přičichl k jejímu obsahu.

Průzračná kapalina měla zvláštní aroma, nasládlé a ostré zároveň. Byl to destilát výtažků z panenky, rostliny, která při pravidelném používání žvýkáním chránila ženy před početím. Ve své koncentrované formě byla životu ještě nepřátelštější — nabízela laskavý, bezbolestný a naprosto spolehlivý útěk od všech problémů fyzické existence. Těšila se velké účtě těch z kolcorronské aristokracie, kteří neměli žaludek na mnohem čestnější, avšak velmi krvavé tradiční metody sebevraždy.

Dalacott vyprázdnil lahvičku do poháru s vínem a — po jistém zaváhání — usrkl zkušební doušek. Jed se dal rozpoznat jen stěží, a snad by bylo možné tvrdit, že uhlazuje drsnou chuť vína a dodává mu na kořenité sladkosti. Usrkl další doušek a odsunul pohár stranou — nechtěl odejít příliš rychle. Čekala ho ještě jedna, poslední povinnost, kterou si sám předsevzal, že splní.

Rozhlédl se po stanu, vybaveném jen úzkým lůžkem, kufrem, přenosným pracovním stolem a několika skládacími židlemi na slaměné rohožce. Jiní vyšší důstojníci měli rádi přepych, aby zmírnili drsné podmínky válečného tažení, ale Dalacott se tak nikdy nechoval. Vždy se cítil být vojákem a žil, jak by měl voják žít, a k odchodu ze života si zvolil jed místo meče proto, že se už necítil hoden zahynout smrtí vojáka.

Ve stanu vládlo šero, jediným zdrojem světla byla polní lampa, kterási doplňuje palivo tím, že přitahuje olejové brouky.

Rozsvítil druhou lampu a postavil ji na stůl. Dosud mu připadalo zvláštní, že musí něco takového dělat, aby mohl v noci číst. Zde, daleko na západě Chamtetu za Oranžovou řekou, zapadal Overland za obzor a denní cyklus sestával z dvanácti hodin nepřerušovaného světla, po kterém následovalo dvanáct hodin naprosté tmy. Kdyby se Kolcorron nacházel na této polokouli, jeho vědci by pravděpodobně už dávno vynalezli účinný osvětlovací systém. Dalacott nadzvedl víko stolu a vyňal poslední svazek svého deníku, určeného pro rok 2629. Deník, vázaný v zelené, ohebné kůži, měl pro každý den roku vlastní list. Otevřel jej a zvolna obracel stránky — celé chamtetské tažení se scvrklo řádově na minuty, když se vezmou v úvahu klíčové události, které vedly, zpočátku nepostřehnutelně, k jeho osobnímu rozkladu jakožto vojáka i člověka....

DEN 84. Princ Leddravohr byl na dnešní štábní poradě hodně divný. Cítil jsem, že je povzbuzen a povznesen, a to navzdory těžkým ztrátám na jižní frontě. Znovu a znovu upozorňoval na skutečnost, že pterty se v této části Landu vyskytují jen ojediněle. Nesvěřil se, čím se niterně zabývá, ale když jsem dal dohromady útržkovité a nepřímé poznámky, nabyl jsem dojmu, že si pohrává s nápadem přesvědčit krále, aby se vzdal myšlenky stěhování na Overland. Důvod měl pro to asi v tom smyslu, že tak drastický krok by nebyl nutný, kdyby se prokázalo, že z nějakých neznámých důvodů jsou podmínky v Zemi dlouhých dní pro pterty nepříznivé. Pokud se to prokáže, bude stačit, aby si Kolcorron podmanil Chamtet a přestěhoval sídlo moci a zbývající populaci na druhý kontinent. To bude logičtější a přirozenější, než se pokoušet dostat na jinou planetu ...

DEN 93. Válka se nevyvíjí dobře. Obyvatelé Chamtetu jsou odhodlaní, udatní a rození bojovníci. Nedokážu se přimět k tomu, abych uvažoval o naší případné porážce, ale skutečnost je taková, že i v dobách, kdy jsme mohli postavit téměř milión dobře vycvičených mužů, by tažení proti Chamtetu bylo těžkou zkouškou. Dnes máme k dispozici pouze třetinu toho počtu, ale z něho nepříjemně vysoký podíl nezkoušených povolanců, a my budeme k našemu válečnému umění a odvaze potřebovat taky štěstí, má-li válka úspěšně pokračovat.

Důležitým faktorem z našeho hlediska je to, že v této zemi jsou skutečně bohaté zdroje, zejména brakky a zemědělských plodin. Zvuk z brakových výbuchů moji muži stále zaměňují za výstřely nepřátelských kanónů či výbuchy bomb, a my máme hojně palivových krystalů pro naše těžké zbraně. Ani zásobování armád jídlem nám nedělá potíže, i když Chamtetané, donuceni k ústupu, se snaží pálit svoje zásoby

V této záškodnické činnosti se vyžívají chamtetské ženy a dokonce i docela malé děti, když se nechají bez dozoru. Jelikož nemáme dostatek lidí a nemůžeme dělat z vojáků strážníky, princ Leddravohr nařídil nebrat nikoho do zajetí, bez ohledu na věk či pohlaví. Z vojenského hlediska je to logické, ale z takové řezničiny, jaké jsem poslední dobou svědkem, se mi dělá zle. Dokonce nejotrlejší vojáci se na ten rozkaz tváří všelijak, a v táborech člověk zaslechne v noci úvahy, které dávají pramálo důvodů k radosti.

Je to rouhavá myšlenka a jinde než v soukromí těchto stránek bych ji nevyjádřil — jedna věc je šířit osvětu říše mezi nevzdělanými domorodci, ale něco zcela jiného je vyhlazovat velký národ, jehož jediným prohřeškem je to, že vlastní zásoby brakky. Nikdy jsem neměl čas na náboženství, ale nyní poprvé v životě, začínám chápat význam slova hřích...

Dalacott přestal číst a zvedl glazurovaný pohár. Na chvíli upřel pohled na jeho kapkovitý reliéf, odoláváje pokušení zhluboka se napít, a pak polkl odměřený doušek. Už příliš mnoho bytostí ho volalo z druhého břehu, který odděluje živé od mrtvých: jeho manželka Toriane, Aytha Maraquinová, jeho syn Oderan, Conna Dalacottová i malý Hallie ... Proč právě on byl vybrán, aby s pochybným pozhledáním imunity šel životem více než sedmdesát let, když jiní by třeba zhodnotili dar života mnohem lépe? Bezmyšlenkovitě sáhl pravicí do kapsy a dotkl se toho zvláštního předmětu, který kdysi našel na březích Bes-Undaru. Zakroužil palcem po jeho zrcadlovém povrchu a začal znovu listovat stránkami deníku.

DEN 102. Jak si má člověk vysvětlit pletichy osudu?

Dnes ráno, po mnohadenním otálení, jsem začal podepisovat stoh udělených pochval, ležících na mém stole, a zjistil jsem, že můj syn Toller Maraquine slouží jako obyčejný voják v jednom z pluků pod mým přímým velením! Vyšlo přitom najevo, že byl už tři krát navržen na udělení kotouče za udatnost, přestože slouží jen krátce a nedostalo se mu patřičného výcviku. Takový nováček, jakým je, by neměl být tak často v přední linii, ale rodina Maraquinů zřejmě využila úzkých styků se dvorem a pomohla Tollerovi v jeho pozdní vojenské kariéře. To musím blíže prošetřit, pokud vůbec najdu volnou chvíli v časově vyčerpávajících povinnostech velitele.

Časy se opravdu mění, když kasta vojáků nejenže povolává nevyvolené do svých řad, ale dokonce je vrhá do největšího nebezpečí a vydává to za čest.

Udělám vše, co budu moci, abych uviděl svého syna, aniž bych v něm vyvolal podezření a vyprovokoval poznámky od ostatních. Setkání s Tollerem by mohlo být jediným paprskem jasu v temné noci této zločinné války.

DEN 103. Při dnešním překvapivém protiútoku v sektoru C 11 byla rozprášena celá setnina Osmého praporu. Z řeze unikla jen hrstka mužů, z nichž mnozí byli tak zraněni, že pro ně nezbyla než volba jasné cesty. Podobné pohromy jsou nyní téměř na denním pořádku a jsou tak běžné, že mě více zaujaly zprávy, které přišly dnes ráno a z nichž vyplývá, že doba, kdy jsme se nemuseli starat o pterty, už brzy skončí. Teleskopická pozorování ze vzducholodí, operujících východně od nás až u poloostrova Loonglu, odhalila před několika dny, že velký počet ptet přelétá rovník směrem na jih. Pozorování nebyla celoplošná, protože momentálně máme nad Fyallonským oceánem jen pár lodí, ale vědci soudí, že pterty míří k jihu, aby využily vzdušných vírů, které je zanesou daleko na západ a pak znovu na sever do Chamtetu. Nikdy jsem nesdílel teorii, že pterty mají rudimentární inteligenci, ale jestli se skutečně tak chovají, jestli totiž využívají

globálního povětrnostního charakteru Landu, nelze o jejich zlověstném záměru pochybovat. Možná že jako celek mají určitou formu intuice, jako je tomu u mravenců a některých jiných živočichů, i když jedinci nemají žádné duševní schopnosti.

DEN 106. Leddravohrův sen o Kolcorronu, zbaveném metly ptert, vzal rychle za své. Zásobovací flotila První armády upozorovala pterty, jak se blíží k jižnímu pobřeží v oblasti Adria.

Mám tu rovněž kuriózní hlášení, dosud nepotvrzené, ze svého vlastního operačního prostoru.

Dva řadoví vojáci z předsunuté bojové linie prohlašují, že spatřili ptertu bleděružové barvy. Podle jejich vyprávění se k nim koule přiblížila asi na čtyřicet kroků, ale neprojevila zájem dostat se blíž. Nakonec se zvedla a odletěla na západ. Co si má o tom člověk myslet? Nemohlo to být tak, že dva vojáci, unaveni z bitev, se chtějí dostat na několikadenní výslech do bezpečí základního tábora?

DEN 107. Dnes se mi podařilo — i když z toho nemám velkou radost — utvrdit víru prince Leddravohra v mé taktické schopnosti. Ten vynikající čin, snad vyvrcholení mé vojenské kariéry, začal tím, že jsem se dopustil chyby, jaké by se vyvaroval i čerstvý poručík, který právě přišel z akademie.

Běžela osmá hodina a mně pomalu docházela trpělivost nad liknavostí, s jakou kapitán Kadal postupoval při dobývání otevřeného prostoru v sektoru D 14. Zdržoval se v bezpečí lesa proto, že mapa, narychlo nakreslená vzdušným průzkumem, ukazovala, že terén protínají četné vodní toky, a on se domníval, že jsou to hluboké průrvy, v nichž se může ukrýt značný počet nepřátel. Kadal je schopný velitel, a já jsem ho měl nechat, aby prozkoumal terén podle svého. Ale obával jsem se, že mu na jistotě ubraly četné neúspěchy, a přemohla mě bláhová touha dát jemu a jeho mužům lekci.

Vzal jsem si tedy četaře a tucet jezdců a vyrazil s nimi vpřed. Terén modrorožcům vyhovoval, a tak jsme postupovali rychle. Příliš rychle!

Ve vzdálenosti jedné míle od našich linií četař viditelně zneklidněl, ale já jsem se příliš opájel úspěchem, než abych mu věnoval pozornost. Překročili jsme dvě říčky, jejichž koryta byla tak mělká, že nemohla poskytnout žádný úkryt, a mě začala vzrušovat představa, jak Kadalovi nedbale předám celou oblast jako cenu, kterou jsem pro něho získal díky své smělosti.

Než jsem se nadál, urazili jsme skoro dvě míle, a zaslechl jsem, navzdory záchvatu megalomanie, káravý hlas zdravého rozumu, který varoval, že čeho moc, toho je příliš, zejména poté, co jsme překročili mírný hřeben a ocitli se mimo dohled našich linií.

Vtom okamžiku se objevili Chamteťané. Jako kouzlem vyrostli ze země po obou stranách, ačkoli samozřejmě nešlo o žádné čarování — skutečně se ukrývali ve stržích, jejichž existenci jsem tak lehkověrně popřel. Bylo jich na dvě stovky a ve svých šupinatých brněních vypadali jako černí plazi. Kdyby jejich sílu tvořili pouze pěšáci, unikli bychom jim, ale dobrá čtvrtina z nich byla jízdních, a ti již vyrazili, aby nám zatarasili ústupovou cestu.

Uvědomil jsem si, že na mě moji muži hledí s očekáváním, a to, že v jejich očích nebyla ani stopa po výčitce, mi situaci jen zhoršovalo. Svou samolibou, arogantní pýchou jsem zmařil jejich životy, a oni po mně v této chvíli jen chtěli, abych jim řekl, kde a jak mají zemřít.

Rozhlédl jsem se a spatřil několik set metrů před námi nevysoký, zalesněný val. Ten by nám mohl poskytnout určitou ochranu, a byla zde možnost vyslat z vrcholku stromu solarografickou depeši Kadalovi a požádat ho o pomoc.

Vydal jsem příslušný rozkaz, a vyrazili jsme plným tryskem k valu. Chamteťany, kteří očekávali, že se budeme snažit přehnout opačným směrem, to překvapilo. Když jsme dospěli ke stromům, měli jsme před svými pronásledovateli solidní náskok. Ti ostatně nijak zvlášť nespěchali. Čas pracoval pro ně a mně bylo jasné, že i kdybychom měli při pokusu o komunikaci s Kadalem úspěch, nebude to nic platné.

Zatímco jeden z mužů začal šplhat na strom se solarografem, zavěšeným na opasku, vytáhl jsem dalekohled, abych vyhledal chamtetského velitele a pokusil se odhadnout jeho záměry. Kdyby poznal mou hodnotu, mohl by se pokusit dostat mě živého — a to bylo něco, co jsem nemohl připustit. Právě když jsem svým silným dalekohledem prohlížel řadu chamtetských vojáků, povšiml jsem si něčeho, co ve mně, přes naši beznadějnou situaci, vyvolalo záchvěv hrůzy. Pterty!

Z jihu se přibližovaly čtyři purpurově zbarvené koule, nesené lehkým vánkem těsně nad travinami. Nepřítel je musel zcela zřetelně vidět — spatřil jsem, že někteří muži na ně ukazují — ale k mému překvapení se nepokusili o žádnou obranu. Pozoroval jsem, jak se koule blíží k Chamteťanům stále víc, a musel jsem se ovládnout, abych varovně nevykřikl — taková je síla reflexu. První z koulí dostihla řadu vojáků a náhle přestala existovat. Praskla přímo mezi nimi.

Ti se nebránili a nesnažili se ani utéct. Jeden z nich dokonce nedbale sekl po kouli mečem. Během několika vteřin se všechny čtyři koule rozpadly a svrhly svůj smrtelný náklad na nepřitele, který se o něj nijak nestaral.

Jestliže to, co se stalo do této chvíle, bylo překvapující, pak to, co následovalo, bylo ještě překvapivější.

Chamteťané se právě začali rozvinovat, aby okolo naší chabé pevnůstky vytvořili kruh, když nastal v jejich řadách rozruch. Dalekohled mi ukázal, že několik vojáků v černém brnění upadlo na zem. Konečně! Jejich druzi poklekli vedle nich, aby jim poskytli pomoc — a po několika nadechnutích se i oni svíjeli a kroutili na zemi!

Přistoupil ke mně četař a řekl: "Pane, desátník ohlásil, že vidí naše linie. Jakou zprávu chcete poslat?"

"Počkejte!" nadzvedl jsem o něco dalekohled, abych zachytil střední vzdálenost a po chvíli jsem postřehl další pterty, které se vznášely nad travinami. "Dejte mu pokyn, aby informoval kapitána, že jsme narazili na velkou jednotku nepřítelů, ale ať zůstane tam, kde je, ať nepostupuje, dokud mu nepošlu další vzkaz."

Četař byl příliš dobře vycvičen, než aby se odvážil protestovat, ale když odbíhal, aby předal mé rozkazy tvářil se zmateně. Vrátil jsem se k pozorování Chamteťanů. Ti si už uvědomili, že se děje něco děsivého, soudě podle toho, jak

pobíhali sem tam v panice a zmatku. Útočníci, kteří už vyrazili směrem k nám, se obrátili, a aniž pochopili, že jejich jedinou nadějí na přežití je útek, vraceli se zpátky k jádru své jednotky. Pozoroval jsem, jak se i oni začali potácet a vrátorat, a ucítil jsem lepkavý chlad ve vnitřnostech.

Za mými zády se ozvaly vzdechy úžasu, když moji vojáci již pouhým okem spatřili, jak jsou Chamteťané bleskově ničeni nějakou strašnou, neviditelnou silou. V neuvěřitelně krátkém čase padl poslední z nepřátel a na pláni se nic nehýbalo než skupinky modrorožců, kteří se začali bezstarostně popásat mezi těly svých pánů. (Proč jsou všichni příslušníci živočišné říše, kromě několika druhů opic, vůči jedu ptert imunní?)

Když jsem odtrhl pohled od té hrůzné scény a obrátil se, málem jsem se nezdržel smíchu, protože jsem zjistil, že vojáci na mě hledí se směsicí úlevy, respektu a zbožné úcty. Ještě před chvílí si mysleli, že jsou ztraceni, ale nyní — tak uvažuje prostý voják — svou vděčnost za to, že byli zachráněni, vyjadřovali mně, jako kdybych je zachránil mistrovským, strategickým tahem. Zdálo se, že ani netuší, co se vlastně při hodilo. Před třemi roky srazil Kolcorron na kolena jeho dávný nepřítel, když změnil své chování — a tentýž nepřítel nyní rozšířil pole působnosti pro svoje vražedné choutky. Nová forma ptertakózy — nic jiného totiž Chamteťany nezničilo — která zabíjí člověka během vteřin namísto hodin, je ponurou předzvěstí nastávajících temných dnů.

Vyslal jsem Kadalovi varování, aby zůstal v lese a měl se na pozoru před ptertami. Pak jsem se vrátil na pozorovatelnu. Dalekohled mi přiblížil pterty které po dvou až třech ve skupinkách unášel jižní vánek. Stromy nás před nimi celkem dobře chránily přesto jsem ještě jistou dobu vyčkal, než byla obloha naprosto prázdná, a teprve pak jsem rozkázal nasednout na modrorožce a vrátit se co nejrychleji do našich linií.

DEN 109. Ukazuje se, že jsem se zcela mýlil, pokud jde o novou, větší hrozbu ze strany ptert.

Leddravohr dospěl k pravdě charakteristicky přímou metodou. Na kousku volné země nechal připoutat ke kúlům několik chamtetských mužů a žen a vedle nich několik našich raněných, kteří měli jen malou naději na uzdravení.

Plachtící pterty je posléze objevily a výsledek byl pozorován dalekohledy. Kolconoňané, byť fyzicky oslabeni, podlehli ptertakóze po dvou hodinách, avšak neboží Chamteťané zahynuli téměř okamžitě.

Proč taková zvláštní anomálie existuje?

Jedna teorie, kterou jsem zaslechl, předpokládá, že Chamteťané se, jako rasa, vyznačují jistou vrozenou slabostí, která je činí tak citlivými vůči ptertakóze. Já ale věřím, že skutečné vysvětlení je daleko složitější, jak to postulovali naši lékařští poradci. Podle nich existují dva rozdílné druhy ptert — vysoce jedovatý purpurový druh, známý odedávna v Kolcorronu, a druh růžový, zdomácnělý v Chamtetu, který je neškodný, nebo téměř neškodný. (Existence růžových koulí v oblasti byla potvrzena mnoha dalšími pozorováními.)

Tento výklad dále předpokládá, že během staletí bojů proti ptertám, při nichž byly zničeny milióny koulí obdržela celá kolcononská populace mikroskopické dávky toxického prachu. To nám umožnilo získat určitou snášenlivost s jedem, díky mechanismu, podobnému tomu, který zajišťuje, že některými nemocemi můžeme onemocnět pouze jednou.

Chamteťané nemají žádnou odolnost a setkání s jedovatou ptertou je pro ně ještě katastrofálnější než pro nás.

Významným krokem, který by mohl uvedený názor potvrdit, by byl pokus, při němž by se skupiny Kolconoňanů a Chamteťanů vystavily růžovým ptertám. Nepochybuji, že Leddravohr takový pokus provede, ihned jak se dostaneme do oblasti, kde budou růžové koule početnější.

Dalacott přestal číst a letmo pohlédl na časomíru, kterou měl na zápěstí. Byl to typ, kterému vojáci dávají přednost, když spolehlivé pevné chronometry nejsou k dispozici. Brouk ve vyztužené skleněné trubičce se již blížil k osmé značce na rákosovém výhonku. Poslední čas už téměř vypršel.

Polkl další přiměřený doušek vína a nalistoval poslední záznam v deníku, napsaný před mnoha dny. Po něm už upustil od celoživotního zvyku a přestal zaznamenávat, co každý den dělal a o čem přemýšlel. Svým způsobem to vyjadřovalo symbolickou sebevraždu, která ho připravila na skutečnost dnešního večera...

DEN 114. Válka skončila.

Ptertí mor dokonale dílo za nás.

Od chvíle, kdy se pterty objevily v Chamtetu, uplynulo pouze šest dnů, které však stačily, aby mor zachvátil celý kontinent a připravil o život milióny jeho obyvatel. Rychlá a lhostejná genocida!

Už nejdeme pěšky, nebojujeme s odhodlaným nepřítelem o každou píď. Místo toho postupujeme ve vzducholodích s tryskami neustále v chodu. Při tomto postupu se spotřebuje velké množství krystalů — jak pro pohon, tak pro proptertová děla — ale to již není důležité.

Jsme pyšnými vlastníky celého kontinentu, plného dospělých brakk a opravdových hor zeleně a purpuru. O toto bohatství se nemusíme s nikým dělit. Leddravohr nezrušil svůj rozkaz, týkající se zajatců, a osamělé hrstky dezorientovaných a demoralizovaných Chamteťanů, s nimiž se setkáváme, likviduje meč.

Letěl jsem nad městy městečky, vesnicemi a farmami, kde kromě potulujících se domácích zvířat nezůstalo nic živého. Architektura je zde působivá — čistá, souměrná a důstojná — ale musí se obdivovat z dálky. Zápach rozkládajících se těl stoupá vysoko k nebi.

Už nejsme vojáci.

Jsme nosiči moru.

Jsme mor.

Nemám, co bych řekl víc.

Kapitola 12

Noční oblohou, třeba mnohem méně jasnou než v Kolcorronu, se klenula obrovská spirála mlhavého světla, jejíž ramena jiskřila bílými, modrými a žlutými hvězdami. Ten oblouk ohraničovaly dvě velké, elipsovitě spirály a zbytek nebeského baldachýnu štědře pokrývaly drobné zářící víry, světelné skvrny a pásy, ale i chvosty četných komet. Strom sice nebylo vidět, ale na obloze zářila spousta velkých hvězd tak intenzívně, že se zdálo, že jsou blíže než všechny ostatní nebeské objekty, a tím dodávala výjevu na hloubce.

Toller byl zvyklý vidat toto postavení hvězd pouze tehdy, když se Land nacházel na opačné straně své dráhy kolem slunce. Tehdy ovšem vévodil obloze veliký disk Overlandu a tlumil hvězdný jas.

Stál nehybně v šeru a pozoroval hvězdné odrazy, chvějící se na širokých, tichých vodách Oranžové řeky. Všude kolem svítila nesčetná, tlumená světla vrchního velitelství Třetí armády, spíše prosvítala mezi stromy, neboť vpád ptěrit učinil konec táboření na volných prostranstvích.

Celý den musel myslet na jednu otázku: Proč se mnou chce generál Dalacott hovořit osobně?

Strávil několik dní lenošením v průchozím táboře, ležícím asi dvacet mil na západ odtud — část armády neměla najednou co dělat — a snažil se přizpůsobit novému rytmu života, když dostal rozkaz velitele praporu, aby se hlásil na vrchním velitelství. Po příchodu mu položilo pár otázek několik důstojníků, o jednom z nich se domníval, že by to mohl být Vorict, generálův pobočník. Bylo mu sděleno, že generál Dalacott projevil přání předat mu osobně kotouče za udatnost. Takový neobvyklý postup překvapil řadu důstojníků, kteří se diskrétně snažili vytáhnout z Tolleru nějaké informace, záhy však zjistili, že o celé záležitosti ví stejně málo jako oni sami.

Z blízké administrativní ohrady vyšel mladý kapitán, přistoupil k Tollerovi a řekl: "Poručíku Maraquine, generál vás přijme."

Toller zasalutoval a vstoupil s ním do stanu, který byl, proti očekávání, docela malý a nevyzdobený. Kapitán ho uvedl a rychle se vzdálil. Toller stál v pozoru před hubeným, přísně vyhlížejícím mužem, který seděl za přenosným stolem. Ve slabém světle dvou lamp nebylo možno rozeznat, zda jsou jeho nakrátko ostříhané vlasy bílé nebo světlé, a na člověka, který má za sebou padesát let vynikající služby, vypadal překvapivě mladě. Staré se zdály být jen jeho oči, které viděly víc, než by se člověku mohlo zdát.

"Posadte se, synu," začal. "Tohle je čistě neformální setkání."

"Děkuji, pane." Toller se posadil na nabízenou židli, pocit zmatku v něm vzrůstal.

"Z vašich záznamů vidím, že jste do armády vstoupil před necelým rokem jako obyčejný řadový voják. Vím, jsou jiné časy, ale nebylo to pro člověka vašeho společenského postavení neobvyklé?"

"Záležitost zařizoval osobně princ Leddravohr."

"Leddravohr je vaším přítelem?"

Povzbuzen generálovým přímým, ale přívětivým chováním, Toller si dovolil kyselý úsměv. "Takovou ctí se nemohu chlubit, pane."

"Chápu," pousmál se na oplátku Dalacott. "Takže jste dosáhl hodnosti poručíka za necelý rok díky vlastnímu úsilí."

"Bylo to v polních podmínkách, pane. Nelze ji považovat za plnohodnotnou."

"Lze." Dalacott se odmlčel a napil se z glazurovaného poháru. "Promiňte, že vám nenabízím občerstvení — tohle je exotický nápoj, a já pochybuji, že by vám chutnal."

"Nemám žízeň, pane."

"Možná se vám místo občerstvení zavděčím víc tímhle." Dalacott otevřel přihrádku stolu a vytáhl tři kotouče za udatnost, kruhovitě plátky brakky, vykládané bílým a červeným sklem. Podal je Tollerovi a posadil se, aby pozoroval, jak se vyznamenaný bude tvářit.

"Děkuji." Toller vzal kotouče a dal si je do kapsy. "Cítím se velmi poctěn."

"V tom případě to dobře skrýváte."

Toller upadl do rozpaků a zmatku. "Pane, neměl jsem vůbec V úmyslu ..."

"To je v pořádku, synu," pospíšil si Dalacott. "Rekněte mi, je život v armádě takový, jaký jste očekával?"

"Od dětství jsem snil, že budu vojákem, ale ..."

"Byl jste připraven utírat z meče protivníkovu krev, ale neuvědomoval jste si, že na něm budou i šmouhy z jeho oběda."

Toller pohlédl generálovi přímo do očí. "Pane, nechápu, proč jste mě sem zavolaal."

"Řekl bych, že proto, abych vám dal tohle." Rozevřel ruku, v níž držel nějaký malý předmět, který spustil Tollerovi do dlaně.

Tollera překvapilo, jak je předmět těžký, a když ho přidržel blíž světlu, zaujala ho barva a třpyt uhlazeného povrchu. Takový odstín dosud neviděl — bílý, ale jaksí víc než jen bílý, připomínající moře, v němž se za Úsvitu odráží šikmé paprsky vycházejícího slunce. Předmět měl okrouhlý tvar oblázku, ale mohl být stejně dobře i miniaturní řezbou lebký, jejíž detaily smazal čas.

"Co je to?" zeptal se Toller.

Dalacott potřásl hlavou. "Nevím. Nikdo to neví. Našel jsem to před mnoha lety v Redantské provincii, na březích Bes-Undaru, a nikdo mi nikdy nebyl schopen říct, co to je."

Toller sevřel teplý předmět prsty a uvědomil si, že krouží palcem po jeho hladkém povrchu. "Jedna otázka vyvolává další, pane. Proč ten předmět dáváte právě mně?"

"Protože," usmál se Dalacott zvláště, "mohlo by se o něm říct, že mě přivedl k tvé matce."

"Rozumím," řekl Toller mechanicky, ale nikoli nepravdivě. Generálova slova se mu vlila do mozku a tak, jak silná vlna mění vzhled pláže, uspořádala fragmenty paměti do nové podoby, podoby sice nezvyklé, ale naprosto ne cizí, poněvadž vycházela ze starého řádu. K tomu, aby se stala zjevnou, stačil jen patřičný impuls. Na dlouho se rozhostilo hluboké ticho, porušené pouze tlumeným zapraskáním, když olejový brouk narazil na hořák lampy a sklouzl do nádržky. Toller hleděl vážně na svého otce a snažil se dát najevo vhodnou emoci, ale necítily flitru víc než tupost.

"Nevím, co říct," přiznal nakonec. "Přišlo to tak ... pozdě."

"Později, než si myslíš." Dalacott zvedl pohár vína ke rtům a znovu se zatvářil záhadně. "Měl jsem mnoho důvodů — některé z nich nijak sobecké — abych se k tobě nehlásil, Tollere. Přičítáš mi špatné úmysly?"

"Ne, pane."

"Jsem rád." Dalacott se zvedl. "Už se nikdy nesetkáme, Tollere. Neobejmeš mě ... jen jednou ... jako syn objímá svého otce?"

"Otče." Toller vstal a sevřel pažemi postavu starého muže, rovnou jako meč. Během toho krátkého kontaktu rozpoznal v otcově dechu zvláštní pach nějakého koření. Pohlédl krátce na pohár, čekající na stole, a hlavou mu proběhlo neurčité tušení. Když se znovu posadili, cítil, že ho pálí oči.

Dalacott vypadal klidně, zcela vyrovnaně. "Takže, synu, co budeš dělat? Kolcorron a jeho nový spojenec — pterty — dosáhli slavného vítězství. Vojáci svou práci udělali, a co plánuješ pro budoucnost?"

"Myslím, že mě žádná budoucnost nečeká," odpověděl Toller. "Nastala situace, kdy mě Leddravohr mohl osobně zabít, ale něco se přihodilo, něco, čemu nerozumím. Dostal mě do armády, a já věřím, že měl v úmyslu zařídit, aby Chamtet'ané vykonali práci za něho."

"Víš, je toho hodně, na co musí myslet a co ho připravuje o energii. Musí teď vyrabovat celý kontinent, a to v rámci přípravy výstavby Pradovy migrační flotily. Možná že na tebe zapomněl."

"Já jsem na něho nezapomněl."

"Je to na život a na smrt?"

"Zvykl jsem si na tu myšlenku." Toller si vybavil krvavé stopy na světlé mozaice dlažby, ale ta představa vybledla, zastínily ji výjevy stovek masakrů. "Nyní pochybuji, zda meč něco vyřeší."

"Ulevilo se mi, když jsi to řekl. I když Leddravohr ve skutečnosti migračnímu záměru nepřeje, je pravděpodobně jediným, kdo se dokáže postarat o jeho úspěšné zakončení. Je možné, že budoucnost naší rasy leží v jeho ruce."

"Jsem si této možnosti vědom, otče."

"A rovněž cítíš, že si dokážeš svoje problémy vyřešit sám i bez mých rad." Generál zkrivil rty. "Myslím, že by mě těšilo, kdybys byl poblíž. A co moje původní otázka? Vůbec jsi o své budoucnosti neuvažoval?"

"Rád bych pilotoval loď na Overland," odpověděl Toller, "ale myslím, že to je marná touha."

"Proč? Tvoje rodina přece má vliv."

"Bratr je hlavním poradcem při projektování stratolodí, ale s oblibou u prince Leddravohra je na tom podobně jako já."

"A to pilotování stratolodí, je to skutečně to, po čem toužíš? Skutečně chceš stoupat tisíce mil do nebes? Spoléhat se pouze na balón a několik lan a pár kousků dřeva?"

Tollera otázky překvapily. "Proč ne?"

"Nová doba opravdu rodí nové lidi," usoudil Dalacott polohlasem, spíše pro sebe. Pak znovu ožil. "Teď už musíš jít — napíšu ještě nějaké dopisy. Mám jistý vliv na Leddravohra a poměrně hodně velký na Carranalda, velitele Armádní vzdušné služby. Pokud máš nezbytné schopnosti, budeš stratolodí pilotovat."

"Opět nevím, co říct, otče." Toller se zvedl, ale nechťelo se mu odejít. Co všechno se přihodilo během několika minut! A to, že není schopen odpovědět, ho naplňovalo provinilým pocitem. Jak má říct svému otci sbohem v okamžiku, kdy se s ním setkal?

"Nemusíš nic říkat, synu. Jen věř, že jsem tvou matku miloval a ..." Dalacott náhle umkl, zatvářil se překvapeně a pečlivě si prohlédl vnitřek stanu, jako by měl dojem, že je v něm někdo cizí.

"Není ti dobře," polekal se Toller.

"To nic není. Noc je v této části světa příliš dlouhá a tmavá."

"Snad by sis měl lehnout," řekl Toller a vykročil k němu.

Generál Risdal Dalacott ho zadržel pohledem. "Odejděte, poručíku."

Toller předpisově zasalutoval a opustil stan. Když zavíral záklopkou vchodu, spatřil, že otec již drží pero a začíná psát. Spustil záklopkou a trojúhelník chabého osvětlení — odzrcadlení, prosakujícího oparem pravděpodobnosti, neprožitými životy a nikdy nevyprávěnými příběhy — rychle zmizel. Vykročil do temnoty, pod baldachýn hvězd, a rozplakal se. Prameny hluboko skrytých emocí nakonec přece jen vytryskly a jeho slzy byly o to hojnější, oč později se dostavily.

Kapitola 13

Noc, tak jako vždy, byla dobou pterty.

Marnn Ibbler sloužil v armádě od svých patnácti let a vypěstoval si — stejně jako mnoho jiných dlouhosloužících vojáků — skvělý osobní poplachový smysl, který ho varoval, vždy když se nablízku ocitla nějaká koule. Jen zřídka si byl vědom, že smysl je v činnosti, avšak po celou dobu měl přehled o svém bezprostředním okolí, a dokonce i tehdy, když byl vyčerpan nebo opilý, vycítil — snad instinktivně — že se nablízku pohybují pterty.

Právě on se stal prvním, kdo zaznamenal další změny v povaze a chování odvěkého nepřítele.

Měl noční hlídku ve velkém základním táboře u Tromphu v jižním Middacu. Služba nebyla náročná. Když Kolcorron vpadl do Chamtetu, v zázemí zůstalo jen několik pomocných jednotek. Základna se nacházela poblíž bezpečného srdce říše, a nikdo, snad jen blázen, by se neodvážil v noci ven.

Ibbler stál se dvěma mladými vojáky, kteří si stále a trpce stěžovali na stravu a na peníze. V duchu s nimi souhlasil — nevzpomínal si, že by někdy dřív byly přiděly tak skrovné a těžko stravitelné — ale každou jejich stížnost, jak to staří vojáci dělávají, vytrvale přebíjel drsným zážitkem z dřívějších tažení. Stáli blízko vnitřní bariéry, za níž se nacházela třicetimetrová nárazníková zóna a vnější zástěna, a řídkou síťovinou viděli úrodné roviny Middacu, táhnoucí se k západnímu horizontu a osvětlené dorůstajícím Overlandem.

V soumraku za sítěmi se nemělo nic pohybovat — nepočítaje téměř stále padající létavice — a proto když vnímavý

Ibblér postřehl nepatrný posun stínu na stínu, ihned pochopil, že je to pterta. O tom, co spatřil, se společníkům ani nezmínil — dvojí bariéra jim poskytovala bezpečí — a pokračoval v hovoru, ale část své pozornosti věnoval něčemu jinému.

O něco později upozoroval další ptertu, pak třetí, a během minuty napočítal osm koulí, formujících se do roje. Koule pluly v mírném severozápadním vánku a zmizely mu z dohledu v místě, v určité vzdálenosti napravo, kde vertikální lana sítí vytvářela zdánlivou strukturu husté tkaniny.

Ibblér, ostražitý, ale dosud neznepokojený čekal, až pterty znovu uvidí. Po nárazu na vnější zástěnu si, poslušně diktátu vánku, budou hledat cestu podél bariéry, a když nenaleznou žádnou kořist, vzdají se a odletí směrem k jihozápadnímu pobřeží a Otollanskému moři.

Tentokrát se však chovaly nevyzpytatelně.

Uplynuly minuty, a koule dosud nespátřil, ale mladí Ibblérovi společníci si povšimli, že se vyhýbá jejich rozhovoru. Pobavilo je, když jim vysvětlil, o čem přemýšlí, a dospěli k závěru, že pterty — pokud neexistovaly jen v Ibblérově fantazii — zřejmě narazily na stoupavý vzdušný proud a přeletěly nad síťovými střechami tábora. Z obavy, aby ho nepovažovali za starého nervózu, pustil Ibblér celou záležitost z hlavy, ačkoli bylo velmi vzácné, aby pterty vzlétly, když se ocitly v blízkosti člověka.

Následujícího rána našli pět mrtvých kopáčů, kteří ve své ubikaci zemřeli na ptertakózu. Voják, který se náhodou dostal do jejich blízkosti, zemřel také, stejně jako dva další, k nimž v panice přiběhl, než se uplatnil duch výcviku a všechny podezřelé z nákazy poslali lučištníci na jasnou cestu.

Byl to Ibblér, který si povšiml, že se ubikace nachází poblíž místa, kde předešlé noci upozoroval pterty, a navíc po větru. Sdělil to velícímu důstojníkovi a vyslovil domněnku, že pterty zničily samy sebe nárazem na vnější bariéru, celý roj současně, a tak vznikl oblak toxického prachu, natolik koncentrovaný, že působil i za standardním třicetimetrovým bezpečným pásmem. Jeho slova byla přijata se značnou skepsí, ale během několika dní se takový jev skutečně vyskytl na celé řadě míst.

Žádný z následujících výskytů takového útoku nebyl zvládnut tak dobře jako v Tromphe, a než si správní orgány uvědomily, že válka mezi lidem Kolcorronu a ptertami vstoupila do nové fáze, zemřely stovky lidí.

Důsledky pocítilo obyvatelstvo dvojím způsobem. Nárazníkové zóny se zvětšily na dvojnásobek, ale již se na ně nedalo spolehnout. Velké obavy vzbuzoval mírný vánek, který mohl nést chuchvalce neviditelného toxinu do velké vzdálenosti, než koncentrace poklesla pod účinnou úroveň. Avšak i za proměnlivého, nárazového větru mohl dostatečně velký roj ptert vztáhnout chladnou ruku smrti na spící dítě, a ráno již mohla být postižena celá rodina nebo skupinová domácnost.

Druhým faktorem, který urychlil pokles populace, se stalo prudké snížení zemědělské produkce. Oblasti, dosud jen pociťující nedostatek potravin, zasáhl nyní hladomor. Tradiční systém průběžné sklizně se obrátil proti Kolcorroňanům, kterým nyní scházely zkušenosti s dlouhodobým skladováním obilí a jiných jedlých plodin. V improvizovaných, narychlo zbudovaných sýpkách skrovné zásoby potravin buď shnily, nebo se staly nepoživatelnými, a nemoci, nesouvisející s ptertami, si vybíraly svou daň na lidských životech.

Práce na přepravě obrovského množství palivových krystalů z Chamtetu do Ro-Atabri pokračovaly i za zhoršující se krize, ale ani vojenské organizace nevyvázly bez úrazu. Pět armád zůstalo v Chamtetu — nebyl jim povolen přesun do Kolcorronu a domovských provincií, ale dostaly rozkaz trvale se usadit v Zemi dlouhých dní, kam se pterty, jako by pociťovaly jejich zranitelnost, slétaly ve stále větším počtu. Pouze ty jednotky, které se podílely na těžení brakových pralesů a dopravě zelených a purpurových krystalů, zůstávaly pod ochranným deštníkem Leddravohrova nejvyššího velení.

A samotný princ Leddravohr se změnil.

Zpočátku přijal odpovědnost za stěhování na Overland téměř výhradně z loajality vůči svému otci a zdržel se výhrad, protože dostal příležitost vést totální válku proti Chamtetu. Po celou dobu, kdy se připravoval na stavbu flotily stratolodí, choval hluboko v nitru víru, že toto příšerné dobrodružství se nikdy neuskuteční, že se nalezne méně radikální řešení problému Kolcorronu, takové, které bude více v souladu s ustálenou strukturou dějin lidí.

Ale nade vše jiné byl realistou, člověkem, který chápal životně důležitý význam rovnováhy mezi ambicemi a schopnostmi, a když vytyčil nevyhnutelný výsledek války proti ptertám, změnil názor.

Stěhování na Overland se nyní stalo součástí jeho vlastní budoucnosti, a lidé kolem něho vycítili jeho nový postoj a pochopili, že nepřipustí, aby se stěhování postavilo cokoli do cesty.

Kapitola 14

"Ze všech dnů právě dneska!" zvolal plukovník Kartkang. "Předpokládám, že víte o tom, že start je stanoven na desátou hodinu."

Na člena vojenské kasty měl subtilní postavu, jeho obličej byl kulatý a ústa tak široká, že mezi všemi jeho drobnými zuby bylo zřetelně vidět mezírky. Talent pro administrativu a oko, jemuž neunikl žádný detail, ho vynesly do funkce velitele Zkušební vzdušné eskadry, a nyní se mu nijak nelíbila představa, že má dovolit zkušebnímu pilotovi opustit základnu krátce před nejdůležitějším zkušebním letem projektu.

"Do té doby budu dávno zpátky, pane," odporoval Toller. "Víte, že si v takové věci nedovolím sebemň riskovat."

"Ano, ale ... víte, že se princ Leddravohr chce vzletu zúčastnit osobně?"

"O důvod víc, abych byl zpátky včas, pane. Nebudu přece riskovat obvinění z velezrady."

Kartkang, dosud neuklidněný, urovnával svazek papírů na stole. "Znamenal pro vás lord Glo hodně?"

"Byl jsem připraven nasadit život v jeho službách."

"V tom případě byste mu měl vzdát poslední hold," usoudil Kartkang. "Ale nezapomeňte na prince!"

"Děkuji, pane." Toller zasalutoval a opustil kancelář. V jeho myšlenkách sváděly boj protichůdné emoce. Krutou ironií osudu, téměř důkazem, že existuje zlomyslné božstvo, se zdála být skutečnost, že lord Glo má být pohřben v den, kdy se stratolod' chystala dokázat, že let na Overland je schůdný. Ten projekt se zrodil v Gloově hlavě a vynesl mu nejdříve posměch a hanbu, pak potupný odchod do výslužby, a když se mu konečně mohlo dostat zadosti učinění, zradilo ho neduživé tělo. V prostorách Velkého paláce nebude žádná brichatá socha, a bylo pochybné, zda si na Gloovo jméno někdy vzpomene národ, kterému pomohl usadit se na novém světě. Všechno mělo být úplně jinak.

Vidina migrační flotily, přistávající na Overlandu, v něm opět vyvolala vlnu vzrušení, jaké pociťoval mnoho dní. Zcela ho ovládla monomanie a veškeré úsilí zasvětil tomu, aby ho vybrali pro první let, až si přestal uvědomovat, jak úžasná skutečnost to je. Stal se tak netrpělivým, že se mu čas přímo vlekl, a začal podvědomě věřit tomu, že jeho cíl zůstane navždy před ním, nedosažitelný jako přelud. A teď se — náhle a překvapivě — střetla přítomnost s budoucností. Čas velké cesty byl na dosah ruky a během něho se bude muset naučit mnohému, a ne všechno se bude týkat technických otázek meziplanetárního letu.

Opustil administrativní komplex ZVE a po dřevěných schodech vystoupil na povrch roviny, která se prostírala na sever od Ro-Atabri až k podhůří Slaskitanských hor. Vyžádal si od stájníka modrorožce a vydal se na tříkilometrovou jízdu na Zelenou horu. Lakované plátno, kryjící tunelovitou cestu, planulo v sluneční záři prvořadně a obklopovalo ho rozptýleným, nažloutlým světlem. Vzduch v tunelu byl teplý, vlhký a prosycený pachem živočišného trusu. Dopravní ruch směřoval většinou ven z města, ploché dvoukolové káry vozily gondolové díly a černé brakové válce.

Toller dorazil ve slušném čase k východní křižovatce, kde odbočil do chodby, vedoucí na Zelenou horu, a záhy se ocitl v předměstské oblasti, chráněné staršími bariérami. Když projel kolem opuštěných příbytků na nechráněné straně pahorku, konečně dospěl k soukromému hřbitůvku, sousedícímu se sloupovitým západním křídlem Gloovy rezidence. Několik skupin smutečních hostů tam již bylo, mezi nimi spatřil i bratra a štíhlou, v šedi oděnou postavu Gesally Maraquinové. Viděl ji poprvé od oné noci, kdy ji více než před rokem zneužil Leddravohr, a stáhlo se mu srdce, když si uvědomil, že neví, jak se má k ní chovat.

Sesedl, urovnal si vyšívanou modrou kazajku kapitána stratolodě a vykročil k bratrovi a jeho ženě, dosud podivně nervózní a nesvůj. Když Lain upozoroval, že se blíží, věnoval mu vážný úsměv, vyjadřující rodinnou pýchu, otupenou nedůvěrou, jaký v poslední době nasazoval, když se setkali na technických poradách. Toller měl radost, z toho, že bratra překvapil a že na něho udělal dojem tvrdohlavostí, s jakou útočil na každou překážku, včetně problémů se čtením, která se mu stavěla do cesty k cíli stát se pilotem stratolodě.

"Je to smutný den," řekl Lainovi.

Gesalla, která nepostřehla jeho příchod, se rychle otočila a zvedla ruku k hrdlu. Nepozdravil ji slovy, jen zdvořile pokynul hlavou a ponechal na ní, zda převezme iniciativu v hovoru. Odpověděla mu rovněž úklonou, mlčky, ale beze stopy po dřívější antipatii, a to ho poněkud uklidnilo. Když ji viděl naposledy, měla tvář poznamenanou obtížením z těhotenství, ale teď byl její obličej plnější a narůžovělý. Vypadala mladší než tehdy a pohled na ni ho velmi potěšil. Uvědomil si, že se na něho Lain upřeně dívá a poznamenal:

"Proč nebylo Gloovi dopřáno více času?"

Lain pokrčil rameny. Od člověka, který byl lordu Filozofovi tak blízký, to bylo neočekávaně lhostejné gesto. "Máš již vzlet potvrzen?"

"Ano. Na desátou hodinu."

"To vím. Chci říct, jestli skutečně letíš ty."

"Ovšem!" Toller vzhledl k síťované obloze na perlet'ový ranní srpek Overlandu. "Už se nemohu dočkat, až budu zlézat Gloovy neviditelné hory."

Gesalla se zatvářila obveseleně, jeho slova ji zaujala. "Co tím chceš říct?"

"Vím, že vzduch mezi oběma světy s narůstající výškou řídne," odpověděl Toller. "Stupeň řidnutí byl změřen vypouštěním plynových balónů a pozorováním, jak se rozpínají, pomocí kalibrovaných dalekohledů. To však bude třeba potvrdit při zkušebním letu, ale věříme, že i uprostřed dráhy bude dost vzduchu, aby se dalo přežít."

"Slyšte, co nám sděluje novopečený expert," pronesl Lain ironicky.

"Měl jsem ty nejlepší učitele," odpověděl Toller nedotčeně a obrátil se ke Gesalle. "Lord Glo říkal, že let je srovnatelný s výstupem na vrchol jedné neviditelné hory a sestupem z jině."

"Nikdy jsem ho nepovažovala za básníka," řekla Gesalla.

"Je mnoho věcí, za které nikdy nesklidí uznání."

"Ano — třeba za to, že vzal k sobě tvoji stupňovou manželku, když sis odešel hrát na vojáka," vmísil se Lain. "Co se s ní vlastně stalo?"

Toller na něj chvíli mlčky hleděl. Zlomyslnost narážky ho překvapila a rozesmutněla. Stejnou otázku mu Lain položil už dřív, a nyní, jak se zdálo, zavedl hovor na Feru jen proto, že to byl Gesallin citlivý bod. Nežárlil snad Lain na svého bratříčka, který si vydobyl místo ve zkušebním letu, největším vědeckém experimentu epochy?

"Feru brzy omrzel život u Gloa, vrátila se do města," odpověděl. "Snad se jí daří dobře — aspoň v to doufám — ale nesnažil jsem se ji hledat. Proč se ptáš?"

"Hmmm ... Z pouhé zvědavosti."

"Dejme tomu, ale jestli tvoje zvědavost sahá až ke službě v armádě, ujist'uji tě, že slovo hra ji naprosto nevystihuje. Já ..."

"Buďte zticha, vy dva," řekla Gesalla a položila každému z nich ruku na paži. "Obřad začíná."

Toller umklk za přílivu nového zmatení emocí, když se od rezidence blížil pohřební průvod. Glo ve své závěti stanovil, že chce mít co nejkratší a nejjednodušší ceremoniál, jaký je pro kolcorronského aristokrata přípustný. Pohřební průvod sestával pouze z lorda preláta Babountara, následovaného čtyřmi černě oděnými biskupy, kteří nesli válcovité pouzdro

z bílé sádry, do něhož bylo uloženo Gloovo tělo. Babountar šel s hlavou vytrčenou dopředu, černé roucho mu viselo z kostnaté postavy, a připomínal havrana, když se zvolna blížil ke kruhové jámě, vyvrtné do skalního podloží hřbitova. Zanoval krátkou modlitbu, v níž odevzdával nepotřebnou schránku lorda Gloa mateřskému lůnu planety, aby ji znovu vstřebalo, a žádal, aby jeho duchu byla poskytnuta bezpečná cesta na Overland, příznivé znovuzrození a dlouhý a zdárný život na sesterském světě.

Toller pozoroval, jak spouštějí válec do jámy a jak jámu zalévají cementem, proudícím ze zdobené urny, a trápil se pocitem viny. Přál si cítit hluboký zármutek a žal z toho, že se navždy loučí s Gloem, ale jeho neposlušné vědomí zcela ovládla skutečnost, že Gesalla, která se ho dosud nikdy ani nedotkla, nechala ruku na jeho paži. Znamená to změnu v jejím postoji vůči němu, nebo jen bezvýznamnou reakci na nějakou komplikaci ve vztahu mezi ní a Lainem, který se k němu pro změnu chová podivně? A na pozadí toho všeho podvědomě, ale silně cítil vzrušení ze skutečnosti, že brzy vystoupí tak vysoko do modré kopule nebes, až ho nebude ani nejsilnějšími dalekohledy vidět.

Proto se mu ulevilo, když krátký ceremoniál dospěl k závěru a skupiny smutečních hostů — většinou pokrevních příbuzných — se začaly rozcházet.

"Musím se teď vrátit na základnu," řekl. "Je toho ještě spousta, co ..." Nedokončil větu, neboť si povšiml, že lord prelát se oddělil od svého doprovodu a zamířil k nim.

Myslel si, že Balountar má něco k projednání s Lainem, a diskrétně ustoupil. Překvapilo ho, když Babountar přistoupil k němu a klepl ho nesevřenými prsty do hrudi — v přivřených očích měl dychtivost a zlobu.

"Nezapomněl jsem na tebe, Maraquine!" vyrazil ze sebe. "Ty jsi ten, kdo na mě vztáhl ruku v Duhové síni před očima krále." Klepl Tolleru znovu, nepochybně se snažil, aby jeho počínání vyznělo jako urážka.

"Takže jsme si teď vyrovnáni," řekl Toller klidně, "a mohu pro vás něco udělat, můj pane?"

"Ano. Zbav se té uniformy — uráží církev všeobecně a mě obzvlášť."

"A co vás na ní uráží?"

"Všechno! Ta barva symbolizuje nebesa, že? Zdůrazňuje váš záměr zneuctit vysokou stezku, že? I když tato hříšná touha bude zmařena, Maraquine, ty modré hadry urážejí každého správně uvažujícího občana této země."

"Nosím tuto uniformu ve službách Kolcorronu, pane. Všechny výhrady, které proti ní máte, byste měl adresovat přímo králi. Nebo princům Leddravohrovi."

"Pchá!" Balountar na něj chvíli záštiplně hleděl a jeho tvář vyjadřovala vztek ze zklamaného očekávání. "To ti neprojde, víš? I když se lidé, co jsou protřelí a vychytralí, jako ty a tvůj bratr, obrátí k církvi zády, poznají ke své škodě, že lid stojí na naší straně. Uvidíš! Takové rouhání, takové zlo trestu neujde." Otočil se a odkráčel k bráně hřbitova, kde čekali čtyři biskupové.

Toller se díval, jak se vzdaluje, a pak se obrátil k ostatním se zvednutým obočím. "Lord prelát se netváří zrovna šťastně."

"Bývaly doby, kdy bys mu za to, co udělal, zlomil ruku." Lain napodobil Balountarův pohyb a klepl prsty Tollerovi na hrud. "Už tak snadno nevidíš červeně?"

"Řekněme, že jsem viděl až příliš mnoho krve."

"Jo, tak. Jak jsem mohl zapomenout?" V Lainově hlase zazněl zcela neklamně výsměch. "To je tvá nová role, že? Člověka, který si přihnul z číše zkušenosti."

"Laine, vůbec netuším, co jsem udělal, že jsi na mě zlý, ale i když mě to rmoutí, nemám teď čas se o tom bavit." Kývl hlavou bratrovi a uklonil se Gesalle, která se znepokojeně dívala z jednoho na druhého. Udělal první krok, když Lain, s očima zvlhlými slzami, náhle rozpráhl paže a přitáhl ho i Gesallu k sobě.

"Nedělej tam nahoře žádné riskantní blbiny, bratříčku," zašeptal. "Je tvou povinností vůči rodině vrátit se bezpečně zpátky, abychom mohli letět na Overland společně, až nastane čas stěhování. Nemohu svěřit Gesallu nikomu jinému než tomu nejlepšímu pilotovi, rozumíš?"

Toller přikývl, ale nesnažil se odpovědět. Dotyk Gesallina štíhlého těla v něm nevyvolával — a ani nesměl vyvolávat — žádné sexuální vzrušení, ale byl příjemný a povzbudivý, a beze stopy smazal všechnu dřívější nevraživost a averzi. A když se posléze vymanol, cítil se uvolněný a silný a věděl, že mu již nic nebrání v tom, aby spěchal k jinému světu.

Kapitola 15

"Máme solarografické zprávy z výšky až padesáti mil," oznámil Vato Armduran, hlavní inženýr ZVE. "Pozorovatelé hlásí velmi nízkou aktivitu ptěr — po této stránce je to v pořádku — avšak rychlost větru je větší, než bych si přál." "Budeme-li čekat na ideální podmínky, nevzlétneme nikdy."

Toller si zastínil oči před sluncem a pátral po modro-bílé kopuli oblohy. Trsy vysokých oblaků ztlumily jasnější hvězdy, aniž je zatemnily, a široký srpek osvětleného kotouče Overlandu ohlašoval polovinu prvdne.

"To je sice fakt, ale až se dostanete nad ohrazení, budete mít potíže s falešným tahem. Dávejte si na to pozor."

Toller se zašklebil: "Není trochu pozdě na lekce z aeronautiky?"

"Vám se to mluví — ale já to budu, koho zavolají k odpovědnosti, jestliže se zabijete," poznamenal Armduran suše. Měl ježaté vlasy, rozplácý nos a čelo poznamenané jizvou po ráně mečem, která mu dodávala vzezření vysloužilého vojáka, ale pro svoje vrozené inženýrské schopnosti byl jmenován do funkce přímo princem Chakkellem. Toller ho měl rád pro jeho uštěpačný humor a také proto, že se nechoval povýšenecky vůči méně nadaným podřízeným.

"Už kvůli vám se budu snažit nezabít," musel Toller zvednout hlas, aby překřičel hluk v ohrazení. Nafukovací četa horlivě roztáčela velký ventilátor, jehož ozubená kola a dřevěné listy vydávaly nepřetržitý klapot, když vhněl neohřátý vzduch do balónu stratolodě, ležící na zemi po větru od gondoly. Uvnitř obalu se postupně vytvářela dutina, do níž později vhněný horký plyn z hořáku se nedostane, jako takový, přímo do styku s lehkou tkaninou. Tento postup byl zvolen proto, aby se tkanina nepropálila, zejména u spodního dílu kolem otvoru balónu. Dohlížitelé dávali křikem

povely těm, co drželi okraje postupně se nafukujícího balónu a vyhazovali kotvící lana.

Čtvercová gondola o rozměru běžné místnosti ležela na boku, vybavena na let. Kromě potravin, nápojů a paliva tam byly pytle s pískem, váhově odpovídající šestnácti lidem, což včetně váhy zkušební posádky zhruba odpovídalo limitu nosnosti lodě. Tři muži, kteří měli letět s Tollerem, stáli vedle gondoly, připraveni skočit na povel na palubu. Toller věděl, že vzlet musí začít během několika minut, a emocionální zmatek, vyvolaný Lainem a Gesallou a Gloovým pohřbem, se zvolna nořil do hlubin podvědomí. V duchu již cestoval ledově modrým neznámým jako stěhující se duše a jeho starosti už nebyly starostmi obyčejného smrtelníka, připoutaného k Landu.

Poblíž se ozvaly údery kopyt, a když se otočil, spatřil prince Leddravohra, který přijížděl, následován kočárem, v němž seděl Chakkell, jeho manželka Daseene a jejich tři děti. Leddravohr se oblékl jako na vojenskou přehlídku. Měl na sobě bílý kyrys, po boku nepostradatelný meč a v pochvě na levém předloktí dlouhý vrhací nůž. Sesedl ze svého vysokého modrorožce, rozhlédl se kolem sebe, aby si pozorně povšiml všeho, co se v okolí děje, a rázně zamířil k Tollerovi a Armduranovi.

Toller ho po celou dobu své služby v armádě neviděl a po návratu do Ro-Atabri jen zdálky, a nyní si povšiml, že princ má svoje lesklé, černé vlasy na spáncích prošedivělé. Také poněkud přibral, ale nadbytečný tuk se rozložil stejnoměrně po celém těle, takže jen nepatrně ztlumil kresbu svalů a jeho obličej sochy ještě vyhladil. Když se přiblížil, Toller a Armduran zasalutovali.

Leddravohr v odpověď přikývl. "Nu, Maraquine, od našeho posledního setkání se z vás stala významná osoba. Věřím, že díky tomu se vám žije snadněji."

"Nepovažuji se za nic významného, princí," odpověděl Toller neutrálním hlasem a snažil se odhadnout Leddravohrův postoj.

"Ale jste! První člověk, který povede loď na Overland! To je velká pocta, Maraquine, a vy jste si ji zasloužil. Víte, vyskytli se tací, kterým se zdálo, že jste na ten úkol příliš mladý a nezkušený, že by jím měl být pověřen důstojník, který má za sebou dlouhé působení v Armádní vzdušné službě, ale takový názor jsem odmítl. Ve výcviku jste dosáhl nejlepších výsledků, netrpíte návyky rutinních kapitánů vzducholodí a odvahu vám nelze upřít — proto jsem nařídil, abyste dostal velení při zkušebním letu. Co vy na to?"

"Jsem vám hluboce vděčný, princí."

"O vděčnost nestojím." Leddravohrovou tváří přeletěl ten starý úsměv, ten, který nemá s přátelstvím nic společného, ale ihned zmizel. "Je jen spravedlivé, že sklízíte plody svého úsilí."

Toller rázem pochopil, že se nic nezměnilo, že Leddravohr je pro něho nepřítelem na život a na smrt, který nikdy nezapomněl a nikdy neodpustil. Nevěděl, proč se princ posledním rokem držel zpátky, ale nepochyboval, že dosud prahne po jeho životě. Doufá, že let nebude úspěšný. Věří, že mě posílá na smrt!

Náhle intuitivně pochopil, co se princovi odehrává v hlavě. Když se důkladně zamyslel nad tím, co vůči princí cítí, nenalezl nic než chladnou lhostejnost — a snad určitý, rodící se soucit. S tvorem tak beznadějně uvězněným v negativních emocích, koupajícím se a tonoucím v zášti.

"Přesto jsem velmi vděčný," dodal a vychutnával soukromou dvojsmyslnost svých slov. Obával se okamžiku, kdy se znovu setká s Leddravohrem, a když ten okamžik nastal, potvrdil si, že překonal své staré já, opravdově a jednou provždy. Od nynějška se bude cítit vysoko povznesen nad Leddravohrem a jemu podobným, tak vysoko, jak se jeho stratonův zanedlouho vznese nad kontinenty a oceány Landu, a měl z toho opravdovou radost.

Leddravohr si ho chvíli zkoumavě prohlížel, pak obrátil svou pozornost na loď. Nafukovací četa pokročila ve své práci do další fáze — teď zvedala balón na čtyři akcelerační vzpěry, které byly řešeny zásadně jinak než u lodě pro běžný let. Balón, teď již ze třech čtvrtin naplněný, visel propadlé mezi vzpěrami jako obrovský leviatan, zbavený zázemí svého přirozeného prostředí. Obal z lakovaného plátna se slabě třepotal v mírných vzdušných proudech, procházejících otvory ve stěnách ohrazení.

"Jestli se nemýlím," řekl Leddravohr, "je čas, abyste nastoupil do lodě, Maraquine."

Toller mu zasalutoval, stiskl Armduranovi rameno a rozběhl se ke gondole. Na jeho pokyn naskočil na palubu Zavotle, druhý pilot a kronikář letu, a ihned po něm mechanik Rillomyner a subtilní montér Flenn. Toller nastoupil po nich a zaujal místo u hořáku. Gondola dosud ležela na boku, a proto musel obsluhovat hořák vleže, opřen zády o rákosovou přepážku.

Hlavní část hořáku byla vyrobena z kmene velmi mladé braky. Na levé straně vypuklého základu byla malá násypka, naplněná pikonem, a ventil, který pod tlakem dávkoval krystaly do spalovací komory. Podobné zařízení na protější straně zajišťovalo přívod halvellu. Oba ventily se ovládaly jedinou pákou. Kanálek u pravého ventilu byl o něco širší, což automaticky zajišťovalo větší podíl halvellu ve směsi, výhodný pro udržování nepřerušovaného chodu.

Toller ručně nahustil vzduchovou nádrž a dal dozorcům nafukovací čety znamení, že je připraven spustit hořák. Náhle hluk utichl, když se ventilátor přestal otáčet, a četa odtáhla těžkopádně zařízení.

Toller posunul páku dopředu, ale ihned ji vrátil. Ozval se syčivý řev, když se palivové krystaly smíchaly a vyslaly do zejícího otvoru balónu zášleh horkého miglignového plynu. Spokojen s činností hořáku, provedl celou sérii zášlehů, ale krátkých, aby nepoškodil tkaninu balónu — a velký obal se začal roztahovat a zvedat nad povrch. A když se postupně zvedl do svislé polohy, obsluha, držící vrchlíková lana, přistoupila ke gondole a přivázala lana k jejímu výztužnému rámu, zatímco jiní ji otáčeli, dokud se nedostala do normální polohy. Loď byla teď připravena k letu a přidržovala ji pouze hlavní kotva.

Pamětliv Armduranova upozornění na falešný tah, prodloužil Toller zášlehy hořáku na plnou minutu. Horký plyn vyháněl stále víc chladného vzduchu otvorem balónu a loď se začala vzpínat. Posléze, aniž si uvědomil význam toho okamžiku, protože byl zaujat svou činností, uvolnil kotevní lano a loď se zvedla nad zem.

Loď se vznesla rychle, ale když se zakřivený vrchlík balónu dostal do vzduchového proudu nad ohradní stěnou, zmizel

tak silný tah, že zrychlila v pouti k obloze, až Rilbomyner zalapal po dechu. Tollera to nevyvedlo z míry — vypustil z hořáku dlouhý zášleh. Za několik sekund se dostali do vzduchového proudu a pluli s ním, a když se rychlost proudění nad vrchlíkem výrazně snížila, přestal působit i falešný tah. Pod počátečním nárazem větru se tkanina balónu promáčkla a část plynu unikla otvorem, a loď unášená k východu rychlostí asi deseti mil za hodinu, ztrácela výšku. Rychlost to nebyla velká v porovnání s tím, co dosahují jiné dopravní prostředky, loď však byla určena pro vertikální let, a kdyby narazila kdekoli na zem, znamenalo by to v této fázi katastrofu.

Toller bojoval s nežádoucím vstupem prodlouženými zášlehy. Po několik dramatických okamžiků směřovala gondola přímo k vílovnikovému stromořadí na východním okraji letiště, jako by ji přitahoval magnet, pak se ale začal znovu uplatňovat vztlak balónu. Země se začala pomalu propadat, a Toller mohl nechat hořák odpočívat. Pohlédl dolů na ohrady, z nichž některé se ještě stavěly, a rozpoznal mezi stovkami přihlížejících Leddavohrův bílý kyrys. V té chvíli mu připadalo, že princ už náleží jeho minulosti a že se jeho psychologický význam scvrkává jako jeho postava pod ním. "Nechcete to zaznamenat?" zeptal se Toller Ilvena Zavotla. "Zdá se, že maximální rychlost větru pro vzlet při plném zatížení je kolem deseti mil za hodinu. A ty stromy musí pryč."

Zavotle krátce vzhlédl od proutěného stolku na svém stanovišti. "Už to píšu, kapitáne." Byl to mladík s úzkou hlavou, malýma, ohnutýma ušima a neustále zamračeným výrazem, ale nervózní a nevrlý jako stařec, i když měl za sebou několik cvičných letů.

Toller zkontroloval pohledem čtvercovou gondolu a zjistil, že je vše v pořádku. Mechanik Rillomyner se položil na pytle s pískem v jedné z kajut pro cestující, vypadal pobledle a nepochybně se litoval. Ree Flenn, montér, seděl na zábradlí gondoly jako živočich, žijící na stromech, a pilně dotahoval lano na jedné z volně visících akceleračních vzpěr. Tollerovi se sevřel strachem žaludek, když uviděl, že se Flenn nepřivázal zajišťovacím provazem k zábradlí.

"Co si myslíte, že děláte, Flenne?" zvolal. "Ihned se přivážete!"

"Takhle se mi pracuje líp, kapitáne." Na Flennově tváři s korálkovými očima a knoflíkovitým nosem se objevil úšklebek. "Nemám strach z výšky."

"Chcete snad zažít něco, z čeho jde strach?" zeptal se Toller mírně, téměř zdvořile, avšak Flenn se okamžitě zatvářil vážně a připoutal se k zábradlí. Toller se otočil, aby skryl své pobavení. Flenn těžil z toho, že má trpasličí postavu a komický zjev, a porušoval kázeň způsobem, jaký by někomu jinému vynesl fyzicky trest, ale svou práci dokonale ovládal, a Toller byl rád, že se letu účastní. Svým vlastním založením sympatizoval s rebely a nespokojenci.

Loď vytrvale stoupala nad západním předměstím Ro-Atabri. Důvěrně známé rysy města rozostřoval a tlumil koberec z protiptertových zástěn, které se nad ním rozprostíraly jako nitkovitá plíseň, ale pohled na Arleskou zátoku a Záliv zůstal takový, jaký si Toller pamatoval z leteckých výletů v dětství. Jejich nostalgická modř přecházela blízko horizontu do purpurového oparu, nad nímž bylo vidět, ztlumeno slunečním světlem, devět hvězd Stromu.

Když pohlédl k zemi, viděl Palác na jižním břehu Borannu a říkal si, zdav této chvíli je král Prad u okna a vzhlíží na křehkou konstrukci z látky a dřeva, která představuje jeho sázku na potomstvo.

Od chvíle, kdy předal svému synovi absolutní moc, žil v ústraní. Někteří říkali, že se mu zhoršilo zdraví, a jiní, že nemá náladu na to, aby se plížil jako plaché zvíře zakrytými ulicemi svého hlavního města.

Shlížel na celou tu spleť pestrobarevnou scénu pod sebou a překvapilo ho, že nemá žádné zvláštní pocity. Asi přetřhal pouta s minulostí hned po prvním kroku na pět tisíc mil dlouhé cestě na Overland. Jestli se při příštím letu opravdu dostane na sesterskou planetu a začne tam nový život, to je záležitostí budoucnosti — jeho přítomnost je spojena s miniaturním světem stratolodě. Mikrokosmos gondoly, dlouhý jen čtyři kroky na každé straně, se na více než dvacet dní stane jeho vesmírem, a nebude mít žádné další starosti ...

Toller přestal meditovat, když si povšiml, že na pozadí bílých mraků, v určité vzdálenosti na severozápad, se vznáší nafialovělá tečka.

"Vstaňte, Rillomyner!" zvolal. "Nastal čas, abyste si začal zasloužovat svůj plat."

Mechanik vstal a vyšel z kajuty pro cestující. "Promiňte, kapitáne — to, jak jsme vystartovali, mi něco provedlo s vnitřností."

"Běžte k balónu, jestli nechcete doopravdy onemocnět. Možná dostaneme brzy návštěvníka."

Rillomyner zaklel a odkymácel se k nejbližšímu dělu. Zavotle a Flenn ho bez rozkazu následovali. Na každé straně gondoly byla namontována dvě protiptertová děla s hlavními z tenkých plátů braky, spojených skleněnými kordy a pryskyřicí do tvaru válce. Pod každým z nich byl zásobník, obsahující skleněné výbušné kapsle a zásobu projektilů nejnovějšího typu — otočně spojených dřevěných prutů, které se za letu radiálně rozevírají. Vyžadovaly větší přesnost při zaměření než staré rozptylové zbraně, ale na druhé straně měly delší dostřel.

Toller zůstal na pilotním stanovišti a občasnými zášlehy do balónu udržoval rychlost stoupání. Osamělá pterta ho příliš neznepokojovala a upozornil na ni jen proto, aby vyburcoval Rillomynera. Pokud věděl, pterty mohly překonat velké vzdálenosti jen pomocí vzdušných proudů, a samy se pohybovaly vodorovně, jen když útočily na svou kořist.

Z čeho čerpají sílu k pohybu na posledních několika metrech, zůstávalo záhadou, ale podle jedné teorie začíná u pterty již v této fázi sebezničení tím, že na odvráceném konci od oběti vznikne v ní malý otvor, a unikání vnitřního plynu žene kouli do smrtící vzdálenosti, než se rozloží celá její struktura a uvolní se nálož jedovatého prachu. Průběh procesu ovšem zůstal v oblasti dohadů, protože studovat pterty zblízka není možné.

Její koule se nacházela asi čtyři sta metrů od lode a pravděpodobně v této vzdálenosti zůstane, protože se stejně jako oni nacházela ve stejném vzdušném proudu. Toller však věděl, že pterty dobře ovládají pohyb ve svislém směru. Pozorování kalibrovanými dalekohledy ukázala, že pterty mohou regulovat výšku změnou své velikosti, tedy změnou hustoty, a Toller měl zájem provést dvojí experiment, který by mohl mít velký význam pro migrační flotilu.

"Mějte kouli neustále na očích," řekl Zavotlemu. "Zdá se, že se snaží držet s námi krok, a je-li tomu tak, pak to dokazuje, že i na tuto vzdálenost cítí naši přítomnost. Rád bych také zjistil, do jaké výšky vzlétne, než toho nechá."

"Ano, kapitáne." Zavotle pozvedl dalekohled a posadil se tak, aby ptertu pozoroval.

Toller se rozhlédl po svém omezeném panství a snažil se představit si, o kolik se prostor zmenší, až bude na palubě dvacet lidí. Cestující budou ubytováni ve dvou úzkých kajutách, nacházejících se, kvůli rovnováze, na protilehlých koncích gondoly a ohraničených přepážkami do výše hrudi. Do každé z nich se mohlo umístit asi devět lidí, kteří si nebudou moci pořádně lehnout, ani se pohybovat, a proto tu dlouhou cestu asi nedokončí v dobré fyzické kondici. Jeden roh gondoly patřil kuchyni, po diagonále na opačném konci se nacházela primitivní toaleta, v podstatě jen díra v podlaze, a nějaké sanitární potřeby. Střed paluby zabírala čtyři stanoviště posádky, umístěná kolem hořáku, a hnací tryska. Hodně ze zbývajících prostoru připadalo na zásobníky pikonu a halvellu, které byly rovněž na opačných stranách gondoly, skřínky s potravinami a nápoji a truhlice s rozličným vybavením.

Toller předpokládal, že meziplanetární přelet, jako tolik jiných a slavných historických dobrodružství se uskuteční v bídných podmínkách, že se stane zkouškou fyzické a duševní odolnosti, kterou ne všichni mohou přežít.

V protikladu ke skromným rozměrům gondoly byla horní část stratolodě úžasně prostorná a neobvyklá, jako obrovský, téměř nehmotný tvar. Plátěné dílce obalu byly natřeny na tmavohnědo, aby co nejvíce absorbovaly sluneční teplo a tím vyvolaly dodatečný tah, ale když Toller pohlédl otvorem dovnitř, viděl, že světlo látkou prosvítá.

Švy a vodorovné i svislé vyztužené pásy vypadaly jako geometrická síť z černých čar, která zdůrazňovala obrovské zakřivení balónu. Ta pavučinová kopule z katedrály zrozené z mraků nemohla mít souvislost s ruční prací obyčejných tkalců a krejčích.

Spokojen s tím, že loď je stabilní a stoupá rovnoměrně, vydal Toller pokyn, aby čtyři akcelerační vzpěry byly zataženy a připevněny k rohům gondoly. Flenn to provedl během několika minut, a souprava z balónu a gondoly tak získala vyšší tuhost, nezbytnou k tomu, aby se vyrovnala s nejskromnějšími silami, které na ni budou působit, až se zapnou hnací a vyrovnávací trysky.

Na pilotním stanovišti bylo háčkem přichyceno párací lanko, vybarvení červeně, které běželo napříč celým balónem až k vrchlíku a mohlo se odtrhnout, když bylo nutno rychle vypustit vzduch. Současně, jakožto bezpečnostní zařízení, sloužilo pro hrubý odhad rychlosti vzletu — zplihlo, když vrchlík stlačoval silný vertikální vzdušný proud. Toller položil na lanko prst a odhadl, že stoupají rychlostí kolem dvanácti mil za hodinu, k níž napomáhalo i to, že miglignový plyn je poněkud lehčí než vzduch, i když není horký. Později, až se loď vznese výš, kde gravitace poklesne a vzduch zřídne, zapne trysky a rychlost se téměř zdvojnásobí.

Po třiceti minutách se loď dostala vysoko nad vrchol hory Opelmer a přestala se pohybovat východním směrem. Zahradní provincie Kaji se rozprostírala k jihu a její farmy vypadaly jako zářivá mozaika z pásů o šesti různých odstínech zeleně a žlutě. Na západě leželo Otollanské moře a na východě Mirlgiverský oceán, jejichž zakřivené modré dálavy byly tu a tam zpestřeny bílými skvrnami plachetnic. Výhledu na sever bránilo nahnědlé pohoří Horního Kolcorronu, jehož vrcholky a údolí v perspektivě splývaly. Několik vzducholodí, letících hluboko pod nimi po obchodních trasách, se blýskalo jako droboučké klenoty.

Z výšky necelých šesti mil vypadal Land klidně a až bolestně krásně. Ten poměrně malý počet vzducholodí a plachetnic naznačoval, že krajina, zdánlivě dřímající v laskavém slunečním svitu, je ve skutečnosti bitevním polem, arénou, v níž lidstvo bojovalo na život a na smrt a podleho.

Toller, jak se stalo jeho zvykem, když se pohřížil do myšlenek, nahnátl masivní předmět, který dostal od otce, a začal přejíždět palcem po jeho lesklém povrchu. Říkal si, kolik staletí by za normálních okolností lidé asi čekali, než by se pokusili o let na Overland. A pokusili by se o to vůbec, kdyby neprchali před ptertami?

Myšlenka na starého a nesmířitelného nepřítele ho přiměla, aby se podíval, kde je ta osamělá koule, které si před chvílí povšiml.

Od lodě si udržovala stejný boční odstup, ale — a to bylo významnější — zachovávala si stejnou rychlost výstupu.

Mohl v tom spatřovat důkaz vnímavosti a úmyslu? Jestliže ano, proč si pterty vybraly za cíl své nenávisti právě člověka? A proč jsou všechna jiná stvoření na Landu, s výjimkou sorského gibbona, vůči ptertěmu jedu imunní?

Jako by vycítil, že se Toller právě o kouli zajímá, Zavotle odložil dalekohled a zeptal se: "Nezdá se vám, kapitáne, že se zvětšila?"

Toller uchopil svůj dalekohled a chvíli si tmavě purpurovou kouli prohlížel, zjistil však, že její průsvitnost mu neumožňuje určit její velikost. "Těžko říct."

"Brzy nastane malá noc," poznamenal Zavotle. "Představa, že tohle bude ve tmě někde blízko nás, se mi vůbec nezamlouvá."

"Nemyslím si, že se přiblíží — loď má téměř stejný tvar a bude reagovat na protivítr zhruba stejně."

"Doufám, že máte pravdu," odpověděl Zavotle ponuře.

Rillomyner vzhlédl ze svého místa u děla a prohlásil: "Nejedli jsme už od rána, kapitáne." Byl to mladý, zavalitý muž s nezřízenou chutí na každý kousek i té nejubožejší potraviny. Říkalo se, že od počátku hladomoru dokonce ztloustl, protože sesbíral a snědl i ty nejpodřadnější zbytky, které jeho kamarádi vyhodili. Navzdory tomu všemu byl to dobrý mechanik, náležitě pyšný na své dovednosti.

"Jsem rád, že se vám vnitřnosti vrátily do normálního stavu," řekl Toller. "Nerad bych si myslel, že jsem vám svým startem trvale ublížil."

"Nemíním jsem kritizovat váš způsob startu, kapitáne. Mám takový slabý žaludek, který mi pořád dělá problémy."

Toller cvakl posměšně jazykem a pohlédl na Flenna. "Raději ho nakrmte, nebo nám tady omdlí."

"Ihned, kapitáne." Když Flenn seskočil, košile se mu na hrudi rozhalila a z ní vykoukla zeleně proužkovaná hlava karbla. Flenn spěšně zakryl chlupaté zvířátko rukou a zastrčil je zpátky do úkrytu.

"Co to tam máte?" vyštěkl Toller.

"Jmenuje se Tiny, kapitáne." Flenn vytáhl karbla ven a kolébal ho v náruči. "Nemám nikoho, komu jsem ho mohl

nechat."

"Tohle je vědecká výprava," ulevil si s povzděchem Toller, "a žádný ... Uvědomujete si, že jiný velitel by to zvíře vyhodil přes palubu?"

"Přisahám, že s ním nebudou žádné problémy, kapitáne."

"Jen aby. A teď se postarejte o jídlo."

Flenn se zašklebil a hbitě jako opice zmizel v kuchyni, aby připravil první jídlo na letu. Byl tak malý, že ho za přepážkou, která všem ostatním sahala po hrud', nebylo vidět. Toller se posadil, aby zlepšil svou dovednost při řízení výstupu balónu.

Aby zvýšil rychlost, prodloužil zášlehy ze třech na čtyři vteřiny, a sledoval zpožděnou reakci balónu. Uplynulo několik minut, než silnější tah překonal setrvačnost mnoha tun plynu v obalu a párací lanko se poznatelně uvolnilo. Spokojen s tím, že nyní stoupá rychlostí asi osmnácti mil za hodinu, soustředil se na to, aby si rytmus zapalování hořáku — čtyři vteřiny zášlehu a dvacet vteřin prodlevy — vryl do vědomí, aby se stal součástí jeho biologických hodin. Potřeboval rozpoznat i tu nejmenší změnu jeho rytmu, až půjde spát a u řízení ho vystřídá Zavotie.

Jídlo, které naservíroval Flenn, bylo připraveno ze skromných zásob a chutností překonalo Tollerovo očekávání — řízků z docela libového masa, omáčka, luštěniny, placky a zelený čaj. Toller se přestal během jídla věnovat hořáku a ponechal loď, aby stoupala v tichu dodanou tahovou silou.

Horko, sálající z černé spalovací komory, se mísilo s aromatickými výpary z kuchyně a vytvářelo z gondoly domáckou oázu smíru v azurové prázdnotě.

Zatímco jedli, pohltila je od západu malá noc. Náhlému setmění předcházely záblesk duhových barev, a když se očima přizpůsobili, nebe kolem nich ožilo zářivými světýlky. Pocit nadpozemskosti v nich vyvolával touhu po sblížení. Nikdo to nevyslovil, ale všichni cítili, že zde vzniká celoživotní přátelství, a v takové atmosféře byla každá historka zajímavá, každé vychloubání důvěryhodné a každý vtíp velice směšný. Hovor nakonec umkl, udušen zvláštností prostředí, ale oni spolu komunikovali dál na jiné úrovni.

Toller zůstal poněkud stranou, protože měl odpovědnost velitele, nicméně i on byl potěšen. Z místa, kde seděl, měl okraj gondoly na úrovni očí, a to znamenalo, že za ním neviděl než záhadné víření, mlžné ohony komet a hvězdy a hvězdy a zase jenom hvězdy. Ze zvuků bylo slyšet jen občasné zavržení lana a z pohybů bylo vidět jen to prchavé, co psaly na tabuli noci meteority.

Toller si dokázal snadno představit, že je vydán napospas nezměrným hloubkám vesmíru se všemi jeho světelnými majáky, a náhle pocítil touhu mít po svém boku ženu, jejíž přítomnost mohla nějak dát cestě smysl. Stálo by za to být v té chvíli s Ferou, ale její bytostná smyslnost by sotva ladila s jeho současným duševním rozpoložením. Tou pravou ženou by byla taková, která by dokázala zvýraznit mystično těchto okamžiků. Taková, jako ...

Nechal se unést představivostí, slepě a toužebně, a na okamžik mu připadl dotyk štíhlého těla Gesally děsivě skutečný. Vyskočil na nohy, vymrštěn pocitem provinění a zmatku, a rozhoupal gondolu.

"Co se stalo, kapitáne?" zeptal se Zavotle, kterého ve tmě nebylo téměř vůbec vidět.

"Nic. Jen jsem dostal křeč, toť vše. Věnujte se chvíli hořáku. Udržujte rytmus čtyři ku dvaceti."

Zamířil k boční stěně gondoly a opřel se o zábradlí. Co se to se mnou děje? pomyslel si. Lain řekl, že hraji novou roli — jak to poznal? Nový, chladnokrevný a nevzrušitelný Toller Maraquine ... muž, který si přihnul z číše zkušenosti ... který shlíží na prince ... který se nehrozí propasti mezi dvěma světy ... a který propadne pubertálním představám, když se ho výlučná manželka vlastního bratra dotkne paže. Byl snad Lain svou strach nahánějící vnímavostí schopen rozpoznat ve mně zrádce, kterým jsem? Je to důvod, proč se, jak se zdá, obrátil proti mně?

Pod stratolodí se prostírala naprostá temnota, jako by z Landu již vymizelo lidstvo, ale jak do ní Toller upíral oči, na západním obzoru se objevila úzká čára červeného, zeleného a fialového. ohně. Rozšiřovala se, jasněla, a náhle příliv oslňujícího světla zaplavil svět rychlostí, zastavující srdce, a znovu stvořil oceány a masu pevnin se všemi barvami a spleťtými podrobnostmi. Toller téměř mimoděk couvl, jako by očekával úder, když řítící se terminátor dospěl k lodi a pohltil ji a pak spěchal dál k východnímu obzoru. Válcový stín Overlandu dokončil svůj každodenní průlet Kolcoronem, a Toller měl dojem, že on sám se vynořil z jiného zatmění, z malé noci duševního pohnutí.

Neboj se, drahý bratříčku, sliboval v duchu. Ani v myšlenkách tě nezradím. Nikdy!

Ilven Zavotle, který seděl u hořáku, se zvedl a zadíval se k severozápadu. "Co si teď myslíte o kouli, kapitáne? Nemí blíž, nebo větší? Anebo obojí?"

"Možná že je trochu blíž," odpověděl Toller a uvítal, že může myslet na něco jiného, když zaměřil dalekohled na ptertu.

"Necítíte, že loď trochu tancuje? Po malé noci se mísí teplejší a chladnější vzduch a to může být pro ptertu výhodné."

"Je stále na úrovni s námi, i když jsme změnili rychlost."

"Ano. Myslím, že po nás touží."

"A já vím, co chci," oznámil Flenn a proklouzl kolem Tollera na toaletu. "Budu mít tu čest být první, kdo vyzkouší, jak to bude z velké výšky padat — a doufám, že dopadne rovnou na našeho Puehiltera." Tak se jmenoval dohlížitel, který se pro svoje buzerování podřízených stal mezi techniky velmi neoblíbený.

Rillomyner souhlasně zabručel: "Aspoň jednou bude mít ke stížnostem důvod."

"Až půjdeš ty, bude to horší — až začneš bombardovat, budou muset vystěhovat celé Ro-Atabri."

"Dávej si radši pozor, abys nepropadl dírou," zavrčel Rillomyner, kterému se nelíbila narážka na jeho prohřešky proti dietě. "Nebyla projektována pro trpaslíky."

Toller jejich slovní výměnu nekomentoval. Věděl, že ho zkoušejí, aby zjistili, jakým způsobem bude na této cestě velet. Kdyby striktně trval na dodržování letových předpisů, nepřipustil by popichování mezi členy posádky, nemluvě o hrubosti, ale jeho výhradně zajímalo, jak jsou schopní, spolehliví a odvážní. Za pár hodin se dostanou výše, než byl kdo před nimi, nepočítaje polomytického Usadera před pěti stoletími, a vstoupí do pásma podivuhodnosti. Dokázal si

představit, že jako skupinka dobrodruhů se budou muset lidsky vzájemně podržet, jak nejvíc to bude možné. Ostatně, jejich let se zasloužil o vznik stovek drsných žertů mezi důstojníky od chvíle, co vešlo ve všeobecnou známost, jak bude gondola vypadat. On sám se docela dobře bavil, když mu pozemní personál základny často připomínal, že toaletu nesmějí použít, dokud převládající západní proudění nezanese loď dostatečně daleko od základny

...

Překvapilo ho, když pterta praskla.

Díval se právě dalekohledem na její zvětšený obraz, když přestala existovat, a jelikož pozadí nebylo kontrastní, neviděl ani rozptýlující se skvrnu prachu, která by označovala její polohu. Přestože nepochyboval, že byli schopni se s ní vypořádat, spokojeně pokýval hlavou. I když se teď nebudou muset obávat, že vrtošivý vzdušný proud přinese mlčenlivého nepřítele na smrtící dosah, spánek v první noci nebude v této výšce nijak příjemný.

"Zaznamenejte, že se pterta prasknutím sama sprovodila ze světa," řekl Zavotlovi, a aby naznačil, že se mu ulevilo, dodal:

"Připíšte, že se tak stalo ve čtvrté hodině letu ... právě když Flenn použil toaletu ... ale že mezi oběma událostmi pravděpodobně není žádná souvislost."

Krátce po úsvitu probudil Tollera zvuk živé debaty, která se odehrávala uprostřed gondoly. Zvedl se na pytlích s pískem na kolena a třel si paže. Nebyl si jist, zda chlad, který pocítí uje, přichází zvnějšku, nebo je následkem spánku. Přerušovaný, ale pravidelný řev hořáku tak dotíral, že Toller mohl jen podřimovat v lehkém omámení, a proto se necítil o moc líp, než kdyby měl celou noc službu.

Lezl po kolenou až k otvoru v přepážce cestovní kajuty a pohlédl na posádku.

"Na to se musíte podívat, kapitáne!" Zavotle zvedl svou úzkou hlavu. "Výškoměr skutečně funguje!"

Toller nahmatl nohama podlahu v přeplněné střední části a zamířil k pilotnímu stanovišti, kde vedle Zavotla stáli Penn a Rillomyner. Na stanovišti byla lehká tabule, k níž byl připevněn výškoměr, který tvořila jen vertikální stupnice a malé závaží, zavěšené na stupnici na jemné spirále z vlasové tenké brakové hobliny. Předchozího rána, na počátku letu, ukazovalo závaží na nejnižší značku stupnice — nyní se však o několik dílků zvedlo.

Toller si výškoměr pozorně prohlédl. "Nesahal na něj někdo?"

"Nikdo se ho nedotkl," ujistil ho Zavotle. "To, co nám sděluje, musí být pravda. Čím výše vystupujeme, tím se všechno stává lehčí. Jsme stále lehčí!"

"To se dalo čekat," přikývl Toller, aniž byl ochoten připustit, že v hloubi duše tomu nikdy neuvěřil, i když Lainovi dlouho trvalo, než mu tu teorii vysvětlil v soukromých lekcích.

"Ano, ale to znamená, že za tři až čtyři dny nebudeme vážit vůbec nic. Budeme se vznášet ve vzduchu jako ... jako ... pterty! Je to tak, kapitáne!"

"Kolik výškoměr ukazuje?"

"Asi tři sta padesát mil — a to celkem odpovídá našim výpočtům."

"Já si nepřipadám jiný," namítl Rillomyner.

"Říkám, že se pružina smrštila."

"Já taky," přikývl Flenn.

Toller potřeboval čas, aby si mohl uspořádat myšlenky. Přistoupil k boku gondoly a zažil chvilku vířivé závratí, když spatřil Land, jak ho dosud neviděl — jako obrovskou kruhovou vypouklinu, jejíž polovina byla téměř temná, zatímco druhá zářila tipytem modrého oceánu a odstíněnými kontinenty a Ostrovy.

Bylo by to docela jiné, kdybys vzlétl ze středu Chamtetu a mířil do volného prostoru, zazněl Lainův hlas ozvěnou v jeho nitru. Ale když budeš cestovat mezi dvěma světy, brzy se dostaneš do středové zóny — o něco blíž Overlandu než Landu — kde se gravitační vlivy obou planet ruší. Za normálních podmínek kdy je gondola těžší než balón, má loď stabilitu kyvadla — ale tam, kde gondola a balón nebudou nic vážit, bude loď nestabilní, a ty budeš muset použít boční trysky, abys mohl regulovat její polohu.

Lain již vykonal celou cestu v duchu, uvědomil si Toller, a všechno, co předpověděl, se taky stane. Nyní ve skutečnosti vstupovali do pásma podivuhodna, ale Lain a jemu podobní jim svým intelektem vyznačili cestu a je třeba jim důvěřovat.

"Nevzrušujte se natolik, abyste vypadl z rytmu zášlehů," obrátil se Toller na Zavotla. "A nezapomeňte čtyřikrát denně kontrolovat údaje výškoměru podle zdánlivého průměru Landu."

Pak upěl pohled na Rillomynera a Flenna. "A pokud jde o vás dva, proč si Eskadra dělala starosti a posílala vás do zvláštních kursů? Síla pružiny se nezměnila. Čím výše vystupujeme, tím jsme lehčí, a já jakékoli zpochybnění této skutečnosti budu považovat za porušení kázně. Je to jasné?"

"Ano, kapitáne."

Oba promluvili unisono, ale Toller si povšiml, že se Rillomyner dívá ztrápeně, a uvažoval, zda mechanik nezačíná mít potíže s aklimatizací na rostoucí ztrátu váhy. Právě tomu slouží zkušební let, připomněl si. Zkousíme sami sebe, stejně jako loď.

Za soumraku se závaží na výškoměru přiblížilo ke střední značce stupnice a účinky snížené gravitace se staly tak zjevné, že se o nich nedalo pochybovat. Upuštěný malý předmět padal k podlaze gondoly pomalu, a všichni z posádky

hlásili, že se jim podivně zvedá žaludek. Rillomyner se dvakrát probudil ze spánku s vyděšeným výkřikem — a jak dodatečně vysvětlil, zdálo se mu, že padá.

Toller si povšiml, jak snadno se může pohybovat, a napadlo ho, že bude rozumné, když se brzy každý z nich trvale připoutá. Představa, že by se člověk mohl prudkým pohybem oddělit od lodě, byla tak zneklidňující, že o ní nechtěl ani uvažovat.

Rovněž zjistil, že loď, i když je lehčí, začíná stoupat pomaleji. I tento účinek byl přesně předpovězen — jako důsledek snižujícího se hmotnostního rozdílu mezi horkým plynem uvnitř obalu a okolní atmosférou. Aby udržel rychlost, změnil zášlehový rytmus nejdříve na čtyři ku osmnácti, pak na čtyři ku šestnácti. Píkonové a halvellové násypky museli doplňovat stále častěji, a i když měli dost zásob, Toller se začínal těšit, až dosáhnou výšky třinácti set mil. Pak váha lodě, snižující se geometricky, bude činit pouhou čtvrtinu normální váhy a bude ekonomičtější přejít na tryskový pohon, dokud se nedostanou za zónu nulové gravitace.

Potřeba vysvětlovat vše, co dělají a co se děje, suchou řečí matematiky, techniky a vědy byla v rozporu s Tollerovou přirozenou reakcí na nové prostředí. Zjistil, že dokáže trávit celé hodiny u zábradlí gondoly, nepohnout ani svalem a jako zhypnotizován a bez fyzické energie z posvátné úcty. Overland byl přímo nad ním, ale pro balón ho nebylo vidět, a hluboko dole byl domovský svět, který se postupně stal tajemným místem, když tisíce mil vzduchu rozmazaly jeho známé rysy.

Třetího dne výstupu se obloha kolem lodě změnila, nahoře i dole zůstalo její zbarvení stejné, ale ze všech stran se na pozadí z temnější modře třpytily stále početnější hvězdy.

Když se Toller zahloubal ve svém bdělém snění, přestal vnímat hovor posádky i řev hořáku a osaměl ve vesmíru jako jediný vlastník všech těch jiskřivých pokladů. Jednou, během hodin temnoty, když stál na pilotním stanovišti, spatřil, jak meteor křížuje oblohu pod lodí. Meteor načrtl ohnivou čáru od toho, co se zdálo být břehem jednoho nekonečna, ke břehu nekonečna druhého a dlouhé minuty poté, co zmizel, doléhal k němu jediný záchvěv nízkofrekvenčního zvuku, neostrého a truchlivého, který na chvíli loď nadnesl za protestu jednoho ze spáčů. Jakýsi instinkt, možná určitá duševní chamtivost, mu našeptával, aby si tento poznatek nechal pro sebe.

Jak výstup pokračoval, Zavotle byl stále zaměstnanější s pořizováním záznamů o letu, z nichž se mnohé týkaly vlivu na psychologii. Ani na vrcholku nejvyšší hory Landu nebylo možno pozorovat pokles tlaku vzduchu, ale na dřívějších výškových vzletech balónu někteří členové posádky hovořili o řídkém vzduchu a potřebě dýchat intenzivněji. Účinek se neprojevoval výrazně, a podle nejlepších vědeckých odhadů by měla být atmosféra dostatečně hustá až do poloviny cesty mezi oběma planetami, ale bylo životně důležité tento předpoklad ověřit.

A když třetího dne Toller pocítil, že musí dýchat intenzivněji, téměř ho to potěšilo — to byl další důkaz, že problémy meziplanetárního letu byly přesně předpovězeny — a proto měl jen malou radost, když si nemohl nepovšimnout něčeho neočekávaného. Už jistou dobu si byl vědom stále většího chladu, ale nezatežoval si tím hlavu. Nyní si však na chlad téměř neustále stěžovali ostatní, a z toho plynulo jediné: jak loď nabírala výšku, vzduch se stával chladnější.

Vědci ZVE, včetně Laina Maraquina, byli toho názoru, že teplota vzroste, až loď vstoupí do řídkého vzduchu, protože řídký vzduch nebude tak dobře chránit loď před slunečními paprsky. Jako člověk, který pochází z rovníkového Kolcorronu, Toller nikdy nezažil skutečný chlad, a ani ho nenapadlo, proč by se neměl vydat na meziplanetární let pouze v košili, krátkých kalhotách a kazajce bez rukávů. Ačkoli se ještě netřásl zimou, cítil, jak je mu stále nepříjemněji, a užasle si začal uvědomovat, že by celý let mohl ztroskotat kvůli jednomu žoku vlhy.

Dovolil posádce, aby si pod uniformu oblékla veškeré rezervní prádlo, a Flenнови, aby na požádání vařil čaj. Druhé opatření jejich situaci příliš nezlepšilo, vedlo naopak k rozepřím. Rillomyner čas od času tvrdil, že Flenn ze zlomyslnosti nebo hlouposti sype čaj do vody, než začne voda vřít, nebo ho před podáváním nechává vychladnout.

Až teprve Zavotle, rovněž nespokojený, našel vysvětlení, když bedlivě sledoval přípravu čaje — voda vřela dřív, než dosáhla patřičné teploty. Byla horká, ale nikoli správně vřelá.

"Tento poznatek mě znepokojuje, kapitáne," svěřil se Zavotle, když dokončil příslušný záznam do palubního deníku.

"Jediné vysvětlení, které mě napadá, je to, že jak se voda stává lehčí, začíná vřít při stále nižší teplotě. A jestliže je tomu tak, co se s námi stane, až všechno nebude nic vážit? Budou nám sliny vřít v ústech? Budeme močit páru?"

"Budeme se muset vrátit, abyste netrpěl takovou potupou," vyjádřil Toller nelibost nad Zavotlovým negativním postojem, "ale nemyslím si, že k něčemu takovému dojde. Musí být nějaký jiný důvod — možná to má něco společného se vzduchem."

Zavotle se zatvářil pochybovačně. "Nevím, jak by vzduch mohl ovlivnit vodu."

"Ani já ne — proto nemarním čas planými spekulacemi," odsekl Toller. "Jestli si potřebujete něčím zaměstnávat hlavu, sledujte pozorněji výškoměr. Podle něho jsme jedenáct set mil vysoko — a jestli je to pravda, celý den jsme vážně podceňovali naši rychlost."

Zavotle si pozorně prohlížel výškoměr, položil prst na párací lanko a vzhledl do balónu, jehož vnitřek se s příchodem soumraku stával temnější a tajemnější. "Ale tohle by mohlo mít něco společného se vzduchem," neodpustil si.

"Myslím, že jste objevil, že řídký vzduch méně stlačuje vrchlík obalu, a tak se zdá, že stoupáme pomaleji, než tomu skutečně je."

Toller se zamyslel a pak se usmál. "Vy jste to vymyslel — ne já — a zásluhy za to si taky запиšte do deníku. Řekl bych, že při příštím letu budete starším pilotem."

"Díky, kapitáne," řekl Zavotle a zatvářil se potěšeně.

"Komu čest, tomu sláva." Toller se dotkl Zavotla na rameni, beze slov se tak omluvil za svou podrážděnost. "Při této

rychlosti se dostaneme do výšky třinácti set mil za úsvitu — pak si odpočineme od hořáků a uvidíme, jak se loď ovládá tryskami."

Později, když se ukládal k spánku na pytlích s pískem, zahloubal se nad svou proměnou a pochopil, co bylo pravým důvodem jeho špatné nálady, kterou si vylil na Zavotlovi: stále větší chlad, podivné chování vody, chybné ukazování rychlosti balónu. A to, že si stále více uvědomoval, jak příliš věřil předpovědím vědců. Zvláště pak Lain se zmýlil ve třech různých ohledech, a jestliže jeho velký duch byl tak brzy poražen — ještě na okraji pásma podivuhodna — nikdo nemůže říci, co v něm číhá na ty, kteří se vydají po tom nebezpečném, křehkém mostě k jinému světu.

Zjistil, že až do této chvíle se na budoucnost díval naivně optimisticky, přesvědčen, že zkušební let otevře cestu k úspěšnému přestěhování a založení kolonie, v níž ti, o něž stál, budou žít opravdově plně. Bylo trpké si uvědomit, že ta vize spočívala na jeho samolibosti, že osud není povinen požehnat bezpečné budoucnosti, jakou předurčil bližním, jako jsou Lain a Gesalla, že mohou nastat situace, které považuje za nemožné.

Budoucnost se náhle zahalila do mraků nejistoty a nebezpečí.

A v novém pořádku věcí, napadlo ho, když upadal do spánku, se člověk musí naučit, co znamenají nové náznaky. Každodenní maličkosti ... do jaké míry povolí lanko ... bubliny v hrnci s vodou ... Taková nenápadná znamení osudu, varování, šeptaná tak tiše, že je téměř není slyšet ...

Ráno výškoměr ukazoval čtrnáct set mil a doplňková stupnice oznamovala, že gravitace je nyní méně než čtvrtinová. Toller, vyprovokován lehkostí svého těla, vyzkoušel nízkou gravitaci tím, že povyskočil, ale byl to pokus, který si dovolil jenom jednou. Vznese se mnohem výš, než očekával, a na chvíli, kdy mu připadalo, že visí ve vzduchu, ho ohromil pocit, že se od lodě oddělil navždy. Otevřená gondola, se stěnami do výšky hrudi, mu najednou připadala jako obr na hliněných nohou, jehož kostra a pokožka jsou příliš chatrné. Měl dost času, aby si představil, co se stane, jestliže podlaha nevydrží, až na ni dopadne, a on jí prolétne do řídkého, modrého vzduchu ve výšce čtrnácti set mil nad povrchem světa.

Pád z této výšky by trval dlouho, při plném vědomí, a člověk by nemohl než pozorovat planetu, hladově rozprostřenou pod sebou. I ten nejstatečnější by nakonec musel začít křičet

"V noci jsme zřejmě ztratili dost na rychlosti, kapitáne," hlásil Zavotle z pilotního stanoviště. "Párací lanko se silně napíná, ačkoli člověk na ně už nemůže spoléhat."

"V každém případě je čas přepnout na trysky," odpověděl Toller. "Od této chvíle až do obratu budeme hořák používat jen k tomu, abychom balón udrželi nafouknutý. Kde je Rillomyner?"

"Tady, kapitáne." Mechanik se vynořil z druhé kajuty pro cestující. Šel příkře, téměř v předklonu, přidržoval se zábradlí a pohled upíral na podlahu.

"Co je s vámi, Rillomynere? Nejste nemocen?"

"Ne, kapitáne. Já ... jenom se nemůžu podívat ven."

"Proč ne?"

"Prostě nemůžu, kapitáne. Cítím, jako by mě to vytahovalo přes palubu. Asi bych odplul někam pryč."

"Ale víte, že je to nesmysl, že?" Toller pomyslel na vlastní zbabělý strach a pocítil k němu sympatie. "Může to mít na vaši práci nějaký vliv?"

"Ne, kapitáne. Práce mi pomůže."

"Dobře. Proveďte důkladnou kontrolu hlavní trysky i trysek bočních, ale hlavně se přesvědčte, že se krystaly budou vstříkovat snadno — v této fázi si nemůžeme dovolit žádné nepravdivosti tahu."

Rillomyner zasalutoval podlaze a schlíple odešel pro nářadí. V následující hodině hořák utichl, protože Rillomyner kontroloval regulátory, z nichž některé ovládaly také hlavní trysku, Flenn mezitím připravil a podával snídani — ovesnou kaši, obloženou kostičkami soleného masa — a celou dobu si stěžoval na chlad a na obtíže, které má s udržováním ohně v kuchyni. Náladu mu poněkud zlepšilo, když zjistil, že Rillomyner nebude snídat, a místo vtípů na používání záchodu ho tentokrát zasypal narázkami na nebezpečí rozplývat se v stín.

Zřejmě se dříve nevychloubal, protože na něho nijak nepůsobila nervy drásající prázdnota, probleskující spárami v podlaze. Po snídani se dokonce odhodlal k tomu, že si sedl na stěnu gondoly a jednou rukou se ledabyly přidržoval akcelerační vzpěry, když popichoval nešťastného Rillomynera. I když se přivázel, pohled na to, jak tam sedí jako na bidélku a zády se opírá o oblohu, sevřel Tollerovi žaludek chladem, a Toller ten pohled snesl jen několik minut, než mu nařídil, aby slezl.

Když Rillomyner dokončil práci a odebral se znovu na pytle s pískem, Toller zaujal místo na pilotním stanovišti.

Nové uspořádání pohonu uvedl do chodu dvouvteřinovým spuštěním trysky s dlouhými intervaly klidu a zjišťoval, jaké to má účinky na balón. Každý impuls vyvolával skřípání vzpěr a vrzání nosných lan, ale obal netrpěl tolik jako při pokusech v malých výškách. To ho povzbudilo a měnil časování, než nakonec ustálil rytmus na poměru dvou ku čtyřem, který vyvolával téměř nepřetržitý tah, ale nikoli nadměrnou rychlost.

Krátký zášleh z hořáku každou třetí minutu udržoval balón nahuštěný a zabraňoval, aby se vrchlík prověšoval.

"Ovládá se dobře," pronesl k Zavotlovi, který pilně psal do deníku. "Vypadá to, že den či dva poběží všechno hladce — dokud se neobjeví nestabilita."

Zavotle pozvedl svou úzkou hlavu. "Taky je to lepší na uši."

Kývnutím hlavy dal Toller najevo, že souhlasí. I když tryska byla v činnosti déle než hořák, neústila do obrovského prostoru balónu a nevyvolávala v něm ozvěnu. Její hluk byl příjemnější, nevtravější a rychle dozníval v okolním oceánu ticha.

Loď se chovala tak poslušně a předvídatelně, že si Toller začal říkat, že jeho noční předtuchy nebyly než projevem rostoucí Únavy. Mohl se začít zabývat neuvěřitelnou myšlenkou, že za pouhých sedm nebo osm dní pohlédne zblízka na jinou planetu. Loď sice na Overlandu nepřistane, protože by museli stáhnout odtrhovací díl, a bez nafukovacího zařízení by znovu nevzlétli. Mohli se však k povrchu přiblížit na několik metrů a rozptýlit poslední pochybnosti o podmínkách na sesterské planetě.

Tisíce mil vzduchu mezi oběma světy vždy znemožňovaly astronomům konstatovat více než to, že v rovníkové oblasti je kontinent, klenoucí se přes celou viditelnou polokouli. Vždy se mělo za to — zčásti vlivem náboženství — že se Overland velmi podobá Landu, ale nedalo se vyloučit, že je to nehostinný svět, už jen proto, že detaily povrchu nedokázaly dalekohledy postihnout. A byla zde další disputace filozofů — že totiž Overland je obydlen.

Jak by Overlandané vypadali? Stavěli by města? A jak by se zachovali, kdyby spatřili, jak se flotila cizích lodí snáší z oblohy?

Toller přestal hloubat, neboť si uvědomil, že chlad v gondole během několika minut výrazně zesílil. V té chvíli k němu přistoupil Flenn, krotkého karbla držel u hrudi, a viditelně se chvěl. Tvář měl promodralou.

"Tohle mě zabije, kapitáne," pokusil se o svůj obvyklý úšklebek. "Najednou je taková zima."

"To je fakt." Toller pocítil osten úzkosti, když si uvědomil, že snad překročil hranici neviditelného nebezpečí v atmosféře, ale pak dostal nápad. "Začalo to, když jsme omezili zášlehy hořáku. Zpětné proudění miglignu nás zahřívalo."

"A ještě něco," dodal Zavotle. "Zahříval nás také vzduch, který obtékal obal."

"Zatraceně!" Toller se zamračil na geometrickou souměrnost balónu. "To znamená, že do něho musíme pustit víc tepla."

Purpuru i zeleně máme spoustu — to je v pořádku — ale později budou problémy."

Zavotle přikývl a zatvářil se zasmušile. "Při sestupu."

Toller se kousal do rtů. Znovu stál tváří a tvar potíží, které vědci ze ZVE nepředpokládali. Horkovzdušné plavidlo může sestupovat jedině tak, že ztrácí teplo — a to se náhle stalo důležitým faktorem, pokud jde o posádku — ale to nebylo ještě všemu konec, protože při sestupu bude vzduch obtékat balón obráceným směrem a odnášet z gondoly i to zbývající teplo. Měli před sebou neradostnou vyhlídku na to, že budou muset vydržet několik dní ještě v horších podmínkách — a bylo docela možné, že je zasáhne smrt.

Ten problém musel vyřešit.

Měl vzít v úvahu, že na výsledku jejich zkušebního letu tolik záleží, a pokračovat dál i za cenu, že se dostanou až tam, odkud se nebudou moci vrátit? Nebo je důležitější zachovat opatrnost, vrátit se se svými drazé vykoupnými poznatky?"

"Dnes máte šťastný den," řekl Toller Rillomynerovi, který ho pozoroval ze své obvyklé odpočinkové pozice v kajutě pro cestující. "Chtěl jste něco dělat, abyste nemusel na nic jiného myslet, a teď máte možnost. Vymyslete, jak odvést část tepla z výfuku hořáku zpět do gondoly."

Mechanik se posadil, překvapeně a zaraženě. "A jak by se to mělo udělat, kapitáne?"

"Nevím. Na to jste tady vy. Zbastlete nějaký naběrák, nebo tak něco, ale začněte hned — unavuje mě dívat se, jak se tady vyvalujete jako těhotné prase."

Flennovi zazářily oči. "Takhle teď budeme říkat našemu pasažérovi, kapitáne?"

"Vy taky si většinu času válíte šunky," usadil ho Toller. "Nemáte v brašně jehly a nitě?"

"Mám, kapitáne. Velké jehly, a nití a motouzu tolik, že bych mohl ušít plachty na celou loď."

"Tak začněte vyprazdňovat pytle s pískem a z pytlů našijte převleky. Taky budeme potřebovat rukavice."

"Nechte to na mně, kapitáne. Bude nám to sedět jako králům." Zjevně potěšen, že má co tvořivého na práci, Flenn zastrčil karbla pod oblek, odešel ke své skřínce a začal se přehrabovat v jejích přihrádkách. A falešně si pohvizdoval. Toller se chvíli na něho díval, pak se obrátil k Zavotlovi, který si dýchal do zkrhklých dlaní, aby si je zahřál. "Dosud vás trápí, jak si budete ulevovat v beztížném stavu?"

Zavotle zostrážitel. "Proč se ptáte, kapitáne?"

"Ne, mělo by — vypadá to, že není jasné, jestli budete močit páru, nebo snít."

Krátce před malou nocí pátého dne letu ukázal výškoměr hodnotu dva tisíce šest set mil a nulovou gravitaci. Všichni čtyři byli připoutáni k proutěným sedadlům kolem pohonné jednotky, s nohama nataženými k horkému podstavci tryskové roury. Byli zachumláni do otrhaných převleků z hnědé pytloviny, které skrývaly jejich lidský tvar a pohyb hrudníků, pracujících naplno, aby si poradily s řidkým, ledovým vzduchem. V gondole se pohybovala jen pára, kterou vydechovali, venku pak meteority, které protínaly hluboké modré nekonečno a krátce a nahodile spojovaly hvězdu s hvězdou.

"Tak tedy," přerušil Toller dlouhé mlčení, "to nejhorší máme za sebou, vypořádali jsme se s každým nepříjemným překvapením, které nám nebesa připravila, a dosud se těšíme dobrému zdraví. Řekl bych, že máme nárok dát si s dalším jídlem brandy."

Nastalo dlouhé ticho, jako by mráz zpomalil i myšlenky, než Zavotle řekl: "Dosud se sestupu bojím, kapitáne, i s tím topidlem."

"Když jsme vydrželi až sem, můžeme pokračovat." Toller krátce pohlédl na topidlo, které zkonstruoval a nainstaloval Rillomyner za určité pomoci Zavotla. Topidlo bylo v podstatě jen dlouhou trubkou tvaru S z válcových brakových dílců, spojených skleněným pramencem a jilem. Jeho herní konec se stácel do ústí hořáku a dolní byl připevněn k palubě vedle pilotního stanoviště. Malý podíl plynu z každého zášlehu se vedl topidlem zpět gondolou, kde snižoval teplotní rozdíl. I když při sestupu nebudou hořák tak často používat, Toller věřil, že jim poskytne tolik tepla, aby ty dva nejkřutější dny vydrželi.

"Je čas na zdravotní záznam," vzpomněl si a pokynul Zavotlovi, aby zapisoval. "Jak se každý z vás cítí?"

"Stále mám pocit, že padáme, kapitáne." Rillomyner svíral okraje sedadla. "Je mi z toho nevolno."

"Jak můžeme padat, když nic nevážíme?" zeptal se ho rozumně a snažil se neuvědomovat si znepokojivou lehkost vlastního žaludku. "Budete si muset na to zvyknout. A co vy, Flenne?"

"Mně je dobře, kapitáne — z výšek nemám strach." Flenn pohládl zeleně pruhovaného karbla, který mu spočíval na hrudi a jenom vykukoval otvorem z jeho převleku. "Tiny je také v pořádku. Vzájemně se zahříváme."

"Myslím, že za daných okolností jsem v přijatelné kondici." Zavotle provedl záznam do lodního deníku, psal neobratně rukou v rukavici, a tázvě pohlédl na Tolleru. "Mám napsat, že jste zcela fit, kapitáne? Na vrcholu zdraví?"

"Ano, ale ani sarkasmus celého světa mě nepřinutí, abych změnil své rozhodnutí. Otočím loď, ihned jak skončí malá noc." Toller věděl, že druhý pilot dosud trvá na svém názoru, který vyjádřil již dříve a podle něhož by měli otočit loď až po jednodenním nebo delším letu pásmem nulové gravitace. Zdůvodňoval to tím, že tak proletí zónou největšího chladu rychleji a že unikající teplo z balónu je bude chránit před mrazem. Toller uznával, že na té myšlence něco je, ale překročil by svou pravomoc, kdyby se jí řídil.

Jakmile překročíte středový bod, začne vás Overland přitahovat k sobě, zdůrazňoval Lain. Ta síla bude zpočátku velmi slabá, ale rychle poroste. Jestli jí pomůžeš tahem hnací trysky, brzy překročíš projektovanou rychlost lodě — a to se nesmí v žádném případě stát.

Zavotle namítal, že vědci ze ZVE nepočítali s chladem, nebezpečným životu, ani neuvažovali s tím, že řídký vzduch ve středové vzdálenosti bude na obal působit menším tlakem a tím zvýší hranici bezpečné rychlosti. Toller se však nedal oblomit. Jako kapitán měl sice značnou pravomoc, ale nikoliv případě porušení základních příkazů ZVE.

Nepřiznal, že na jeho rozhodnutí měla také vliv instinktivní nechuť letět s lodí hlavou dolů. I když během výcviku si myslel o nějaké beztíži svoje, bylo mu naprosto jasné, že jakmile loď proletí středovým bodem, vstoupí do gravitační nadvlády Overland. V jistém smyslu tím cestu dovrší, protože kromě vědomé lidské vůle, projevené činností, osud lodě a její posádky už nebude ovlivňovat jejich domovský svět. V termínech nebeské fyziky budou z nich vlastně mimozemšťané.

Toller usoudil, že změnit polohu lodě po uplynutí malé noci je nejdelší odklad, jaký si může dovolit. Během výstupu se zdánlivá velikost Overlandu, byť stíněného balónem, stále zvětšovala a úměrně s tím se prodlužovala malá noc. Ta nadcházející bude trvat déle než tři hodiny, a až skončí, loď začne klesat k sesterské planetě. Tu postupnou změnu v rytmu noci a dne chápal jako velkolepou připomínku toho, jak významná je plavba, kterou podniká. Jeho intelekt jako dospělého člověka to nemohlo nijak překvapit, ale dítě, které v něm dřímalo, bylo očarováno a žaslo nad tím, co se děje. Noc byla stále kratší a malá noc delší, a brzy se přirozený stav obrátí. Noc Landu se změní v malou noc Overlandu ...

Čekal, až se setmí, a zatím spolu s ostatními zkoušel, jaké divy dokáže beztíže. Bylo fascinující pozorovat, jak malé předměty, které nechali ve vzduchu, zůstávají — navzdory všemu, čemu se člověk v životě naučil — nehnutě na svém místě, dokud při následujícím zážehu trysky neklesnou opožděně k palubě.

Vypadá to téměř jako by jim tryska nějak vrátila něco z jejich přirozené váhy, zněl Zavotlův záznam v ledním deníku, ale to je samozřejmě květnaté vyjádření toho jevu. Skutečné vysvětlení spočívá v tom, že zůstávají na svém místě, ale impuls z trysky k nim loď postrčí.

Malá noc přišla rychleji než obvykle a zahalila gondolu temnotou, jiskřící a žíhanou záblesky ohně. Celou dobu, co trvala, hovořili všichni tlumeně a měli stejné pocity, jako když poprvé spolu trávili noc za svitu hvězd. Hovor se stáčil od klepů o životě na základně ZVE až k dohadům, co zvláštního by se na Overlandu mohlo najít, a objevil se dokonce pokus předvídat, jaké problémy čekají let na Farland, který svítil na západní straně oblohy jako zelená lucerna. Jak si Toller povšiml, nikde si nepřipouštěl skutečnost, že visí mezi dvěma světy v křehké, otevřené krabici, za jejímž okrajem zejí tisíce mil prázdnoty. Rovněž si povšiml, že ho v těch chvílích posádka neoslovovala kapitáne, a nijak se ho to nedotklo. Věděl, že to není snižování jeho nezbytné autority — jen podvědomé uznání faktu, že čtyři normální lidé, kteří se odvážili něčeho mimořádného a dostali se do pásma Podivuhodna, se vzájemně potřebují stejným dílem ...

Duhový záblesk přinesl do vesmíru opět den.

"Zmíňoval jste se o brandy, kapitáne?" otázal se Rillomyner. "Právě mě napadlo, že trocha tepla zevnitř by mohla posílit ten můj zatraceně citlivý žaludek. Léčivé vlastnosti brandy jsou dobře známé."

"Brandy bude při nejbližším jídle." Toller zamrkal a rozhlédl se kolem sebe, aby si znovu uvědomil situaci. "Nejdřív obrátíme loď."

Již tehdy ho potěšilo, když poprvé zjistil, že předpokládaná nestabilita lodě v zóně beztíže a blízko ní se dá snadno zvládnout a regulovat bočními tryskami. Občasné půlvteřinové zážehy stačily udržovat hranu gondoly ve správné relaci s nejjasnějšími hvězdami. Teď museli postavit loď — nebo vesmír — na hlavu. Nahustil pneumatickou nádrž na plný tlak, než začal dávkovat po celé tři sekundy krystaly do trysky směřující východně. Zvuk z miniaturního ústí pohltilo nekonečno.

Chvilí se zdálo, že ten slabý tah boční trysky nepohne s celou hmotou lodě, ale pak — poprvé od začátku výstupu — velký disk Overlandu vyhlédl zpoza balónu. Ohnivá výseč zářila téměř jako slunce.

Ve stejné chvíli vystoupil Land nad okraj protilehlé strany gondoly, a když se loď, vlivem odporu vzduchu, přestala otáčet, strnula v poloze, která nabídla posádce pohled na oba světy.

Když Toller otočil hlavu na jednu stranu, viděl Overland z větší části zahalený tmou, protože byl blíž slunci — na druhé straně se dmul vzrušující domovský svět, vážný a věčný, zaplavovaný sluneční září, až na východní okraj, kde na ubývající, zakřivené ploše dosud ležela malá noc. Uchváceně a okouzleně pozoroval, jak z povrchu Landu mizí stín, a připadalo mu, že se nachází v otočném bodě světelné páky, která pohybuje planetami.

"Pro smilování, kapitáne," vykřikl chrlativě Rillomyner, "natočte loď správně!"

"Nehrozí vám žádné nebezpečí." Toller znovu zapnul boční trysku, a Land se vznešeně vznesl, aby se skryl za balón,

zatímco Overland klesl pod okraj gondoly. Lana několikrát zaskřípala, když probral k činnosti protilehlou boční trysku, aby ustálil loď v nové poloze. Pak si dopřál spokojený úsměv — stal se prvním člověkem v historii, který otočil stratolod'. A otočil ji rychle a bez problémů — od tohoto okamžiku vykonají přírodní síly, působící na loď, většinu práce za něho.

"Udělejte záznam," vyzval Zavotla. "Středový bod úspěšně zvládnut. Při sestupu na Overland nepředpokládám žádné velké překážky ..."

Zavotle uvolnil tužku z držátka. "Ale ještě si užijeme, kapitáne."

"To není velká překážka — když to bude nutné, spálíme trochu krystalů přímo zde na palubě." Toller, najednou veselý a optimistický, se obrátil na Flenna. "Jak se cítíte? Dokážete v našich nových podmínkách správně uvažovat?"

Flenn se zašklebil. "Jestliže máte na mysli jídlo, kapitáne, jsem váš člověk. Přisahám, že už mám na zadku pavučinu."

"V tem případě se koukněte, co se dá udělat k jídlu." Toller věděl, že jeho rozkaz všichni víc než přivítají, protože na déle než jeden den se rozhodli obejít bez jídla a pití, aby se ve stavu naprosté beztlíže vyhnuli nedůstojnému a zcela nepříjemnému používání toalety.

Vlídne přihlížel, jak Flenn strká karbla zpátky do vyhráté svatyně uvnitř svého oděvu, a zvedl se z židle. Dýchaje namáhavě, zamířil do kuchyně, ale oči se mu leskly dobrou náladou. Znovu se objevil, ale jen na tak dlouho, aby podal Tollerovi malou láhev brandy, jedinou, kterou měli v lodních zásobách, ale pak se dlouho z kuchyně neozývalo víc než lomození kuchyňským náčiním, těžké oddychování a neustálé nadávky. Toller si dal doušek brandy a podal láhev Zavotlovi, a najednou si uvědomil, že se Flenn snaží připravit horké jídlo.

"Nemusíte nic ohřívát!" zvolal. "Studené sušené maso a chléb úplně postačí."

"To nic, kapitáne," zazněla Flennova bezdechá odpověď. "Dřevěné uhlí ještě žhne ... chce to jen ... pořádně rozdmýchat. Nabídnu vám ... opravdový banket. Člověk potřebuje dobré ... Do prdele!"

Současně s nadávkou zaznělo cvaknutí. Toller se otočil ke kuchynce právě včas, aby zahlédl, jak zpoza přepážky stoupá kolmo vzhůru kus hořícího dřeva. Klacek, obklopený žlutým plamenem, se zvolna otáčel, když plul vzhůru, a pak se odrazil od šikmého dolního dílce balónu. Když se už zdálo, že neškodně zmizí v modři, zachytil ho vzduchový proud a nasměroval do zužující se mezery mezi akcelerační vzpěrou a obalem. Usadil se v místě překřížení a stále hořel. "Je můj!" vykřikl Flenn. "Dostanu ho!"

Vylezl na stěnu gondoly, odvázal si bezpečnostní lano a začal, pouze pomocí rukou, rychle šplhat po vzpěře. Tollerovi se zastavilo srdce, když spatřil, jak z lakované látky balónu vystupují obláčky kouře. Flenn natáhl ruku po hořícím dřevu, uchopil ho rukou, na níž měl rukavici, a odhodil ho pryč bočním švihem paže. A náhle se oddělil od lodě sám, převaloval se v řídkém vzduchu. Rukama se marně snažil zachytit vzpěry. Odplouval zvolna nahoru.

Toller vnímal dvě ohniska hrůzy současně. Strach z vlastní smrti ho nutil dívat se na dýmající pruh látky, dokud nezjistil, že plamen uhasl, avšak celou dobu ho naplňovaly tiché výkřiky prázdnoty mezi Flennem a balónem, která se zvětšovala.

Počáteční hybnost Flenna nebyla velká, ale stačila ho odnést asi o třicet metrů, než ho odpor vzduchu zastavil. Flenn visel v modré prázdnotě, zalitý sluncem, před nímž stínil gondolu balón, a ve svém hrubém oděvu z pytlů se jen málo podobal lidské bytosti. Toller přistoupil k zábradlí a přiložil ruce k ústům, aby nasměroval výkřik: "Flenne! Jsi v pořádku?"

"Nebojte se o mě, kapitáne." Flenn mávl rukou, a jakkoli to bylo neuvěřitelné, dokázal odpovědět téměř veselým tónem:

"Vidím odtud dobře obal. Plocha kolem vzpěrového zařízení je popálená, ale látka není proděravělá."

"Přitáhneme tě zpátky." Toller se otočil k Zavotlovi a Rillomynerovi. "Nic není ztraceno. Musíme mu hodit lano."

Rillomyner zůstal skloněn v sedadle. "Nedokážu to, kapitáne. Nemůžu se tam ani podívat."

"Ty se ale podíváš a lano hodíš," ujistil ho Toller nemilosrdně.

"Já to udělám," nabídl se Zavotle a vstal. Otevřel Flennovu skříňku a vytáhl několik ovinů lana. Toller, netrpělivý z toho, že se záchrana protahuje, popadl jeden z ovinů, zajistil jeden jeho konec a mrštil jím směrem k Flennovi, ale přitom se odlepil nohama od podlahy, a z toho, co mělo být dlouhým hodem, se stal slabý a špatně zaměřený pokus. Lano se rozvinulo jen zčásti a znehybnělo.

Toller je přitáhl zpátky, a zatímco ho svinoval, Zavotle učinil podobně neúspěšný hod. Rillomyner, tiše sténající při každém nadechnutí, vymrštil tenkou šňůru ze skleněných vláken, která se sice rozvinula celá a zhruba ve správném směru, ale byla příliš krátká.

"Dobré, ale k ničemu!" posmíval se Flenn, zřejmě nesklíčený tisíci kilometry prázdnoty pod sebou. "Tvoje prababička by to dokázala líp, Rillo."

Toller si stáhl rukavice a pokusil se znovu překlenout prázdny prostor, ale i když se opřel o přepážku, chladem ztuhlé lano se znovu zcela nerozvinulo. Ve chvíli, kdy je přitahoval zpátky, uvědomil si zdrcující skutečnost. Na počátku záchranného úsilí byl Flenn značně výš než gondola, zhruba na úrovni horního konce akcelerační vzpěry, ale nyní se nacházel jen kousek nad okrajem gondoly.

Po chvíli přemítání si Toller uvědomil, že Flenn padá.

Loď rovněž padala, ale dokud bude v balónu teplý vzduch, udrží si vznášivost a bude padat pomaleji než pevný předmět. Tak blízko středového bodu jsou sice relativní rychlosti zanedbatelné, ale Flenn se nicméně ocitl v zajetí přitažlivosti Overlandu a zahájil dlouhý pád k jeho povrchu.

"Všiml sis, co se děje?" zeptal se Zavotla tlumeným hlasem. "Dostáváme se do časové tísně."

Zavotle posuzoval situaci. "Má smysl použít boční trysky?"

"Jen bychom se začali otáčet."

"To je vážné," uznal Zavotle. "Nejdříve Flenn poškodí balón, a pak se sám dostane tam, odkud ho nemůže opravit."

"Pochybuj, že to udělal schválně." Toller se otočil na Rillomynera. "Dělo! Najdi něco, co se vejde do hlavně. Možná se

nám podaří lano vystřelit."

V té chvíli si Flenn, který se dosud nehýbal, zřejmě uvědomil, jak se jeho poloha vůči lodi změnila a dospěl k patřičnému závěru. Začal bojovat a kroutit se, pak dělal přehnané plavecké pohyby, které by za jiných okolností působily směšně. Když zjistil, že to k ničemu nevede, znovu znehybněl, jen mimovolně natáhl ruce, když k němu lano nedolétlo ani při druhém Zavotlově hodu.

"Začínám mít strach, kapitáne," vykřikl Flenn, ale jeho hlas zněl slabě, rozptýlen v okolí nezměrnosti. "Musíte mě přitáhnout zpátky."

"Přitáhneme tě. Je ..." Toller větu nedokončil. Chtěl Flenna ujistit, že je ještě dost času, ale nedokázal by to dost přesvědčivě. Bylo stále zřejmější, že Flenn nejen padá vedle gondoly, ale že — podle nezměnitelných fyzikálních zákonů — padá rychleji. Přírůstky rychlosti se nedaly postřehnout, ale co do účinku se sčítaly. Rillomyner se dotkl Tollerovy paže. "Není tu nic, co by pasovalo do hlavně, kapitáne, ale našel jsem dva kusy skleněného provazce a přivázal je k tomuhle." Ukázal na velké kladivo z braky. "Myslím, že k němu doletí."

"Jsi pašák," uznal Toller a ocenil, že mechanik dokázal v krizi překonat svou agorafobii. Poodstoupil, aby mu nepekážel. Mechanik přivázal volný konec skleněného provazce k zábradlí, odhadl vzdálenost a vymrštil kladivo do prostoru.

Toller okamžitě poznal, že mechanik zamířil chybně, příliš vysoko, ve snaze kompenzovat vliv gravitace, jaký zde nepůsobil. Kladivo táhlo provaz za sebou a zastavilo se několik provokativních metrů nad Flennem, který točil rukama jako větrný mlýn v marném úsilí dosáhnout na ně. Rillomyner rozkmital provaz, aby stáhl kladivo níž, ale docílil jen toho, že je přitáhl blíž k lodi.

"To není ono!" vyštěkl Toller. "Rychle ho přitáhni zpátky a miř přímo na něho." Snažil se potlačit pocit narůstající beznaděje. Flenn teď viditelně klesal pod úroveň gondoly, a bylo méně pravděpodobné, že kladivo k němu doletí, protože vzdálenost vrostla a úhel se stal obtížnější pro přesný hod. Teď bylo zoufale potřeba, aby se Flenn dostal ke gondole blíž a něco takového se nedalo ... ledaže ... ledaže ...

Tollerovi zazněl v hlavě důvěrně známý hlas. Akce a reakce, říkal Lain. To je univerzální princip ...

"Flenne, dostaneš se blíž!" vykřikl. "Zbav se karbla! Odhoď ho od lodě tak prudce, jak jen dokážeš. Tím se postupně posuneš k nám."

Trvalo chvíli, než Flenn odpověděl: "To nemůžu udělat, kapitáne."

"To je rozkaz!" zařval Toller. "Odhoď karbla, a odhoď ho hned! Máme málo času."

Nastala další vleklá odmlka — pak spatřil, jak Flenn šátrá rukou na převleku v místě hrudi. Slunce ozářilo dolní části jeho těla, právě když vytahoval zeleně pruhované zvířátko.

Rozčilený Toller vztekle zaklel. "Pospěš si! Dělej! Nebo tě ztratíme!"

"Už jste mě ztratili, kapitáne," zaznělo od Flenna rezignovaně. "Ale chci, abyste vzali Tiny s sebou domů."

Náhle prudce vymrštil paži a začal se převalovat vzad, zatímco karbl plul směrem k lodi. Ale plul příliš nízko. Toller strnule pozoroval, jak vyděšené zvířátko, mňoukající a hrabající tlapkami ve vzduchu, mizí ze zorného pole pod gondolou. Zdálo se mu, že se žluté oči karbla zavrtávají do jeho. Flenn se o něco vzdálil, než ustálil svou polohu tím, že roztáhl ruce a nohy. Ležel v poloze utonulého, vznášejícího se tváří ke dnu na neviditelném oceáně — oči měl upřené na Overland, tisíce mil pod ním, který ho uchopil do své náruče gravitace.

"Ty pitomý, malý trpaslíku," vzlykl Rillomyner, když znovu vrhl kladivo, které však k Flennovi nedolétlo a zastavilo se i poněkud stranou od něho. S tělem a končetinami strnulými se Flenn začal stále ztatečněji propadat.

"Bude padat možná celý den!" zašeptal Zavotle. "Jen si pomyslete ... celý den ... padat. Jestlipak bude ještě žít, až dopadne na povrch?"

"Musíme myslet na jiné věci," řekl Toller drsně a odvrátil se od zábradlí. Nedokázal přihlížet, jak Flenn mizí z dohledu. Podle pokynů měl přerušit let v případě, že ztratí člena posádky, nebo když se závažně poškodí loď.

Nikdo nemohl tušit, že obě okolnosti způsobí bezvýznamně vypadající nepříjemnost v kuchyňce, ale necítil se proto méně odpovědný — a uvidí se, zda vedení ZVE ho rovněž shledá vinným.

"Přepni opět na tryskový pohon," nařídil Rillomynerovi. "Vracíme se domů."

PÁSMO

PODIVUHODNA

IIIKapitola 16

Jeskyně se nacházela ve svahu zvrásněného pahorku v členitém terénu, kde četné průrvy, skalnaté výčnělky a ostnaté keře ztěžují chůzi lidem i zvířatům.

Lain Maraquine rád nechal na modrorožci, aby si sám hledal cestu mezi různými překážkami, a jen občas jej pobodl, aby udržel směr k oranžové vlajce, která označovala vchod do jeskyně. Čtyři jízdní vojáci z jeho osobní stráže, jakou musel mít každý vyšší důstojník ZVE, jeli za ním v nevelké vzdálenosti, jejich šepem vedený hovor se mísil s bzukotem nesčetného hmyzu. Malá noc skončila a z vysoké oblohy slunce spalovalo zemi a odělo horizont chvějivou, purpurově zbarvenou příkrývkou horkého vzduchu.

Lain se cítil neobvykle uvolněně, vychutnával příležitost vzdálit se od základny stratolodí a přemýšlet o věcech, které neměly nic společného se světovými krizemi a meziplanetárními cestami. Toller se vrátil ze zkušebního letu o deset dnů dříve, a Lain se proto musel účastnit řady setkání a porad a musel promyslet získané nové vědecké údaje. Jedna

frakce vedení ZVE požadovala druhý zkušební let s přistáním na Overlandu a podrobné zmapování rovníkového kontinentu. Za normálních okolností by Lain s takovým požadavkem souhlasil, ale rychle se zhoršující situace Kolcorronu odsouvala do pozadí všechny jiné úvahy....

Výroba tisíce stratalodí a několika rezervních se prosadila díky neústupnosti Leddravohra a Chakkella.

Padesát lodí bylo vyčleněno pro přepravu královského dvora a aristokratů, kteří budou cestovat v malých skupinách, tedy poměrně pohodlně, a přesto ne všechna šlechta se rozhodla účastnit stěhování. Další dvě sta bylo určeno za nákladní plavidla, která ponесou potraviny, dobytek, osivo, zbraně a nejnútnejší stroje a materiály, další stovka byla pro vojenský personál. Zbývajících padesát lodí s posádkou omezenou na dva muže, bylo schopno přepravit na Overland téměř dvanáct tisíc lidí.

V rané etapě této velkolepé akce král Prad vyhlásil, že migrace bude naprosto dobrovolná, že bude stejný počet mužů a žen a že určitý podíl míst bude přidělen lidem se speciální kvalifikací.

Tvrdohlaví občané ho dlouho nechtěli brát vážně, na jeho vyhlášení pohlíželi jako na pošetilý královsky rozmar, který lze v krčmách dávat k lepšímu. Těch pár, co se přihlásilo, se dočkalo výsměchu, a vypadalo to, že plný stav flotily se podaří zajistit jen pod hrozbou meče.

Prad věděl, že čas pracuje pro něho, věděl, že na tahu jsou větší síly, než jaké by kdy shromáždil sám. Pterti mor, hladomor a náhlý rozpad společenského pořádku vykonaly svoje, a navzdory odsuzování ze strany církve, seznam dobrovolných přestěhovalců bytněl. Ale Kolcorroňané byli tak konzervativní a řešení jejich problémů tak radikální, že bylo třeba ještě překonat určitý pocit, že jakékoli strádání a nebezpečí na Landu je přijatelnější než téměř nevyhnutelná a velice nepřírozená smrt v cizích, modrých dálavách oblohy.

Pak přišla zpráva, že loď ZVE překonala více než polovinu cesty na Overland a v pořádku se vrátila.

Během několika hodin nezůstalo na přestěhovačském letu žádné volné místo, a najednou ti, kteří již místo měli, se stali terčem závisť a nelibosti. Veřejné mínění se změnilo, rychle a iracionálně, a mnozí z těch, kteří nedávno samotnou myšlenkou letu na sesterskou planetu opovrhovali, se začali považovat za oběti diskriminace.

Dokonce tu většinu, která se o širší historické vztahy nikdy nezajímala, zneklidňovaly řeči o vozech, naložených nedostatkovými potravinami a mizivých v branách Čtvrté stratalodí...

Za této situace Lain argumentoval tím, že zkušební let splnil všechny hlavní úkoly, když se podařilo proletět středním pásmem a provést obrat. Sestup k povrchu Overlandu by měl být klidný a probíhat podle předpokladů, a Zavotlovy nákresy hlavního kontinentu, pozorovaného dalekohledem, jsou dost dobré na to, aby člověk poznal, že tam nejsou vysoké hory ani terén, který by mohl ohrozit bezpečné přistání.

A samotná ztráta člena posádky se odehrála za okolností, která přinesla cenné poučení, že za beztíže není vhodné vařit. Veliteli lodě by se mělo poblahopřát za to, jak se zhostil tak náročného poslání. S přestěhováním je možno velmi brzy začít.

Jeho argumenty byly přijaty.

Odlet první eskadry čtyřiceti lodí, většinou s vojáky a stavebními dělníky, byl stanoven na osmdesátý den roku 2 630. Do tohoto termínu scházelo jen šest dní, a Laina napadlo, když si jeho zvíře vybíralo cestu, jak je zvláštní, že ho vyhlídka na let na Overland nevzrušuje. Jestli vše půjde podle plánu, bude s Gesallou na lodi desáté eskadry, která má opustit domovský svět — s přihlédnutím k možnému zpoždění vlivem nepříznivého počasí nebo útoků ptert — možná za pouhých dvacet dní. Proč ho tak málo dojmá bezprostřední blízkost toho, co může být největším dobrodružstvím jeho života, nejlepším zážitkem, jaký si vědec může přát, a nejdůležitějším podnikem v celé historii lidstva?

Není to proto, že cítí úzkost, když jen pomyslí, co ho očekává? Nebo snad rozšiřující se trhlina mezi ním a Gesallou, kterou si odmítal připustit, i když si ji stále uvědomoval, ho duševně rozvrátila natolik, že emocionálně otupěl, snad zemřel? Nebo to byl prostě nedostatek představitivosti člověka, který si sám o sobě myslí, jak není duševně na výši? Příval otázek a pochybností opadl, když modrorožec dorazil k písčité, poseté kameny, a Lain spatřil kousek před sebou vchod do jeskyně. Sesedl, vděčný za to, že se na chvíli uklidnil, a čekal, až k němu přijdou vojáci. Na obličejích všech čtyřech vojáků se pod koženými přilbami perli pot, zřejmě je udivovalo, proč museli na tak opuštěné místo.

"Počkáte zde na mě," řekl Lain hmotnému četaři. "Kam rozmístíte pozorovatele?"

Četař si zastínil oči před téměř kolmo dopadajícími paprsky slunce, které bodaly podél ohněm ozdobeného disku Overlandu. "Na vrcholku pahorku, pane. Odtud uvidí pět až šest pozorovacích stanovišť."

"Dobrá. Půjdu teď do jeskyně a nepřeji si být rušen. Zavolejte mě pouze v případě protiptertové výstrahy."

"Ano, pane."

Zatímco seržant sesedl a rozmísťoval mužstvo, Lain otevřel koše, přivázané k bokům modrorožce, a vytáhl čtyři olejové lampy. Zapálil knoty čoučkou, uchopil lampy za smyčky ze skleněného motouzu a vešel s nimi do jeskyně. Vchod do ní byl tak nízko a tak úzký jako jednoduché dveře. Na chvíli ho ovanul teplejší vzduch, ale pak se ocitl v chodbě, ponuré a chladné, která se náhle rozšířila na rozlehlou prostor. Postavil lampy na špinavou podlahu a čekal, až se jeho oči přizpůsobí slabému světlu.

Jeskyni objevil nedávno průzkumník, který zjišťoval, zda by se pahorek nemohl stát vhodným místem pro pozorovatelnu. Snad z opravdového zaujetí, možná z touhy využít příslovečnou pohostinnost lorda Gloa navštívil Zelenou horu a vyprávěl, co ohromujícího v jeskyni našel. Lain se o tom dozvěděl později a rozhodl se, že si nález prohlédne, ihned jak si udělá trochu volného času. Nyní, obklopen dosud málo zřetelnými výjevy, pochopil, že jeho příchod do tohoto tmavého místa je něco jako symbol — obracel se k minulosti Landu a odvracel od budoucnosti na Overlandu, a musel si přiznat, že se netouží zúčastnit vystěhovačského letu, nebo toho, co přijde po něm...

Obrazy na stěnách jeskyně začaly být viditelné.

Znázorněné výjevy neměly žádnou posloupnost, jako by nejdříve byly využity největší a rovné stěny a teprve pozdější generace umělců pokryly přilehlé plochy drobnými výjevy s důmyslným zakomponováním výčnělků, dutin a

puklin, funkčním podle záměru.

Výsledkem byla nepřehledná montáž, která nutila těkat očima po polonahých lovcích, rodových skupinách, stylizovaných brakkách, neznámých i důvěrně známých zvířatech, erotických výjevech, kuchyňských nádobách, květinách, lidských kostrách, zbraních, kojených dětech, geometrických abstrakcích, rybách, hadech, nezařaditelných artefaktech a nerozlučitelných symbolech. V některých případech byly základní kontury vyryté do skály a vyplněné pryskyřicí a vyvolávaly tak na pohled představu nezkracené síly, v jiných se odrážela prostorová dvojsmyslnost, kde lidský a zvířecí tvar snad definovala jen měnící se intenzita barevných skvrn. Většina odstínů dosud zářila jasně, kde měla zářit jasně, a byla tlumená, kde umělec chtěl výraznost potlačit, avšak na některých místech přispěl k dezorientaci při pozorování sám čas skvrnami plísně a vlhkosti.

Laina pohltil, jako dosud nikdy, pocit trvalosti.

Podle základní teze kolcoronského náboženství zde byly Land a Overland vždy a vždy, stejně jako dnes, představovaly dva póly, mezi nimiž probíhá nepřetržitá výměna lidských duší, zbavených těla. Před čtyřmi stoletími se vedla válka za rozdrčení Bithianské herese, která hlásala, že člověk bude za ctnostný život na jednom světě odměněn při znovuzrození na světě sesterském lepším postavením. Hlavní námitka církve se týkala určitého vývoje, a tedy změny, což bylo v rozporu se základním učením, že současný řád je neměnný a věčný. Pro Laina bylo snadné věřit, že makrokosmos byl vždy takový, jaký je, ale krátké období lidské historie dokazovalo, že ke změnám dochází, a při zpětné extrapolaci se člověk dostane až... sem! Nedokázal odhadnout, jak jsou jeskynní malby staré, ale instinktivně uvažoval o tisíciletích, nikoli o staletích. Zde byl důkaz, že lidé kdysi žili ve výrazně odlišných podmínkách, že uvažovali jinak a že sdíleli planetu s živočichy, kteří již neexistují. Náhle ho zaplavila touha poznávat, ale současně vlna lítosti, když si uvědomil, že zde, v útrobách jedné skalní jeskyně, je materiál na celoživotní práci. A pro něho možnost doplnit si abstraktní matematiku o studium vlastního druhu, cesta, která se zdála být mnohem přirozenější a záslušnější než let na jinou planetu.

Nemohl bych to ještě udělat?

Ta myšlenka, míněná jen napůl vážně, jako by prohloubila chlad v jeskyni, a Lain pozvedl ramena v začátku záchvěvu. Přistihl se, že se mu stalo v poslední době několikrát, že se snaží rozebírat, co ho vedlo k rozhodnutí letět na Overland. Bylo to racionální rozhodnutí, chladně uvážený počín filozofa, nebo pocit, že musí Gesalle a dětem, které Gesalla chtěla mít, zajistit přijatelnější budoucnost? Dokud se nezačal důkladně zabývat svými motivy, situace byla jednoznačná: letět na Overland a obejmout budoucnost, nebo zůstat na Landu a zemřít s minulostí.

Avšak většina obyvatel se nemusela rozhodovat. Ti se budou chovat přirozeně jako lidé a nevzdají se, dokud budou žít, a ani je nenapadne, že by slepé a tupé pterty mohly nad lidstvem zvítězit. Migrační let by se vlastně nemohl uskutečnit bez spolupráce těch, kteří zůstanou — nafukovací čety, hlídky na protiptertových pozorovatelnách, vojáci, kteří budou chránit Čtvrť stratolodí a udržovat pořádek, když král a jeho družina odletí.

Lidský život na Landu nezanikne přes noc, uvědomil si Lain. Mohou uplynout roky, desetiletí, kdy lidí bude ubývat a úroveň se bude snižovat, a snad vývojem nakonec vznikne odolné jádro, vůči ptertám imunné, málo početné, které bude žít v podzemí v nepředstavitelné nouzi. Lain nechtěl mít v tom smutném scénáři roli, ale snad by v něm mohl najít přijatelný kout. Jde o to, že při dobré vůli by mohl prožít zbývajících čas, určený k životu, na planetě, kde se narodil, kde jeho existence měla svůj význam.

Ale co Gesalla?

Je příliš loajální, než aby uvažovala o tom, že odletí bez něho. Je už taková, že právě proto, že si přestávají duševně rozumět, o to víc k němu lne tělesně, jak slíbila při sňatku. Pochyboval, že si sama přiznala, že je ...

Lain si dychtivě prohlížel starověké panorama, které ho obklopovalo, a soustředil se na vyobrazení dítěte při hře, drobný výjev v místě, kde se stýkaly tři větší scény, který zobrazoval chlapečka, držícího v ruce něco, co vypadalo jako loutka. Druhou ruku natahoval stranou, jako by bezstarostně sahal po oblíbeném domácím zvířeti, a právě za ní se nacházel bezvýrazný kruh. Ten kruh nebyl nijak vybarven a mohl představovat mnohé — velký míč, kouli nebo chybně umístěný Overland — ale Lain měl sto chutí vidět v něm ptertu.

Zvedl lampu a přistoupil k obrazu blíž. V silnějším osvětlení si potvrdil, že kruh skutečně není vybarven, a to bylo zvláštní, když si člověk uvědomil, že ti dávno mrtví umělci zpodobňovali jiné, méně významné věci věrně a výrazně. To znamenalo, že se ve svém výkladu mýlil, zejména když se dítě na výjevu tvářilo klidně, uvolněně a neznepokojeně z blízkosti toho, co mělo nahánět hrůzu.

Zvuk, způsobený někým, kdo vstoupil do jeskyně, přerušil jeho úvahy. Hněvivě se zamračil, zvedl lampu, ale vzápětí mimovolně o krok ustoupil, když spatřil, že nově přichozím je Leddravohr. Princ se na chvíli usmál, právě když se vynořil z úzké chodby, o jejíž stěny řinčel jeho meč, a pohledem přeletěl po jeskyni.

"Dobrý druhoden, princi," pozdravil Lain a užasl, když zjistil, že se začíná chvět. Při své práci ve ZVE se s ním setkával často, a to ho naučilo zachovávat si vyrovnanost — jenže to bylo v prostředí všední atmosféry úřadu a v přítomnosti řady dalších lidí. Zde, ve stísněném prostoru jeskyně, vzbuzovala Leddravohrova obrovská postava dojem nadlidské síly a vyvolávala strach. Duševně neměl princ s Lainem nic společného a vypadal, jako by vystoupil z jednoho z těch primitivních výjevů v okolním polosvětle.

Leddravohr si malby zběžně prohlédl, než promluvil: "Řekli mi, že je tady něco pozoruhodného, Maraquine. Informovali mě špatně?"

"Asi ne, princi." Lain doufal, že se mu podaří přimět hlas, aby se nechvěl.

"Asi ne? A tak co to je, co váš brilantní mozek obdivuje, a můj ne?"

Lain hledal odpověď, v níž by nebyla podobná urážka, jakou ho zahrnul Leddravohr.

"Neměl jsem čas malby studovat, princi, ale zajímá mě fakt, že jsou zřejmě velmi staré."

"Jak staré?"

"Možná tři, možná čtyři tisíce let."

Leddravohr pobaveně odfrkl: "To je nesmysl. Tvrdíte, že tyhle čmáranice jsou mnohem starší než Ro-Atabri?"

"To je pouze můj názor, principi."

"Mýlíte se. Barvy jsou příliš svěží. Tahle díra zřejmě sloužila jako úkryt při některé z občanských válek. Pár vzbuřenců sem zalezlo a ..." Odmlčel se, aby si zblízka prohlédl náčrt, zachycující dvě postavy ve zkroucené sexuální poloze. "A tady vidíte, co dělali, aby si ukrátili čas. Tak tohle vás přitahuje, Maraquine?"

"Ne, principi."

"Rozčilíte se někdy, Maraquine?"

"Snažím se ovládat, principi."

Leddravohr znovu odfrkl, obešel jeskyni a vrátil se k Lainovi. "No tak, už se netřepte — nedotknou se vás. Mohlo by vás zajímat, že jsem zde proto, že se otec doslechl o téhle pavoučí díře. Přeje si mít přesné kopie kreseb. Kolik času to zabere?"

Lain se rozhlédl po stěnách. "Čtyři dobří kreslíři to mohou zvládnout za den, principi."

"Tak to zařídte." Hleděl na Laina s nevyzpytatelným výrazem na své hladké tváři. "Proč někomu na takových věcech záleží? Můj otec je starý a opotřebovaný — brzy ho čeká let na Overland — spoustu naší populace vyhubil mor a zbytek se hotoví k nepokojům — dokonce některé armádní jednotky začínají jevit známky neposlušnosti, teď když mají hlad a došlo jim, že tady zanedlouho nebudu, abych se staral o jejich blahobyt. A přesto mého otce nade vše zajímá, aby si prohlédl tyhle mizerné čmáranice. Proč, Maraquine, proč?"

Lain takovou otázku nečekal. "Zdá se, že král Prad má instinkty filozofa, principi."

"Chcete říct, že je jako vy?"

"Neměl jsem v úmyslu se povyšovat na ..."

"O to nejde. Lze to považovat za vaši odpověď? Chce poznávat, protože chce vědět?"

"To vymezuje obsah pojmu filozof, principi."

"Ale ..." Leddravohr umkl, když se ve vchodu do jeskyně ozvalo řinčení výstroje a vzápětí se objevil četař z Lainovy osobní stráže. Zasalutoval Leddravohrovi, a třebaže vypadal vzrušeně, čekal na dovolení promluvit.

"Mluvte," vyzval ho Leddravohr.

"Zvedá se západní vítr, principi. Obdrželi jsme výstrahu před ptertami."

Leddravohr ho propustil mávnutím ruky. "Ano, ano — hned půjdeme."

"Víte se zvedá rychle, principi," dodal četař, zjevně velice nešťatný z toho, že zůstává, i když už dostal pokyn k odchodu.

"A zkušený voják, jako ty, nevidí důvod, proč by měl zbytečně riskovat." Leddravohr položil četaři ruku na rameno a chlácholivě jim zatřásl — takovou důvěrnost by neprojevil ani nejvznešenějšímu aristokratovi. "Vezmi své muže a odjed', četaři."

Četař vyslal očima záblesk vděčnosti a obdivu, než se spěšně vzdálil. Leddravohr se díval, jak odchází, a pak se otočil k Lainovi.

"Objasňoval jste zaujetí pro zbytečné poznatky," připomenul. "Pokračujte!"

"Já ..." Lain se snažil uspořádat myšlenky. "V mé profesi se veškeré poznání považuje za užitečné."

"Proč?"

"Je to součást celku ... jednotné struktury... a až tato struktura bude úplná, stane se úplný i člověk a bude tak moci řídit svůj osud."

"Hezké řečičky!" Leddravohrův nespokojený pohled se zastavil na úseku stěny, nejbližšímu místu, kde stál Lain.

"Skutečně věříte, že budoucnost naší rasy závisí na obrázku škrvněte, co si hraje s balónem?"

"To není to, co jsem řekl, principi."

"To není to, co jsem řekl, principi," opakoval posměšně Leddravohr. "Neřekl jste mi nic, filozofe."

"Mrzí mě, že jste nic neslyšel," odpověděl Lain klidně.

Typicky náhlý úsměv se na okamžik usadil na princově tváři. "To měla být urážka, že? Láska k poznání musí být vskutku velmi silná, když vám začíná bránit v ohýbání páteře, Maraquine. Budeme pokračovat v povídání při zpáteční jízdě. Pojďte!"

Leddravohr vykročil k východu a bočně se protahoval úzkou chodbou. Lain sfoukl lampy, nechal je na místě a vydal se za Leddravohrem. Přes rozeklaný profil pahorku citelně proudil západní větřík. Leddravohr, sedící obkročmo na svém modrorožci, pobaveně pozoroval, jak si Lain vykasává sukni róby a nemotorně se souká do sedla. Pohlédl pátravě na oblohu a rozjel se dolů z pahorku, sedící zpřímá a ovládající modrorožce s nedbalostí rozeného jezdce.

Lain, veden náhlým popudem, popohnal modrorožce, aby se dostal přibližně vedle prince a držel s ním krok. Urazili asi polovinu cesty z pahorku, když zjistil, že vede své zvíře plnou rychlostí k pruhu uvolněné sutě. Snažil se strhnout modrorožce doprava, ale docílil jedině to, že ho vyvedl z rovnováhy. Zvíře poplašeně vyjeklo, když ztratilo na zrádném terénu půdu pod nohama, a upadlo na bok. Lain zaslechl prasknutí, jak si zlomilo nohu, právě když vyletěl ze sedla a směřoval k trsům žluté trávy, které se milosrdně objevily předním. Dopadl na zem, překulil se a okamžitě vyskočil na nohy, nezraněn, ale zhrozen smrtelným kvílením modrorožce, který ležel na kamenitém štěrku.

Leddravohr sesedl jediným svižným pohybem a přikročil k padlému zvířeti s černým mečem v ruce. Jednal rychle, když mu vrazil meč do břicha pod takovým úhlem, aby pronikl do hrudní dutiny. Modrorožec sebou škubl a vydal chraptivý zvuk, než vydechl naposled. Lain si přiložil ruce k ústům, když se snažil zabránit zvedání žaludku.

"Tady máte jiné sousto užitečného poznatku," poznamenal Leddravohr klidně. "Když zabijíte modrorožce, nikdy nebodejte přímo do srdce, nebo vás celého pocáká krev. Při tomto způsobu vystřiká srdce krev do tělních dutin a nenadělá svinčik. Vidíte?" Vytáhl meč, oťel ho o hřívu mrtvého zvířete a rozptáhl paže, aby předvedl, že má čistý oděv.

"Souhlasíte s tím, že je to velmi ... filozofické?"

"Zavinil jsem, že spadl," zamumlal Lain.

"Byl to jenom modrorožec." Leddravohr zasunul meč do pochvy, vrátil se ke svému zvířeti a vyhoupl se do sedla.

"Pojďte, Maraquine — na co čekáte?"

Lain pohlédl na prince, připraveného s napřaženou rukou pomoci mu do sedla, a pocítil odpor, že by se ho měl dotknout. "Děkuji, princí, ale člověk mého postavení není hoden, aby jel s vámi."

To Leddravohra rozesmálo. "O čem to mluvíte, vy blázne? Teď jsme ve skutečném světě, ve světě vojáků — a blíží se pterty."

Zmínka o ptertách pronikla Lainem jako ledová dýka. Učinil váhavý krok vpřed.

"Neostýchejte se tak," pobídl ho princ s pohledem, v němž se prolínalo pobavení a výsměch. "Ostatně, nebude to poprvé, co vy a já budeme sdílet jednoho oře."

Lain znehybněl. Čelo mu orosil ledový pot, když se slyšel, jak říká: "Rozmyslel jsem si to. Půjdu do Čtvrti pěšky."

"Dochází mi s vámi trpělivost, Maraquine. Nehodlám vás prosit, abyste si zachránil život."

"Za svůj život odpovídám já, princí."

"Tihle Maraquinové musejí mít něco v krvi," pokrčil Leddravohr rameny, jako by jeho slova byla určena někomu třetímu. Otočil modrorožce k východu a pobídl ho do klusu. Zakrátko zmizel z dohledu za skalním ohybem, a Lain osaměl v krajině, která mu náhle připadala cizí a neodpouštějící jako vzdálená planeta. Vyrázil ze sebe chvějivý, nejistý smích, když si uvědomil, co ho vedlo k tomu, aby se nerozumně dostal do nebezpečné situace.

Proč až teď? ptal se sám sebe. Proč jsem čekal až na tuto chvíli?

Zblízka se ozvalo nevýrazné škrábání. Polekaně se otočil a spatřil, že se ze svých děr svíjívě soukají bledé mnohonožky a rozhrmují oblázky, jak dychtivě spěchají k mrtvému modrorožci. Rychle se odvrátil od té nechutné podívané. Chvilí uvažoval, zda se nemá vrátit do jeskyně, pak si však uvědomil, že by tam byl za dne celkem v bezpečí — ale po soumraku se bude celý pahorek asi přímo hemžit ptertami, trpělivě čenichajícími a hledajícími. Nejlepší bude, když co nejrychleji zamíří na východ ke Čtvrti stratolodí a pokusí se tam dostat dřív, než tam pterty donese vítr.

Když se takto rozhodl, rozběhl se do bzučícího horka. Nedaleko úpatí pahorku se dostal na otevřený svah, který mu nabídl ničím nerušený výhled na východ. Vzdálený chomáček prachu ukazoval, kudy jede Leddravohr, a daleko před ním, téměř u nezřetelných hranic Čtvrtě, větší obláček prachu prozrazoval, jak daleko se dostali vojáci. Uvědomil si, jak podcenil rozdíl mezi rychlostí chodce a rychlostí jezdce na cválajícím modrorožci. Až se dostane na travnatou rovinu, bude postupovat rychleji, ale i tak potrvá nejméně hodinu, než se dostane do bezpečí.

Hodinu!

Je vůbec nějaká naděje, že přežije po tak dlouhou dobu?

Aby nemusel myslet na rostoucí fyzickou únavu, snažil se zapojit do řešení své situace veškerý profesionální um. Statistika, když se na ni díval bez zaujetí, vypadala povzbudivěji, než očekával.

Ptertám denní světlo a rovina nevyhovují, protože se nedokážou ve vodorovném směru vlastní silou pohybovat — a při letu nad krajinou musejí spoléhat na vzdušné proudy. To znamená, že pohyblivý člověk se jich nemusí příliš obávat, když půjde přes otevřenou pláň. Za předpokladu, že nepokryjí celou oblast — a to se ve dne stávalo jen velmi zřídka — postačí, když si na ně bude dávat pozor a když bude znát, odkud vane vítr. Při ohrožení ptertou půjde jen o to, aby počkal, než se dostane na smrtící vzdálenost, pak přeběhl krátkou vzdálenost kolmo na směr větru a nechal pterty bezmocně proplout.

Klopýtavě se zastavil v průrvě, s ústy plnými slané pěny, a opřel se o skálu, aby nabral dech. Je důležité, aby měl v zásobě dostatek sil a mohl dostatečně rychle běžet, až se dostane na rovinu. Zatímco mu chrčení v průduškách zvolna utichalo, oddal se představě, jaké bude jeho příští setkání s Leddravohrem, a ačkoli to bylo neuvěřitelné, cítil, že se jeho rozevřené rty snaží zformovat v úšklebek. Byla to ironie ironií! Věhlasný vojenský princ uprchl, aby našel útočiště před ptertami, ale uhlašený filozof se vrátil do města pěšky a nepotřeboval žádné brnění, jen svůj intelekt. To bude důkaz, že není zběhlec, důkaz pro všechny viditelný, důkaz, který i jeho manželka bude muset ...

Zbláznil jsem se! Ta myšlenka ho přiměla hlasitě zasténat v sebeproklínání. Opravdu jsem ztratil to, co jsem míval v hlavě!

Dovolil jsem tomu surovci, aby se mi dostal na kůži tou svou necitlivostí a zlomyslností, svou oslavou hlouposti a glorifikací. Nechával jsem ho, aby mě ponižoval, dokud jsem nebyl ochoten zaplatit životem za nenávist a pýchu — jak ušlechtilé emoce! — a teď se oddávám fantaziím o dětinské pomstě, natolik uspokojen svou vlastní nadřazeností, že jsem zapomněl na tak základní bezpečnostní opatření, jako je přesvědčit se, zda pterty nejsou nablízku!

Narovnal se a v temné předtuše se ohlédl za sebe do průrvy. Pterta byla sotva deset kroků od něho, v dosahu své smrtící účinnosti, a větřík, vanoucí průrvou, ji k němu unášel ochromující rychlostí.

Koule mohutněla, až mu zastínila výhled, její lesknoucí se průsvitnost měla nachovou a černou barvu. Části mozku mu probleskla perverzní vděčnost za to, že za něho rozhodl osud, rychle a definitivně. Nemělo smysl snažit se utéct, nemělo smysl snažit se bojovat. Viděl ptertu jako dosud nikdy, viděl, jak v ní víří zsinálý toxický prach. Je na ní nějaký náznak struktury? Koule uvnitř koule? Obětovala se zlovolná protointelligence vědomě, aby ho zlikvidovala?

Pterta vyplnila Lainův vesmír.

Byla všude — a pak nebyla nikde.

Zhluboka se nadechl a rozhlédl se kolem sebe smutným, klidným pohledem člověka, kterého čeká už jen jediné rozhodnutí.

Tady ne, pomyslel si. Ne v tomto slepém a ohraničeném místě — to není vůbec vhodné.

Připomněl si vyvýšený svah, který nabízel dobrý výhled na východ, a vracel se korytem starodávné bystřiny, kráčel pomalu a občas si povzdechl. Když dorazil ke svahu, usedl na zem, zády k příjemně zakřivenému balvanu, a upravil si roucho do úhledných záhybů kolem roztažených nohou.

Před ním se rozprostíral svět jeho posledního dne. Trojúhelníkový obrys Opelmerovy hory se chvěl nízko na obloze, zdánlivě oddělen od horizontálních stuh a skvrnitých pruhů, které představovaly Ro-Atabri a opuštěná předměstí na březích Arleského zálivu. Blíží a níž ležela uměle vybudovaná Čtvrt stratolodí. Na jižní obloze se třpytilo souhvězdí Stromu, jehož devět hvězd vyzývalo sluneční jas, a u zenitu se přes disk Overlandu nepostřehnutelně rozšiřovala výše výrazného světla.

V této scéně je celý můj život a práce, dumal. Přinesl jsem si psací potřeby a měl bych se pokusit o jakýsi souhrn ... ne že by poslední myšlenky toho, kdo tak směšně urychlil svůj konec, mohly mít pro někoho význam, nebo někoho zajímaly ... nejvýš mohu zaznamenat, co se již ví — že pterakóza není špatná smrt ... pokud je to u smrti možné ... příroda umí být milosrdná ... tak jako nejohroženější kousnutí žraloka jsou často bezbolestná, také vdechnutí pteritího prachu může vyvolat zvláštní náladu rezignace, chemický fatalismus ... alespoň v tom mám zřejmě štěstí... až na to, že jsem připraven o pocity které mi podle prastarého práva náležejí...

V jeho hrudi se zrodil palčivý pocit, který vzápětí vyslal paprskovité výhonky do všech zbývajících částí těla.

Současně jako by se okolní vzduch ochladil, jako by slunce pozbylo teplo. Ponořil ruku do kapsy roucha, vytáhl kapuci ze žlutého plátna a rozprostřel ji na klíně. Čekala ho poslední povinnost — ale ještě ne.

Přál bych si, aby zde byla Gesalla Gesalla a Toller... abych je mohl vzájemně sobě světit, nebo je požádat, aby jeden druhého přijali ... ironie stíhá ironii ... Toller vždycky chtěl být jiný, více se mi podobat ... a když se stal novým Tollerem, byl jsem nucen stát se starým Tollerem ... až po konečné pohrdání vlastním životem ve jménu cti, gesto, které jsem měl učinit, než moji krásnou manželku vyplnil a zneuctil Leddravohr... v tom měl Toller pravdu, a já — ve své takzvané moudrosti — jsem mu řekl, že se mylí ... Gesalla se mnou souhlasila rozumem, ale srdcem dávala za pravdu Tollerovi ...

K bodavé bolesti v hrudi se přidal záchvat třesavky. To, co viděl před sebou, vypadalo podivně ploše. A viděl další pterty. Snášely se dolů k pláni ve skupinkách po dvou a po třech, ale to, co mu zbývalo z jeho života, nemohly nijak ovlivnit. Pro něho měla nyní skutečnost podobu snového toku útržkovitých myšlenek.

Ubohý Toller ... stal se tím, čím usiloval být, a jak jsem ho odměnil? ... nedůtklivostí a závistí ... ublížil jsem mu v den, kdy měl Glo pohřeb, a dokázal jsem to jen proto, že mě skutečně má rád, ale on na mou dětinskou zlobu reagoval důstojně a trpělivě... brakky a pterty patří k sobě... miluji svého bratříčka a říkám si, zda si Gesalla uvědomuje, že ona také... něco takového trvá dlouho... samozřejmě že brakky a pterty patří k sobě — je to symbiotický vztah ... teprve nyní chápu, proč jsem se srdcem vzpíral letět na Overland ... na něm je budoucnost a ta budoucnost patří Gesalle a Tollerovi ... nemohl by v tom být podvědomý důvod, proč jsem odmítl jet s Leddravohrem, proč jsem si vybral svou vlastní jasnou cestu?... nechť jsem křížil Tollerovi cestu? ... odstraňoval jsem z rovnice nerovnost?... rovnice pro mě tolik znamenaly...

Oheň v hrudi se mu rozhořel, rozšířil a nutil ho zápasit o dech. Zaléval ho pot, a přece měl pokožku mrtvolně chladnou, a svět mu připadal jako kulisa z vlnícího se plátna. Přišel čas na žlutou kapuci.

Nemotornými prsty si ji nasadil na hlavu — pro výstrahu každému, kdo by snad procházel, dávala znamení, že zahynul na pterakózu a že se k jeho tělu nesmí nejméně pět dní přiblížit. Otvory pro oči sice neměl na svém místě, ale neupravil jejich polohu, nechal ruce klesnout k bokům, spokojen s tím, že zůstane v soukromém vesmíru z beztvaré a bezvýrazné žlutě.

V tom skromném mikrokosmu splýval čas s prostorem.

Ano, tu kresbu v jeskyni jsem vyložil správně..., kruh znázorňuje ptertu ... bezbarvou ptertu ... takovou, u níž se dosud nevyvinuly zvláštní toxiny ... kdo se mě to kdysi ptal, jestli pterty nebyly růžové?... a co jsem odpověděl?... neřekl jsem, že nahé dítě nemá strach z koule, protože ví, že mu neublíží?... vím, že jsem vždycky Tollera v jednom ohledu zarmucoval, a to nedostatkem fyzické odvahy ... znevažováním cti ... ale teď na mě může být hrdý... přál bych si, abych mohl vidět, jak se bude tvářit, až uslyší, že jsem raději zemřel, než abych jel s ... není to zvláštní, že odpověď na ptertí záhadu bylo stále vidět na nebi?... Strom a disk Overlandu, který symbolizuje ptertu, koexistují v harmonii ... opylovací výbuchy brakkových stromů dávají ptertám ... co? ... semena, krystaly, miglign? ... a na oplátku vyhledávají a ničí nepřátele brakkových stromů ... Toller musí mít ochranu před princem Leddravohrem... protože věří, že se mu vyrovná, ale já se obávám... JÁ SE OBÁVÁM, ŽE JSEM NIKOMU NEŘEKL O BRAKKÁCH A PTERTÁCH! ... jak dlouho už to vím?... je tohle sen ... kde je má krásná Gesalla?... dosud mohu hýbat rukama ... dosud mohu

Kapitola 17

Princ Leddravohr zvedl zrcátko a zamračil se na svůj obraz. I tehdy, když přebýval ve Velkém paláci, odmítal pomoc sluhů a při své ranní toaletě trávil značnou dobu tím, že obtahoval brakkovou břitvu, dokud neměla dokonalé ostří, a změkčoval strniště na své tváři horkou vodou. Výsledek nebyl z nešťastnějších — odřízl si na krku kus kůže. Řeznou ránu si nezpůsobil, ale kapičky krve stále prosakovaly kůží, a čím víc je otíral, tím víc se jich objevovalo.

Tak to dopadá, když člověk žije jako zhýčkaná panna, řekl si, když si tiskl vlhkou látku k hrdlu. Oblékání odložil, dokud nezastaví krvácení. Zrcadlo, vyrobené ze dvou různých druhů skla, spojených v jedno, odráželo téměř všechny paprsky, ale když se otočil k oknu, rozeznal jeho zářivé pravoúhelníky v dvojitém skle, zdánlivě ve stejné místě jako svoje tělo.

To je symbolické, pomyslel si. Stávám nehmotným, stávám se duchem, kteří se připravují ke vstupu na Overland. Můj skutečný život, jediný život, který má nějaký význam, nenávratně skončí, až ... Jeho myšlenky přerušil zvuk chvatných kroků v sousedním apartmá. Otočil se a ve dveřích spatřil majora Yachimalta, pobočníka odpovědného za komunikaci mezi Palácem a Čtvrtí stratolodí. Yachimalt si se znepokojením povšíml, že Leddravohr je nahý, a učinil pohyb, jako by chtěl vycouvat z místnosti.

"Promiňte, princí," řekl, "neuvědomil jsem si..."

"Co je s vámi, člověče?" utrl se Leddravohr. "Jestli máte pro mě nějaký vzkaz, tak ho vyklopte!"

"Je od plukovníka Hiperna, princí. Hlásí, že u hlavního vchodu do Čtvrtě se shromáždil dav.

"Má přece k dispozici celý pluk, ne? Proč bych se měl zrovna já starat o to, co dělá chátka?"

"Je hlášeno, že je podněcuje lord prelát, princí," dodal Yachimalt. "Plukovník Hipern vás žádá o povolení uvěznit ho."

"Balountar! Ten zatracený pytel kostí!" Leddravohr odhodil zrcátko a přistoupil k věšáku, na němž visel jeho oblek.

"Sdělte plukovníku Hipernovi, že má držet pozici, ale proti Balountarovi nic nepodnikat, dokud nepřijdu. S lordem strašákem si to vyřídím osobně."

Yachimalt zasalutoval a zmizel ve dveřích. Leddravohr se přistihl, že se usmívá, když se rychle oblékl a natáhl si bílý kyrys. Do odletu první eskadry na Overland zbývalo pouze pět dní, přípravy na přestěhování prakticky skončily, a jeho vyhlídka na vynucenou nečinnost netěšila. Když neměl co na práci, až příliš snadno se v myšlenkách vracel k nepřírozené zkoušce, která je čekala, a právě v takových okamžicích v něm začal hlodat červ obav a pochybností. Nyní mohl být buřičskému lordu prelátovi vděčný za to, že mu nabídl rozptýlení, možnost plně se zabývat něčím konkrétním a účelným.

Připnul si meč a nůž, který nosil na levé paži. Spěšně vyrazil ze svých pokojů, a když scházel na hlavní nádvoří, šel chodbami, kde bylo málo pravděpodobné, že se setká s otcem. Král si udržoval skvělou zpravodajskou síť a určitě se mu doneslo, jak sebevražedně se choval Lain Maraquine předchozího druhodne. Teď neměl náladu, aby ho král v té absurdní události zpovídal — již přikázal, aby se tým kreslířů vydal do jeskyně a pořídil kopie maleb, které hodlá předložit otcí při nejbližším setkání. Instinktivně tušil, že se král rozlítí a stane se podezřívavý, jestliže se ukáže — což bylo téměř jisté — že Maraquine zahynul, a kopie maleb by ho mohly uchvátnout.

Když dospěl na nádvoří, pokynul dveřníkovi, aby mu přivedl grošovaného modrorožce, na kterém obvykle jezdil, a o chvíli později již cválal k Čtvrti stratolodí. Když se vynořil z dvojitého zámostku sítí, které obepínaly Palác, vjel do jedné z tunelových cest, křížujících ozdobné hradní příkopy. Lak na povrstveném plátně nepropouštěl ptěti prach a zaručoval bezpečný průchod do Ro-Atabri, ale pocít, že je omezen jako dobytek ve stáji, ho silně popuzoval. Byl rád, když dospěl k městu, kde alespoň viděl oblohu skrze síť nad hlavou a mohl se dát na západ podél nábreží Borannu. Jen málo obyvatel se odvážilo ven, a z nich většina, které potkal, směřovala ke Čtvrti — vedl je zřejmě zvláštní smysl, který jim sděloval, že se tam děje něco mimořádného. Toho rána bylo horko a panovalo bezvětří, a proto od ptěti nehrozilo žádné nebezpečí. Když dospěl k západnímu okraji města, opovrhl krytou cestou, směřující k hranicím základny, a vydal se na jih od ní otevřeným prostorem k hlavnímu vchodu, kde se shromáždil dav. Postranní panely chatrného tunelu byly vytaženy a umožňovaly sročeným, aby neustále blokovali střežená vrata. Na druhé straně vrat viděl řadu trčících kopí, důkaz přítomnosti vojáků, a mimoděk souhlasně přikývl — kopí je ta pravá zbraň, jak ukázat vzpurným civilistům, že se přepočítali.

Přiblížil se shromážděným lidem a přiměl modrorožce k chůzi. Když si lidé povšimli, že přijíždí, uctivě se rozestupovali a dělali mu cestu. Překvapilo ho, že tolik z nich má na sobě roztrhané šaty. Situace prostých obyvatel města je zřejmě horší, než se domníval. Za polohlasného bručení a strkání se zástup na krajích odsunul tak, že vytvořil půlkruh, v jehož středu byla černě oděná postava Balountara.

Lord prelát, který právě spílal nějakému důstojníkovi na opačné straně zavřené brány, se otočil k Leddravohrovi. Při pohledu na něho viditelně strnul, ale vztek z jeho zbrzděných rysů nezmizel. Leddravohr se k němu přiblížil pomalým krokem, nedbale sesedl, aby dal okázale na odiv sebedůvěru, a pokynul, aby otevřeli bránu. Dva vojáci zatáhli těžká křídla dovnitř, a Leddravohr s Balountarem se ocitli ve středu veřejné arény.

"Copak, duchovní," začal Leddravohr klidně, "copak vás sem přivádí?"

"Myslím, že víte, proč jsem zde ... princí." Balountar otálel dlouhé tři vteřiny, než ho oslovil, jak měl, královským titulem, a tím se dopustil promyšlené urážky.

Leddravohr se pousmál. "Pokud jste přišel žebrot o vystěhovaleckou místenku, je příliš pozdě — všechny jsou už vydány."

"O nic nežebrot," zvýšil Balountar hlas a hovořil spíš ke shromážděnému zástupu než k Leddravohrovi. "Přišel jsem klást požadavky. Požadavky, které musíte splnit."

"Požadavky!" Nikdo si dosud nedovolil uplatnit vůči Leddravohrovi toto slovo, a když si ho princ zopakoval, stalo se s ním něco zvláštního. Jeho bytost se rozpoltila na fyzické a kompaktní tělo, připoutané k zemi, a na éterické tělo, nic nevážící a schopné se vznášet v nejmínějším vánku. To nehmotné tělo jako by ustoupilo o krok od toho fyzického. Leddravohr měl najednou pocit, že se nedotýká země, ale že se jako ptěta vznáší nad vrcholky travin — a že nezúčastněně přihlíží, co se odehrává. Ze svého výhodného místa se pobaveně díval, jak jeho fyzické já se předvádí jako pubertální blbeček.

»Neopovažujte se hovořit o požadavcích!« vykřikl fyzický Leddravohr. »Zapomněl jste na pravomocí, které mi král udělil?«

»Já hovořím vyšší autoritou,« nedal se Balountar. »Hovořím za církev, za velkou přítomnost, a nařizuji vám, abyste zničil všechna vozidla, s nimiž se chystáte znesvětit vysokou stezku. Kromě toho všechny potraviny, krystaly a ostatní zásoby, které jste ukradl lidu, musíte mu okamžitě vrátit. To jsou má poslední slova.«

»Vyslovil jste větší pravdu, než si myslíte,« vydechl Leddravohr.

Vytáhl bojový meč, ale skomírající zbytek ohledu na zákonné postupy ho odradil od toho, aby proklál černou čepelí těla lorda preláta. Proto od něho odstoupil, otočil se k ostražitě přihlížejícím důstojníkům, stojícím poblíž, a štekla na kamenně se tvářícího plukovníka Hiperna: »Uvězněte toho zrádce!«

Plukovník vydal polohlasem rozkaz, a dva vojáci vyběhli s tasenými meči. Když uchopili Balountara za paže a vlekli ho, přestože se vzpíral, za ochranný val čtvrti, z davu se ozval zvláštní chrčivý zvuk. Hipern pohlédl tázavě na Leddravohra.

»Na co čekáte?« Leddravohr bodl ukazovákem k zemi v náznaku, že chce, aby lord prelát byl donucen pokleknout. »

Víte, jaký je trest za velezradu. Proved'te ho!»

Hipern, jehož tvář pod okrajem zdobené přilby zůstala bez výrazu, znovu promluvil k důstojníkům, stojícím poblíž a za chvíli přiběhl k vojákům, kteří drželi Balountara, urostlý seržant. Lord prelát zdvojnásobil své úsilí, aby se vytrhl, jeho černě oděná postava se svíjela v nelidských polohách, zatímco ho vojáci tlačili k zemi. Pozvedl obličej ke svému katovi. Otevřel doširoka ústa, jako by chtěl vydechnout modlitbu, nebo vychrlit kletbu, a nabídl tak terč který seržant bez váhání využil — vrazil mu do úst čepel, která se vynořila ve spodní části lebky na druhé straně, přeťala páteř a ukončila mu život mezi dvěma údery srdce. Vojáci upustili tělo a poodstoupili — a ze zástupu zazněl zděšený nářek. Vzduchem proletěl velký kámen a zvířil prach Leddravohrovi u nohou.

Na chvíli se princ zatvářil, jako by se chtěl na dav vrhnout sám, pak se obrátil na seržanta. »Setněte knězi hlavu.

Zvedněte ji na kopí, aby jeho stoupenci mohli k němu dál vzhlížet.«

Seržant přikývl a pustil se do toho hrůzného úkolu s klidem a zručností řezníka. Během minuty byla Balountarova hlava vztyčena na kopí, které pak přivázali k piliři brány. Po kopí rychle stékaly pramenky krve.

Na dlouhou chvíli nastalo naprosté ticho — ticho, které bodalo do uší — a zdálo se, že se situace ocitne ve slepé uličce. Pak těm, kteří se dívali z krytu základny, začalo být postupně jasné, že situace není zcela statická — půlkruh země, viditelný branou, se zvolna zmenšoval. Lidé, stojící v přední linii před branou, zjevně nehýbali nohama, ale přesto postupovali vpřed jako řada soch posunovaných, kousek po kousku, neúprosným tlakem zezadu. Na důkaz toho, že ten tlak je obrovský, kůl plotu, napravo od brány zaskřípal a začal se naklánět dovnitř.

»Zavřete bránu!« vykřikl plukovník Hipern.

»Nechte tu bránu!« Leddravohr se otočil k plukovníkovi »Armáda nebude ustupovat před civilní lůzou. Rozkažte svým mužům, aby celý prostor vyklidili.«

Hipern neklidně polkl, ale před pohledem Leddravohra neuhnul.

»Situace je obtížná, princí. Tohle je místní pluk rekrutovaný většinou ze samotného Ro-Atabri, a mužům se přiči myšlenka, že by měli jít proti vlastním lidem.«

»Slyším vás dobře, plukovníku?« Leddravohr změnil držení svého meče a v očích se mu objevilo bílé světlo, svíjející se jako červ. »Odkdy obyčejní vojáci rozhodují v záležitostech Kolcorronu?«

Hipern znovu polkl, ale odvaha ho neopustila. »Od té doby, co mají hlad, princí. Tak tomu bylo vždycky.«

Bylo nečekaně, že se Leddravohr usmál. »To je váš odborný názor, plukovníku? Teď mě dobře pozorujte — naučím vás něčemu ze základů velení.« Otočil se, postoupil o několik kroků k trojitě řadě čekajících vojáků a pozvedl meč.

»Rozežněte tu sběř!« vykřikl mávaje mečem ve směru útoku proti postupujícímu zástupu. Vojáci okamžitě vyrazili z řady, aby se utkali s vetřelci, kteří postoupili nejdále, a relativní ticho, které převládalo, se náhle změnilo na vřavu. Dav ustoupil, ale namísto, aby se rozprchl v naprostém zmatku, znovu se stmelil, i když o kousek dál, a právě tehdy se ukázalo něco významného — Leddravohrova rozkazu uposlechla jen třetina vojáků. Zbývající se sotva pohnuli a hleděli nešťastně na nejbližší nižší důstojníky. Ale i ti, kteří vyběhli proti davu, se chovali krotce a docela zbaběle. Nechali se snadno přemoci, a jejich zbraní se rychle zmocnil vzpurný dav. A když značná část krytu cesty byla stržena k zemi a opěrné rány rozlámány na zbraně, zazněl radostný ryk.

Druhý Leddravohr — chladný, nehmotný a nezúčastněný — pozoroval celkem bez velkého zájmu, jak hmotný, tělem spoutaný Leddravohr běží k mladému, čerstvému poručíkovi a přikazuje mu, aby vedl své muže proti davu. Bylo vidět, jak poručík potřásá odmítavě hlavou — a o zlomek okamžiku později už nežil. Princ mu jediným úderem meče odsekl hlavu. Leddravohr ztratil lidskost, smysly už nevnímal, jak vnímá lidská bytost. Kolébal se ze strany na stranu, krk měl natažený dopředu a z černého meče, kterým mával, odlétaly karmínové kapky, když vběhl mezi důstojníky a mužstvo jako strašlivý démon, rozsévající zkázu.

Jak dlouho to může trvat? dupal druhý Leddravohr. Neexistuje žádná hranice, co člověk snese?

Jeho pozornost náhle upoutal nový jev. Nebe na východě potměnělo, když se z několika městských čtvrtí vznesly k nebi sloupy hustého dýmu. To mohlo znamenat jen jediné — že hoří protiptertové zástěny, že někteří občané, vedeni hněvem a zklamáním, protestují nejzazším projevem proti současnému řádu.

Ten vzkaz hovořil jasnou řečí — aby všichni zahynuli společně: bohatý stejně jako chudý, král stejně jako ubožák.

Při myšlence na krále, osamoceného a zranitelného ve Velkém paláci, se bohorovnost toho druhého Leddravohra rozplynula. Musel teď udělat něco důležitého a neodkladného — měl odpovědnost, která daleko převyšovala střet několika stovek civilistů a vojáků.

Přistoupil ke svému doplňkovému já — a dostavil se závatný pocit, prostor a čas se rozostřily ...

Princ Leddravohr Neldeveer otevřel oči do záplavy prudkého slunečního světla. Rukojeť meče měl vlhkou, kolem sebe slyšel vřavu a viděl barvy masakru. Chvilí si scénérii zkoumavě prohlížel, mrkal očima, jak se snažil přizpůsobit změně realitě. Pak zasunul meč do pochvy a rozběhl se k čekajícímu modrorožci.

Kapitola 18

Toller hleděl strnule na tělo ve žluté kapuci snad deset minut, aniž se pohnul, a snažil se pochopit, že se musí vyrovnat s bolestnou ztrátou.

To je Leddravohrova práce, pomyslel si. A to mám za to, že nechávám toho netvora naživu. Vždyť on vydal mého bratra napospas ptertám!

Prvodení slunce stálo dosud nízko na východě, ale za bezvětří skalnatý svah již začínal sát teplem. Toller rozporupně kolísal mezi emocí a opatrností, mezi touhou odnést bratrovo tělo a nutností zůstat v bezpečné vzdálenosti. Zastřeným zrakem zpozoroval na pokleslé hrudi něco leskle bílého, něco, co přidržovala šňůra opasku a štíhlá ruka.

Papír? Mohla by to být — a při té myšlence Tollerovi srdce poskočilo — obžaloba Leddravohra?

Vytáhl dalekohled, který nosil už od dětství, a zamířil ho na bílý pravouhelník. Slzy a silný odlesk papíru mu víc než znesnadňovaly poznat, co je na papíře napsáno, ale nakonec Lainovo poslední poselství přece jenom přečetl.

PTERTY PŘÁTELÉ BRAKK. ZABÍJEJÍ NÁS PROT MY ZABÍJÍME BRAK. BRAK ŽIVÍ PTER. NA OPLÁTKU P. OCHR. B. PRŮZRAČNÉ — RŮŽOVÉ — PURPUROVÉ P. VYV TOXINY. MUSÍME ŽÍT V HARMONII S B. PODÍVEJTE SE NA NEBE.

Toller sklonil dalekohled. Někde pod bouřlivým zmatkem žalu si uvědomoval, že Lainův vzkaz přesahuje svým významem současné okolnosti, avšak zatím jej nedokázal dát do souvislostí. Zaplavovalo ho zklamání plné neklidu. Proč Lain nevěnoval zbytky své duševní a fyzické energie tomu, aby obvinil svého vraha a nevydláždil tak cestu k jeho potrestání? Po chvíli uvažování našel odpověď a z náklonnosti a úcty se mu téměř podařilo pousmát. I v blízkosti smrti zůstal Lain přesvědčeným pacifistou, na míle vzdálen myšlence na pomstu. Odešel z tohoto světa tak, jak žil — a Leddravohr byl dosud na světě ...

Otočil se a kráčet napříč svahem k místu, kde čekal seržant se dvěma modrorožci. Už se plně ovládal a pohled mu nezamlžovaly slzy, ale v jeho myšlenkách převládala nová otázka, která dorážela na jeho mozek silně a vytrvale jako vlny na pláž.

Jak mohu žít bez bratra? Horko, sálající z kamenných desek, se mu opíralo o oči, dralo se do úst. Den bude dlouhý a horký, a jak ho přežiji bez bratra?

"Sdílím váš zármutek, kapitáne," poznamenal Engluh. "Váš bratr byl dobrý člověk."

"Ano." Toller pohlédl na seržanta a snažil se potlačit pocity nechuti. Tohle je člověk, který formálně odpovídal za Lainovu bezpečnost a který zůstal naživu, zatímco Lain zemřel. V tomto terénu nemohl seržant proti ptertám udělat mnoho, a podle toho, co vyprávěl, poslal ho pryč Leddravohr — avšak to, že zůstal mezi živými, uráželo primitivismus v Tollerově povaze.

"Chcete se už vrátit, kapitáne?" Na Engluhovi nebylo vidět, že by ho Tollerovy zkoumavé pohledy vyvedly z míry. Byl to drsně vyhlížející veterán, nepochybně zkušený v umění chránit svou vlastní kůži, ale nedalo se říct, že vzbuzuje nedůvěru.

"Ještě ne," odpověděl Toller. "Chci najít modrorožce."

"Chápu, kapitáne." Záblesk v hloubi seržantových hnědých očích prozrazoval pochopení, že Tollera tak docela neuspokojilo stručné vysvětlení včerejší události, které nabídl Leddravohr. "Ukážu vám cestu, kterou jsme se ubírali." Toller nasedl na modrorožce a jel za Engluhem vzhůru do svahu. Asi v polovině výšky pohorku dorazili k pásmu balvanů, navršených na sebe na spodním okraji vyspárovaných sutí. To, co zbylo z modrorožce, ohlodaného na kostru mnohonožkami a jinými mrchožrouty, leželo na šterku. Dokonce sedlo a postroj byly místy potrhány a okousány. Toller pocítil mrazení v zádech, když si uvědomil, že Lainovo tělo, nebýt v jeho tkáních ptertí jed, mohl potkat podobný osud. Modrorožec, na němž jel, začal pohazovat hlavou a chovat se nervózně, ale donutil ho dojet až ke kostře, a když spatřil zlomenou holenní kost, zamračil se. Můj bratr ještě žil, když se to stalo — a teď je mrtev. Znovu pocítil palčivou bolest — a přiměl se zavřít oči a myslet na nemyslitelné.

Podle toho, co mu řekli, seržant Engluh a další tři vojáci, propuštění Leddravohrem dorazili k východní bráně do Čtvrtě stratolodí a ke svému úžasu zjistili, že se Leddravohr vrací sám.

Princ měl zvláštní náladu, zlostnou a současně bodrou, a když spatřil Engluha, měl údajně říct: "Připravte se, že budete čekat dlouho — váš pán zlikvidoval modrorožce a teď si hraje na schovávanou s ptertami." Engluh se dobrovolně nabídl, že zajede zpět k pahorku s náhradním modrorožcem ale Leddravohr prohlásil:

"Zůstaňte, kde jste. On si vybral hrát nebezpečnou hru o vlastní život — a to není sport pro dobrého vojáka."

Toller nechal seržanta opakovat líčení té události několikrát, ale jediné vysvětlení, kterého se dobral, ukazovalo na to, že Lain odmítl nabídnuté svezení do bezpečí a o své vůli si zvolil flirt se smrtí. Leddravohr nepotřeboval lhát, když říkal, co dělal, ale Toller se přesto nedokázal smířit s tím, co slyšel. Lain Maraquine, který omdlával při pohledu na krev, by asi byl tím posledním na světě, kdo by se ptertám postavil. Kdyby si chtěl vzít život, našel by si něco lepšího — ale on k sebevraždě žádný důvod neměl. Za to spoustu důvodů, aby žil. Ne, ústřední motiv toho, co se na pustém svahu pahorku včera přihodilo, zůstával zahalen tajemstvím, a Toller věděl, že ho může objasnit jen jediný člověk. Leddravohr možná nelhal, ale věděl víc, než

"Kapitáne!" zašeptal polekaně Engluh. "Podívejte!"

Toller pohlédl k východu, kam ukazoval četařův prst, a zamžikal, když spatřil neklamně tmavohnědý obrys balónu stoupajícího k nebi nad Ro-Atabri. O pár vteřin později se k němu připojily tři další, vylétající v těsné formaci, jakoby hromadný let na Overland začínal o několik dní před stanovenou lhůtou.

Něco se zvrtilo, pomyslel si Toller, než se ho zmocnil vztek. Se samotnou smrtí Laina se vyrovnával jen stěží, zvlášť když se k ní vázaly pochyby a podezření — a nyní ze Čtvrtě startovaly stratolodě proti všemu přesnému naplánování migračního letu. To, co duševně mohl zvládnout, mělo své meze, a vesmír se bídácky rozhodl, že je nevezme na vědomí.

"Musím se okamžitě vrátit," řekl a pobídl modrorožce. Sjeli z pahorku, vyhnuli se úbočí zarostlému šípkovými keři a dospěli k otevřenému svahu, kde leželo Lainovo tělo. Nerušený výhled k východu prozrazoval, že z ohrazení vylétají další balóny, avšak Tollera upoutaly nepřírozené kontury města za nimi. Ze středových čtvrtí se zvedaly sloupky tmavého dýmu.

"To vypadá na válku, kapitáne," vzdychl Engluh užasle a zvedl se v třmenech.

"Možná to válka skutečně je." Toller ještě jednou zaletěl pohledem na netečný, anonymní tvar, který býval jeho bratrem — budeš žít ve mně, Laine — pak popohnal modrorožce k městu.

Už dlouho si uvědomoval, že mezi trpícím obyvatelstvem Ro-Atabri vzrůstá nepokoj, ale nedovedl si představit, že by

výtržnosti mohly mít nějaký skutečný vliv na spořádaný běh věcí v samotné Čtvrti. Leddravohr rozmístil armádní jednotky do půlkruhu mezi základnu stratalodí a okraj města a postaral se, aby jim veleli důstojníci, kterým mohl důvěřovat i za výjimečných okolností. Ti velitelé ze své vůle nechtěli letět na Overland a byli do krajnosti odhodláni bránit Ro-Atabri jako celek, ať se děje cokoli. Toller věřil, že základna bude v bezpečí, i kdyby vypukly nepokoje ve velkém — a teď stratalodě startují mnohem dřív, než měly ...

Když dospěli k travnaté rovině, pobídl modrorožce k plnému cvalu a dychtivýma očima vnímal, jak se před ním do šířky rozrůstá ochranný val základny. Západní vchod se nepoužíval často, poněvadž vedl do otevřené venkovské krajiny, ale když se k němu přiblížil, spatřil, že za branou jsou velké skupiny jízdních a pěšáků, a za dvojitou zástěnou viděl zásobovací povozy, jedoucí obloukem k severu a jihu. K ranní obloze stoupaly další lodě a dutý řev jejich hořáků se mísil s klapotem nafukovacích ventilátorů a výkřiky dohlížitelů.

Křídla vnějších vrat se před Tollerem a seržantem rozletěla, a jakmile oba vstoupili do nárazníkové zóny, okamžitě se opět zabouchla. Toller zarazil modrorožce, když k němu přistoupil armádní kapitán s přilbou s oranžovým chocholem pod paží.

"Jste kapitán stratalodě Toller Maraquine?" otázal se a utíral si lesknoucí se čelo.

"Ano. Co se stalo?"

"Podle rozkazu prince Leddravohra se máte okamžitě hlásit v Ohradě 12."

Toller přikývl na souhlas. "Co se stalo?"

"Proč si myslíte, že se něco stalo?" zeptal se kapitán trpce. Obrátil se, a jak odcházel, štekla rozkazy na nejbližší vojáky, tvářící se navýsost zachmuřeně.

Toller uvažoval, zda nemá jít za ním, aby z něho vytáhl něco bližšího, ale v té chvíli si povšiml, že na něho od vnitřní brány mává někdo v modré uniformě. Byl to Ilven Zavotle, nedávno povýšený na leteckého poručíka. Toller k němu zamířil, a když seskakoval z modrorožce, povšiml si, že mladík je pobledlý a tváří se ztrápeně.

"Jsem rád, že jsi zpátky, Tollere," pronesl úzkostlivě. "Slyšel jsem, že ses vypravil podívat se na bratra, a přišel jsem tě varovat před princem Leddravohrem."

"Před Leddravohrem?" Toller krátce pohlédl vzhůru, když stratalod' na chvíli zastínila slunce. "Co je s Leddravohrem?"

"Zešilel," řekl Zavotle a rozhlédl se, aby se ujistil, že nikdo nezaslechl to velezrádné tvrzení. "Je teď u ohrazení ... popohání nakládací a nafukovací čtyři ... s mečem v ruce ... viděl jsem, jak zabil jednoho vojáka jen proto, že se zastavil, aby se napil."

"On ...!" Tollera to ohromilo a vyvedlo z míry. "Co tohle všechno způsobilo?"

Zavotle na něho překvapeně pohlédl. "Ty nevíš? Musels odejít ze Čtvrti dřív, než ... Tollere, všechno se to semlelo během několika hodin."

"Co se stalo? Mluv, Ilvene, nebo meč bude mít zase co na práci."

"Lord prelát Balountar vedl pochod občanů k základně. Požadoval, aby všechny lodě byly zničeny a zásoby rozděleny mezi lid. Leddravohr ho nechal zatknout a na místě stít."

Toller přimhouřil oči, když si ten výjev představoval. "To byla chyba."

"Veliká," souhlasil Zavotle, "ale to byl jen začátek. Balountar zpracoval dav pomocí náboženství a slibů o krystalech a potravě. Když lidé spatřili jeho hlavu, nabodnutou na kopí, začali strhávat zástěny. Leddravohr proti nim poslal vojáky, ale — a to bylo ohromující, Tollere — většina vojáků odmítla bojovat."

"Neuposlechli Leddravohra?"

"Jsou to místní — většinu z nich odvedli přímo v Ro-Atabri — a dostali rozkaz vraždit spoluobčany." Zavotle se odmlčel, když nad ním zahřměla stratalod'. "Vojáci taky hladovějí, a šíří se mezi nimi pocit, že se k nim Leddravohr obrací zády."

"Přesto..." Toller zjistil, že si téměř nedovede představit, jak řadoví vojáci odmítají vojenskému princovi poslušnost.

"A právě tehdy se Leddravohra zmocnila skutečná posedlost. Říká se, že zabil více než tisíc vojáků a důstojníků."

Neuposlechli jeho rozkazů ... ale ani se před ním nebránili ... a on je brutálně zabíjel ... zajíkl se. "Jako prasata, Tollere. Prostě jako prasata."

Navzdory zrůdnosti, jaké naslouchal, vzmáhal se v Tollerovi nevysvětlitelný pocit, že existuje jiný, naléhavější důvod ke znepokojení. "Jak to skončilo?"

"Požáry ve městě. Když Leddravohr zpozoroval dým ... uvědomil si, že hoří protiptertové zástěny ... a přišel ke smyslům. Stáhl všechny, co se k němu zachovali za ochranným valem loajálně, a teď se snaží dostat celou flotilu do vzduchu, dřív než se povstalci zorganizují a napadnou základnu." Zavotle se pozorně zahleděl na vojáky stojící opodál. "Tihle mají bránit západní vchod, ale nevím, nevím, jestli je jim jasné, na čí jsou straně. Modré uniformy už nejsou příliš populární. Musíme se dostat zpátky do ohrazení, jakmile..."

Toller přestal jeho slova vnímat, když se v myšlenkách dostal, postupně, ale rychle, až k samotné podstatě obavy, kterou dosud jen neurčitě tušil. Požáry ve městě ... hořící protiptertové bariéry ... dlouho už nepršelo ... až síť zmizí, město nebude možno chránit ... stěhování musí ihned začít ... a to znamená ...

"Gesalla!" vyhrkl Toller a otrásl se strachem a výčitkami svědomí. Jak na ni mohl tak dlouho nemyslet? Bude čekat doma ve Čtvercovém domě ... dosud neví, že Lain skutečně zahynul ... a lety na Overland již začaly...

"Slyšels, co říkám?" dorážel Zavotle. "Musíme ..."

"Dej s tím pokoj," odbyl ho Toller. "Jak se uvědomili vystěhovalci a jak se zajistilo, aby se sem dostali?"

"Král a princ Chakkell jsou již v ohradách. Všichni další z královské rodiny a šlechta se mají dostavit pod ochranou svých vlastních gard. Je to bordel, Tollere. Obyčejní vystěhovalci se sem budou muset nějak dostat sami, a jak to tak všechno vypadá, pochybují, jestli ..."

"Jsem ti zavázán, že jsi mě vyhledal, Ilvene," řekl Toller a otočil se, aby nasedl na modrorožce. "Pokud si vzpomínám,

svěřil ses tehdy tam nahore — když nám hrozila smrt ze zimy. a my nemohli než počítat padající hvězdy — že nemáš rodinu. Je to tak?"

"Ano."

"V tom případě by ses měl vrátit do ohrazení a nasednout na první loď, která se ti namane. Já to hned teď nemohu udělat."

Když se Toller vyšvihl do sedla, Zavotle k němu přistoupil blíž:

"Leddravohr nás chce za královské piloty, Tollere. Zejména tebe, protože ty jediný jsi udělal s lodí obrat."

"Zapomeň, že jsi mě viděl," mrkl na něho Toller. "Vrátím se, jak to jen bude možné."

Vjel do základny, a držel se co nejdál od ohrad s balóny. Síť proti ptertám nad jeho hlavou vrhaly stín své struktury na scénu plnou zmatku z horečné činnosti. Podle původního záměru měly lodě s vystěhovalci odletět organizovaně v rozmezí deseti až dvaceti dnů, podle toho, jaké bude zrovna počasí. Ale stal se z něho závod, v němž šlo o to, kolik lodí se podaří vypravit, dřív než Čtvrť ovládnou vzbouřenci, závodu to zoufalejší, že cílem útočníků byly nechráněné protiptertové zástěny. Naštěstí bylo téměř bezvětří — to napomáhalo nafukovacím četám a prakticky neumožňovalo ptertám zaútočit — ale až padne noc, neúnavných koulí sem dorazí bezpočet.

Dělníci tak spěchali s nakládáním zásobovacích vozů, že strhávali dřevěné ohrady skladů holýma rukama. Vojáci z nově založeného Overlandského pluku — loajalita zaručena, protože odlétali s Leddravohrem — se potloukali po celém prostoru, hlučně povzbuzovali pozemní personál k většímu úsilí a občas pomáhali při práci. Tu a tam tím chaosem procházely skupinky mužů, žen a dětí, kteří získali vystěhovalecké oprávnění v provinciích a přijeli do Čtvrť s předstihem. A nad tím vším vládl rámus nafukovacích ventilátorů, znervózňující, přerušovaný řev hořáků a bažinatý zápach miglignového plynu.

Když Toller projížděl mezi skladišti a dílnami, sotvakdo si ho všiml, ale pak se dostal na krytou cestu, směřující východně k městu, a zjistil, že vstup střeží velký oddíl vojáků. Důstojníci vyslyšeli každého, kdo procházel. Toller popojel stranou a dalekohledem zjišťoval, co se tam děje. Zhutnělá perspektiva mu bránila plně chápat, co vidí, rozpoznal však početné oddíly pěšáků, několik skupin jízdních a za nimi zástupy, kterou proudily ve svažujících se ulicích, hranicích vlastního města. Nic se téměř nehýbalo, ale určitě docházelo k potyčkám — normální cestou se do města nedostane.

Právě zvažoval, co podniknout, když jeho pozornost upoutaly posunující se barevné skvrnky na křovinatém terénu, rozprostírajícím se jihovýchodně k Zelené hoře. Dalekohled mu prozradil, že jsou to civilisté, spěchající ke středu základny. Z toho, že mezi nimi bylo hodně žen a dětí, usoudil, že jde o vystěhovalce, kteří se dostali přes ochranný val v místě vzdáleném od hlavního vchodu. Otočil se od kryté cesty, zjistil si, kde je ten pomocný vchod, vedoucí dvojitou protiptertovou síťovinou, a rozjel se vstříc vystěhovalcům. Když se prvním z nich přiblížil, začali na něho mávat modro-bílými oprávněními k vystěhování.

"Jděte přímo k ohradám s balóny," zvolal na ně. "Dostaneme vás odtud."

Vystrašení muži a ženy mu poděkovali a spěchali dál — někteří nesli nebo táhli děti. Otočil se za nimi a spatřil, že neušli pozornosti, že jim vyjelo naproti několik vojáků. Nebe nad jezdci nabízelo jedinečnou podívanou. Ve vzduchu se nyní vznášelo na padesát lodí, nebezpečně blízko u sebe v malé výšce.

Neotálel, aby se přesvědčil, jak budou vystěhovalci přijati, a pobídl modrorožce ostruhami ve směru k Zelené hoře.

Zdalo se, že tam v dálce po jeho pravici, kde leželo Ro-Atabri, se požáry rozšiřují. Město bylo sice vystavěno z kamenů, ale dřevo a lana, jeho nynější pokrývka, hořely velice snadno, a požáry se již staly tak mohutné, že se mohly samy šířit dál. Stačilo, jak věděl, aby se zvedl vánek — a během několika minut zachvátí plameny celé město.

Pobídl modrorožce do cvalu, směr udržoval podle skupinek uprchlíků, které potkával, až konečně vypátral místo, kde byla bariéra stržena k zemi. Projel mezerou, aniž si všiml, jak bázně se na něho dívají ti, co klopýtali přes kůly, a rozhodl se, že pojede přímo po svahu ke Čtvercovému domu. Ulice, kterými se toulal jako chlapec, byly plné odpadků a prázdné, tolik nepodobné těm, které znal z minulosti.

Zanedlouho poté, co se dostal do zelenohorské čtvrti, narazil za jedním rohem na bandu pěti civilistů, ozbrojených holemi. Vystěhovalci to sice nebyli, ale spěchali ke Čtvrti. Ihned se dovětl, že mají v úmyslu napadnout nebo snad oloupit některé z vystěhovaleckých rodin, které na cestě sem potkal.

Rozestoupili se a zatarasili úzkou ulici, a jejich vůdce, drzý hromotluk v plášti převázaném vysušenými sloupovými hady, začal: "Co si myslíš, že děláš, modrokabátníku?"

Toller do něho mohl snadno najet, ale zadržel modrorožce uzdou. "Když se ptáš tak zdvořile, rád ti odpovím, že se rozhoduji, jestli tě mám zabít, nebo ne."

"Zabít mě!" Muž zabušil velitelsky do země holí, zřejmě si myslel, že všichni piloti stratolodí chodí beze zbraně. "A jak vlastně ..?"

Toller vytasil meč a vodorovným švihem mu přeťal hůl těsně nad rukou. "To se klidně mohlo stát tvému zápěstí, nebo krku," pronesl mírně. "Přeje si někdo z vás, nebo snad všichni, pokračovat?"

Všichni na sebe pohlédli a couvli.

"Nechceme se s váma pouštět do sporu, pane," řekl jejich vůdce a hladil si ruku, otřesenou prudkým nárazem meče na hůl. "Půjdeme mírumilovně svou cestou."

"Nepůjdete." Toller ukázal špičkou meče k aleji, vedoucí směrem od základny. "Půjdete touto cestou a zpátky do svých doupat. O chvíli se budu vracet do Čtvrť — a přísahám, že jestli někoho z vás ještě uvidím, bude mluvit už jen můj meč. A teď padejte!" Jakmile muži zmizeli z jeho dohledu, zasunul meč do pochvy a pokračoval v cestě do kopce.

Pochyboval, že jeho varování bude mít na lotry trvalý účinek, ale zdržel je kvůli vystěhovalcům, jak dlouho jen mohl, a vystěhovalce čeká v příštích dnech ještě mnohá krutá zkouška. Letmý pohled na ubývající srpek světla na disku Overlandu mu sdělil, že do malé noci zbývá něco málo přes hodinu, a do té doby musel Gesallu v každém případě

dostat na základnu.

Dorazil na vrchol Zelené hory, projel cvalet tichými ulicemi ke Čtvercovému domu a seskočil na obezděném nádvoří. Ve vstupní hale potkal Sany, baculatou kuchařku, a holohlavého sluhu, kterého neznal.

"Pane Tollere!" zvolala Sany. "Víte něco nového o svém bratrovi?"

Tollera znovu zaplavila bolest z utrpené ztráty — tlak událostí mu neposkytl čas, aby truchlil. "Můj bratr je mrtev," odpověděl suše. "Kde je vaše paní?"

"Ve své ložnici." Sany si přitiskla obě ruce k hrdlu. "Je to pro nás pro všechny strašný den."

Toller se rozběhl k hlavnímu schodišti, ale na prvním odpočívadle se zastavil. "Sany, za chvíli se vracím do Čtvrtě stratolodí. Důrazně ti a ..." pohlédl tázavě na sluhu.

"Harribend, pane."

"... ti a Harribendovi — a každému, kdo patří k domu a je dosud zde — radím, abyste šli se mnou. Stěhování před jistou dobou ve velkém zmatku už začalo, a třebaže nemáte vystěhovalecká oprávnění, myslím, že vás mohu na loď dostat."

Oba sloužící couvli. "Nemohu přece jít do nebe, dokud nevyprší můj čas," zděsila se Sany. "To není normální. To není správné."

"Ve městě jsou nepokoje a protiptertové zástěny hoří."

"Ať se stane, co se má stát, pane Tollere. Podstoupíme riziko zde, kam patříme."

"Dobře si to rozmyslete," dodal Toller. Vystoupil po schodech a dal se dobře známou chodbou, která vedla do jižního křídla domu. Nedokázal se zcela vyrovnat s tím, že je to naposledy, kdy vidí keramické figuríny, lesknoucí se ve výklencích, a neostrý odraz sebe sama na vyleštěných panelech ze dřeva a skla. Dveře do hlavní ložnice byly dokořán. Gesalla stála u okna, vymezující vyhlídku na město, v níž hlavní rysy, sloupy šedivého a bílého dýmu, protínaly přirozené modré a zelené horizontály Arleské zátoky a Tronomského zálivu. Oblekla si — jak Toller dosud neviděl — vestu s rukávy a krátké kalhoty z šedého manšestru a košili ze světlejší šedě — celek působil stejným dojmem jako jeho vzduchoplavecká uniforma. Z náhlého ostychu nedokázal promluvit, ale ani zaklepat. Jak má člověk sdělit takovou zprávu, jakou přináší?

Gesalla se otočila a pohlédla na něho vědoucíma, střízlivýma očima. "Děkuji ti, že jsi přišel, Tollere."

"Přicházím kvůli Lainovi," řekl a vstoupil do pokoje. "Obávám se, že nesu špatnou zprávu."

"Když do soumraku nepřišla žádná zpráva, věděla jsem, že musí být mrtev." Hovořila chladně, téměř úsečně. "Jen bylo třeba ten dohad potvrdit."

Nečekal, že projeví takový nedostatek citu. "Gesallo, nevím, jak ti to říct ... v těchto dobách ... ale vidělas požáry ve městě. Nemáme jinou možnost, než ..."

"Jsem připravena k odchodu," odpověděla a pozvedla z židle důkladně stočený ranec. "Tohle je vše, co budu potřebovat. Není to příliš mnoho, že?"

Upřel na chvíli pohled na její krásnou, neznepokojenou tvář a potlačoval mimovolnou nevoli. "Víš ty vůbec, kam se chystáme?"

"Kam jinam než na Overland? Stratolodě už odlétají. Z toho, co jsem pochopila ze solarogramů, vysílaných z Velkého paláce, vypukla v Ro-Atabri občanská válka a král již odletěl. Myslíš, že jsem hloupá, Tollere?"

"Hloupá? Ne, jsi velmi inteligentní — a uvažuješ logicky."

"Očekáváš, že budu hysterická? Mám pobíhat sem a tam a křičet, že mám strach letět na oblohu, kde byl jenom hrdinný Toller Maraquine? Mám ronit slzy a prosit o čas, abych mohla obklopit květy těla svého manžela?"

"Ne, neočekával jsem, že budeš ronit slzy." Užasle naslouchal tomu, co říká, ale nedokázal to neřít. "Neočekávám, že budeš předstírat žal."

Gesalla ho udeřila přes tvář, ruka se jí kmitla tak rychle, že nestačil uhnout. "Už nikdy mi nic takového neříkej! Už si nikdy nic takového o mně nemysli! Tak jak, půjdeme, nebo tady budeme stát a povídat si celý den?"

"Čím dřív půjdeme, tím lépe," odpověděl strnule a odolával nutkání sáhnout si na pálicí otisk prstů na tváři. "Vezmu ti zavazadlo."

Sebrala mu ranec pod rukama a přehodila si ho přes ramena. "Zabalila jsem ho, abych ho mohla nést sama. Ty máš dost svého." Proklouzla kolem něho do chodby, pohybovala se zlehka a zdánlivě nijak rychle, ale dospěla k hlavnímu schodišti dřív, než ji dohonit.

"Co bude se Sanya ostatními sloužícími?" zeptal se. "Není pro mě snadné opustit je."

Potřásla hlavou. "Lain i já jsme se snažili přesvědčit je, aby si obstarali oprávnění, ale marně. Nemůžeš lidi nutit, Tollere."

"Asi máš pravdu." Šel s ní ke vchodu a naposledy se tesklivě rozhlédl po hale, než vyšel na nádvoří, kde čekal modrorožec "Kde je váš kočár?"

"Nevím — Lain si ho včera vzal."

"To znamená, že musíme jet spolu."

Povzdechla si. "Nemám v úmyslu běžet celou cestu vedle tebe."

"Jasně," uznal. Se zvláštním sebevědomím se vyšvihl do sedla a podal jí ruku. Překvapilo ho, jak málo síly stačilo vynaložit, aby ji vytáhl do sedla za sebe, a ještě víc ho překvapilo, když ho rukama objala kolem pasu a pevně se mu přitiskla k zadům. Dotýkat se museli, to jistě, ale tohle vypadalo, jako by ... Zavrhl napůl zformovanou myšlenku, zděšen, jak opizle a snadno byl ochoten uvažovat o Gesalle v souvislosti se sexem, a pobídl modrorožce k rychlému klusu.

Když vyjeli z nádvoří a zamířili k severozápadu spatřil, že nyní je na nebi nad Čtvrtí mnohem více lodí, které se scvrkávaly postupně na hnědé skvrnky, jak je pohlcovaly modré hloubky horní atmosféry. Vítr je mírně stáčel na východ, a to znamenalo, že se zmatky při odletu brzy ještě vystupňují, až přiletí pterty. Po jeho levé straně se sloupy

dýmu, stoupající z města, vodorovně rozpadaly a rozplývaly, když dosáhly výšky, kde vanuly vzdušné proudy. Hořící stromy občas hlasitě vybuchovaly za výronu semen.

Toller sjížděl z kopce rychle, ale tak, aby to bylo bezpečné. Ulice byly dosud prázdné, ale on si stále více uvědomoval různorodý hluk, přicházející zepředu. Když vyjeli z poslední zástěny opuštěných budov, zjistil, že se scéna u ochranného valu Čtvrtě změnila.

Průlom ve valu se zvětšil a u něho se shromáždilo ve skupinkách, na sto osob, kterým ve vstupu na základnu bránili sešikovaní pěšáci. Shromáždění házeli na vojáky kameny a kusy dřeva, ale ti, ačkoli vyzbrojeni meči a oštěpy, se neuchylovali k protivýpadu. Za nimi sedělo několik důstojníků na modrorožcích, a Toller podle jejich opláštěvaných mečů a zelených výložek poznal, že patří k sorskému pluku, který zůstal věrný Leddravohrovi a neměl žádný vztah k Ro-Atabri. Byla to situace, která se mohla každým okamžikem změnit v krveprolití, a kdyby k němu došlo, přitáhlo by vzbouřené vojáky, kteří by rozpoutali miniaturní válku.

"Pevně se drž a skoň hlavu," vyběhl Gesallu a vytasil meč. "Musíme do toho zostra."

Pobídl modrorožce ostruhami do cvalu. Silné zvíře zareagovalo bez váhání a urazilo vzdálenost k valu za několik vteřin jako vítr. Toller doufal, že zastihne vzbouřence nepřipravené a pronikne mezi nimi dřív, než si to uvědomí, ale dusot kopyt na ztvrdlé hlině vzbudil jejich pozornost. Otočili se a začali sbírat kameny.

"Je to modrokabátník!" rozlehl se výkřik. "Chyťte toho mizerného modrokabátníka!"

Pohled na obrovské útočící zvíře a na Tollerův bitevní meč stačil, aby se před ním roztoupili, ale nepravdělným salvám kamení neunikl. Nejdříve utržil důkladné rány do horní části paže a do stehna, pak mu naplocho letící plátek břídlíce roztrhl kůži na kotnících ruky, kterou svíral otěže. Udržoval směr modrorožce přes vyvrácené kůly valu, a když se dostal až téměř k řadám vojáků, zaslechl tupý úder a pocítil, jak se Gesalla pod nárazem zachvěla a jak zalapala po dechu — její tisk na okamžik povolil, avšak vzápětí se ho opět držela silně. Rada vojáků se před ním roztoupila, aby mu uvolnila cestu, a Toller modrorožce zastavil.

"Je to zlé?" zeptal se Gesally, ale nemohl se v sedle ani otočit, jak pevně ho tiskla.

"Není to nic vážného," vydechla sotva slyšitelně. "Jeď dál."

Přistoupil k nim voutsatý poručík, zasalutoval a uchopil uzdu. "Jste Toller Maraquine, kapitán stratolodstva?"

"Ano, jsem."

"Máte se okamžitě hlásit u prince Leddravohra v Ohradě dvanáct."

"Přesně to chci udělat, poručíku. Usnadněte mi to, když poodstoupíte."

"V rozkazech prince Leddravohra není nic o ženě, pane."

Toller pozvedl obočí a pohlédl upřeně poručíkovi do očí. "A co na tom?"

"No ... nic, pane." Poručík pustil uzdu a odstoupil stranou.

Toller pobídl modrorožce a zamířil k řadě ohrad s balóny. Někákým způsobem se přišlo na to, že perforované ohrady chrání balóny před vířením vzduchu lépe než celistvé stěny. Čtvercovými otvory v ohradách teď zářila západní obloha a dodávala ohradám vzhled řady honosných věží, u jejichž úpatí se činilo tisíce dělníků, posádek i vystěhovalců s veškerým svým osobním majetkem a zásobami.

To, že celý systém mohl fungovat za tak náročných podmínek, vypovídalo hodně o organizačních schopnostech Leddravohra, Chakkella a jimi dosazených lidí. Lodě dosud startovaly po dvou i třech, a Tollera napadlo, že je to téměř zázrak, že nedošlo k vážným nehodám.

A v té chvíli, jako by to svou myšlenkou přivolal, gondola jedné lodě, stoupající příliš rychle, narazila na okraj ohrady. Loď se rozkývala, ale prudce vyrazila vzhůru a ve výšce necelých sto metrů předstihla druhou, která odstartovala o něco dříve. Při jednom ze stranových výkyvů vrazila gondola neovládané lodě do balónu pomalejší lodě. Obal balónu praskl, tím porušil symetrii a začal se chvět a svíjet jako poraněné zvíře z hlubin a bď se s volně visícími akceleračními vzpěrami zřítíla k zemi. Dopadla rovnou na skupinu zásobovacích vozů. Při nárazu se musel poškodit dávkovač krystalů, protože se okamžitě vyvalily plameny a černý dým, a všeobecný rozruch umocnilo štěkání zraněných nebo vyděšených modrorožců.

Toller se snažil nemyslet na osud těch, co byli na palubě. Hrozivě nepovedený start neblahé stratolodě vypadal na práci začátečníka, a to naznačovalo, že mnozí z té tisícovky vyškolených pilotů, určených pro vystěhovaleckou flotilu, nejsou k dispozici a že možná někde uvázli při nepokojích ve městě. Tak přibyla nová rizika k těm mnoha nebezpečím, kterým cestovatelé mezi světy budou muset čelit.

Když jeli k ohradě, cítil, jak se mu Gesallina hlava klátí na zádech, a to mu na starosti o ni jen přidalo. Její subtilní tělo nemohlo dost dobře snést úder, jehož prudkost odhadl jen nepřímo. Když se přiblížili k Ohradě dvanáct, zjistil, že ji a sousední tři k severu obklopují silné hlídky pěšáků a jízdních. Zde, v chráněné zóně, vládl poměrný klid. V ohradách čekaly čtyři balóny, vedle nich nafukovací čety, a u hromad zdobených skříní a dalšího osobního majetku postávaly skupinky bohatě oděných mužů a žen. Někteří z mužů popijeli nápoje a natahovali krky, aby viděli na havarovanou loď, zatímco u nohou jim pobíhaly malé děti, jako by si hrály na rodinném výletě.

Pozorně pátral očima, dokud nenašel skupinu, v jejímž středu byli Leddravohr, Chakkell a Pouche, kteří stáli kolem sedícího krále Prada. Vladař, odpočívající sklesle na obyčejné židli, zíral do země a zřejmě nevnímal, co se děje. Vypadal staře a sklíčeně, naprosto jinak, než jak si ho, plného života, Toller pamatoval.

Když zastavil modrorožce, vyšel mu vstříc mladičský armádní kapitán. Zatvářil se překvapeně, když spatřil Gesallu, ale pomohl jí na zem ochotně a bez pozámek. Toller seskočil a spatřil, jak je Gesalla bledá — držela se nejistě na nohou a v očích měla nepřítomný výraz, který mu prozradil, že trpí prudkou bolestí.

"Asi tě budu muset nést," poznamenal, když se řada vojáků na kapitánův rozkaz roztoupila.

"Mohu jít, mohu," zašeptala. "Dej ty ruce pryč, Tollere — ta bestie neuvidí, že mi někdo pomáhá."

Toller přikývl, její statečnost na něho udělala dojem, a vykročil před ní ke královské družině. Leddravohr se k němu

otočil, ale tentokrát mu tvář nezbrázdil okamžitý úsměv, jen oči mu doutnaly v mramorově hladké tváři. Bílý kyrys měl potřísněn příčnými karmínovými pruhy a vršek pochvy meče vrstvou ztuhlé krve, ale z jeho chování vyzařoval spíš kontrolovaný hněv než zběsilá zuřivost, o níž mluvil Zavotle.

"Poslal jsem pro vás před několika hodinami, Maraquine," začal ledově. "Kde jste byl?"

"Podívat se na pozůstatky svého bratra," odpověděl Toller a záměrně vynechal požadované formální oslovení. "Kolem jeho smrti je něco nejvyšší podezřelého."

"Jste si vědom, co říkáte?"

"Ano."

"Vidím, že jste zase tím starým Tollerem." Leddravohr k němu přistoupil a ztišil hlas. "Otec ze mě jednou vymánil slib, že ti neublížím, ale až se dostaneme na Overland, nebudu se cítit tímto slibem vázán. Pak — a to slibuji — ti poskytnu, co tak dlouho vyhledáváš. Nyní ale musím věnovat pozornost daleko důležitější věc."

Otočil se a dal pokyn dozorčímu startu. Nafukovací čety se ihned pustily do práce a zapnuly hlučné ventilátory. Král Prad překvapeně zvedl hlavu a ztrápeně se rozhlížel kolem sebe svým jediným okem. Nejednoho šlechtice rázem opustila dobrá pohoda, když jim klapot ventilátorů připomněl, že bezpříkladný let co nevidět začne. Rodové skupinky se spojily, děti si přestaly hrát a sloužící se připravili k přenesení osobních zavazadel svých pánů k lodím, které odstartují ihned po královské rodně.

Za ochrannou hradbou stráží to kypělo činorodým ruchem, zdánlivě nikým neřízeným, jak práce na odbavování letu vystěhovalecké flotily pokračovaly. Lidé pobíhali, vozy se zásobami se proplétaly mezi rachotícími dvoukoláky, které přepravovaly lodě do ohrad. O kus dál na nechráněné ploše Čtvrté piloti nákladních lodí využili téměř ideálních povětrnostních podmínek, nafukovali svoje balóny a startovali bez ochrany větrolemů. Obloha byla nyní plná lodí, které se zvedaly k žhoucímu půlměsíci Overlandu jako oblak podivných výtrusů.

Tollera naplnila úžasem ta dramatická podívaná, důkaz, že lidé, dohnáni k hranicím svých možností, projeví odvahu a schopnosti vykročit z jednoho světa na druhý jako bohové, ale rovněž ho zarazilo, co před chvílí zaslechl od Leddravohra.

Slib, o němž Leddravohr hovořil, vysvětloval mnohé — ale proč ho král po něm chtěl? Co přimělo krále, aby si vybral jednoho z mnoha svých poddaných a držel nad ním ochrannou ruku? Ta nová hádanka Tollera zcela zaujala — pohlédl zamyšleně na sedícího krále a zachvěl se, když zjistil, že král na něho upírá pohled. A vzápětí na něho král ukázal prstem — psychicky tak ovlivnil kolemstojící, že se tím směrem zahleděli — a pak na něho kývl. Toller si nevšímal zvědavých pohledů králova doprovodu, když ke králi přistoupil a uklonil se.

"Sloužil mi dobře, Tollere Maraquine," řekl Prad unaveně, ale bez záchvěvu v hlase. "Mám nyní v úmyslu pověřit tě dalším odpovědným úkolem."

"Stačí jej pouze vyslovit, Veličenstvo," odvětil Toller a pocit neskutečna jen zesílil, když mu Prad pokynul, aby k němu přistoupil, sklonil se a vyslechl osobní sdělení.

"Postarej se," zašeptal král, "aby se na Overlandu na moje jméno nezapomnělo."

"Veličenstvo ..." Toller, tonoucí ve zmatku, se napřimil. "Veličenstvo, vůbec vám nerozumím."

"Později pochopíš — nyní jdi na své místo."

Toller se uklonil a vzdálil pozpátku, ale neměl čas o tom, co vyslechl, uvažovat, protože pro něho poslal plukovník Kartkang, dřívější hlavní správce ZVE. Po rozpuštění Eskadry světili plukovníkovi odpovědnost za koordinaci startu královské letky, úkol, o němž sotva mohl předpokládat, že jej bude plnit za tak nepříznivých okolností. Neslyšně pohyboval rty, když nasměroval Tollera do místa, kde Leddravohr promlouval ke třem pilotům. Jedním z nich byl Ilven Zavotle, druhým Gollav Amber, zkušený pilot, s nímž se uvažovalo pro zkušební let. Třetím byl obtloustlý čtyřicátník s ryšavým vouskem, který měl na sobě uniformu velitele stratolodě. Po chvíli vzpomínání v něm Toller poznal Halsena Kedalse, kdysi vzdušného kapitána a královského posla.

"... rozhodl, že budeme cestovat odděleně," říkal právě Leddravohr, když šlehl pohledem po Tollerovi. "Maraquine — jediný, kdo má zkušenost s přeletem středového pásma — bude pilotovat loď mého otce. Já poletím se Zavotlem, princ Chakkell s Kedalsem a princ Pouche s Amberem. Každý z vás teď půjde k určené lodi a připraví se ke vzletu, než padne malá noc."

Piloti zasalutovali a chystali se vykročit k ohradám, když je Leddravohr zastavil zvednutím ruky. Chvilí, která se zdála být nekonečná, na ně pozorně hleděl a tvářil se netypicky nerozhodně, než znovu promluvil. "Když tak o tom uvažují — Kedalse letěl mnohokrát s mým otcem za svou dlouhou službu vzdušného kapitána. Bude pilotovat královu loď i tentokrát. a princ Chakkell poletí s Maraquinem. To je vše."

Toller znovu zasalutoval a otočil se — říkal si, co asi způsobilo, že Leddravohr změnil názor. Princ rychle pochopil, když Toller řekl, že je mu smrt bratra podezřelá. Můj bratr je mrtev! Nebyl v tom náznak přiznání viny? Nepřiměla Leddravohra nějaká zvrácená úvaha k tomu, že odmítl svěřit život svého otce člověku, jemuž zavraždil bratra, nebo aspoň jeho smrt způsobil?

Někde v dálce zazněl výstřel z těžkého děla a připomněl mu, že není na úvahy čas. Rozhlédl se po Gesalle. Ta stála osamocena, stranou okolního ruchu a něco z držení jejího těla naznačovalo, že dosud trpí velkou bolestí. Rozběhl se ke gondole, u níž čekal princ Chakkell s manželkou, dcerou a dvěma malými dětmi. Princezna Daseene, s perlami ve vlasech, a děti na něho vzhlížely ostražitě a podezřívavě, a dokonce Chakkell se tvářil jaksi nejistě. Všichni mají velký strach, uvědomil si, a jednou z mnoha pro ně neznámých je vztah, který jim vnutí člověk, do jehož rukou osud vložil jejich životy.

"Tak jak, Maraquine," začal Chakkell, "odstartujeme?"

Za pár minut bychom se měli všichni odtud bezpečně dostat, principi, přikývl Toller. "Ale je tu jistá nesnáze."

"Nesnáze? Jaká nesnáze?"

"Můj bratr včera zahynul." Toller se odmlčel, aby těžil z úzkosti, kterou zahlédl v Chakkellových očích. "Mám k vdově po něm závazek, který mohu splnit jen tak, že ji vezmu s námi."

"Je mi líto, Maraquine, ale to nepřichází v úvahu," odpověděl Chakkell. "Tato loď je určena výlučně pro mou potřebu."

"Vím, principi, ale jste člověk, který chápe rodinná pouta, a jistě uznáte, že pro mě nepřichází v úvahu, abych bratrovu vdovu opustil. Nebude-li moci cestovat na této lodi, budu se muset vzdát pocty být vaším pilotem."

"Vedete velezrádné řeči!" vyštěkl Chakkell a setřel si pot ze snědé lysiny. "Já ... Leddravohr by vás nechal na místě popravit, kdybyste se odvážil neuposlechnout jeho rozkazu."

"To také vím, principi, a to by byla pro všechny zúčastněné velká škoda," usmál se Toller na děti, které ho pozorovaly.

"Kdybych zde nebyl, musel bys vámi a s vaší rodinou letět pilot, který nemá s průletem zvláštní zóny mezi oběma světy žádné zkušenosti. Já dobře znám všechny nástrahy a nebezpečí, které tam číhají, a mohu vás na ně připravit."

Oba chlapci na něho nepřestali civět, ale dívka ukryla tvář v matčiných sukních. Chakkell na ni pohlížel očima plnými bolesti a nervózně přešlapoval v návalu znechucení z toho, že poprvé ve svém životě musel zvažovat, zda se má podřídit vůli obyčejného člověka. Toller se na něho usmál s předstíranou účastí a pomyslel si: Jestli je toto moc, kéž ji už nikdy nebudu potřebovat!

"Vdova vašeho bratra může cestovat na mé lodi," rozhodl Chakkell posléze. "A nikdy na to nezapomenu, Maraquine."

"Já na vás také budu vždy vzpomínat s vděčností," odpověděl Toller. Když šplhal na pilotní stanoviště, smířil se s tím, že si Chakkella ještě více znepřátelil, ale tentokrát nepocíťoval vinu ani zahanbení. Jednal s rozvahou a logicky, aby dosáhl toho, co bylo nutné, vůbec ne jako Toller ze zaslých dob, a další útěchu mu přineslo vědomí, že chápal, jaká je situace. Lain — můj bratr je mrtev! — jednou řekl, že Leddravohr a jemu podobní patří minulosti, a Chakkell jeho slova jen potvrdil. Přes všechny katastrofální změny, které zkrátily jejich svět, si lidé jako Leddravohr a Chakkell počínali, jako by se měl na Overlandu znovu vzkřísit Kolcorron. Zřejmě pouze král intuitivně cítí, že všechno bude jiné.

Ulehl zády na přepážku a ohlásil nafukovací čtětě, že je připraven spustit hořák. Když přestali točit ventilátorem a odtáhli ho stranou, viděl zřetelně do nitra balónu. Obal, částečně naplněný chladným vzduchem, se prohýbal a převaloval mezi vztyčenými akceleračními vzpěrami. Vypustil sérii zášlehů, které přehlušily jiné hořáky, pracující v řadě ohrad, a pozoroval, jak se balón rozpíná a zvedá od země. Když se balón vznesl kolmo, muži, držící vrchlíková lana, se seběhli a připevnili je k rámu gondoly, a ostatní pak otočili gondolu do normální polohy. Obrovský komplet, z balónu a gondoly, nyní lehčí než vzduch, se začal lehce napínat na své centrální kotvě, jako by ho volal k sobě Overland.

Toller seskočil z gondoly a kývl na Chakkella a čekající pomocníky, že cestující a jejich zavazadla mohou na palubu. Přiběhl ke Gesalle, a když jí sundával ranec ze zad, nebránila se.

"Jsme připraveni k letu," řekl. "Budeš si moci lehnout a odpočinout, hned jak budeš na palubě."

"Ale to je královská loď," namítla a neočekávaně zůstala stát. "Měla bych si najít místo na jiné lodi."

"Gesallo, prosím tě, zapomeň na všechno, co mělo být. Mnoha lodím se vůbec nepodaří opustit tohle místo, a je pravděpodobné, že v bitkách o volná místa poteče krev. Musíš letět hned teď."

"Princ svolil?"

"Probrali jsme to, a jeho ani nenapadlo letět bez tebe." Vzal ji pod paži a vedl ji ke gondole. Nastoupil na palubu jako první a zjistil, že se Chakkell a Daseene se svými dětmi ubytovali v jedné kajutě pro cestující a druhou mlčky přenechali jemu a Gesalle. Zamžikala bolestí, když jí pomáhal přes boční stěnu, a klesla na vlněné prošívané příkrývky, ihned jak ji zavedl do volné kajuty. Odepnul meč, položil ho vedle ní a vrátil se na pilotní stanoviště. Když znovu spustil hořák, zaslechl z dálky výstřel z děla. Loď byla naložená jen málo ve srovnání s tou, s níž startoval na zkušební leť a nečekal snad ani minutu, než uvolnil kotvu. Gondola se lehce zakymácela a stěny ohrady začaly ubíhat kolmo k zemi. Vzlet pokračoval dobře i poté, když se celý balón dostal do volného prostoru, a zanedlouho se Tollerovi ze všech stran nabídl výhled na Čtvrť. Další tři lodě královské letky, označené bílými příčnými pruhy na gondolách, již opustily své ohrady a nacházely se nevysoko nad ním. Všechny ostatní starty byly dočasně zastaveny, ale Toller měl přesto pocit, že prostor je nepříjemně zaplněn, a pozorně sledoval své soupeřníky, dokud je od něho alespoň trochu neodnesl zvedající se západní vánek.

Při hromadném letu vždy existuje riziko kolize mezi dvěma loďmi, stoupajícími nebo klesajícími rozdílnou rychlostí. Protože pilot nemohl, kvůli balónu, nic nad sebou vidět, platilo, že ten z dvojice, který je výš, se vyhýbá tomu druhému. Teoreticky se takovému pravidlu nedalo nic vytknout, ale Toller měl o něm pochybnosti, protože při stoupání se nedalo prakticky nic jiného dělat než zrychlovat a tím zvyšovat riziko, že se předletí třetí loď. Takové riziko by bylo docela zanedbatelné, kdyby flotila mohla startovat podle plánu, ale nyní si Toller se znepokojením uvědomoval, že je součástí roje, roztroušeného do výšky.

Když loď nabrala výšku, nabídl se pohled na pozemní scénérii v celé její ohromující spletnosti. Na ploše krajiny, poseté stezkami a vozovými cestami, skladišti, dvoukolovými vozy, zvířaty a tisícovkami lidí, kteří se pohybovali zdánlivě bez cíle, dominovaly balóny, naplněné nebo naplocho ležící na trávě. Lidé svým způsobem připomínali společenství hmyzu, které se snaží zachránit své vypasené královny před hrozící katastrofou. Dále na jih se u hlavního vchodu na základnu zformovala různorodá masa, ale z této vzdálenosti se nedalo říct, zda už propukly boje mezi nově rozštěpenými vojenskými jednotkami. Ke startovací ploše se z různých míst ochranného valu sbíhaly skupinky lidí, zřejmě odhodlaných vystěhovalců. A za nimi se nyní rychle šířily v Ro-Atabri požáry, rozdmýchávané vánkem, a zbavovaly město jeho protiptertové ochrany. Na rozdíl od kypícího zmatku, vyvolaného lidskými bytostmi, tvořily Arleská zátoka a Tronomský záliv vznešené a klidné pozadí z tyrkysové a modré. Dvojrozměrná hora Opelmer se tyčila v mlžné dálce, vážně a nevzrušeně.

Toller, obsluhující hořák pomocí prodloužené páky, stál u zábradlí gondoly a snažil se smířit se skutečností, že opouští tento kraj navždy, i když měl v nitru jen neurčité prázdno, téměř zbaveno vzrušení, které zřejmě zůstalo po potlačených emocích. Během jediného prvodne se toho odehrálo příliš mnoho — můj bratr je mrtev! — a bolest a lítost musely

počkat, až nastane první klidná chvíle, aby je mohl prožít.

Rovněž Chakkell vyhlížel ze své kajuty, pažemi objímal Daseenu a dceru, které mohlo být asi dvanáct. Toller, který ho dosud považoval za člověka, motivovaného výlučně ctižádostí, zvažoval, zda by svůj názor neměl změnit. To, jak snadno se dal přesvědčit, aby přijal Gesallu, naznačovalo, že je u něho na prvním místě rodina.

Diváky bylo možno vidět u zábradlí dvou dalších královských lodí — krále Prada a jeho osobní doprovod na jedné a vytáhlého prince Poucha a jeho chráněnce na druhé. Nebylo vidět pouze Leddravohra, který se zřejmě rozhodl cestovat bez doprovodu.

Zavotle, osamělá postava u regulátorů Leddravohrovy loď, zamával Tollerovi, pak začal přitahovat a upevňovat akcelerační vzpěry. Jeho loď byla zatížena ze všech čtyřech nejméně, a proto si dovolil odstavit hořák na dost dlouhou dobu, aniž by ztratil krok s ostatními.

Toller, který stanovil rytmus na dvě ku dvaceti, takovou rezervu neměl. Na základě zkušeností ze zkušebního letu bylo rozhodnuto, že loď při vystěhovaleckém letu mohou řídit piloti bez dalších pomocníků, aby se tak umožnilo přepravit víc cestujících a nákladu. Během pilotova odpočinku může obsluhovat hořák nebo trysky některý z cestujících, ale musí dodržovat rytmus.

"Brzy nastane malá noc, princí," pronesl Toller zdvořile, aby napravit svou dřívější neposlušnost. "A než nastane, chtěl bych zajistit vzpěry, a proto vás musím poprosit, abyste mě vystřídal u hořáku."

"Jistě." Chakkell byl zřejmě potěšen, že může dělat něco užitečného, když přebíral prodlouženou páku. Oba jeho tmavovlasí synové, dosud vrhající na Tollera bázlivé pohledy, se postavili vedle něho a pozorně naslouchali, když jim vysvětloval, jak zařízení pracuje. Zatímco Toller stahoval vzpěry a připevňoval je k rohům gondoly, Chakkell učil chlapce počítat rytmus hořáku pomocí zábavného popěvku.

Když Toller viděl, že všichni tři jsou do své zábavy pohrouženi, vstoupil do kajuty, kde ležela Gesalla. Její oči byly živé a z výrazu jí vymizelo utrpení. Natáhla ruku a podala mu stočený obvaz, který zřejmě vytáhla ze svého zavazadla. Poklekl vedle ní na lože z měkkých přikrývek a v duchu si zlořečil za to, že pocítil jiskru sexuálního vzrušení, když přebíral obvaz. "Jak ti je?" zeptal se tiše.

"Nemyslím, že bych měla skutečně zlomené žebro, ale musím si hrudník stáhnout, jestli mám zastat svůj podíl práce. Pomoz mi zvednout se." S jeho pomocí se energicky zvedla do kleku, napůl se od něho odvrátila, a když si vyhnula šedivou košili, na dolních žebrech byl patrný silný šrám. "Co na to říkáš?" zeptala se.

"Musíš si to obvázat," usoudil, ale nevěděl, co se od něho očekává.

"Tak na co čekáš?"

"Na nic." Ovinul obvaz kolem ní a začal ho utahovat, ale dost neúčinně, protože mu překážela vesta a vyhrnutá košile. A přestože se tomu vyhýbal, jak jen mohl, občas zavadil kotníky prstů o její řadra a vzrušení, které jim proniklo jako záblesk jantaru, mu ještě víc svazovalo ruce.

"To je na nic, Tollere," povzddechla si hlasitě. "Počkej!" Rozepnula si košili a svlékla ji současně s vestou jediným pohybem obnažila do naha své štíhlé tělo od pasu nahoru. "Zkus to teď." Musel myslet na Lainovo tělo se žlutou kapucí, aby nepodleh jiným pocitům. Ovázání obvodu dokončil hbitě a obratně jako polní felčar a spustil ruce podél těla. Gesalla zůstala na několik dlouhých vteřin tak, jak byla, a tvářila se vážně a něžně, než zvedla košili a oblékla se. "Děkuji ti," řekla, napráhla ruku a lehce se jí dotkla jeho rtů.

Náhle ho obklopily barvy duhy a loď zmizela v tmě. V druhé kajutě poplašeně vyjekla Daseene nebo její dcera. Toller povstal a vyhlédl. Zakřivený stín Overlandu pospíchal k východnímu obzoru a z Ro-Atabri, téměř přímo pod lodí, se stala spleť oranžově hořících sítí, které uvázly v rozšiřující se tůni z černé smoly.

Když opět nastal den, čtyři lodě královské letky dosáhly výšky asi dvaceti mil — a doprovázel je prořídý roj ptet. Toller se pátravě rozhlédl po obloze a zjistil, že jedna z ptet je pouhých třicet metrů severně od nich. Okamžitě přistoupil k jednomu ze dvou děl, umístěných na severní straně, zamířil a uvolnil západku, která roztříštila dvojlaločný zásobník ze skla v zadní části děla. Nastala krátká prodleva, během níž se dávky pikonu a halvelli smísily a explodovaly. Projektil prolétl svou dráhu, následován třípytící se sprškou skleněných střeptů, a za letu se jeho radiální ramena rozevřela. Sněs se obloukem k ptertě a zničil ji. Zůstala po ní jen rychle se rozptylující skvrna purpurového prachu.

"To byla dobrá trefa," uznal Chakkell, stojící za Tollerem. "Myslíte, že jsme v této vzdálenosti před jedem v bezpečí?" Toller přikývl. "Loď reaguje na vítr citlivě, a prach k nám nemůže doletět. Zde nejsou pterty nijak nebezpečné, ale tuto jsem přesto zlikvidoval, protože krátce po skončení malé noci mohou vznikat vzdušné víry. Ne chtěl jsem riskovat, že ji k nám nějaký bludný vír zanese."

Chakkell pozoroval zbývajících koule a na svém snědém obličejí měl starostlivý výraz. "Jak to, že se dostaly tak blízko?"

"Patrně pouhou náhodou. Jestliže se rozptýlí na obloze v místech startu a loď se náhodou dostane mezi ně, přizpůsobí se jí rychlostí stoupání. To se stalo při ..." Toller se odmlčel, když z nevelké vzdálenosti zaslechl další dva výstřely z děla, po nichž následoval, odněkud zdola, tlumený výkřik.

Naklonil se přes stěnu gondoly a pohlédl dolů. Vypouklá nezměrnost Landu poskytovala modrozelenou kulisu pro zdánlivě nekonečnou řadu balónů, z nichž nejbližší byly jen několik set metrů vzdálené a vypadaly mohutně. Pod nimi se nacházela, v nepravidelných rozestupech a náhodných seskupeních, spousta dalších. Jejich zdánlivá velikost se postupně zmenšovala, až je téměř nebylo vidět.

Bylo vidět, že se pterty promíchali s nejhořejšími z lodí, a zrovna před jeho očima výstřel z děla zničil další z nich. Projektil rychle ztratil hybnost, zmizel z dohledu v závratném pádu a ztratil se v oblačném příkrovu hluboko dole.

Výkřiky, pravidelné jako dech, se ještě chvíli ozývaly, než postupně utichly.

Poodstoupil od zábradlí a uvažoval, zda ty výkřiky zrodila bezdůvodná panika, nebo zda někdo skutečně spatřil kouli, vznášející se blízko gondoly — slepou, zlověstnou a neporazitelnou — bezprostředně, než vypustila svou smrtící dávku. Pocítil úlevu, poznamenanou příchutí studu, že ho takový osud nepotkal, a pak se dostavila jiná myšlenka. Koule nemusely čekat na rozbřesk, aby zaútočily. V žádném případě se nedalo zaručit, že jedna nebo více koulí se pod pláštěm noci nevrhne na jeho loď — a jestli se to stane, pak ani on, ani Gesalla, ani žádný z cestujících nikdy nevstoupí na Overland.

Snažil se s takovou představou smířit — a mimoděk sáhl rukou do kapsy, nahmátl zvláštní dárek na památku, který dostal od Otce, a kruhovým pohybem palce začal hladit jeho sklovitě hladký povrch.

Kapitola 19

Desátého dne cesty se loď nacházela pouhých tisíc mil nad povrchem Overlandu, a dávný rytmus noci a dne se obrátil. Období, o němž Toller dosud uvažoval jako o malé noci — když Overland zastíňoval slunce — se protáhlo na sedm hodin, a na druhé straně noc — když byli ve stínu domovského světa — se zkrátila na méně než polovinu té doby. Seděl sám na pilotním stanovišti, čekal na svítání a snažil se odhadnout, jaká budoucnost čeká jeho lid na novém světě. Napadlo ho, že i rodili Kollcorroňané, zvyklí žít pod nehybnou koulí Overlandu, mohou trpět skličujícím pocitem při pohledu na větší planetu, visící přímo nad nimi a připravující je o přiměřeně větší část dne. Za předpokladu, že je Overland neobývaný, přistěhovalci by se třeba odhodlali vybudovat nový stát na opačné polokouli, v zeměpisných šířkách, v nichž se na Landu nachází Chamtet. Možná přijde čas, kdy všechny vzpomínky na jejich původ vyblednou a ...

Ze zamyšlení ho vyrušil Chakkellův sedmiletý syn Setwan, který se objevil ve vchodu do jejich kajuty. Chlapec přistoupil až k němu a položil mu hlavu na rameno. "Nemohu spát, strýčku Tollere," zašeptal. "Smím tady zůstat s tebou?"

Toller si posadil chlapce na koleno a usmál se pro sebe, když si představil, jak by se asi tvářila Daseene, kdyby slyšela, že mu její dítě říká strýčku.

Ze sedmi lidí, uzavřených v drsném mikrokosmu gondoly, jediná Daseene se nepřizpůsobila nové situaci. Nehovořila s Tollerem ani s Gesallou, stále nosila ve svém účesu perly a odvažovala se z kajuty, jen když to bylo naprosto nezbytné. Celé tři dny se obešla bez jídla a pití, aby nemusela podstoupit úděl používat primitivní toaletu, když se dostali do poloviny cesty. Pobledla a pohubla, a i když loď již sestoupila do teplejších vrstev atmosféry Overlandu, zůstávala zachumlaná v prošívaném oděvu, který pro ni narychlo ušili na vystěhovalecký let. Když na ni někdo z rodiny promluvil, odpovídala jednoslabičně.

Toller s ní v jistém smyslu cítil, protože chápal, že za poslední dny trpěla duševně víc než kdokoli jiný na palubě. Děti — Corba, Oldo a Setwan — nežili v Pěti palácích, privilegované zemi snů, tak dlouho, aby je to nesmazatelně poznamenalo, a navíc měli na své straně přirozený smysl pro dobrodružství a zvědavost. Ambiciózní Chakkell, vzhledem ke svým odpovědnostem, byl vždy v úzkém styku s realitami každodenního života Kolcorronu a měl dostatek síly a schopností, aby si mohl dělat naděje, že bude hrát klíčovou roli při vzniku nové říše na Overlandu. A na Tollera udělal skutečně velký dojem tím, jak se — po počátečním přizpůsobení — dobrovolně zapojil do řízení, aniž se vyhýbal jakékoli činnosti.

Pokud šlo o dlouhé dávky z mikrotrysek, které umožňovaly ovládat loď v pohybu do stran, na to byl Chakkell obzvláště úzkostlivý. Mělo se za to, že po cestě dlouhé pět tisíc mil rozptýlí vzduchové proudy loď na širokou plochu povrchu Overlandu, ale Leddravohr nařídil, aby královská letka přistála v těsném seskupení.

Od různých způsobů spojení čtyř lodí pomocí lan se upustilo, protože nebyly praktické, a nakonec se loď vybavily miniaturními horizontálními tryskami, které dávaly jen zlomek výkonu ve srovnání s polohovými tryskami. Když však pracovaly bez přerušení, přispívaly svým nepatrným tahem do všech stran k vertikálnímu pohybu loď, aniž jí udílely rotaci, a díky tomu, že se používaly velice často, čtyři loď královské letky se během letu držely v sevřené formaci.

A právě tato sevřená formace přispěla k tomu, že Toller mohl prožít jeden z nezapomenutelných životních zážitků, když se královská letka dostala do středové zóny a nastal čas loď obrátit. I když měl s obratem zkušenost, nacházel něco úděsného, ale nepopsatelně krásného v pohledu na sesterské planety, které se majestátně posouvaly v opačných směrech — Overland vyklouzl ze svého úkrytu za balónem a sunul se po obloze dolů, zatímco Land na opačném konci neviditelné spojnice šplhal nad stěnu gondoly.

A na půli cesty při vyměňování poloh přibyl další úchvatný pohled — do dále natažená šňůra zmenšujících se lodí, od kotoučů až po doutnající tečky, zdánlivě sahající od jedné planety k druhé. Některé z těch, které se nacházely ve směru k Overlandu, odložily obrat, a proto je bylo vidět zespodu jako zmenšující se kotoučky s gondolami, příslušenstvím a trubicemi trysek.

Jako by ani to nestačilo nasytit oči a duši, nabízel se rovněž pohled na tři doprovodné loď, které prováděly obrátový manévř na pozadí z hlubokého, modrého nekonečna, posetého víry a obrazci a tečkami mrazivého jasu. Plavidla tak křehká, že by je snad rozmáchl jediný poryv bouřlivého větru, zůstávala magicky imunní proti zborcení, když otáčela vesmír na hlavu a tak dokazovala, že toto je skutečné pásmo podivuhodna. Jejich piloti, vyhlížející jako záhadné, zahalené sochy, jistě museli být mimozemskými bytostmi, obdařenými znalostmi a schopnostmi, o jakých se obyčejným smrtelníkům jen zdá.

Ne všechno, čeho byl svědkem, mělo tak velkolepý ráz, ale mnohé z toho se mu vrylo do paměti z rozličných důvodů.

Jako třeba Gessallina tvář v různých náladách a výrazech — nejistě triumfující, když se jí podařilo zvládnout vrtkavý kuchyňský oheň, a naopak bezbarvě introvertní poté, co skončil dlouhé hodiny trvajících průchod nulovou či zanedbatelnou gravitací ... pterty, které po prvním dnu vzletu praskly během několika minut ... překvapené a nadšené pohledy dětí, když se stal jejich dech v okolním mrazu viditelný ... hry, kterými se děti bavily během krátkého období, kdy mohly nechat viset ve vzduchu korálky a různé tretky a vytvářet z nich zjednodušené tváře a trojrozměrné obrazce ...

A viděl i jiné výjevy, vně lodě, které vypovídaly o vzdálených tragédiích a způsobech smrti, patřících donedávna do říše nočních můr.

Královská letka odstartovala v poměrně rané fázi evakuace Čtvrtě, a Toller věděl, že den či déle poté, co proletěli středovou zónou, měli nad sebou řidnoucí protáhlý oblak lodí, táhnoucí se stovky mil do dálky. Ani kdyby mu v pohledu na ně nebránila vznešená mohutnost balónu, většinu z nich by stejně neviděl, protože byly příliš daleko, ale o jejich existenci svědčil zneklidňující důkaz, který vzal na sebe podobu řídkého, křečovitého a děsivého deště. Deště, jehož kapky byly z pevného materiálu a měly různou velikost: od celých lodí až po lidská těla.

Třikrát viděl v blízké vzdálenosti klesat vedle nich rozbitou loď s gondolou omotanou ochable plápolajícími troskami balónu, odsouzenou k celodennímu pádu na Overland. Mohl se jen dohadovat, že brzy po útěku z Ro-Atabri přestal existovat jakýkoli řád a že ve vzniklém chaosu se některých lodí zmocnili nezkušení letci, nebo dokonce vzbouřenci, kteří nevěděli o létání vůbec nic. Vypadalo to, jako by některé lodě proletěly středovou zónou, aniž se obrátily, a jejich rychlost zvyšovala rostoucí přitažlivost Overlandu, dokud nepřišly pevné obaly napětím nepopraskaly.

Jednou viděl padat gondolu bez balónu, která si svou polohu udržovala díky odtrženým lanům a akceleračním vzpěrám, a u jejího zábradlí na desítku vojáků, kteří mlčky sledovali procesí lodí, dosud schopných letu, jako poslední křehké pojitko s lidstvem a životem.

Padající předměty však byly většinou menší — kuchyňské náčiní, zdobené skříňky, pytle se zásobami, lidská a zvířecí těla — důkaz o neblahých nehodách několik desítek mil nad jejich letkou.

Nedaleko od středové zóny, kde přitažlivost Overlandu byla ještě slabá a rychlost pádu malá, snesl se podél lodě nějaký mladík v takové blízkosti, že Toller snadno rozpoznal jeho rysy. Mladík snad dělal ze sebe hrdinu, snad jen zoufale toužil po posledním lidském slovu, když na Tollera docela vesele zavolal a zamával mu. Toller mu nijak neodpověděl, protože se mu zdálo, že by se účastnil neomluvitelné frašky, kdyby nějak reagoval, a zůstal u zábradlí jako zkamenělý, zděšený, ale neschopen odtrhnout zrak od odsouzenice po dlouhé minuty, než ho ztratil z dohledu. Za dlouhé hodiny, když ho obklopila temnota a snažil se usnout, stále myslel na padajícího mladíka, který v té době už mohl být tisíc mil před celou flotilou, a říkal si, jak se asi připravuje na naraz ...

Ve zklidňující přítomnosti podřimujícího Setwana, který mu seděl na koleně, Toller obsluhoval hořák jako automat a podvědomě dodržoval rytmus zážehů podle tepu svého srdce, když se náhle vrátilo sluneční světlo. Několikrát zamrkal a okamžitě si uvědomil, že něco není v pořádku, že místo třech lodí královské letky s ním letí na úrovni pouze dvě.

Chyběla stratonoc, na jejíž palubě letěl král.

Na tom nebylo nic neobvyklého — Kedabse byl velice opatrný a rád v noci zpomaloval rychlost sestupu, aby měl ostatní lodě kousek pod sebou a mohl snadno sledovat jejich polohu. Tentokrát ho však nebylo vidět ani v nejhořejší výšce oblohy.

Rychle zvedl Setwana, a právě když ho ukládal do kajuty k jeho rodině, uslyšel vzrušené výkřiky Zavotla a Ambera. Pohlédl na ně a spatřil, že ukazují na něco nad jeho lodí, ale ve stejném okamžiku se z úst balónu vyřinul poryv miglignového plynu — a jedno z dětí vyděšeně zasténalo. Toller pohlédl vzhůru do zářivé kupole balónu a srdce se mu sevřelo, když spatřil čtvercovou siluetu gondoly, vtlačenou do něho tak, že se pavoučí síť nosných pásků prohnula. Králova loď visela přímo nad ním a tlačila na jejich balón.

Ve vrchliku obalu viděl kruhový vtisk trysky druhé lodě, která ohrožovala celistvost odtrhovacího panelu. Z lanoví a akceleračních vzpěr se ozval chór vrzavých zvuků, a další syčivé promáčknutí balónu vymáčklo do gondoly novou vlnu dusivého plynu.

"Kedalsi!" vykřikl, ale nevěděl, zda jeho hlas pronikl do gondoly nad ním. "Zvedněte loď! Zvedněte loď!"

K jeho volání se přidalo slabé volání Zavotla a Ambera, a v jedné z gondol se objevily záblesky solarografu, ale bez odezvy shora. Králova loď dál tlačila na přetížený balón a hrozila, že ho protrhne, nebo zcela stlačí.

Toller pohlédl bezmocně na Gesallu a Chakkella, kteří již vyskočili na nohy a vyděšeně na něho hleděli s otevřenými ústy. Napadlo ho, jako nejpravděpodobnější vysvětlení, že králova pilota sklátila nějaká nemoc, nebo že je v bezvědomí, nebo že zemřel u ovládacích prvků. Kdyby tomu tak bylo, mohl by někdo jiný v hořejší gondole začít spouštět zášlehy z hořáku a obě plavidla od sebe oddělit, ale musel by to udělat rychle. A bylo rovněž možné — a při té myšlence vyschlo Tollerovi v hrdle — že hořák z nějakého důvodu selhal a že ho nelze spustit.

Snažil se přimět mozek k činnosti, když se mu pod nohama rozhoupala paluba a tkanina balónu začala vydávat zvuky, podobně praskání biče. Obě lodě již začaly příliš rychle ztrácet výšku, jak bylo patrné z toho, že další dvě lodě se nyní zdánlivě pohybovaly od nich nahoru.

Poprvé od startu se objevil u zábradlí gondoly Leddravohr, a Zavotle, stojící za ním, marně vysílal zářivé záblesky ze solarografu.

Nebylo možné, aby se Toller odpoutal od královské lodě tím, že zvýší rychlost sestupu. Jeho loď již ztratila část plynu a dostávala se nebezpečně blízko stavu, kdy tlak vzduchu z nadměrně rychlého klesání může vyvolat zborcení balónu a tím tisícmilový pád na povrch Overlandu.

Bylo vlastně nezbytně nutné nahnat do balónu velké množství horkého plynu — ale při tom, kdy již působilo shora zatížení, by se zvýšilo nebezpečí, že tlak vzroste natolik, že se obal prostě roztrhne.

Toller se vpil očima do pohledu Gesally a v duchu se jednoznačně rozhodl: Volím život!

Dopotácel se na sedadlo pilotního stanoviště a dlouhým, hřmícím zášlehem začal sytit vyhladovělý balón horkým plynem, a o chvíli později stlačil regulační páku pro stranové trysky. Zvuk trysek zanikl v ohlušujícím řevu hořáků, ale to jim na účinnosti neubralo.

Druhé dvě lodě královské letky se zvolna propadly do hloubky a zmizely z dohledu, zatímco Tollerova loď se otáčela kolem své osy. Spolu s otřesy se ozvalo hluboké, nelidské zasténání, když králova loď sklouzla po boku Tollerova balónu a vynořila se nad nimi do zorného pole. Jedna z akceleračních vzpěr se vysmekla z dolního uchycení a začala se kymáčet a kroužit ve vzduchu jako souborový meč.

Toller nemohl než pouze přihlížet, jak lenivou loudavostí, typickou pro stratolodě, náhle vystřídal kvapný pohyb — gondola sklouzla na úroveň jejich gondoly a uvolněný konec vzpěry se nevybíravě zabodl do jejich kuchyňky a naklonil je do nebezpečného úhlu. Po vzpěře proběhlo zpětné chvění z nárazu a její horní konec se zabořil do druhého balónu.

Šev se roztrhl — a balón přestal být balónem. Zbortil se do sebe a v dokonale napodobené agónii se svíjel. Králova loď nyní nekontrolovatelně klesala. Vzpěra, spojující obě lodě, naklonila Tollerovu gondolu na bok, a náhle se nabídl pohled na Overland, dychtivý a čekající. Gesalla vykřikla, když narazila na nakloněnou střechu, a kukátko jí vyletělo z ruky do modré prázdnoty. Toller se vrhl do kuchyňky, i když tím riskoval, že přepadne přes zábradlí, a s vypětím všech sil uchopil vzpěru za její konec, uvolnil ji a odhodil.

Když se gondola vyrovnala, přitiskl se k zábradlí a díval se, jak se druhá loď vydává na smrtelný pád. Ve výšce tisíce mil dosahovala přitažlivost sotva poloviny normálu a události se odehrávaly se snovou pomalostí. Spatřil, jak k zábradlí padající gondoly sklouzl král Prad. Král, jehož slepé oko zářilo jako hvězda, napřáhl ruku a ukázal na něho, pak ho skryly před pohledem vířící záhyby zborceného balónu. Králova loď při přechodu do pádu nabírala rychlost, byť dosud nenašla rovnováhu mezi gravitací a odporem vzduchu, a zmenšovala se, až se z ní stala chvějící se skvrna na hranici viditelnosti, a nakonec i ta zmizela na pestrém pozadí Overlandu.

V té chvíli pocítil Toller silný psychický tlak, pozvedl hlavu a vzhlédl na dvě doprovodné lodě. Z té bližší na něho upíral pohled Leddravohr, a když se jejich oči střetly, natáhl obě paže Tollerovi vstříc jako člověk, který volá do své náruče milovanou bytost. Zůstal v té póze jako výzva beze slov, a Toller cítil, jak jím proniká neviditelná čepel princovy nenávisti ještě dlouho poté, co se vrátil k hořáku. Ze vchodu do kajuty, v níž tiše vzlykaly Daseene a Corba, na něho upřeně hleděl zsinálý Chakkell.

"Dnešní den se nevydařil," pronesl selhávajícím hlasem. "Král je mrtev."

Ještě ne, odporoval v duchu Toller. Ještě má před sebou několik hodin. "Viděl jste, co se stalo. Máme štěstí, že jsme tady. Neměl jsem na vybranou."

"Leddravohr na to bude pohlížet jinak."

"Ano," souhlasil Toller zamyšleně. "Leddravohr na to bude pohlížet jinak."

V noci, kdy se Toller marně snažil usnout, přišla za ním Gesalla, a v té noční osamělosti mu připadlo naprosto přirozené, že ji objal jednou paží. Položila mu hlavu na rameno a přitiskla mu ústa k uchu: "Tollere, na co myslíš?"

Říkal si, že jí něco namluví, ale pak se rozhodl, že se již nebude izolovat. "Myslím na Leddravohra. Musíme si to spolu vyřídit."

"Než doletíme na Overland, třeba si všechno promyslí a dospěje k jinému názoru. Totiž, že krále by nezachránilo, ani kdybychom se obětovali. Bude muset uznat, že jsi neměl jinou možnost."

"Já jsem sice mohl mít pocit, že nemám jinou možnost, ale Leddravohr bude tvrdit, že jsem nás vyprošťoval zpod lodě jeho otce příliš zbrkle. Kdybych byl na jeho místě, tvrdil bych možná totéž. Kdybych chvíli počkal, Kedalse nebo někdo jiný mohl uvést hořák do chodu."

"Takhle nesmíš uvažovat," řekla Gesalla měkce. "Udělal jen to, co jsi udělat musel."

"A Leddravohr udělá jen to, co udělat musí."

"Ty ho ale dokážeš přemoci, ne?"

"Možná — ale obávám se, že už vydal rozkaz, aby mě popravili. Nemohu bojovat proti celému pluku."

"Chápu." Opřela se o předloktí a pohlédla na něho. V šeru vypadal její obličej nepředstavitelně krásně. "Miluješ mě, Tollere?"

Cítil, že dospěl na konec celoživotní cesty. "Ano."

"To je dobře." Posadila se vzpřímeněji a začala se svlékat. "Protože chci mít s tebou dítě."

Uchopil ji za zápěstí a usmál se, strnule a nedůvěřivě. "Co si myslíš, že děláš? Chakkell je u hořáku, hned na druhé straně této přepážky."

"Nemůže nás vidět."

"Ale takhle se to ..."

"Na ničem z toho mi nezáleží," odpověděla a přitiskla mu ňadro k ruce, kterou jí svíral zápěstí. "Vybrala jsem si tě za otce svého dítěte, a možná nám nezbyvá už příliš času."

"To nepůjde." Pohodlně se opět položil na prošívané příkrývky. "Za takových podmínek se nedokážu fyzicky milovat."

"To si jen myslíš," usmála se, sedla si na něho obkročmo a přitiskla svá ústa k jeho — oběma rukama mu hnětla tváře, aby ho zlákala k dychtivé odezvě.

Kapitola 20

Rovnickový kontinent Overlandu, pozorovaný z výšky dvou mil vypadal dost prehistoricky, Toller pozorně shlížel na ubíhající krajinu delší dobu, než si uvědomil, proč se mu neustále vkrádá na mysl taková představa. Nebylo to proto, že neviděl vůbec žádná města a silnice — první důkaz, že kontinent není obydlen — ale kvůli stejnoměrnému zbarvení celé travnaté země.

Celý svůj život vídal ze vzduchu krajinu, poznamenanou svým způsobem šestisklizňovým systémem, který se všude na Landu uplatňoval. Jedlé traviny a obiloviny byly uspořádány v paralelních pruzích, jejichž barvy se střídaly od hnědé, přes několik odstínů zelené až po sklizňově žlutou, ale zdejší pláně byly prostě ... zelené.

V očích se mu tetelily sluncem zalité prostory jediného odstínu.

Naši farmáři budou muset začít znovu třídit semena, pomyslel si. A bude třeba pojmenovat hory, moře a řeky. Bude to skutečně nový začátek v novém světě. A myslím, že se jeho součástí nestanu ...

To mu připomenulo jeho osobní problémy, a proto obrátil pozornost k tomu, co k přírodní scénérii nepatřilo. Další dvě lodě královské letky se nacházely o něco pod ním. Pouchova byla ve větší vzdálenosti a většina z jejich cestujících stála u zábradlí, v myšlenkách zřejmě už na neznámém světě.

Na Leddravohrově lodi bylo vidět jen jednu osobu — Ilvena Zavotla, který seděl unaveně u řízení. Leddravohr podle všeho ležel v kajutě pro cestující, jako ležel — s výjimkou traumatické epizody před dvěma dny — po celou cestu.

Toller si povšiml, jak se princ chová, již dřív a říkal si, zda netrpí fobií z bezbřehé prázdnoty, která obklopovala vystěhovaleckou flotilu. V tom případě by bylo pro Tollera lepší, kdyby se jejich nevyhnutelný souboj odehrál na palubě některé z gondol.

Ve dvoumilovém prostoru pod sebou viděl dvanáct dalších balónů, které vytvářely nepravidelný zástup, odklánějící se stále víc k západu. To znamenalo, že v dolních vrstvách atmosféry vane mírný vítr. Oblast, do které směřovali, pokrývaly protáhlé tvary prázdných balónů, z nichž se měl později stát materiál pro stavbu provizorního stanového městečka. Dalekohled mu potvrdil, co očekával — že většina z lodí, které přistály, má vojenské znaky. Ani za zmatků při útěku z Ro-Atabri si Leddravohr neopomenul prozíravě připravit mocenskou základnu, která bude fungovat od okamžiku, kdy princ spočine nohou na Overlandu.

Když celou situaci důkladně zvážil, neviděl žádný důvod, proč by měl žít déle než několik minut, kdyby přistál v blízkosti Leddravohrovy lodě. I kdyby mu bylo souzeno nad Leddravohrem zvítězit v souboji, zajali by ho vojáci — jako člověka, obviněného ze smrti krále. Jeho jediná, ale nepatrná naděje na přežití, třeba měřená nejvýš na dny, spočívala v tom, že během přistávání bude otálet a vznese se znovu do vzduchu, jakmile Leddravohrova loď půjde na přistání. Ve vzdálenosti asi dvaceti mil na západ od přistávacího místa viděl zalesněné pahorky, a kdyby se k nim dokázal dostat s balónem, mohl by uniknout zajetí, dokud se nezformují pořádkové síly nových států. Ten plán měl největší slabinu v tom, že závisel na okolnostech, na něž neměl vliv, a ty se všechny týkaly uvažování a charakteru Leddravohrova pilota.

V nejmenším nepochyboval, že se Zavotle dovtípí, až uvidí, že Toller s přistáváním nespíchá, ale bude na jeho straně? A i kdyby byl na straně kolegy své profese, podstoupí riziko a udělá to, co od něho Toller očekává? Že totiž co nejdříve odtrhne vrchlíkový panel a vypustí balón, zrovna když Leddravohr pochopí, že mu nepřítel uniká z dosahu — a nedalo se předpovědět, jak se princ ve svém hněvu zachová. Mnohé zabil za menší přestupky.

Upřeně hleděl přes moře jasu na osamělou Zavotlovu postavu a věděl, že mu Zavotle pohled opětuje. Pak se obrátil zády ke stěně gondoly a pohlédl na Chakkella, který obsluhoval hořák v sestupovém rytmu jedna ku dvaceti.

"Princi, u povrchu vane vítr, a já se obávám, že by nás mohl vléct po zemi," začal se zahajovacím tahem. "Vy, princezna a děti byste se měli připravit na to, že vyskočíte ještě dřív, než se dotkneme země. To se může zdát nebezpečné, ale kolem gondoly je široké stupátko, na němž člověk může stát, a my se u povrchu budeme pohybovat přibližně rychlostí chůze. Seskočit před přistáním je rozhodně lepší, než zůstat v gondole, která se může převrátit.

"Vaše starostlivost mě dojmá," pohlédl na něho Chakkell úkosem a tázavě.

S pocitem, že se snad dopustil chyby hned zpočátku, přistoupil Toller k pilotnímu stanovišti. "Zanedlouho přistaneme, principi. Musíte se připravit."

Chakkell přikývl, uvolnil mu místo a neočekávaně řekl: "Dosud si pamatuji, kdy jsem vás poprvé uviděl ve společnosti lorda Gloa. Nikdy by mě nenapadlo, až kam nás to zavede."

"Lord Glo měl představitost," odpověděl Toller. "Měl by zde být s námi."

"Asi ano." Znovu na Tollera pátravě pohlédl a zamířil do kajuty, kde se Daseene a děti připravovaly na přistání.

Toller se posadil, a když uchopil regulátor hořáku, povšiml si, že ukazatel výškoměru již klesl na spodní značku. Poněvadž Overland je menší než Land, člověk by očekával, že bude mít na povrchu nižší gravitaci. Lain však byl jiného názoru: Overland má vyšší hustotu, a proto tam bude všechno vážit téměř stejně jako na Landu. Potřásl hlavou a pousmál se — vzdal tak bratrovi opožděný hold. Jak jen Lain mohl vědět, co mohou očekávat? Matematika byla tou součástí bratrova života, která v jeho životě nebude mít nikdy místo, stejně jako to dřív vypadalo ...

Pohlédl letmo na Gesallu, která již hodinu stála u vnější stěny jejich kajuty a zaujatě pozorovala stále podrobnější rysy nového světa pod nimi. Ranec se svými osobními potřebami měla přehozený přes rameno a působila dojmem, že se nemůže dočkat okamžiku, kdy vstoupí na Overland a začne budovat to, co si představovala jako budoucnost pro sebe a pro dítě, které s ním možná počala. Pohled na její stíhlou, vzpřímenou postavu v něm probudil nejsložitější pocity, jaké kdy poznal.

Oné noci, kdy k němu přišla, byl přesvědčen, že nebude schopen splnit mužské poslání, protože byl unaven, cítil se provinile a znervózňovala ho přítomnost Chakkella, který obsluhoval hořák jen kousek od nich. Gesalla však věděla

své, uměla si poradit. Vydráždila ho divokostí, zkušeně a vynalézavě, když ho laskala svými plnými rty a štíhlým tělem, až pro něho neexistovalo nic jiného než touha zaset do ní své semeno. Zůstala na něm až do chvíle, kdy se přiblížilo vyvrcholení — pak si s ním téměř nepostřehnutelně vyměnila polohu a s pozdviženou pánví a nohama obemknutýma kolem něho držela dlouhé minuty. Teprve později, když si povídali, si uvědomil, že tak napomáhala pravděpodobnosti oplození.

Nyní k ní sice pociťoval lásku, ale současně ji nenáviděl za něco z toho, co mu řekla ve zbývajících noci, kdy kolkolem jiskřily temnotou meteority. Neflekla to přímo, ale dokázal si domyslet, že ona, která dávala povýšenecky najevo hněv kvůli sebemenšímu vybočení z mezí předepsaného chování, byla připravena opovrhnout veškerými zvyklostmi kvůli budoucímu dítěti. To, co jí nabídl Lain Maraquine, jí připadalo v podmínkách starého Kolcorronu pro jejího potomka nejvýhodnější, a proto si ho vzala. Laina milovala, ale Tollerovy city popuzovalo, že ho milovala z rozumu.

A dnes, kdy ji osud nesl do zcela odlišných, pionýrských podmínek v prostředí Overlandu, usoudila, že je vhodnější využít přednosti získatelné prostřednictvím Tollerova semena, a proto se s ním vyspala.

Ve zmatku a bolesti nebyl Toller schopen rozpoznat prvotní příčinu své nevole. Opovrhoval sám sebou za to, že se nechal tak snadno svést vdovou po svém bratrovi? Zranilo jeho pýchu, že se jeho nejušlechtilejší city staly součástí cvičení v eugenice? Nebo měl na Gesallu vztek za to, že neodpovídá jeho představám, že není taková, jakou ji chtěl mít? Jak je možné, aby žena byla současně puritánská a smyslná, velkodušná a sobecká, silná a křehká, přístupná a vzdálená, jeho a přece ne jeho?

Takových otázek je bezpočet, uvědomil si Toller, a zabývat se jimi je za dané situace pošetilé a nebezpečné. Ted' si může dovolit myslet jen na to, jak zůstat na živu.

Připevnil k páce hořáku prodlužovací trubku a postavil se ke stěně gondoly, aby měl při sestupu co nejlepší výhled. Když se dostal na stejnou úroveň s horizontem, zvýšil postupně počet zášlehů a dovolil Zavotlovi, aby se od něho odpoutal. Bylo důležité, aby dosáhl co největší vertikální odstup, aniž by vzbudil Leddravohrovo nebo Chakkellovo podezření. Dival se, jak desítka lodí, které se snášely před královskou letkou, přistává jedna po druhé, a v okamžiku, kdy se loď dotkla země, balón se zkroutil, pak v jeho vrchliku vznikla trojúhelníková prohlubeň a vzápětí se celý zborčil. Celá plocha byla poseta loděmi, které již přistály, a začaly se na ní rýsovat první známky řádu. Zásoby se shromažďovaly na jedno místo a ke každé lodi, která právě přistála, přibíhala skupina mužů.

Dříve se těšil na úžas, který v něm takový pohled vyvolá, ale místo toho na něho nyní doléhala naléhavost situace. Zaměřil dalekohled na Zavotlovu loď, přibližující se zemi, a odvážil se vchnout do balónu velkou dávku miglignu. V témže okamžiku se Leddravohr objevil u zábradlí gondoly, jako by měl sluch naladěný na zvuk Tollerova hořáku. Zastínil si oči, když vzhledl k Tollerovi, a dokonce na takovou vzdálenost v nich bylo možno zahlédnout záblesk vzteku z pochopení, co se děje.

Otočil se k pilotovi, aby mu něco řekl, ale Zavotle, aniž vyčkal, až se loď dotkne země, škulbl páracím lankem — balón nad ním se začal zmítat v křečích předsmrtné agónie. Gondola sklouzla do trávy a zmizela z dohledu, když ji zahálil velký, hnědý rubáš obalu. K Leddravohrově lodi i k lodi Pouchově, která přistávala podstatně pomaleji o pár set metrů dál, vyrazilo okamžitě několik skupin vojáků, mezi nimi i důstojník na modrorožci.

Toller odložil dalekohled a pohlédl na Chakkella. "Princi, z důvodů, které nepochybně znáte, nepřistanu už nyní. Nehodlám vás, ale ani nikoho jiného, koho se to netýká," zmlkla pohlédl na Gesallu, "vzít s sebou do neznámé divočiny, a nyní se snesu až k trávě. Odtud bude pro vás i pro vaši rodinu snadné opustit loď, ale musíte jednat rychle a rozhodně. Jste s tím srozuměni?"

"Ne!" Chakkell opustil svou kajutu a přistoupil k Tollerovi. "Přistanete s lodí v plném souladu s platnými předpisy. To je rozkaz, Maraquine. Nemám v úmyslu vystavit sebe a svoji rodinu žádnému zbytečnému nebezpečí."

"Nebezpečí!" Toller zvlínl rty v úsměvu. "Princi, hovoříme o seskoku z výšky několika centimetrů. Srovnejte je s tisícimílovým pádem, do něhož jsme se málem dostali před dvěma dny."

"Chápu, co míníte," Chakkell zaváhal a pohlédl na svou manželku. "Přesto však musím trvat na přistání."

"A já trvám na tom druhém," odpověděl Toller důrazně. Loď byla ještě asi deset metrů nad zemí a mírný vánek ji s každou míjející chvílí unášel dál od místa, kde přistál Leddravohr, ale doba zdvořilosti už musela brzy skončit. Právě když se Toller snažil odhadnout, kolik času mu zbývá, spatřil, že se Leddravohr vynořil zpod vyprázdněného balónu. Gesalla přelezla stěnu gondoly a postavila se na vnější stupátko, připravena k osvobozujícímu skoku. Očima se Tollera jen krátce dotkla, ale neobjevil se v nich žádný vzkaz. Toller nechal balón klesnout do výšky, z níž mohl rozlišit jednotlivá stébla trav.

"Princi, musíte se rozhodnout rychle," naléhal. "Neopustíte-li loď co nejdříve, vzlétnu se všemi."

"To nebude nutné." Chakkell se naklonil k pilotnímu stanovišti a uchopil červené lanko, vedoucí k páratelnému dílci.

"Tohle asi obnoví moji autoritu," řekl a bodl ukazovákem do vzduchu, když spatřil, že Toller pevněji sevřel prodlouženou páku. "Jestli se pokusíte vystoupit výš, vypustím balón."

"V takové výšce to může být nebezpečné."

"Nebude to nebezpečné, když ho vypustím zčásti," odpověděl Chakkell a projevil tak znalosti, které získal, když řídil výrobu vystěhovalecké flotily. "Mohu loď snést k zemi docela lehce."

Toller pohlédl do dálky za něho a spatřil, že Leddravohr si vyžádal modrorožce od důstojníka, který přijel jeho lodí vstříc. "Každé přistání bude lehké ve srovnání s tím, co by potkalo jedno z vašich dětí po tisícimílovém pádu."

Chakkell potřásl hlavou. "Opakováním si svou pozici neupevníte, Maraquine — pouze tím upozorňujete, že jste si taky zachránil kůži. Nyní je králem Leddravohr — mám povinnosti v první řadě vůči němu."

Pod nohama se jim ozval šustivý zvuk, když hlavní tryska zavadila o vršky vysoké trávy. O půl míle k východu už seděl Leddravohr na modrorožci a cválal k jejich lodi, následován skupinami pěšáků.

"A já mám povinnost v první řadě vůči svým dětem," přidala se neočekávaně princezna Daseene, jejíž hlava se objevila

nad přepážkou kajuty. "Mám už toho všeho dost — a taky tebe, Chakkelle."

Překvapivě hbitě a bez ohledu na důstojnost se přehoupla přes stěnu gondoly a pomohla Corbě za sebou. Gesalla obešla bez vybidnutí gondolu po vnější straně a vypomohla při zvedání a přenesení obou chlapců na stupátko.

Daseene, dosud s nemístným perlovým účesem, připomínajícím generálské výložky, zpražila svého manžela velitelským pohledem. "Jsi tomuto člověku zavázán za můj život," sykla hněvem. "Jestli odmítáš zaplatit dluh, může to znamenat pouze jediné."

"Ale..." Chakkell si rozpačitě mnul čelo, pak ukázal na Leddravohra, který se rychle blížil k pozvolna unášené lodi. "Co řeknu jemu?"

Toller zmizel v kajutě, kterou sdílel s Gesallou, a vrátil se s mečem v ruce. "Můžete říct, že jsem vám vyhrožoval tímhle."

"A vyhrožujete mi?"

Šustivý zvuk trávy zesílil a gondola lehce nadskočila, když se ústí trysky letmo dotklo země. Toller pohlédl na Leddravohra — nyní již dvě stě metrů odtud a bičujícího modrorožce do divokého cvalu — pak vykřikl na Chakkella:

"Ve svém vlastním zájmu opusťte loď — hned teď!"

"I tohle si budu pamatovat," zamumlal Chakkell a pustil párací lanko. Přistoupil ke stěně gondoly, překulil se na stupátko a vzápětí seskočil na zem. Daseene s dětmi ho okamžitě následovala. Jeden z chlapců přitom nadšeně povykoval. U zábradlí zbyla pouze Gesalla.

"Sbohem," řekl jí Toller.

"Sbohem, Tollere." Ale zůstala stát u zábradlí a hleděla na něho jakoby překvapeně. Leddravohr se již přiblížil na stovku metrů a dusot kopyt jeho modrorožce každou vteřinou sílil.

"Na co čekáš?" Slyšel ve svém hlase chrapot z naléhavosti. "Seskoč z lodě!"

"Ne — půjdu s tebou." Než ze sebe ta slova vyrazila, přelezla zábradlí a klesla k podlaze gondoly.

"Co to děláš?" Každý nerv v těle ho nabádal, aby spustil hořák a vznesl se s lodí mimo Leddravohrův dosah, ale svaly na pažích a dlaních se mu zablokovaly. "Zbláznila ses?"

"Asi ano," uznala sklíčeně. "Je to ode mě pitomost, ale půjdu s tebou."

"Mám tě, Maraquine!" vykřikl Leddravohr se zvláštní horečnatou zpěvností, když vytasil meč. "Pojď ke mně, Maraquine."

Téměř zhyponotizovaně sevřel Toller meč pevněji, a v té chvíli se kolem něho mihla Gesalla a celou svou vahou dopadla na prodlouženou páku. Hořák se okamžitě rozeřval a vychrlil dávku horkého plynu do čekajícího balónu, Toller ho vzápětí umlčel, když vytáhl páku nahoru, a pak odstrčil Gesallu k přepážce.

"Děkuji ti, ale nemá to cenu. Musím se Leddravohrovi postavit, dříve či později, a zdá se, že teď nadešel stanovený čas."

Políbil ji lehce na čelo, otočil se k zábradlí a zkřížil pohled s Leddravohrem, který se dostal na jeho úroveň a přiblížil na pouhých deset metrů — a který vykouzil svůj nenapodobitelný usměv, když vytušil změnu jeho postoje. Toller pocítil první náraz opovrženého vzrušení, touhy, aby si s Leddravohrem konečně vyřídil účty, jednou provždy a bez ohledu na výsledek, a aby se s jistotou dozvěděl, zda ...

Tok jeho myšlenek se přerušil, když spatřil, že se výraz Leddravohrovy tváře náhle změnil, že se princ tváří poplašeně a že nehledí přímo na něho. Rychle se ohlédl a zjistil, že Gesalla drží pažbu jednoho z protiptertových děl na lodi, že už zasunula odpalovací kolík na svoje místo a že zacílila na Leddravohra. Než stačil cokoliv udělat, dělo vystřelilo.

Uprostřed spršky skleněných střepů bylo vidět nejasnou skvrnu projektilu, jehož ramena se za letu rozevřela. Leddravohr se projektilu úspěšně vyhnul, když strhl modrorožce stranou, ale střepiny skla mu vyryly do tváře karmínové skvrnky. Užasle vydechl, pak otočil modrorožce do původního směru a rychle zkracoval ztracenou vzdálenost. S upřeným pohledem na Leddravohra si Toller uvědomil, že pravidla jejich soukromé války se změnila, a probudil k životu hořák. Stratolod', po odchodu Chakkella a jeho rodiny lehčí, měla začít okamžitě stoupat, ale setrvačnost mnoha tun plynu v balónu způsobila, že reagovala zpomaleně jako ve zlém snu. Toller ponechal hořák v nepřerušném chodu a gondola se začala zvedat z trávy. Leddravohr se už dostal téměř na dosah a pozvedl se ve tmenech, a ze zkrvavené tváře mu chorobně žhnuly oči.

Je natolik šílený, že se pokusí vyskočit na gondolu? říkal si Toller. Chce se setkat s ostřím mého meče?

V příští nekonečné vteřině si Toller uvědomil, že Gesalla přeběhla za jeho zády a ocitla se u druhého děla na návětrné straně. Leddravohr ji zahlédl, napráhl paži a vymrštil svůj meč. Toller varovně vykřikl, ale meč nemířil na nikoho z nich — proletěl obloukem vysoko nad nimi a zabořil se až po rukojeť do spodního dílce balónu. Tkanina se roztrhla, meč vyklouzl a spadl do trávy. Leddravohr zastavil modrorožce, seskočil, a když se ho znovu zmocnil, okamžitě nasedl a popohnal modrorožce ostruhami, ale nyní již loď nedobíhal, byl rád, když s ní mohl držet krok. Gesalla vystřelila z druhého děla, ale projektil dopadl neškodně do trávy, dost daleko od Leddravohra. Ten odpověděl dvorným mávnutím paže.

Zatímco nechával hořák v neustálém chodu, Toller vzhlédl a spatřil, že trhlina v lakovaném plátnu obalu se rozšířila na celou délku dílce. Kraje trhliny se vydouvaly, jak z balónu unikal neviditelný plyn, ale loď konečně získala určitou vzletovou hybnost a pokračovala v loudavém výstupu.

Tollera vylekalo, když se z bezprostřední blízkosti ozvaly chraptivé výkřiky. Rychle se otočil a zjistil, že zatímco se soustřeďoval výlučně na Leddravohra, loď mířila přímo k roztroušené tlupě vojáků. Gondola nad nimi proplouvala ve výšce několika desítek centimetrů, a vojáci začali pobíhat vedle ní a pod ní a vyskakovat ve snaze zachytit se jejího okraje.

V tvářích se jim zračila spíš úzkost než nepřátelství, a Tollera napadlo, že mají jen mlhavou představu o tom, co se děje. V duchu se modlil, aby nemusel proti nim zasáhnout, a dál do balónu vháněl hořákem plyn — a dočkal se toho, že loď získávala výšku, sice mučivě pomalu, ale vytrvale.

"Může loď letět?" Gesalla přistoupila k jeho boku a snažila se překřičet řev hořáku. "Jsme v bezpečí?"

"Loď letět může — jakž takž," odpověděl a rozhodl se, že druhou otázku nechá bez povšimnutí. "Proč jsi to udělala, Gesallo?"

"To určitě víš."

"Ne."

"Stará láska nerezaví." Věnovala mu mírumilovný úsměv. "A kromě toho jsem neměla na vybranou."

Uspokojení, které měl Toller pocítit, utonulo v černém království strachu. "Ale napadla jsi Leddravohra! A ten nezná slitování ani s ženami."

"To mi nemusíš připomínat." Ohlédla se na pomalu se pohybujícího Leddravohra, který jel stále za nimi, nenávidí ji na chvíli zbavila půvabu. "Měls pravdu, Tollere — řezníkům se nesmíme jen tak vzdávat. Leddravohr ve mně kdysi zničil život, a Lain a já jsme za ten zločin zaplatili ztrátou lásky — pak jsme se už nemohli milovat. Obětovali jsme až příliš."

"Ano, ale ..." Zhluboka se nadechl a snažil se přiznat jí právo, které vždy přisuzoval jen sobě.

"Ale co?"

"Musíme odlehčit loď," řekl a přenechal jí ovládací páku hořáku. Vstoupil do kajuty, uvolněné Chakkellem, a začal vyházet kufrů a skřínky.

Vojáci, kteří je pronásledovali, jásali a výskali, než mezi ně vjel Leddravohr, z jehož gest vyplývalo, že jim nařizuje, aby odnesli zavazadla na hlavní přistávací plochu. Během chvilky se vojáci vydali s nákladem zpátky a nechali Leddravohra, aby pronásledoval loď sám. Rychlost větru činila asi šest mil za hodinu, takže modrorožec mohl držet s balónem krok volným klusem. Leddravohr se držel těsně za hranicí účinného dostřelu děla, seděl v sedle zcela uvolněně a čekal, až se situace obrátí v jeho prospěch.

Toller zkontroloval zásobníky pikonu a halvelli a zjistil, že krystalů je dost na to, aby vystačily nejméně na jeden den při nepřetržité činnosti hořáku — loď královské letky byly vybaveny štedřeji než ostatní bodě — a proto mu největší starost dělal nedostatečný výkon lodě. Nic nenavrhovalo tomu, že by se trhlina mohla rozšířit i na sousední dílce, ale množství unikajícího plynu téměř stačilo zabránit, aby se loď vznášela.

Přestože byl hořák neustále v činnosti, gondola se nevznášela výš než asi dvanáct metrů, a Toller věděl, že i nepatrné zhoršení povětrnostních podmínek je přinutí k sestupu. Tak třeba silný náraz větru by mohl zploštit jednu stranu obalu, vytlačit drahocenný plyn a vydat Gesallu i jeho do rukou trpělivě vyčkávajícího nepřítele. Pokud šlo o něho, byl více než připraven se s Leddravohrem utkat, ale na výsledku jejich souboje nyní závisel i Gesallin život...

Přistoupil k zábradlí, sevřel je oběma rukama a hleděl upřeně na Leddravohra s touhou mít u sebe nějakou zbraň, která by na tu vzdálenost dokázala prince zasáhnout. Takový příchod na Overland si nikdy nepředstavoval. Nyní na sesterské planetě byl — na Overlandu! — ale zlověstná přítomnost Leddravohra, který ztělesňoval vše, co bylo v Kolcorronu zkažené a špatné, kalila očekávaný zážitek a činila z nového světa odnož světa starého. Tak jako pterty zvýšily svou smrtící sílu, Leddravohr rozšířil rozsah svého zabíjení i na Overland. Za jiných okolností by Tollera určitě uchvátila podívaná na oblohu, rozpůlenou klikatou čarou z křehkých lodí, které se vynořovaly z neviditelné a klesaly jako vzduchem nesená semena při hledání úrodné půdy — ale byl zde Leddravohr.

Vždycky ten Leddravohr!

"Nemáš strach z kopců?" ozvala se Gesalla, která klečela, aby na ni Leddravohr neviděl, a zvednutou rukou svírala páku k hořáku.

"Můžeme páku přivázat," navrhl. "Nebudeš ji pak muset držet."

"Tollere, nemáš strach z kopců?"

"Mám." Vzal ze skřínky kus motouzu a přivázal jím páku. "Kdyby se nám podařilo kopce přeletět, byla by naděje, že se Leddravohrův modrorožec vyčerpá — ale nevím, jestli se vzneseme dost vysoko."

"Já se nebojím," dotkla se mu ruky. "Jestli chceš raději přistát a postavit se mu, na mě se neohlížej."

"Ne. Zůstaneme ve vzduchu, jak jen to bude možné. Máme zde dost jídla a pití a můžeme si uchovat sílu, zatímco Leddravohr tu svou bude pomalu ztrácet." Věnoval jí úsměv a doufal, že vyzněl povzbudivě. "Mimoto brzy nastane malá noc, a tím získáme výhodu, protože balón bude v chladnějším vzduchu lépe fungovat. Ještě se nám třeba podaří založit na Overlandu vlastní malou kolonii."

Malá noc byla delší než na Landu a než skončila, gondola se dostala do výšky asi sedmdesáti metrů — výš, než Toller očekával. Pod lodí ubíhaly svahy bezejmenných pahorků, a žádný z hřebců, které před sebou viděl, se nezdál dost vysoký na to, aby srazil bod z oblohy. Pohlédl do mapy, kterou nakreslil ještě během sestupu.

"Asi deset mil za těmi kopečky je velké jezero. Jestli přeletíme, měli bychom..."

"Tollere! Myslím, že vidím ptertu!" Uchopila ho za paži a ukázala k jihu. "Podívej se!"

Odložil mapu, zvedl dalekohled a pátral v udaném úseku oblohy. Když už začínal pochybovat o jejich slovech, zahlédl něco jakoby kulovitěho, téměř neviditelný srpek slunečního světla, jiskřící na něčem průsvitném.

"Asi máš pravdu," uznal. "A je bezbarvá. Tak tohle Lain mnil. Je bezbarvá, protože..." Podal dalekohled Gesalle. "Vidíš nějaké brakky?"

"Netušila jsem, kolik je toho dalekohledem vidět!" vyhrkla nadšeně jako dítě, které je vyhlídkovým letu a dívá se na svahy kopců. "Většina stromů se nepodobá ničemu, co jsem kdy viděla, ale řekla bych, že jsou tam brakky. Ano, určitě. Brakky! Jak je to možné, Tollere?"

Vytušil, že Gesalla záměrně odvrací pozornost od toho, co má přijít: "Lain napsal, že brakky a pterty spolu souvisejí. Třeba je brakový výbuch tak silný, že vystřelí semena až do ... Ne, vždyť je to jenom pyl, že? Třeba brakky rostou všude — i na Farlandu a na každé jiné planetě."

Nechal jí dalekohled, aby se mohla dívat, opřel se o zábradlí a věnoval se Leddravohrovi jejich neúprosnému pronásledovateli.

Celé hodiny seděl Leddravohr v sedle shrbeně, jako by spal, ale nyní se narovnal — snad se ho zmocnila obava, že mu kořist přece jen unikne. Přílbu neměl, a stínil si oči rukama, když vedl svého modrorožce mezi stromy a pásy houštin, které dávaly pestrobarevný vzhled svahu, po němž stoupal. Na východě se přistávací plocha a šňůra sestupujících balónů již ztratily v modrém oparu dálky, a vypadalo to, jako by Gesalla, Toller a Leddravohr měli celou planetu jen pro sebe. Overland se stal obrovskou, sluncem zabitou arénou, připravenou už od počátku času ... Z myšlenek ho vytrhl pleskavý zvuk balónu.

A vzápětí poté vychrlilo ústí balónu pod sebe poryv horkého plynu, který mu napověděl že loď zabředla do silné turbulence, vyvolané druhotnou skalní římsou. Gondola se náhle začala pohupovat a kolébat. Pozorně se zahleděl na hlavní hřeben, vzdálený již jen asi dvě stě metrů ve směru letu. Věděl, že by mohli mít dost času balón ustálit, kdyby se dokázali dostat přes vrcholek, ale když si skalnatý předěl pozorněji prohlédl, pochopil, že to nedokážou. Loď, dosud plující vzduchem jen neochotně, již ztrácela vznášivost a mířila neúprosně ke svahu kopce.

"Chytni se něčeho!" vykřikl Toller. "Sestupujeme!"

Přetřhl motouz, který držel prodloužení páky v dané poloze, a vypnul hořák. Za okamžik se gondola začala otírat o vrcholky stromů. Škrábavý zvuk sílil a gondola se divoce zmítala, když narážela na stále silnější větve a stromy. Nad gondolou a za ní se zborcený balón trhal za sténání a praskání, jak se zaplétal do stromů, a působil jako brzda proti stranovému pohybu lodě.

Gondola klesla o délku prověšení nosných lan, která se náhle napnula a ve dvou jejích rozích utrhla, a převrátila se na bok — oba cestující to téměř vymrštilo mezi spršku příkrývek a drobných předmětů. Bylo neuvěřitelné, že po nebezpečném sestupu z vrcholků stromů Toller mohl snadno seskočit na mechem porostlou půdu. Pak se otočil, zvedl Gesallu, která se pevně držela nosníku, a snesl ji na zem vedle sebe.

"Musíš odtud," řekl rychle. "Přejdi na druhou stranu kopce a najdi si nějaký úkryt."

Prudce ho objala. "Měla bych zůstat s tebou. Třeba bych ti mohla pomoci."

"Nemůžeš mi nijak pomoci, věř mi. Jestliže nosíš v sobě naše dítě, musíš se chopit této šance, aby mohlo žít. Jestliže mě Leddravohr zabije, třeba tě nebude pronásledovat — zejména když bude zraněn."

"Ale..." Oči se jí rozešřily, když si v nevelké vzdálenosti odfrkl modrorožec. "Ale nedozvím se, jak to dopadlo."

"Jestliže zvítězím, vystřelím z děla." Otočil ji a strčil do ní tak silně, až se musela rozběhnout, aby neupadla. "Vrať se jen tehdy, když uslyšíš dělo."

Zůstal nehybně stát a díval se za ní, dokud — po několika ohlédnutích — nezmizela za oponou stromů. Vytáhl meč a rozhlížel se, aby našel volný prostor pro souboj, když si uvědomil, že ho zakořeněný zvyk nutí přistupovat ke střetnutí s Leddravohrem, jakoby měli podstoupit formální souboj.

Jak můžeš tak uvažovat, když jsou vsázce další životy? zeptal se sám sebe, znechucen tím, jak je naivní. Co má čest společného s jednoduchým úkolem vyříznout věd?

Pohlédl na pomalu se kolébající gondolu a odhadl, z kterého směru se k ní Leddravohr přiblíží, a ustoupil do úkrytu třech stromů, které rostly tak blízko u sebe, že mohly mít společný kořen. Začalo se ho zmocňovat totéž vzrušení, jaké znával — zahanbující a nevysvětlitelně sexuální.

Zklidnil dech a oprostil se od všech projevů lidskosti, a najednou ho napadlo: Leddravohr — byl poblíž už před minutou — proč jsem ho tedy ještě nezahlédl?

Když si sám odpověděl, otočil hlavu — a spatřil Leddravohra asi deset kroků za sebou a nůž, který Leddravohr už vrhl. Před rychle vrženým nožem z takové blízkosti neměl Toller čas se sklonit ani uhnout stranou. Jen vymrštil levou ruku a zachytil nůž do středu dlaně. Černá čepel zcela pronikla mezi kostmi takovou silou, že mu ruku srazila k hlavě a špička nože mu rozřízla tvář těsně pod levým okem.

Instinktivně se měl podívat na zraněnou ruku, ale nevzal instinkt na vědomí a švihl mečem do obranné polohy právě včas, aby odrazil Leddravohra, který se vrhl do útoku ihned poté, co hodil nůž.

"Něco ses naučil, Maraquine," uznal Leddravohr, když se postavil do střehu. "Většina mužů by už byla dvakrát po smrti."

"Tato lekce byla jednoduchá," opáčil Toller. "Buď vždy připraven, že se had bude chovat jako had."

"Mě neuspěcháš — ty urážky si nechej."

"Nikoho jsem neurážel — kromě hadů." Leddravohrovi naskočil jeho úsměv, který zasvítíl bíle na obličeji, protkaném stružkami zaschlé krve k nepoznání. Vlasy měl rozčuchané a bílý kyrys, potřísněný krví ještě před vystěhovaleckým letem, byl znečištěn špínou a něčím, co vypadalo jako zčásti strávené jídlo. Toller poodstoupil od třech stromů, omezujících pohyb, a zvažoval, jakou zvolí taktiku boje.

Je možné, že Leddravohr patří k těm, ve všech jiných ohledech nebojácným, kteří agorafobii podléhají? A že proto ho tak málo viděl během celého letu? Jestliže je tomu tak, je sotva v takové kondici, aby se pustil do dlouhotrvajícího zápasu.

Kolcorronský bitevní meč má dvě ostří a je tak těžký, že se pro souboj nehodí. Dá se s ním nejvýš sekat a bodat jednoduchými výpady, které protivník může většinou zadržet nebo odklonit, pokud je rychlý a má dobrý postřeh, a v osobním souboji, za jinak stejných podmínek, vítězí zpravidla ten, kdo je silnější a vytrvalejší. Toller měl přirozenou výhodu v tom, že byl o více než deset let mladší než Leddravohr, ale na druhé straně nevládl levou rukou. Nyní měl důvod předpokládat, že se jazýček vah vychyluje v jeho prospěch — přesto však Leddravohr, nesmírně zkušený v boji, neztrácel nic ze své arogance ...

"Proč tak zaduman, Maraquine?" Leddravohr poodstoupil současně s Tollerem, abys ním udržel směr. "Straší tě duch mého otce?"

Toller potřásl hlavou. "Duch mého bratra. Tuto záležitost jsme dosud neuzavřeli." Ke svému překvapení zjistil, že jeho slova otřásla Leddravohrovou sebejistotou.

"Proč mě s tím otravuješ?"

"Myslím, že nesete za jeho smrt odpovědnost."

"Už jsem ti řekl, že ten blázen si to zavinil sám." Leddrahovr podnikl hněvivý výpad bodnutím a obě ostří se poprvé zkřížila. "Proč bych měl lhát, tehdy, nebo teď? Zlomil nohu svému modrorožci a odmítl se posadit na mého."

"To by Lain neudělal."

"Ale udělal! Říkám ti, že mohl být právě teď vedle tebe — a kéž by byl — abych mohl mít to potěšení rozetnout vám oběma lebky současně."

Zatímco Leddrahovr hovořil, využil Toller příležitosti a letmo pohlédl na poraněnou ruku. Dosud ho příliš nebolela, ale stékala z ní krev po rukojeti nože a odkapávala na zem. Když rukou potřásl, čepel zůstala pevně na svém místě, vklíněná až po rukojeť mezi kosti. Rána, byť ne ochromující, bude mu postupně ubírat na síle a bojeschopnosti. Nutila ho, aby se dal do souboje co nejdříve. Přiměl se nedbat lži, které Leddrahovr pronášel o jeho bratrovi, a hledat důvod, proč muž, z jehož síly muselo hodně odčerpat dvanáctidenní znehybnění a nevolnost, se zdá být tak jist svým vítězstvím. Přehlédl snad něco důležitého?

Znovu si pozorně prohlédl svého protivníka — zlomky sekundy v tomto nervově vypjatém stavu měly délku minut — a zjistil jen to, že Leddrahovr má na meči nálek. Vojáci z některých míst Kolcorronské říše, zvláště ze Sorky a z Middacu, měli ve zvyku obalovat dolní část čepele kůží, aby mohli předhánět před rukojeť druhou rukou a sekat mečem obouruč. Toller to nikdy nepokládal za příliš výhodné, ale rozhodl se být zvlášť ostražitý, kdyby Leddrahovr neočekávaně změnil styl útoku.

A pak vyčkávání náhle skončilo.

Oba kroužili v kruhu, aby se dostali do pozice, která v podstatě nebyla lepší než kterákoli jiná, ale která se neodůvodnitelně zdála nejpříznivější a nejvhodnější. První zaútočil Toller, překvapen, že mu princ dovolil takovou psychologickou výhodu, a začal sérií sečných úderů, vedených shora, střídavě zleva a zprava, s výsledkem, který ho nesmírně vzrušil. Jak ani nebylo možné jinak, Leddrahovr snadno kryl každý úder, ale ofěsy na čepeli nebyly tak silné, jak Toller předpokládal. Jako by Leddrahovrova paže s mečem při každém nárazu nepatrně povolila a tak naznačovala povážlivý nedostatek síly.

Několik minut může vše rozhodnout, zajíkl se Toller, když si dovolil domyslet, co z toho vyplývá, pak se však ozval jeho sebezáchovný instinkt. Takhle uvažovat je nebezpečné! Pronásledoval by mě Leddrahovr tak daleko — a bez doprovodu — kdyby věděl, že mi nebude alespoň rovnocenným soupeřem?

Toller se odpoutal a zaujal novou pozici — krvácející ruku držel od těla. Leddrahovr na něho začal dotírat s překvapující rychlostí, švihaje mečem v nízkém trojúhelníku, a málem Tollera přiměl, aby si chránil spíše nepoužitelnou paži než hlavu a tělo. Švihy zakončil silným křížovým úderem, který ovanul Tollerovi zespodu bradu zvířeným chladným vzduchem. Toller uskočil, potrestán, a připomněl si, že i značně zesláblý princ se vyrovná běžnému vojákovi v plném rozkvětu sil.

Neměl být tento vodopád nových sil pastí, kterou od Leddrahovra očekával, aniž znal její podobu? Pokud ano, bylo nejvyšší důležité nedopřát mu oddech a čas na zotavení. Toller okamžitě zaútočil znovu, střídal série různých úderů, jeden za druhým, bez postřehnutelných přestávek, a vkládal do úderů veškerou sílu, ale současně kontroloval zuřivost rozumem — nedopřával princovi ani chvíli na duševní a fyzický oddech.

Leddrahovr nyní ztěžka oddechoval a byl nucen ustupovat, a Toller si všiml, že ustupuje do skupinky nízkých trnovníků. Proto na něho dotíral stále víc a čekal na okamžik, kdy Leddrahovr znepozorní, znehybní nebo ztratí rovnováhu. Ten však, předváděje své bojové umění, nějak vytušil, aniž otočil hlavou, že má za sebou keře.

Zachránil se tím, že zadržel Tollerovu čepel kruhovým protivýpadem, za který by se nemusel stydět žádný mistr kordu, a vstoupil do Tollerova obranného pásma — vznikla tak nová situace. Na chvíli se oba přitiskli k sobě, hrud' na hrud', a meče zkřížili u jílce nad hlavou ve vrcholu trojúhelníka, tvořeného jejich napjatými pažemi.

Toller cítil horko Leddrahovrova dechu a z něho pach zvratků, pak přerušil kontakt tím, že stlačil svou ruku s mečem dolů jako neúprosnou páku, která je oddělila.

Leddrahovr napomohl jejich oddělení, když odskočil dozadu, a rychle ustoupil stranou, aby se mezi ně dostaly trnovníky. Hrud' se mu prudce dmula na důkaz, že podléhá rostoucí únavě, ale — a to bylo zvláštní — skutečnost, že o vlásek unikl nebezpečí, ho zřejmě spíše potěšila, než zviklala. Mírně se předkláněl v postoji, naznačujícím novou dychtivost, a jeho oči mezi ornamenty ze zaschlé krve, které mu pokrývaly tvář, hleděly živě a výsměšně.

Něco se stalo, pomyslel si Toller a z předtuchy mu naskočila husí kůže. Leddrahovr něco tají!

"Mimochodem, Maraquine," ozval se Leddrahovr hlasem, který zněl téměř družně, "zaslechl jsem, co jsi říkal své ženě."

"Ano?" Navzdory úzkosti, která Tollera zaplavila, nedokázal se zcela zbavit myšlenek na to, jak je zvláštní, že dosud silně cítí ten odporný zápach, který na něho Leddrahovr dýchl. Byla to skutečně jen nakyslost vyvrhnuté potravy, nebo ještě něco jiného? Něco podivně známého a pojícího se se smrtelným nebezpečím?

Leddrahovr se usmál. "To nebyl špatný nápad. Mám na mysli ten výstřel z děla. Nebudu ji muset hledat, až se tě zbavím."

Neplýtvěj dechem na odpověď, napomínal se Toller naléhavě. Leddrahovr se až příliš předvádí. To neznamena, že tě láká do pasti — to znamená, že past již sklapla!

"Tak tohle už asi nebudu potřebovat," řekl Leddrahovr. Uchopil kožený nálek nad jílce meče, stáhl ho po čepeli a upustil na zem. Upíral na Tollera pohled, pobavený a záhadný.

Když si Toller prohlédl nálek pozorněji, zjistil, že zřejmě sestává ze dvou vrstev, z nichž ta vnější, tenká, byla potřhaná. Na okrajích trhlín se leskly stopy po žlutém slizu.

Pohlédl na svůj meč a dodatečně si uvědomil, co to je za pach, který se z něho line — zápach bílé kapradiny — a spatřil na jeho nejširší části, poblíž jílce, ještě více slizu. Černý materiál čepele šuměl a odpařoval se, jak se rozpouští

působením brakkového slizu, kterým byl potřísněn z Leddravohrova návleku, když se jejich meče zkřížily u jílců.

Přijímám svou smrt, připustil si Toller a myšlenky, náhlé a neurčité, mu zběsile vířily hlavou, když viděl, jak se Leddravohr na něho vrhá, za předpokladu, že neodejdu sám.

Pozvedl hlavu a zaútočil mečem Leddravohrovi na hrud'. Leddravohr mu křížově sekl do meče u jílce, až čepel odlétla na jednu stranu, a jedním pohybem po křivce stočil meč k bodnutí do jeho těla.

Toller bodnutí napomohl, když se na meč vrhl, protože věděl, že musí, jestli má splnit svůj poslední životní cíl. Zajíkl se, když jím projela celá délka čepele — tím se však dostal Leddravohrovi na dosah. Sevřel vrhací nůž, který mu dosud čněl z hřbetu levé ruky, a jeho vyčnívající čepel vnořil zdola Leddravohrovi do žaludku, trhl nahoru a kroužil pátravě jeho špičkou. Na hřbetu levé ruky ucítil vytrysklé teplo.

Leddravohr zachroptěl, odstrčil Tollera od sebe zoufalou silou a současně z něho vytáhl meč. Zíral na něho několik vteřin s otevřenými ústy, pak meč upustil a klesl na kolena. Přepadl dopředu na ruce a zůstal tak, s hlavou skloněnou, hledět na kaluž krve, hromadící se pod jeho tělem.

Toller si vyšklubl z ruky nůž, zaklesnutý mezi kostmi, a jen vzdáleně vnímal bolest, kterou si tím způsobil. Pak sevřel ránu na boku, způsobenou mečem, a snažil se zastavit pulsující krev. Periferní vidění se mu rozhoupalo — sluncem ozařené úbočí kopce se k němu přibližovalo a hned zase vzdalovalo. Odhodil nůž, nejistým krokem přistoupil k Leddravohrovi a vzal meč ze země. Všechny zbývající síly soustředil do pravé paže a zvedl meč do výše.

Leddravohr nevzhledl, jen mírně otočil hlavou, aby dal najevo, že ví, co Toller dělá. "Zabil jsem tě, Maraquine, že?" zeptal se hlasem, přidušeným krví. "Dopřej mi tu poslední útěchu.

"Lituji, ale sotva jste mě škrábl," odpověděl Toller, když švihl černým mečem dolů.

"A tohle je za mého bratra ... princí!"

Odvrátil se od Leddravohrovy mrtvoly a jen s obtížemi ustálil pohled na čtvercovém tvaru gondoly. Pohupovala se ve vánku, nebo byla jediným pevným bodem v houpajícím se, mizejícím vesmíru?

Vykročil ke gondole, a udivilo ho, když shledal, že je nyní velmi daleko ... ve vzdálenosti mnohem větší, než je ta, která dělí Land od Overlandu ...

Kapitola 21

Zadní stěnu jeskyně zčásti clonil val z velkých oblázků a kamenů, které se sem během staletí naplavily přírodním komínem. Toller se rád na ten val díval, protože věděl, že v něm žijí Overlandané.

Na vlastní oči je neviděl, a proto nevěděl, jestli se podobají miniaturním lidem, nebo zvířatům, ale jejich přítomnost si živě uvědomoval — protože používali lucerny.

Světlo luceren pronikalo štěrbinami mezi kameny v intervalech, které neodpovídaly rytmu noci a dne vnějšího světa.

Toller rád přemýšlel o tom, jak Overlandané jdou po své práci, bezpečni ve své shora spadlé pevnosti, a vůbec se nestarají o to, co se děje v celém vesmíru.

Jeho blouznění už bylo takové, že i ve chvílích, kdy se cítil dokonale při smyslech, jedna lucernička z nitra kamenné hromady probleskovala. V těch chvílích ho ta podívaná netěšila. Tehdy, v obavě o svou přičetnost, pronikavě hledával na světelný bod a přával si, aby bod zmizel, poněvadž ve světě rozumu neměl místo. Někdy se mu to přání rychle splnilo, ale stávalo se, že trvale celé hodiny, než světýlko pohaslo, a tehdy se pevně tiskl ke Gesalle, která byla tím jediným, co ho spojovalo se vším důvěrně známým a normálním...

"Ale já si nemyslím, že jsi dost silný, abys mohl cestovat," řekla Gesalla rozhodně, "a nemá cenu o tem dál diskutovat."

"Jenže já jsem už skoro zcela v pořádku," protestoval a zamával levou rukou, aby své tvrzení potvrdil.

"Jediné, co máš na sobě v pořádku, je jazyk a tomu dáváš hodně zabrat. Teď na chvíli zmlkni a dovel mi, abych mohla pokračovat ve své práci." Otočila se k němu zády a větví zamíchala v hrnci, v němž vyvařovala obvazy pro Tollera.

Po sedmi dnech jeho zranění na tváři a levé ruce nevyžadovala v podstatě žádnou péči, ale dvojité probodnutí v boku dosud hnísalo. Gesalla je čistila a vyměňovala na něm obvazy vždy po několika hodinách, v režimu, vynuceném opakovaným používáním té skromné zásoby vaty a obinadel, kterou dokázala vytvořit.

Toller pramálo pochyboval o tom, že by byl bez její pomoci zemřel, ale jeho vděčnost kalila starost o její bezpečí. Soudil, že počáteční zmatek na ploše, kam flotila přistála, musel soupeřit s tím, co se dělo při odletu, ale přesto mu připadalo jako malý zázrak, že je od té doby tak dlouho nikde neobtěžoval. S každým ubývajícím dnem bylo jasné, že odtud musí odejít. S tím, jak horečka ustupovala, pociťoval nutnost odejít stále naléhavěji.

Odejdeme odtud hned ráno, lásko, pomyslel si. Ať už budeš souhlasit, či nikoli.

Položil se zpět na lůžko z přeložených prošívaných přikrývek, snažil se krotit svou netrpělivost a dopřál si vychutnat celkový výhled, který nabízel ústí jeskyně. Travnaté svahy, tu a tam poseté neobvyklými stromy, se vlnily asi míli k západu k břehům velkého jezera, jehož čistě indigovou hladinu zdobily sluneční klenoty. Severní a jižní břehy jezera byly porostlé lesy, ubíhající a zužující se pásy barvy, která sestávala — stejně jako na Landu — z milionu skvrnek, od limetkově zelených až po sytě rudé, které představovaly stromy v rozličných fázích olistění. Jezero se táhle až k západnímu horizontu z neskutečně modravých trojúhelníků vzdálených hor, nad nimiž ubíhalo vzhůru čisté nebe, aby obejmulo disk Starého světa.

Ten pohled připadal Tollerovi nevýslovně krásný, a během prvních dnů v jeskyni jej nedokázal dost dobře odlišit od výplodů svého deliria. Na ty dny měl jen útržkovité vzpomínky. Trvalo mu chvíli, než si uvědomil, že se mu nepodařilo vystřelit z děla a že se Gesalla sama rozhodla pro něho vrátit. Ta se pokoušela svoje počínání zlehčovat, když tvrdila, že kdyby zvítězil Leddravohr, brzy by se prozradil tím, že by ji hledal — Toller však věděl své.

Ležel v konejšivém klidu časného rána, pozoroval Gesallu, jak se hotoví k domácí práci, kterou si předsevzala, a pocítil k ní náhlý obdiv za její odvalu a duchapřítomnost. Nikdy nepochopí, jak se jí podařilo dostat ho do sedla Leddravohrova modrorožce, naložit zásoby z gondoly a pěšky vést zvíře celé míle, než našla jeskyni. Něco takového by bylo náročným výkonem i na muže, ale od křehké ženy, čelící na neznámé planetě všem možným nebezpečím, to bylo skutečně zcela výjimečné.

Gesalla je zcela výjimečná žena, uvědomil si. Jak dlouho jí tedy potrvá, než zjistí že nemá v úmyslu vzít ji s sebou do divočiny?

Ted', když se mu začala vracet schopnost rozumně uvažovat, zkrušilo ho pochopení, že původní plán je naprosto nereálný. Bez dítěte by dva dospělí možná dokázali vést potulný život v pralesích Overlandu — ale jestli Gesalla dosud není těhotná, postará se, aby otěhotněla.

Trvalo mu nějakou dobu, než si uvědomil, že jádro problému nabízí rovněž řešení. Po Leddravohrově smrti se králem stane princ Pouche, kterého znal jako věcného, vyrovnaného muže, který se bezpochyby bude řídit tradiční kolcorronskou shovívavostí vůči těhotným ženám — zejména když jediným, kdo by mohl dosvědčit, že střílela z děla na Leddravohra, byl samotný Leddravohr.

Rozhodl se — zatímco se všemožně snažil nebrat na vědomí jediné, dosud přetrvávající světlýk Overlandanovy lucerničky v hromadě suti — že jeho úkolem bude zajistit, aby Gesalla zůstala naživu, dokud na ni nebude patrné, že čeká dítě.

Sto dní se zdálo být rozumným odhadem, ale již pouhý časový odhad zvyšoval jeho nervozitu a podráždění z toho, jak prchavý je čas. Jak má odhadnout správný kompromis mezi brzkým odchodem a tím, že budou schopni cestovat jen pomalu a odejdou tak pozdě, že by jim nestačila ani rychlost jelena?

"O čem hloubáš?" zeptala se, když odtahovala vyvařovací hrnec z ohřívače.

"O tobě — a o přípravách na ranní odchod."

"Říkala jsem ti, že si to ještě nemůžeš dovolit." Klekla si vedle něho, aby zkontrolovala obvazy, a dotyk jejích rukou vněm vyvolal slastné vzrušení, šířící se až ke genitáliím.

"Myslím, že začíná přicházet k sobě další část mého těla."

"To je další věc, kterou si ještě nemůžeš dovolit," pousmála se a otřela mu čelo vlhkých hadříkem. "Místo toho můžeš mít kus dušeného masa."

"Báječná náhražka," zabručel a neúspěšně se pokusil dotknout jejích řader, když vstávala. Náhlý pohyb paže, jakkoli jen mírný, vyvolal ostrou bolest v boku a přiměl ho, aby uvažoval, jak zítra ráno pojede obkročmo na modrorožci.

Potlačil neradostné myšlenky a sledoval, jak Gesalla připravuje prostou snídani. Pro ohřívač si našla zploštělý, jen mírně promáčklý kámen. Když na něm smísila nepatrné dávky pikonu a halvelli, přinesené z lodě, získala tak bezdýmný zdroj tepla, který neprozradí pronásledovatelům, kde se zdržují. Když skončila s ohříváním jídla — vydatné směsi zrna, luštěnin a kousků soleného masa — podala mu ho na talíři a dovolila, aby jedl sám.

Pobavilo ho, když si povšiml, že mezi nezbytnostmi, které zachránila z gondoly, jsou mísy a stolovací potřeby — v tom se projevila ta dřívější Gesalla, jak ji znával. Na stolování za takových podmínek bylo něco dojemného, i když používali běžné předměty pro domácnost v prostředí všudypřítomné neobvyklosti panenského světa, v romantické idyle, která mohla v okanziku vzít za své kvůli nejistotě a nebezpečí.

Neměl vlastní hlad, ale jedl vytvrale, odhodlán obnovit si síly co nejdříve. Kromě občasného zafunění uvázaného modrorožce jedinými zvuky, které doléhaly z okolí do jeskyně, byly dunící vzkazy oplodňovacích výbuchů brakkových stromů. Jejich četnost dokazovala, že v této oblasti se brakky hojně vyskytují, a to mu připomenulo otázku, kterou dříve vyslovila Gesalla — proč se na obou světech vyskytují brakky, když ostatní rostlinné druhy jsou na Overlandu jiné než na Landu.

Gesalla nasbírala hrsti trav, listů, květina plodů, aby je společně posoudili, ale všechny druhy měly společný rys něčeho neznámého — snad kromě travin, k nimž by se musel vyjádřit botanik. Toller si připomenul svou myšlenku — že totiž brakky jsou rostlinnou formou, jaká se vyskytuje univerzálně na každé planetě — ale cítil, že jeho myšlenka chybí filozofický základ, jelikož nebyl zvyklý o jevech hloubat — kéž by se tak mohl obrátit na Laina!

"Tam jsou další pterty!" vykřikla Gesalla. "Podívej se! Vidím jich sedm nebo osm, jak míří k vodě."

Pohlédl, kam ukazovala, a musel několikrát zaostřit oči, než rozpoznal odlesk bezbarvých, téměř neviditelných koulí, které zvolna pluly podél svahu kopce na vzduchovém proudu, vzniklém po nočním ochlazení povrchu.

"Dokážeš je najít líp než já," poznamenal zarmouceně. "Ta včerejší mi málem sedla na klín, než jsem ji uviděl."

PtERTA, která k nim vplula krátce po minulé malé noci, se dostala na deset kroků od jeho lůžka, a navzdory tomu, co se dozvěděl od Laina, její blízkost v něm vyvolala hodně z té hrůzy, jakou by zažil na Landu. Kdyby se mohl hýbat, asi by se neubránil a probodl ji mečem. Koule se chvíli vznášela v jeho blízkosti, než odplula po svahu dolů pomalými, jakoby zadumanými poskoky.

"Ty ses ale tvářil!" Gesalla přestala jíst, aby napodobila vyděšený výraz.

"Právě mě něco napadlo," řekl Toller. "Máme něco na psaní?"

"Ne. Proč?"

"My dva jsme jediní na celém Overlandu, kdo ví, co Lain napsal o ptERTách. Kéž by mě bylo napadle říct o tom Chakkellovi! Kolik hodin jsme strávili spolu na lodi — a já jsem se mu o tem ani nezmínil!"

"Nemohls přece vědět, že tady budou brakky i pterty. Myslel sis, že už je nikdy neuvidíš."

Najednou ho sevřela jiná a silnější naléhavost, která neměla nic společného s jeho osobními starostmi. "Poslyš, Gesallo, tohle je to nejdůležitější, co kdokoli z nás kdy bude moci udělat. Musíš se postarat o to, aby se Pouche a Chakkell o Lainových myšlenkách dozvěděli a porozuměli jim.

Jestli necháme brakky na pokoji, aby mohly prožít svůj čas a přirozeně odumřely, pterty se nikdy nestanou našimi

nepřáteli. Dokonce střízlivý výběr — jak to dělali v Chamtetu — je zřejmě až příliš, protože místní pterty se vybarvily růžově, a to je znamení, že ..." Odmlčel se, když zjistil, že Gesalla na něho upřeně hledí, že v jejím výrazu se podivně mísí účast s obviněním.

"Něco se ti nezdá?"

"Řekls, že já se mám postarat o to, aby se Pouche a..." Odložila talíř s jídlem a poklekla k němu. "Co se námi bude, Tollere?"

Přinutil se zasmát, pak chvíli přehnaně dával najevo, jakou bolest si tím způsobil — hrál o čas, aby zamaskoval, že se dopustil chyby. "Založíme vlastní dynastii — to s námi bude. Snad si nemyslíš, že bych dopustil, aby se ti něco stalo?"

"Vím, že ne, a právě toho se bojím."

"Gesallo, chtěl jsem říct jen to, že zde musíme nechat zprávu — nebo někde jinde, kde ji někdo najde a předá králi. Já se nemohu moc pohybovat, a proto tu odpovědnost svěžuji tobě. Vysvětlím ti, jak se dělá dřevěné uhlí, a pak najdeme něco na ..."

Zvolna potřásala hlavou a oči jí rozšířily slzy, první, které v nich kdy spatřil. "To všechno je neskutečné, že? Je to všechno jenom sen."

"Let na Overland byl taky jen sen — kdysi — ale nyní jsme zde a navzdory všemu jsme dosud naživu." Stálh ji k sobě tak, že si lehla vedle něho a hlavu mu položila na rameno. "Nevím, co s námi bude, Gesallo. Mohu slíbit jen to, že — jak jsi to řekla! — že se řezníkům jen tak nevzdáme. To nám musí stačit. Tak, a proč by sis teď neodpočinula a nedovolila mi, abych pro změnu hlídal já tebe?"

"Ano, Tollere." Uvolnila se a přitulila se k němu, ale dávala pozor na jeho zranění, a neuvěřitelně záhy usnula. Změnu úzkostného bdění na klidný spánek doprovázelo slabé pochrupování, a Toller se usmíval, když se rozhodl na ten zážitek nezapomenout, aby jím mohl někdy v budoucnu Gesallu škádlit. Vždyť jediný domov, který na Overlandu poznají, pravděpodobně bude z takového nehmotného častování.

Snažil se zůstat vzpříma, hlídat ji, ale hlavou mu vířily úskočné výpary únavy — a poslední Overlandanova lucernička opět doutnala v hromadě kamení — uniknout jí mohl jen tak, že zavře oči ...

Voják, který stál nad ním, držel v ruce meč.

Toller se pokusil pohnout, podniknout něco na obranu, přestože byl slabý a překáželo mu tělo spící Gesally, natažené přes něho, ale pak zjistil, že voják drží Leddravohrův meč, a přes svoje omámení odhadl situaci správně.

Bylo už příliš pozdě něco udělat, něco malé udělat — jeho panství bylo obklíčeno, dobyté a obsazeno.

Další důkaz přineslo překrývání světla v ústí jeskyně, kde přecházeli další vojáci. Ozvaly se hlasy — to začali hovořit vojáci, když si uvědomili, že už nemusejí mlčet, a odněkud zblízka zaznělo frkání modrorožce, který sestupoval z kopce. Toller stiskl Gesalle rameno, aby ji probudil, a přestože zůstala nehybně ležet, ucítil, jak se křečovitě zachvěla úlekem. Voják s mečem ustoupil stranou a jeho místo zaujal major s úzkýma očima, z jehož hlavy se stala téměř jen silueta proti obloze, když shlédl na Tollera. "Můžete se postavit?"

"Ne — je nemocný," odpověděla Gesalla a zvedla se na kolena.

"Mohu stát." Chytil se jí za paži. "Pomoz mi, Gesallo. V této chvíli budu raději stát." S její pomocí se dostal na nohy a stál majorovi tváří v tvář. Neurčitě ho překvapilo, když si uvědomil, že v okamžiku, kdy má být sklíčen neúspěchem a vyhlídkou na smrt, mu vadí to, že je nahý.

"Ano, majore," zeptal se, "co po mně chcete?"

Majorova tvář zůstala profesionálně netečná. "Teď si s vámi promluví král."

Ustoupil stranou, a Toller spatřil břichatou postavu přicházejícího Chakkella. Ten měl na sobě jednoduchý oblek, vhodný k jízdě krajinou, ale na krku mu visel obrovský modrý klenot, který Toller dosud viděl jen jednou, když ho nosil král Prad. Vzal od prvního vojáka Leddravohrův meč a nesl ho s čepelí položenou na pravém rameni — v neutrální poloze, z níž se meč mohl snadno přesunout do polohy útočné. Jeho snědý obličej a hnědá lysina se v rovníkovém horku leskly potem.

Zůstat stát dva kroky od Tollera a zkoumat si ho prohlížel od hlavy k patě. "Tak, Maraquine, slíbil jsem, že na vás nezapomenu."

"Veličenstvo, dovoluji si říct, že jsem vám i vašim nejbližším poskytl dobrý důvod, abyste na mě nezapomněli." Toller vycítil, že se k němu Gesalla přisunula a kvůli ní hovořil i nadále tak, aby z jeho slov nezazněla žádná dvojznačnost.

"Sestup, dlouhý tisíc mil, by ..."

"Nezačínajte mi zase hrát na city," přerušil ho Chakkell. "A lehněte si, člověče, než upadnete!"

Kývl na Gesallu, aby pomohla Tollerovi lehnout si na příkrývky, a dal majorovi a ostatním ze svého doprovodu pokyn, aby se vzdálili. Když se dostali z doslechu, dřepl si do prachu a — neočekávaně — hodil meč přes Tollera obloukem do šera jeskyně.

"Trochu si popovídáme," pronesl, "a všechno, co si povíme, zůstane mezi námi. Je to jasné?"

Toller nejistě přikývl a říkal si, zda si může dovolit vnést naději do svých rozporuplných myšlenek a pocitů.

"Mezi šlechtou a vojáky existuje vůči vám určitá nevraživost," pokračoval klidně Chakkell. "Ostatně, není mnoho takových, kteří během třech dní spáchali dvě královraždy. To však je možné zvládnout. V našem novém státěčku převládá atmosféra praktičnosti — a usedlíci chápou, že loajalita vůči jednomu živému králi je zdraví prospěšnější než oddanost ke dvěma mrtvým králům. Neříkáte si, co je s Pouchem?"

"On žije?"

"Ano, žije, ale rychle pochopil, že jeho způsob spravování státu by v naší situaci nebyl nejvhodnější. Je více než šťasten, že se mohl zříct svého práva na trůn — pokud se židli, sbité ze starých kusů gondoly, dá tak vznešeně říkat." Tollera napadlo, že vidí Chakkella, jakého dosud nikdy neviděl — veselého, nadměrně hovorného a spokojeného se svým prostředím. Bylo to prostě tím, že si cenil víc prvenství pro sebe a pro svoje potomky v rodící se společnosti, než druhotné, předurčené roli v dlouho zavedeném a strnulém Kolcorronu? Nebo to bylo tím, že ho ovládl dobrodružný duch, který se probudil za extrémních okolností velkého stěhování? Když se Toller díval zblízka na Chakkella, povzbuzen svými instinkty, zalila ho náhlá vlna úlevy a největší radosti.

Gesalla a já budeme mít děti, pomyslel si. A nezáleží na tom, že jednoho dne zemřeme, protože naše děti budou mít děti, a budoucnost se před námi rozprostírá ... dál a dál ... dál a dál, až na to, že ...

Skutečnost kolem se rozplynula a Toller zjistil, že se nachází na skalnatém svahu kopce, západně od Ro-Atabri, prohlíží si dalekohledem mrtvé tělo svého bratra a čte jeho poslední sdělení, které nemá nic společného se mstou nebo sebelibostí, ale které — jak odpovídalo Lainově soucitnému založení — bylo určeno pro blaho miliónů dosud nenarozených.

"Princi ... Veličenstvo ..." Toller se zvedl na jeden loket, aby mohl lépe seznámit Chakkella s pravdou, která mu byla svěřena, ale neopatrně zkroutil tělo — a projela jím mučivá bolest, jež mu přiškrtila hlas a srazila ho zpět na lože.

"Leddravohr vás málem zabil, že?" Z Chakkellova hlasu vymizela veškerá lehkost.

"Na tom nezáleží," řekl Toller a pohládl po vlasech Gesallu, která se naklonila nad obnovenou palčivost ran v jeho boku. "Znal jste mého bratra a víte, čím byl?"

„Ano."

"Teď na mě zapomeňte — můj bratr žije v mém těle a promlouvá k vám mými ústy ..." Toller potlačoval návaly nevolnosti a slabosti, když pokračoval a líčil obraz světa, v němž vztah mezi člověkem, brakovým stromem a ptertou vytváří mučivý trojúhelník. Popsal symbiotické partnerství mezi brakami a ptertami, a tam, kde mu chyběla skutečná znalost, uchýlil se ke kvalifikované obrazotvornosti.

Tak jako ve všech případech pravé symbiozy, měly ze vzájemného soužití prospěch obě strany. Pterty se líhnou v horních vrstvách atmosféry a živí se — se vši pravděpodobností — stopovým pikonem a halvellem, nebo miglignovým plynem, nebo brakovým pylem, nebo nějakou odvozeninou z těchto čtyřech látek. Pterty na oplátku vyhledávají všechny organismy, které ohrožují braky. Za využití neznámých sil mutace kombinují náhodně svoje vnitřní složení, dokud nevyvinou účinný toxin, a v této fázi, kdy je dán směr, jej koncentrují a čistí a cílevědomě z něho vytvářejí zbraň, schopnou zničit zdroj zhouby, vyhubit veškeré stopy toho, co si nezaslouží existovat. Budoucnost pro lidstvo na Overlandu spočívá v tom, že se všichni budou chovat k brakům s patřičnou úctou. K těžbě superpevného materiálu a palivových krystalů by se měly používat pouze mrtvé stromy, a pokud jejich zásoby budou snad nedostatečné, je povinností přistěhovalců vyvinout náhražky, nebo změnit způsob života.

Jestliže se lidé nebudou tak chovat, historie Landu se nevyhnutelně bude opakovat na Overlandu ...

"Přiznávám, že to na mě udělalo dojem," uznal Chakkell, když Toller konečně skončil. "Neexistuje žádný skutečný důkaz, že to, co říkáte, je pravda, ale stojí za to ovšem vážně uvažovat. Naštěstí naše generace, která okusila utrpení až do dna, nemusí činit ukvapená rozhodnutí. Máme zatím dost jiných starostí."

"Tak nesmíte uvažovat," naléhal Toller. "Jste vládce ... a máte výjimečnou příležitost ... výjimečnou odpovědnost..."

Povzdech si a zmlkl, když podleh únavě, která zatemňovalo samo nebe.

"Šetřete si síly na pozdější dobu," nabídl Chakkell laskavě. "Měl bych vás teď nechat odpočívat, ale než odejdu, rád bych se ještě něco dozvěděl. Mezi vámi a Leddravohrem — byl to čestný souboj?"

"Téměř čestný ... dokud mi nezničil meč brakovým slizem."

"Ale přesto jste ho přemohl."

"Tak to bylo souzeno." Tollera ovanulo tajemné nadpřirozeno, které se může dostavit s nemocí a naprostým vyčerpáním. "Narodil jsem se, abych Leddravohra přemohl."

"A on to možná věděl."

Toller se přemáhal, aby mohl pohlížet Chakkellovi do obličeje. "Nevím, co ..."

"Říkám si, jestli vůbec měl Leddravohr žaludek na vše, co nás čeká, na náš odvážný nový začátek. Říkám si, jestli vás nepronásledoval — osamocen — protože měl vnuknutí, že jste jeho jasná cesta."

"Taková představa," zašeptal Toller, "není pro mě příliš přitažlivá."

"Potřebujete si odpočinout!" Chakkell vstal a obrátil se na Gesallu: "Pečujte o něho kvůli mně stejně, jako kvůli sobě — mám pro něho práci. Myslím, že bude vhodnější, když se ještě několik dní nebude hýbat. Ostatně, zdá se, že jste zde docela spokojeni. Potřebujete nějaké zásoby?"

"Mohli bychom mít víc čerstvé vody, Veličenstvo," odpověděla. "Jinak celkem nepotřebujeme nic."

"Ano." Chakkell na ni chvíli pozorně hleděl. "Vezmu si vašeho modrorožce, protože jich máme všehovšudy sedm a musíme začít s chovem co nejdříve, ale nechám poblíž strážce. Zavolejte je, až usoudíte, že můžete odtud odejít."

Vyhovuje vám to?"

"Ano, Veličenstvo — jsme vám zavázáni."

"Doufám, že váš pacient si to bude pamatovat, až se uzdraví." Chakkell se otočil a rázným krokem zamířil k čekajícím vojákům. Pohyboval se s energicky a sebejistě jako ti, kteří cítí, že se řídí voláním osudu.

Později, když se na úbočí znovu sneslo ticho, Toller se probral a zjistil, že si Gesalla krátil čas tříděním a uspořádáváním

své sbírky listů a květin. Rozložila je před sebe na zem a tiše pohybovala rty, když zamyšleně kladla vzorky v pořadí, které sama vymyslela. Za ní jiskřil Overland svěžestí a čistotou a přitahoval pohled.

Opatrně se zvedl na lůžku a zaletěl pohledem k hromadě kamenných úlomků v zadní části jeskyně, ale pak rychle otočil hlavu, neboť nechtěl riskovat, že znovu spatří svítit lucerničku. Až ta definitivně přestane svítit, bude mít jistotu, že se zcela zbavil horečky, ale do té doby si nepřál, aby mu připomínala, jak blízko byl smrti a tomu, že ztratí vše, co pro něho znamená Gesalla.

Ta vzhledla od rozprostřených vzorků. "Ty tam vzadu něco vidíš?"

"Nic tam není," usmál se, ale nuceně.

"Ale já jsem si už dříve všimla, že na ty kameny civíš. Co je to za tajemství?" Přistoupila k němu zvědavě a v jeho zájmu vstřícně a poklekla tak, aby se dívala stejným směrem jako on. Tím se její tvář ocitla blízko jeho, a on spatřil, jak se jí oči rozšířily překvapením.

"Tollere!" vykřikla jako dítě hlasem, ztlumeným překvapením. "Něco tam svítí!"

Vyskočila na nohy rychle, jak jen dokáže téměř nic nevážící tělo, překročila ho a rozběhla se do hloubi jeskyně.

Zmocnil se ho zvláštní strach a pokusil se vydat varovný výkřik, ale v suchém hrdle ho dar řeči opustil. Gesalla už odhazovala vnější kameny. Němě přihlížel, když vsunula ruce do hromady, vytáhla něco těžkého a odnesla to ke vchodu do jeskyně, kde bylo více světla.

Poklekla vedle něho a položila si nález na stehna. Byl to plochý kámen z tmavošedé horniny — ale nepodobal se žádnému hornině, jakou kdy Toller viděl. Po jeho povrchu a celou tloušťkou se táhl široký pruh odlišného materiálu, tvořícího jeho nedílnou součást, který byl bílý, ale více než bílý, a který odrážel sluneční světlo jako vody vzdáleného jezera za rozbřesku.

"Je krásný," vydechla Gesalla. "Ale co to je?"

"To ne ..." S tváří staženou bolestí se natáhl pro svoje šaty, nahmatal kapsu a vytáhl z ní zvláštní upomínku, kterou mu daroval otec. Položil ji vedle lesknoucího se pruhu na kameni, aby si potvrdil, co již věděl — že mají stejné složení.

Gesalla si od něj oblázek vzala a přejela špičkou prstu po jeho vyleštěném povrchu. "Kde jsi k němu přišel?"

"Otec ... můj pravý otec ... mi ho daroval v Chamtetu krátce před svou smrtí. Řekl mi, že ho našel kdysi dávno. Než jsem se narodil. V Redantské provincii."

"Mám zvláštní pocit." Zachvěla se, když vzhledla k zamlženému, neskutečnému a bdělému disku starého světa. "My nejsme první přistěhovalci, Tollere? Lidé se stěhovali už před námi?"

"Asi ano — možná mnohokrát — pro nás je důležité zajistit, aby už nikdy ..." Únava mu nedopřála větu dokončit.

Položil dlaň na lesklý pruh, protínající kámen, zaujat jeho chladem a zvláštností — a němou náповědí, že by on sám, nějak, mohl dokázat, že se budoucnost nebude podobat minulosti.